

Vlaanderen
is omgeving

Ondernemingsplan 2019

DEPARTEMENT
OMGEVING

omgevingvlaanderen.be

INHOUD

Lijst met afkortingen	3
1 Inleiding.....	6
2 Missie van het Departement.....	7
3 Een waardengedreven organisatie.....	7
4 Strategische krachtlijnen van het departement.....	9
4.1 We ontwikkelen een onderbouwd en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie	9
4.2 We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak	9
4.3 We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving	10
4.4 We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau	10
4.5 We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie	11
4.6 Inzet van medewerkers en middelen per strategische krachtlijn	11
5 Organisatieprincipes en -structuur.....	12
5.1 Organisatieprincipes	12
5.2 Organisatiestructuur	12
6 Speerpunten: rapportering 2018 en planning 2019 per strategische krachtlijn	14
6.1 Strategische krachtlijn 1: We ontwikkelen een onderbouwd en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie	14
6.2 Strategische krachtlijn 2: We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak	22
6.3 Strategische krachtlijn 3: We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving	27
6.4 Strategische krachtlijn 4: We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau	30
6.5 Strategische krachtlijn 5: We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie	33
7 Uitvoering van regeringsafspraken	34
7.1 Aanbevelingen Audit Vlaanderen	34
7.2 Personeelsbesparingen	36
7.3 Kerntakenplan	36
7.4 Klimaatdoelstellingen	36
8 Bijlagen	38
8.1 Weergave volledige werking departement	38
8.2 Personeelsplan	38
8.3 Onderzoeksagenda	38
8.4 Rapportering Ondernemingsplan 2018	38

LIJST MET AFKORTINGEN

3D	Driedimensionaal
AGNAS	Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur
AGO	Agentschap voor Overheidspersoneel
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
BBT	Best Beschikbare Technieken
BCM	Bedrijfscontinuïteitsmanagement
BENEFIC-project	Europees project waarmee Vlaanderen, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Nederland, bijkomende, grensoverschrijdende infrastructuur voor milieuvriendelijke voertuigen willen realiseren
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
BVR	Besluit van de Vlaamse Regering
CCIM	Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid
Complex Project ECA	Extra Containercapaciteit Antwerpen
CPT	Clean Power for Transport
CVOS	Ambtelijke Coördinatiecomité Vlaamse openbare statistieken
Departement EWI	Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Departement MOW	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
DETA	Informatiesysteem Departementale Taken
DOV	Databank Ondergrond Vlaanderen
DSI	Digitale Stedenbouwkundige Informatie
EIR	Environmental Implementation report
ENA	Economisch Netwerk Albertkanaal
ESCO	Energy Service Company
ESP	European Soil Partnership
ESPON	Europees waarnemingsnetwerk voor ruimtelijke ordening
ETS	Emissiehandelsstelsel
EU	Europese Unie
EV	Elektrische voertuigen
FANC	Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle
F-gassen	Gefluoreerde broeikasgassen
FOD	Federale overheidsdienst
GeoERA	Samenwerkingsverband Europese Geologische diensten
GSP	Global Soil Partnership
HBM4EU	Europees Humaan Biomonitoring programma
HR	Human resources
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHD	Instandhoudingsdoelstellingen
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

VLAREL	Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu
VLAREM	Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VOIO	Vlaams Overleg Internationaal Omgevingsbeleid
VOMER	Vlaams Overleg Milieu- en Energieregelgeving
VOR	Verhandelbare ontwikkelingsrechten
VSA	Vlaamse Statistische Autoriteit
VTE	Voltijdse equivalenten
WID	Werkgroep informatiebeheer departement

1 INLEIDING

Het Departement Omgeving werd opgericht op 1 april 2017 uit een samengaan van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het Departement Ruimte Vlaanderen. Het departement stelde in 2018 voor het eerst een Ondernemingsplan op.

Doorheen dit document beschrijven we:

- de uitvoering van het Ondernemingsplan 2018 (hfdst. 6 en bijlage 8.4);
- de speerpunten voor 2019 (hfdst. 6).

Op deze manier worden het Ondernemingsplan 2019 en het Jaarrapport 2018 van het departement geïntegreerd in 1 document. Het Ondernemingsplan 2019 geeft de beheers- en beleidsdoelstellingen weer die we willen realiseren in 2019. Als plannings- en managementinstrument geeft het richting aan het beleid over milieu, ruimte, energie, klimaat, groene economie, dierenwelzijn en (inzake inspectie) onroerend erfgoed. Het ondernemingsplan is een dynamisch geheel, dat door opvolging en rapportering bijgestuurd kan worden om nog beter in te spelen op beleidsvragen en –beslissingen doorheen het jaar. Aangezien er op 26 mei 2019 verkiezingen zijn en er een nieuwe Vlaamse Regering zal aantreden, is het mogelijk dat er op vraag van de bevoegde minister(s) in de tweede helft van 2019 nieuwe, bijkomende of andere klemtonen gelegd zullen worden.

Het document vertrekt van de missie (hfdst. 2) van het departement. Het departement wordt gedreven door waarden (hfdst. 3) en strategische krachtlijnen (hfdst. 4). Vanuit de missie, waarden en krachtlijnen ontwaren we de organisatieprincipes en -structuur (hfdst. 5). In hoofdstuk 6 beschrijven we per strategische krachtlijn de uitvoering van de speerpunten die werden geformuleerd in het Ondernemingsplan 2018 en gaan we dieper in op enkele speerpunten voor 2019. In hoofdstuk 7 geven we aan hoe uitvoering wordt gegeven aan de doelstellingen die zijn opgelegd door regeringsafspraken, inclusief de acties gericht op het verhogen van de maturiteit van de organisatie (aanbevelingen Audit Vlaanderen, kerntakenplannen, personeelsbesparingen en klimaatdoelstellingen). We geven ook een overzicht van de VTE-inzet en het voorziene budget om de doelstellingen in 2019 te realiseren (hfdst. 4 en bijlage 8.1). De bijlagen bevatten een overzicht van de volledige werking van het departement (bijlage 8.1). De werking wordt gekoppeld aan de strategische krachtlijnen van de organisatie en waar mogelijk aan de doelstellingen van de beleidsnota's. Indicatoren met streefwaarden worden maximaal bepaald. Vervolgens zijn het personeelsplan (bijlage 8.2) en de onderzoeksagenda (bijlage 8.3) opgenomen. Tot slot is de rapportering over de volledige werking in 2018 opgenomen (bijlage 8.4).

2 MISSIE VAN HET DEPARTEMENT

Het departement vervult haar taken vanuit volgende missie:

We gaan voluit voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met respect voor mens, dier en ecosysteem. We maken milieu-ecologische en ruimtelijke afwegingen en ontwikkelingskeuzes samen met en in het belang van de Vlaamse samenleving. We streven naar een duurzame omgang met diverse natuurlijke hulpbronnen in een koolstofarme, energiezuinige, klimaatintelligente samenleving. We realiseren een sterke band tussen ecologische, sociale en economische dimensies.

3 EEN WAARDENGEDREVEN ORGANISATIE

Om haar missie te realiseren, werkt het departement vanuit de 4 waarden van de Vlaamse overheid¹:

Openheid. We staan ten dienste van de maatschappij en we gaan uit van wat er leeft in de samenleving. We werken samen met alle betrokken actoren binnen en buiten de overheid en stellen onze gegevens (openbare), informatie, kennis en vaardigheden ten dienste van de maatschappij.

Daadkracht. We nemen met respect voor alle belanghebbenden weloverwogen beslissingen die we kordaat uitvoeren vanuit een maatschappelijk gedragen visie. We grijpen opportuniteiten en bieden robuuste oplossingen. We investeren voortdurend in innovatie en creativiteit. We kunnen fouten maken en leren hieruit.

360° vertrouwen. We gedragen ons deontologisch correct en stellen het algemeen belang centraal. We geven en verdienen vertrouwen. Kwaliteit is ons keurmerk. We zijn authentiek, duidelijk en geven het goede voorbeeld. We nemen en geven verantwoordelijkheid en schakelen ieders expertise in. We zijn gedeeld eigenaar van onze producten en diensten. We nemen onze individuele verantwoordelijkheid op binnen een netwerkorganisatie en we versterken elkaar. We komen onze (internationale) engagementen na en zijn een actieve en loyale partner. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

Wendbaarheid. We detecteren tijdig de ontwikkelingen in de samenleving en spelen er actief op in. We bepalen onze dienstverlening proactief in functie van de noden, wensen en verwachtingen van de klanten en belanghebbenden. We zetten onze talenten flexibel in.

Aanvullend op deze 4 waarden, stelt het departement bijkomend volgende waarden voorop:

Duurzaamheidsreflex. Duurzame ontwikkeling is een centrale waarde bij de invulling van onze opdrachten en de interne werking van het departement. We verbinden de ecologische dimensie met de sociale en economische dimensie. We verwerven relevante kennis en ervaring om ons die duurzaamheidsreflex eigen te maken en keuzes in overeenstemming hiermee te maken. We scharen ons achter de 17 globale **duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen** (SDG's) van de Verenigde Naties die een universeel, geïntegreerd en ondeelbaar

¹ Voor verdere duiding over deze waarden van de Vlaamse overheid: <https://overheid.vlaanderen.be/de-vier-waarden-0>.

kader (met actieplan) vormen voor vrede, mensen, planeet, welvaart en partnerschap. Onder andere volgende SDG's zijn bij uitstek relevant voor ons departement:

- SDG 2: Beëindig hongers, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw
- SDG 3: Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden
- SDG 4: Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
- SDG 6: Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen
- SDG 7: Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen
- SDG 8: Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen
- SDG 9: Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie
- SDG 11: Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
- SDG 12: Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen
- SDG 13: Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden
- SDG 15: Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe

Verantwoordelijkheid vanuit gedeeld eigenaarschap. Samen met de werknemers formuleert het management duidelijk gedefinieerde opdrachten waarvoor we de volle verantwoordelijkheid nemen. Het geven en erkennen van verantwoordelijkheid en eigenaarschap aan teams en medewerkers bevordert de motivatie, de (persoonlijke) ontwikkeling en de kwaliteit van het proces en het eindproduct. Naast team- en individueel eigenaarschap, levert gedeeld eigenaarschap meerwaarde, verhoogde kwaliteit en draagvlak voor de producten en diensten op die we de maatschappij bieden. Gedeeld eigenaarschap is een basis voor een lerende organisatie, waarin afdelingen en medewerkers ruimte krijgen om hun expertise en vaardigheden verder te ontwikkelen, stimuleert collegialiteit en resulteert in tevreden werknemers. Voor ons departement vertaalt gedeeld eigenaarschap zich in het zoeken naar de juiste balans tussen individueel werken, eigenstandige teams en samenwerking over teams heen. Deze balans staat steeds in het teken van het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Onze organisatie- en overlegstructuur en werkprocessen stemmen we hierop af. We nemen onze verbindende, integrerende rol buiten én binnen ons departement ten volle op. We zijn een aantrekkelijke werkgever met een aangenaam arbeidsklimaat. Onze jobs worden gekenmerkt door sterke inhoud, perspectief, verantwoordelijkheid, autonomie en ontwikkelmogelijkheden. We voorzien een optimale combinatie tussen horizontale en verticale werking (een efficiënte mix van procesgerichte werking, flexibele (project)werking, netwerking, specialistische werking, functies, rollen). We investeren in een eigentijdse leiderschapsstijl die de verschillende rollen van leiderschap combineert: ondernemer, coach, manager, leider en adviseur. De leiderschapsstijl faciliteert kritisch-constructieve samenwerking en draagt bij tot een lerende en innoverende organisatie.

4 STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN VAN HET DEPARTEMENT

Het departement heeft **vijf strategische krachtlijnen** als basis om de missie te realiseren.

4.1 WE ONTWIKKELEN EEN ONDERBOUWD EN MAATSCHAPPELIJK GEDRAGEN OMGEVINGSBELEID VERTREKKEND VANUIT INTERNATIONALE KADERS EN LANGETERMIJNVISIE

Als dynamische omgevingsexpert zetten we in op:

- een actieve bijdrage aan het tot stand komen van internationale kaders en de implementatie ervan en aan de aanpak van mondiale en grensoverschrijdende uitdagingen
- een omgevingsbeleid dat gebaseerd is op kennis en data. We zijn een kennisorganisatie (zie ook krachtlijn 3)
- een omgevingsbeleid dat gestalte krijgt vanuit een langetermijnvisie, met:
 - zorgvuldig en kwalitatief ruimtegebruik dat de ruimtelijke organisatie van Vlaanderen versterkt en waarbij tegelijkertijd de leefomgevingskwaliteit verbetert en de ruimte-inname afneemt. We wegen hiervoor de behoeften van verschillende maatschappelijke activiteiten evenwichtig tegen elkaar af. De verschillende maatschappelijke activiteiten krijgen een plaats, rekening houdend met de draagkracht van de omgeving, biodiversiteit, een duurzame ontwikkeling en een optimale leef- en omgevingskwaliteit, voor mens, dier en ecosysteem
 - een koolstofarme samenleving waarin de uitstoot van broeikasgassen fors vermindert en een verhoogde weerbaarheid van Vlaanderen tegen klimaatverandering, mede via een klimaatbestendige ruimtelijke inrichting
 - een efficiënt energieverbruik en de transitie naar een hernieuwbaar energiesysteem
 - een vergroening van de economie met een sterke band tussen ecologie en economie, accent op circulaire en korte cycli en duurzaam handelen van alle actoren in de maatschappij als producent en/of consument
 - een gezonde leefomgeving waarin de milieukwaliteit globaal verbetert tot op een niveau waarbij mens en milieu op een duurzame wijze worden beschermd en waarbij een goede milieukwaliteit behouden blijft
 - een hoog niveau van dierenwelzijn
- de vertaling van onze langetermijnvisie in concrete doelstellingen, beleidsplannen en -kaders, routekaarten, maatregelen en acties
- de ontwikkeling van een mix van effectieve en efficiënte instrumenten
- het opnemen van onze eigen verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en uitvoering van het omgevingsbeleid, samen met andere overheden, burgers, bedrijven en alle maatschappelijke actoren

4.2 WE HEBBEN EFFECTIEVE INSTRUMENTEN DIE HET OMGEVINGSBELEID REALISEREN. WE VERBINDEN, OVERTUIGEN EN DEMONSTREREN, ONDER ANDERE VIA EEN GEÏNTEGREERDE, GEBIEDSGERICHTE EN PROJECTMATIGE AANPAK

Als verbindend departement realiseren we het omgevingsbeleid effectief door:

////////////////////////////////////

- een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak die antwoorden aanreikt voor de maatschappelijke behoeften
- de ontwikkeling en uitvoering van een gedragen, geïntegreerd, slagkrachtig en toekomstgericht omgevingshandhavingbeleid
- samenwerking en overleg met private en publieke betrokkenen in functie van gedeelde uitvoeringsagenda's, afsprakenkaders en convenanten, waarbij we ook nieuwe dynamieken in de samenleving ondersteunen en waarbij projecten elkaar versterken vanuit een (ruimtelijke) samenhang en conflicten bij de uitvoering worden voorkomen
- inzet van onze verbindende (onderhandelings-)vaardigheden
- draagvlakverbreding door samenwerking, doorwerking, educatie en sensibilisering voor de omgevingsthema's. Dit doen we structureel vanuit de eigen processen, door onze kennis- en vormingscentra, door onze inbreng in lokale en Vlaamse media en via debat. We verspreiden informatie via communicatie en campagnes. Met inzichten uit de gedragswetenschappen stimuleren we gewenste gedragsveranderingen

4.3 WE ZIJN HET VLAAMSE KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM VOOR OMGEVING

Als maatschappelijk relevante kennisorganisatie:

- bouwen we samen met onze partners beleidsrelevante wetenschappelijke kennis op die nodig is om een onderbouwd beleid in al zijn aspecten te kunnen voeren (inhoud, instrumentarium, handhaving, praktijken, gebieden, ...). We beheren deze kennis, passen ze toe en delen ze binnen ons departement, met onze partners en de maatschappij. We ontwikkelen en passen modellen en methodologische tools toe en we maken beleidsscenario's en prognoses
- zijn we een data-gedreven organisatie die het beleid baseert op feiten. We maken werk van gestructureerde en goed beheerde basisdata en dataplatformen van onze processen en producten. We gebruiken die data voor het ontwikkelen van beleidsindicatoren en voor monitoring, evaluatie en bijsturing van het beleid
- zijn we een organisatie die de processen zowel intern als extern maximaal digitaal opzet. We zijn een voortrekker in het bereiken van de doelstelling van Vlaanderen Radicaal Digitaal

4.4 WE ZIJN EEN BETROUWBARE EN EVIDENTE PARTNER IN EEN MAATSCHAPPELIJK EN BESTUURLIJK NETWERK VAN LOKAAL TOT INTERNATIONAAL NIVEAU

Als (pro)actieve speler:

- nemen we onze verantwoordelijkheid op tegenover de bevoegde ministers, het beleidsdomein, het managementcomité en het voorzitterscollege
- geven we samen met onze partners vorm aan het omgevingsbeleid en de uitvoering ervan
- nemen we initiatief voor, en zetten we in op een loyale en actieve participatie in intergewestelijke, grensoverschrijdende en internationale besluitvorming en samenwerking. We komen internationale verplichtingen na
- bouwen we partnerschappen op rondom beleidsontwikkeling, -uitvoering en –praktijken om te weten wat er leeft en in functie van wissel- en doorwerking

- leveren we kwalitatieve producten en diensten, waarin de expertise en creativiteit van onze medewerkers zich verbindt met maatschappelijke en politieke behoeften

4.5 WE ZIJN EEN OPEN, INNOVERENDE, LERENDE, AANTREKKELIJKE EN DOELGERICHTE ORGANISATIE

Als wendbare organisatie, gestoeld op vertrouwen:

- detecteren we de uitdagingen van onze medewerkers en organisatie en bieden met een blik op de toekomst een antwoord. We anticiperen hierop en we vertalen deze naar een strategisch personeels- en organisatiebeleid en efficiënte en effectieve beleids- en beheersinstrumenten
- stemmen we de structuur, cultuur, werkorganisatie, taken, middelen, personeelsinzet, processen, functies en competenties af op de inhoudelijke en organisatorische uitdagingen
- zorgen we voor een eigentijdse en aangename werkomgeving in samenspraak met de medewerkers, met aandacht voor welzijns- en diversiteitsbeleid
- zijn we een lerende netwerkorganisatie waarin medewerkers verantwoordelijkheid krijgen en nemen en samenwerken over afdelingsgrenzen

4.6 INZET VAN MEDEWERKERS EN MIDDELEN PER STRATEGISCHE KRACHTLIJN

Op 29 oktober 2018 had het Departement 936 personeelsleden in dienst. De beschikbaarheid van deze personeelsleden bedroeg 831,93 VTE. Hiervan kon 811 VTE toegewezen worden aan de strategische krachtlijnen van het departement. Naast de personeelsleden die we kunnen inzetten op onze kerntaken, hebben we een aantal personeelsleden ter ondersteuning van de kabinetten, de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, ...

Strategische krachtlijn	VTE (netto)	Budget
1) We ontwikkelen een onderbouwd en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie	131 (= 16%)	14.775.000 euro (= 3,7%) (= 10.743.000 euro apparaat en 4.032.000 euro beleid)
2) We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak	400 (= 49%)	320.870.000 euro (= 81%) (= 32.916.000 euro apparaat en 287.954.000 euro beleid)
3) We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving	103 (= 13%)	17.370.000 euro (= 4,3%) (= 8.441.000 euro apparaat en 8.929.000 euro beleid)
4) We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau	76 (= 9%)	32.233.000 euro (= 8,1%) (= 6.599.000 euro apparaat en 25.634.000 euro beleid)
5) We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie	101 (= 13%)	10.826.000 euro (= 2,7%) (= 8.851.000 euro apparaat en 1.975.000 euro beleid)
Totaal	811	396.074.000

5 ORGANISATIEPRINCIPES EN -STRUCTUUR

5.1 ORGANISATIEPRINCIPES

Het departement past volgende leidende **organisatieprincipes**, die verder bouwen op de missie van het departement en één en ondeelbaar zijn met de waarden van het departement, toe op vlak van processen, structuur en werking:

- 1) In onze organisatie zetten we de inhoud en de klant centraal waardoor het departement als geheel op zijn sterkst staat. We opteren voor de cultuur en structuur van een netwerkorganisatie.
- 2) We kiezen voor duidelijke verantwoordelijkheid voor individuele medewerkers en teams in een vlakke organisatiestructuur.
- 3) We evolueren naar leiderschap gebaseerd op coaching en het bevorderen van verantwoordelijkheid en autonomie.
- 4) We delen kennis en werken samen binnen en buiten ons departement.

5.2 ORGANISATIESTRUCTUUR

De **structuur** van het departement staat **ten dienste van de inhoud en van het beleid** ('structure follows strategy') dat het departement wil realiseren. De structuur krijgt vorm op basis van een klantgerichte, efficiënte en wendbare werking. Vanuit deze invalshoek zijn de hoger geschetste opdrachten van het departement ondergebracht in drie organisatiepijlers en acht afdelingen.

De **organisatiepijler ‘Omgevingsstrategie’** ontwikkelt het omgevingsbeleid strategisch en proactief en positioneert het ten opzichte van internationale ontwikkelingen, andere beleidsdomeinen, de bevoegde minister(s), de Vlaamse Regering en de maatschappij. Kennis is een belangrijke basis voor een onderbouwd strategisch omgevingsbeleid. Deze pijler bevat dan ook omgevingsonderzoek, -monitoring en -evaluatie waarbij de onderzoeksactiviteiten en onderzoeksmiddelen van het omgevingsdepartement worden gebundeld. De pijler staat garant voor het data- en informatiebeheer en voor de ondersteuning van en instrumenten voor een digitale maatschappij. Deze pijler bevat de activiteiten rond partnerschappen met besturen en maatschappelijke actoren. Tot slot dekt deze pijler het dierenwelzijn.

De pijler ‘Omgevingsbeleid voor ruimte en milieu’ verenigt de taken rond ruimte en milieu en geeft concrete uitvoering aan het omgevingsbeleid met aangepaste instrumenten. Binnen deze pijler wordt de beleidscyclus grotendeels afgedekt voor de materies ruimte en milieu – op de aspecten na die elders binnen het departement (bv. pijler energie, klimaat en groene economie) of door andere entiteiten van het domein worden opgenomen.

De pijler 'Omgevingsbeleid voor energie, klimaat en groene economie' ondersteunt de werking rond energie, klimaat en groene economie en omvat voor die thema's, evenals voor luchtbeleid, de beleidsontwikkeling, de langetermijnplanning en de uitvoering.

3 organisatiepijlers en 8 afdelingen

Figuur: Opname inhoudelijke opdrachten vanuit 3 organisatiepijlers en 8 afdelingen

6 SPEERPUNTEN: RAPPORTERING 2018 EN PLANNING 2019 PER STRATEGISCHE KRACHTLIJN

Dit hoofdstuk geeft per strategische krachtlijn een **rapportering** van de speerpunten van 2018 en een **vooruitblik** naar de speerpunten van 2019. Deze speerpunten bouwen verder op de reguliere taken (cf. hfdst. 4).

Een totaaloverzicht van de rapportering over 2018, inclusief budgetbenutting, is opgenomen in bijlage 8.4. **In het totaal is 82,37% van de doelstellingen op schema of gerealiseerd.** We voeren sommige jaardoelstellingen in een tijdspanne van meerdere jaren uit, wat uiteraard een impact heeft op de realisatiegraad. Ook omvat het ondernemingsplan onze reguliere werking en deze doelstellingen hebben vaak een permanent karakter. Voor 5,04% van de doelstellingen is bijsturing noodzakelijk. Daarnaast vertoont de uitvoering van 10,43% van de doelstellingen een kleine afwijking. Een beperkt aantal doelstellingen zijn uitgesteld (1,80%) of stopgezet (0,36%).

We lichten ook de speerpunten voor 2019 toe. Een overzicht van al onze activiteiten, inclusief een opdeling volgens VTE en budget per strategische krachtlijn, is beschikbaar in bijlage 8.1. We werken afdelingsoverschrijdend samen om alle strategische krachtlijnen te realiseren. Doorheen alle krachtlijnen scharen we ons ook in 2019 achter overkoepelende doelstellingen zoals **digitalisering²** en **betere regelgeving³**, met aandacht voor heldere en duidelijke communicatie.

6.1 Strategische krachtlijn 1: We ontwikkelen een onderbouwd en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie

Op **Europees** niveau werkten we onder andere op een intensieve (interdepartementale) coördinatie van het Meerjarig Financieel Kader (MFK), onder andere voor de horizontale financiering van het klimaatbeleid. Vooral inzake klimaat (vb. uitstoot van voertuigen, ETS), het Energiepakket, circulaire economie (vb. plastics, drinkwater) en Governance (rapportering, compliance, sustainable finance) volgden we nieuwe EU-beleidsprocessen op. We hebben bovendien ingezet op de optimalisering van Europese cofinanciering.

In 2019 verzekeren we de verdere opvolging van deze belangrijke dossiers. We kijken uit naar de intenties van de nieuwe EU-commissie die half 2019 aantreedt. Het thema water wordt belangrijk met de evaluatie van de Waterrichtlijnen en de andere EU-processen rond chemische stoffen: biociden, hormoonverstoorders, optimalisatie van REACH en pharmaceutica. We zetten in op de agendasetting rond een strategie na het 7de Milieuactieprogramma en de reflectienota over Duurzame ontwikkeling – Agenda 2030, die de toekomstige beleidslijnen uittekenen. Vooral de efficiënte implementatie van bestaand EU-beleid zal centraal blijven staan

² Bijvoorbeeld: Woningpas, databank dierenwelzijn, digitalisering van de handhaving, interne dossierstromen, ...

³ Volgens de Europese Commissie moet betere regelgeving zorgen voor: 1) open en transparante besluitvorming, 2) meer betrokkenheid van burgers en belanghebbenden gedurende het hele proces van besluitvorming en wetgeving, 3) een EU-beleid dat uitgaat van objectieve gegevens en rekening houdt met de gevolgen, 4) minimale regeldruk voor bedrijven, burgers en overheidsdiensten, meer duiding: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_nl. Het Vlaams Bestuursdecreet schuift onder andere heldere en eenvoudige regelgeving en een efficiënt regelgevingsproces naar voor, meer info: <https://overheid.vlaanderen.be/regelgeving-als-hefboom-voor-groei-en-innovatie>.

We schenken volop aandacht aan de Europese en internationale handhavingscontext, waar het verbeteren van de naleving van bestaande Europese milieuregelgeving hoog op de agenda staat. We werken mee aan de concrete implementatie van het actieplan van de Europese Commissie inzake “Environmental Compliance Assurance” en aan het IMPEL handhavingsnetwerk.

Op **Vlaams** niveau lieten we onze strategie verbindend werken doorheen de transitieprioriteiten van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering, mede met het oog op de voorbereiding van de ambtelijke regeerbijdrage voor de volgende legislatuur. Zo droegen we actief bij aan het Vlaamse projectteam Regeerbijdrage en aan de schrijfgroepen voor de transitieprioriteiten rond slim wonen en leven, mobiliteit, energie en circulaire economie. We stemden af met andere Vlaamse beleidsplannen in functie van beleidscoherentie voor ruimte en milieubeleid zoals bij het mobiliteitsplan, de transitie slim wonen en leven, het Vlaams adaptatieplan en de Waterbeleidsnota. We stemmen verder af met andere beleidsdomeinen en bestuursniveaus over strategische visies en strategische beleidsplannen en integreren waar mogelijk. We stemmen met andere gewesten af en bepalen samen met hen de Belgische standpunten bij Europese beleidsinitiatieven, o.m. rond MER- en geluidsdossiers.

kunnen worden. We bekijken ook de opportuniteiten en mogelijkheden van de oprichting van een Vlaamse Bouwagenda, naar analogie van Nederlands model, en voeren dit desgevallend uit. Hiermee beogen we een structurele samenwerking met de bouw- en vastgoedsector. Operationaliseren doen we ook door in te zetten op een verder sensibiliseren en faciliteren, waardoor lokale stakeholders geprikkeld worden om hier zelf mee aan de slag te gaan. We voeren de projectoproep pilootgemeenten BRV en de projectoproepen inzake ontharding uit, we finaliseren de webtool Ruimtelijk Rendement, we bieden een filmpje aan de nieuwe lokale mandatarissen aan om de sense-of-urgency te benadrukken en we reiken via de verschillende platformen van het departement verdere informatie aan de lokale besturen aan. De vervoerregio's bieden een kans om de strategische visie van het BRV, in samenhang met mobiliteit op een regionaal niveau uit te testen, waarbij de Vlaamse doelstelling inzake knooppuntontwikkeling rond strategische vervoersknooppunten bewaakt wordt en concreter ingevuld kan worden. We bekijken op welke manier hiervoor een afstemming gevonden kan worden met de Vlaamse partners en op welke manier de ruimtelijke invulling van de regionale mobiliteitsplannen gegarandeerd kan worden op een zo efficiënte manier.

We ontwikkelen en formuleren beleid en beleidsmaatregelen. We bereiden een plan van aanpak voor de verdere finalisering van de beleidskaders voor en leggen deze voor aan de nieuwe minister. Op basis van deze besprekingen starten we het traject voor de opmaak van de beleidskaders opnieuw op in partnerschap, waarbij we rekening houden met de ervaringen die worden opgedaan, onder andere door de projectoproepen. We onderzoeken de mogelijkheden rond E-hubt. We dragen bij aan het jaarlijks rapport handhaving RO van de VHRM. We integreren Compliance Promotion in het omgevingshandhavingsbeleid, introduceren nieuwe technologische innovaties bij toezicht en opsporing van misdrijven en stemmen mee de evaluatieprogramma's vergunningen af met meerjarenhandhavingsprogramma's. We gaven uitvoering aan de Europese richtlijn omgevingslawaaï en maatregelen in het kader van geluidsactieplannen. Het openbaar onderzoek over geluidsactieplannen liep tot 11 januari 2019. Ook in 2019 maken we geluidsactieplannen op en coördineren de uitvoering ervan. In dit verband onderzoeken we ook de knelpunten spoorverkeerslawaaï en werken we het beleid rond akoestische gevelisolatie concreet uit. We ontwikkelden beleid ter beheersing van licht-, geur- en geluidshinder met de codes van goede praktijk rond geurhinder. Twee gebieden hebben het kwaliteitslabel Stillegebied verkregen. We voerden het schriftelijk Leefomgevingsonderzoek uit. De resultaten zijn geanalyseerd en worden mee in overweging genomen in toekomstig beleid rond leefomgevingskwaliteit. We voerden de permanente en mobiele geluidsmetingen in ondersteuning van geluidsbeleid uit. We willen ook, in uitvoering van de green deal huishoudelijke houtverwarming, de aanpak van burenhinder als gevolg van houtstook vanuit juridische invalshoek analyseren.

We zetten verder in op het **ontwikkelen en optimaliseren van het instrumentarium**. We ontwikkelen onder meer afwegingskaders voor nieuwe woonontwikkelingen, weg- en spoorverkeer in MER richtlijnenboek geluid, een methodiek inzake planmilieueffectrapportage ten gevolge van het arrest d'Oultremont en een kader voor de inrichting van bedrijventerreinen in functie van ruimtelijke veiligheid. We willen voorstellen formuleren rond de wijziging van de Vlaamse Fiscale Codex in verband met de heffing rond leegstand en verwaarlozing bedrijfsruimten, rond fiscaliteit en ruimtelijk beleid, rond de heroriëntering van het subsidiebeleid, rond een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak voor schaderapporten in het kader van landcommissies en rond een geactualiseerd actieprogramma geïntegreerd grondbeleidsinstrumentarium.

We zetten in op **beleidsdoorwerking** en organiseren kennisdeling met de praktijk in functie van beleidsontwikkeling en beleidsoperationalisering. We zetten een traject pilootprojecten op in functie van de uitrol van de strategische visie BRV, we capteren beleidsnoden, beantwoorden beleidsvragen en organiseren beleidsfora. We zoeken samenwerking met onze partners en stakeholders door tools te ontwikkelen, door engagementen te zoeken ter uitvoering van ons beleid en door rond specifieke vernieuwingsthema's netwerken tot cocreatie op te zetten.

De Vlaamse Regering realiseerde verschillende **wetgevende initiatieven** om de ruimtelijke transformatie in te zetten. Zo werden wijzigingen aan de VCRO doorgevoerd in functie van beleidsplanning, procedure verouderde voorschriften, provinciale ambtenaar omgevingsvergunning, ... Diverse besluiten zijn goedgekeurd of in procedure zoals de omgevingsvergunning, soepele procedure verouderde voorschriften, beleidsplanning, ... De definitieve goedkeuring van het instrumentendecreet is in voorbereiding. De juridische basis voor nieuwe instrumenten (convenanten & contracten, VOR) en de lasten is gelegd in het instrumentendecreet. Het conceptueel voorstel i.v.m. subsidiëring leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten is afgewerkt en besluitvorming ondersteunende instrumenten (effectbeoordelingen, MER-rapportages, externe veiligheid, ...) wordt geoptimaliseerd. We geven uitvoering aan de codextrein via het aanduiden van delen van signaalgebieden als Watergevoelig Openruimtegebied. De aan te duiden gebieden zijn gekend en de plan-MER is lopende. Het proces is 'on hold' in afwachting van een nieuwe planschaderegeling en duidelijkheid over de financiering. We maken in 2019 verder regelgeving op binnen diverse beleidsthema's of -velden waarin we een rol kregen toebedeeld, zoals omgeving, milieu, natuur, ruimtelijke ordening, energie en dierenwelzijn, met inbegrip van handhaving. We staan in voor juridische advisering in de voormelde beleidsthema's en -velden. We behandelen vanuit onze wettelijke opdracht administratieve beroepen in enkele specifieke domeinen (bodemsanering, afvalstoffenheffingen en openbaarheid van bestuur) en beheren gerechtelijke procedures en buitengerechtelijke schadedossiers in alle aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheden van het Departement Omgeving of van het Agentschap voor Natuur en Bos.

We nemen het engagement op om het plan-MER-proces (incl. passende beoordeling) van het **PAS**-programma verder in goede banen te leiden zodat de Vlaamse Regering ten laatste in december 2019 het definitief PAS-programma kan vaststellen voor een programmaperiode tot en met 2031, onderverdeeld in twee 6-jaarlijkse planperiodes. Het Vlaams PAS-programma heeft als belangrijk doel bij te dragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) door planmatig en zonder de continuïteit van de vergunningsverlening in het gedrang te brengen, de uitstoot van stikstof terug te dringen zodanig dat het niveau van de stikstofdepositie op Speciale Beschermingszones (SBZ's) stelselmatig daalt. De programmatische aanpak moet garanderen dat er (nog) vergunningen kunnen verleend worden (cf. afwegingskaders NH3 en NOx) zonder dat er in de SBZ's een betekenisvolle aantasting plaatsgrijpt van habitats. Een goede borging en monitoring van de PAS-maatregelen, samen met efficiënte en effectieve bijsturingsmechanismen, zijn hierbij cruciaal. In dit plan-MER-proces wordt de grensoverschrijdende procedure gevolgd, zodat het Vlaamse PAS-programma maximaal is afgestemd en dat andere grensoverschrijdende gewesten en lidstaten zelf ook hun verplichtingen van de Europese habitatrichtlijnen kunnen nakomen. In het plan-MER-PAS-proces wordt maximaal rekening gehouden met het arrest van het Europees Hof van Justitie van 7 november 2018 over het Nederlands PAS-programma.

We voerden verschillende inhoudelijke verkenningen voor **beleidsinnovatie** in functie van de continue beleidsplanning voor ruimte en milieu en namen stappen in financiële en fiscale aspecten van ruimtelijk beleid. Zo hebben we het voorstel van BVR ruimtelijke impulsprojecten overgemaakt aan het kabinet en startten we de verkenning subsidiebeleid op. Ook in 2019 formuleren we innovaties in het beleid en ontwikkelen we de visie rond strategische beleidsplanning. We integreren de goedgekeurde strategische visie BRV in een ontwerp BRV en maken een visienota op voor de monitoring van de zes strategische doelstellingen uit de visie BRV. We willen ook werk maken van een langetermijnvisie rond leefomgevingskwaliteit. We ontwikkelen op projectmatige wijze een innovatief omgevingshandhavingsbeleid. We werken aan een methodiek voor het uittekenen van beleidslijnen en strategische prioriteiten op basis van een risico-analyse, we introduceren compliance promotion in het handhavingsbeleid en we exploreren innoverende inspectietechnieken om de efficiëntie op het terrein te verhogen. Ook de afstemming van zowel de programmering en rapportering als van de regelgeving milieu en ruimte zitten in deze vernieuwing vevat. Tenslotte willen we het inhoudelijk ingezette verkenningswerk voor innovaties verder uitvoeren met het oog op het formuleren van beleidsadviezen.

////////////////////////////////////

pagina 18 van 38

pagina 18 van 38

pagina 18 van 38

In lijn met de nieuwe Europese Verordening inzake de Energie-Unie en Klimaatactie, voortbouwend op werkzaamheden die reeds plaatsvonden in het kader van de opstelling van een Vlaamse Klimaatvisie 2050 en op basis van de eind 2018 voorgestelde Europese langetermijnstrategie werken we in 2019 aan een **Vlaamse langetermijnstrategie 2050 over klimaat en energie**. België moet deze strategie eind 2019 aan de Europese Commissie notificeren. We maken ook verder werk van de implementatie van de Europese richtlijn Emissiehandel voor de periode 2021-2030.

Na de bekrachtiging van het Decreet wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van **energiefraude**, volgden in 2018 de noodzakelijke wijzigingen in het Energiebesluit. Het besluit omvat nu een procedure die gevolgd moet worden bij het vaststellen van energiefraude en het regulariseren van de situatie, een bepaling voor de berekening van het onrechtmatig verkregen voordeel ten gevolge van de energiefraude en de noodzakelijke regels die in acht moeten worden genomen bij de verwerking van persoonsgegevens. In mei 2018 rapporteerden de distributienetbeheerders een eerste maal over de genomen acties en resultaten van de maatregelen uit het actieplan Energiefraude.

Tot slot zullen naast digitale meters ook **batterijen** in het energiesysteem van morgen een belangrijke rol spelen. In 2018 ondersteunden we 10 verschillende proefprojecten met batterijen. De bedoeling is om in de eerste fase te experimenteren en ervaringen op te doen en eventuele drempels die opduiken weg te werken. Er is nood aan de uitwerking van een regelgevend kader voor gedistribueerde **elektriciteitsopslag**, aangezien dit een nieuw concept is en het marktkader bijgevolg onbestaande is. Onderzoek en ontwikkeling is aangewezen voor het verder ontwikkelen van kleinschalige opslagstechnologieën, alsook hun gebruik voor specifieke toepassingen in het distributienet, een opkomend thema waar we middenin zitten. In 2019 gaan 10 projecten rond opslag van start, die we zullen opvolgen. De batterijprojecten focussen op verschillende thema's zoals hergebruik van EV-batterijen, het gebruik van batterijen in bestaande en nieuwe woonwijken, mobiele opslag, het gebruik van batterijen om EV's beter te integreren in het energienet, nieuwe types van batterijen zoals lood-kristal- of zoutbatterijen, netontlasting, gerichte demonstratie, gebruik van batterijen binnen ESCO-services, (brand)veiligheidsaspecten, korte en lange termijn opslag ... Daarnaast komen ook verschillende niveaus en schaal zoals residentieel, wijkniveau, bedrijven en KMO's, coöperaties ... aan bod. Ook in 2019 is 1,2 miljoen euro vrijgemaakt. Daarmee zullen we een algemene subsidieregeling instellen. Daarnaast bestuderen we volgende concepten verder in 2019: prikkels voor de installatie van gedistribueerde opslag op basis van nettarieven, dynamische prijzen en mogelijke diensten aan de distributienetbeheerder. Ook op dit niveau moeten we komen tot een marktkader dat concurrentie tussen de verschillende flexibiliteitsproviders toelaat. Het toevoegen van een hoofdstuk flexibiliteit in het Energiedecreet vormt de ideale decretale omgeving hiervoor. We werken als onderdeel van de omzetting van de nieuwe Europese elektriciteitsrichtlijn verder aan een beleidskader rond flexibiliteit (decreet). We volgen in detail de invoering van tarieven die deels bestaan uit een capaciteitstarief en deels op basis van verbruik, om de netkosten eerlijk te verdelen. We wensen graag een kader te ontwikkelen voor ondersteunende diensten op het distributienetniveau. Vanuit de Vlaamse bevoegdheden kunnen we een belangrijke rol spelen om de vraag te sturen op distributienetniveau. We plannen onderzoek naar het beter begrijpen van gebruikersgedrag en reacties van gebruikers op nieuwe marktmogelijkheden en prijsincentives. In samenwerking met Flux 50 zetten we een website op die inzicht geeft in de verschillende soorten energieverbruiksmanagers die op de markt zijn en komen. We onderzoeken en nemen drempels en barrières weg voor dynamische prijzen. Hierbij hoort ook de **uitfasering van fossiele brandstoffen voor transport**. Een groot deel van de oplossing ligt immers besloten in de elektrificatie van transport en het gebruik van waterstof.

Steden en gemeenten spelen een cruciale rol in de transitie naar een koolstofarme samenleving en een toekomstgericht energiesysteem. Heel wat Vlaamse steden en gemeenten hebben het **Burgemeestersconvenant** ondertekend en hebben ondertussen lokale energieplannen opgemaakt. Voor het zesde jaar op rij stelden we de gemeentelijke energie- en CO2-inventaris ter beschikking van de gemeenten. Die gebruiken de inventaris bij het opstellen van duurzame energie actieplannen in het kader van het Burgemeestersconvenant. In 2018 werden de gemeentelijke inventarissen voor 2011-2015 eveneens herzien. Sinds 2016 bieden we de lokale energie- en klimaatinformatie aan via de website www.burgemeestersconvenant.be. Via deze koepelsite ondersteunen we de steden en gemeenten inzake het Burgemeestersconvenant, zodat ze hun engagementen kunnen omzetten in effectieve maatregelen, nieuwe projecten en concrete resultaten. We streven ernaar om de gemeentelijke datasets inzake energieverbruiken en CO2-emissies, vergaard in het kader van het Burgemeestersconvenant, als een open dataset aan te bieden. We stellen vast dat de steden en gemeenten evenwel heel wat moeilijkheden ondervinden bij het omzetten en uitvoeren van de plannen in concrete acties. Het ontbreekt hen vaak aan

Naast de rol van lokale overheden, zal de **energietransitie** heel wat vragen van de **burger**. Het is dan ook belangrijk dat ze breed gedragen wordt. De focus op **participatie** komt dan ook terug in zowel het Energiepact, de Energievisie als het Energieplan. Eenzelfde focus is aanwezig op Europees niveau: de nieuwe richtlijn betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit (EMD) en hernieuwbare energierichtlijn (RE) focussen in belangrijke mate op lokale energie-gemeenschappen en hernieuwbare-energiegemeenschappen. Beide richtlijnen verplichten de lidstaten om een regelgevend kader te voorzien dat de ontwikkeling hiervan promoot en faciliteert zodat deze gelijke kansen krijgen in vergelijking met grote, gevestigde marktspeelers. We werken hiervoor een Vlaams kader uit.

In ons streven naar een **luchtkwaliteit** die geen significante negatieve invloed heeft op de gezondheid van haar bewoners en ervoor zorgt dat de draagkracht van ecosystemen niet meer overschreden wordt, zetten we in 2019 stappen vooruit in de aanpak van dieselfraude (voorbereidend studiewerk en overleg met de betrokken actoren) en de aanpak van emissies door houtverbranding (uitvoering van de green deal). We ontwikkelen beleidsstrategieën om fraude van de constructeur, fraude van de voertuigeigenaar of technische defecten aan voertuigen op te sporen, er op een efficiënte manier gevolg aan te geven en te vermijden dat nieuwe voertuigen op de markt komen die de emissielimieten in de praktijk overschrijden. We houden hierbij rekening met de juridische mogelijkheden die elk bestuursniveau in België heeft om op basis van de relevante wetgeving emissiefraude op te sporen en ertegen op te treden. Via 'remote sensing' verzamelen we informatie over de reële uitstoot van schadelijke pollutanten van de wegvoertuigen op Vlaamse wegen. We starten met de uitvoering van de Green Deal Huishoudelijke houtverbranding. We onderzoeken de mogelijkheden voor de uitfasering van oude toestellen en de best beschikbare technieken voor nieuwe toestellen en retrofitting van oude toestellen. We werken ook voorwaarden uit rond de dimensionering, de installatie en het onderhoud van toestellen.

We stelden naast de jaarlijkse gratis opleiding, een beheersprogramma op dat gelinkt is aan een website “adopteereendier” waarop alle dieren uit de asielen ter beschikking aangeboden worden, ter beschikking aan dierenasielen. Via een uitgebreide mediacampagne zorgen we voor de naambekendheid van de site. We vulden de **dierenwelzijns**regelgeving aan met een besluit met normen voor het houden van roofvogels door particulieren en we actualiseerden de erkenningsvoorwaarden voor dierentuinen. We werkten een informaticatool voor het beheer van de kattenpopulatie uit. Deze wordt nu uitgetest door verschillende steden en gemeenten. We ondersteunden de Raad voor dierenwelzijn effectief. Deze raad bleek erg productief: een advies over een positieve lijst van reptielen werd afgeleverd evenals een advies om het zogenoemde kennelbesluit te herzien. Een consultancy leverde een blauwdruk af voor de organisatie van de controles in de Vlaamse slachthuizen. In 2019 grijpen we de oprichting van een eigen Vlaamse controle in de slachthuizen aan om de organisatie van de dierenwelzijnscontroles te herzien en de overgang naar proactieve controles te bevorderen. Vooruitlopend op de voorziene klimaatverandering onderzoeken we welke vormen van natuurlijke beschutting geschikt zijn om dieren op weiden te beschermen. We actualiseren de normen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen. Via een Besluit van de Vlaamse Regering voeren we een beperkende lijst van soorten reptielen die vrij verhandeld en gehouden mogen worden in.

6.2 Strategische krachtlijn 2: We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak

We verbinden en realiseren het omgevingsbeleid ook in 2019 effectief, met onze partners. Dit doen we onder andere door het verder op kruissnelheid brengen van de **omgevingsvergunning**. De reguliere werking omtrent het nemen van (ontwerp)beslissingen en het formuleren van relevante adviezen in het kader van de omgevingsvergunning blijft een absolute prioriteit. We werken in 2019 volop aan de evaluatie en optimalisatie van de advies- en beslissingsprocedures, mede in het kader van het subsidiariteitsprincipe, maar ook omwille van het gebrek aan VTE. Prioritaire dossiers zijn deze van de Vlaamse lijst.

In samenwerking met betrokken actoren consolideerden we in 2018 het **uitvoeringsprogramma Gebiedsontwikkeling met gebiedswerking gericht op 9 strategische gebieden**: de Brusselse rand (incl. luchthavenregio), de regio Antwerpen (incl. ENA), het Oost-Vlaams kerngebied, regio Kustzone, Centraal-Limburg, regio Zuid-West-Vlaanderen, en de gebieden langs de waterlopen van de Kleine Nete, de Demer en de Dender. In deze gebieden geeft de gebiedswerking zichtbare resultaten doordat actoren de krachten bundelen en investeringen op elkaar afstemmen via samenwerkingsakkoorden, gedeelde gebiedsprogramma's of het opstarten van gezamenlijke pilootprojecten. We faseren hierbij onze aanpak. We maken de uitvoeringsagenda 2019 ter zake op. Deze uitvoeringsagenda wordt vanuit het perspectief van operationaliseren en uitvoeren van het BRV verder scherp gesteld. Het AGNAS-programma is opgemaakt. Samenwerkingsakkoorden worden per gebied geformaliseerd, niet overkoepelend.

We zullen bijdragen aan partnerinitiatieven en -projectwerking om de doelstellingen en principes van het omgevingsbeleid op terrein te realiseren via gebiedswerking. Enkele voorbeelden hierbij zijn:

- We zullen een aantal initiatieven Water-Land-Schap (VLM) begeleiden;
- We zullen een actieve rol opnemen in de gebiedsgerichte integrale projecten van de bekkenwerking;
- We zullen partner zijn in belangrijke trajecten rond overstromingsveiligheid, o.a. de ORBP's;
- We zullen meewerken aan de pilootprojecten Klimaatwijken en 'Terug in Omloop' (Vlaams Bouwmeester).

Specifiek voor **de T.OP-werking** blijven we de actieve samenwerking tussen verschillende partners op het terrein bevorderen en werken we gezamenlijk acties uit met het oog op realisatie. Het **T.OP-programma Kustzone** werd herzien en goedgekeurd op de Directieraad van 27 april 2018. De werven werden voorgelegd en aangenomen op de stuurgroep van T.OP op 24 januari 2018. De samenwerking met VLM en ANB zal worden geconcretiseerd in een samenwerkingsakkoord met de VLM (januari 2019). Er werden cases opgestart inzake gelaagdheid: de cases van Westende, Blankenberge en Koksijde ronden we af voor de zomer van 2019, de cases inzake integraal waterbeheer (traject van Oudlandpolder) lopen verder onder leiding van de gouverneur. De studie "Knooppunten, krimp en sterk fluctuerende dynamiek" wordt gefinaliseerd begin 2019. Het **complex project Kustvisie** loopt en de eerste publieksconsultatie voorzien we in het voorjaar van 2019. In het **T.OP-programma Limburg** startten we eind 2018 het "Traject Bosbeek-Witbeek" op door middel van een actorenoverleg om de scope van het onderzoek af te toetsen en zicht te krijgen op medefinanciering. De pilootprojecten Roosterbeek nemen we in 2019 mee op in het rollend meerjarenplan landinrichting: een landinrichtingsplan zal worden opgesteld (duurtijd van twee jaar). Tevens hebben we een opdracht omtrent de visualisatie van de waterstromen in de Wijers toegewezen (looptijd van vier maanden). In het strategisch project "Kolenspoor" zullen we een mobiliteitsstudie uitvoeren. Omtrent het complex project "Noordzuidverbinding" werd op 16 maart 2018 de startbeslissing genomen. Ook het **complex project Op de Berg** loopt verder. In het voorjaar van 2019 werken we het ontwikkelingsprogramma T.OP Limburg bij.

In 2018 zetten we versterkt in op **subsidieprogramma's** om de gebiedswerking te stimuleren en nieuwe dynamieken in de samenleving te ondersteunen. Het uitvoeringsbesluit impulsprojecten werd in 2018 niet goedgekeurd. De middelen zijn ingezet voor een subsidieoproep ontharding die in lijn ligt met de filosofie van de impulsprojecten. 23 projecten werden geselecteerd. Deze call is uitvoerig in de pers verschenen. Wegens het grote succes lanceren we een tweede call voor onthardingsprojecten begin 2019.

Inzake **complexe projecten** zetten we in op een verruiming van de proceswinsten. In 2018 werd het eerste voorkeursbesluit goedgekeurd door de bevoegde overheid voor het complex project “Extra containercapaciteit Haven Antwerpen”. In 2019 maken we werk van de eerste projectonderzoeksnota's. We organiseren netwerkmomenten met de procesverantwoordelijken van de lopende complexe projecten. We zetten de complexe projecten en het uitwerken van ontwikkelingsscenario's in de havens van Antwerpen en Zeebrugge verder.

We zetten verder in op de inventarisatie van **leegstaande bedrijfsruimtes** in het kader van optimaal ruimtegebruik. We nemen daarbij stappen om onze instrumenten gebiedsgericht in te zetten, met het oog op het bekomen van een beter ruimtelijk rendement.

We werken verder aan het **omgevingsbesluit**, met het oog op de implementatie van een geïntegreerde proces- en besluitvorming. Ook in functie van een geïntegreerde aanpak, zetten we in op samenwerking met het Departement MOW zowel op gebiedsniveau als op projectniveau.

We versterken de aandacht voor klimaat en luchtkwaliteit in de instrumenten die worden ingezet bij de bouw van grote infrastructuurwerken en verkeersgenererende functies (milieueffectenrapporten, omgevingsvergunning, gebiedsontwikkeling, ruimtelijke uitvoeringsplannen).

We staan in voor de ontwikkeling en uitvoering van een gedragen, geïntegreerd, slagkrachtig en toekomstgericht **omgevingshandhavingsbeleid**. In 2018 zijn we gestart met de organisatorische en inhoudelijke implementatie van het handhavingsbeleid rond de omgevingsvergunning voor zowel inspectie als beboeting en advisering.

We maken voort werk van de ontwikkeling van een geïntegreerd omgevingshandhavingsbeleid, initiëren de afstemming en actualisatie van de **handhavingsprioriteiten** en verkennen bij de uitvoering van een geïntegreerd omgevingshandhavingsbeleid de inzet van **gemengde inspectieteams**.

We versterken de systematische en structurele **wisselwerking tussen handhavers en beleidsmakers**. Daartoe formuleren we beleidsvoorstellen en delen we concrete handhavingsservaringen in functie van een verbeterde toepasbaarheid en handhaafbaarheid van (nieuwe) omgevingsregelgeving. We optimaliseren de inzet van bestaande handhavinginstrumenten. We werken aan een optimalisatie van het klachtenbeheersysteem met behulp van de input bekomen via de gerichte bevraging die binnen de afdeling Handhaving werd georganiseerd in 2018. We onderzoeken hoe we meer risicogericht kunnen handhaven en trekken voluit de kaart van technologische innovatie. We stimuleren zowel beleidsdomein- als bestuursniveauoverschrijdende samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen de verschillende handhavingssactoren.

We brengen de **handhavingsprogramma's** (milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed) in de praktijk door een preventieve en herstelgerichte inzet van het handhavingsinstrumentarium op de vastgelegde prioriteiten. We beheren het **permanentie- en responsstelsel milieuhygiëne**, nemen een coördinerende rol op bij ernstige **milieu-incidenten** volgens het draaiboek milieu-incidenten en staan in voor het toepassen van het Milieuschadedecreet bij ernstige **milieuschadegevallen**. In 2018 werd het draaiboek milieu-incidenten meermaals toegepast, geëvalueerd en geactualiseerd.

We **ondersteunen lokale besturen en andere (handhavings)actoren** door het delen van kennis via advisering, door het geven van opleidingen over (nieuwe) regelgeving en de toepassing ervan in de praktijk, met bijzondere aandacht voor nieuwe handhavingsinstrumenten. Waar mogelijk stellen we controlevragenlijsten ter beschikking en verlenen we ondersteuning op het terrein.

De voorbereiding van een efficiënt en billijk beboetingsbeleid schendingen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed is afgerond. Het Besluit van de Vlaamse Regering handhaving omgevingsvergunning trad samen met het wijzigingsdecreet van 8 december 2017 in werking op 1 maart 2018. De **bestuurlijke handhaving ruimtelijke ordening**, met instrumenten zoals bestuurlijke maatregelen en de mogelijkheid tot verzoeken kwijtschelding dwangsom, operationaliseren en implementeren we verder in 2019. We verfijnen (verder) het **bestuurlijk boetekader** voor milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed op basis van concrete praktijkervaring. We maken optimaal gebruik van bestuurlijke transacties om “kort op de bal” te spelen. We **adviseren de minister inzake de beroepen tegen (weigering van) bestuurlijke maatregelen**.

We schenken aandacht aan de **Europese en internationale handhavingscontext**, waar het verbeteren van de naleving van bestaande Europese milieureggeving hoog op de agenda staat. We werken mee aan de concrete

implementatie van het actieplan van de Europese Commissie inzake “*Environmental Compliance Assurance*” gericht op een geïntegreerde handhavingsaanpak (van sensibilisering over inspecties tot sanctionering).

We dragen bij aan de werkzaamheden van de **Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu**, staan mee in voor de kwalitatieve opmaak van onderling afgestemde handhavingsprogramma's voor milieu en ruimtelijke ordening en werken mee aan de plannen om in de schoot van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu te komen tot een geïntegreerd omgevingsrapport. We nemen actief deel aan de **expertisenetwerken van het Parket-Generaal** en bespreken de prioriteiten voor strafrechtelijke vervolging alsook de richtlijnen inzake strafrechtelijke of bestuurlijke sanctionering.

6.3 STRATEGISCHE KRACHTLIJN 3: WE ZIJN HET VLAAMSE KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM VOOR OMGEVING

Burgers, organisaties en overheden hechten belang aan wetenschappelijk onderbouwd omgevingsbeleid. In 2018 maakten we een **departementale onderzoeksagenda**, afgestemd met de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving op. Van de geplande onderzoeksopdrachten werd 85% gegund in 2018. De uitvoering van de 54 in 2018 gegunde onderzoeksopdrachten gebeurt hoofdzakelijk in 2019. In de loop van 2018 zijn tal van **studies opgeleverd** die het omgevingsbeleid onderbouwen. Ter onderbouwing van het BRV betreft het onder meer de budgettaire impactanalyse vanuit een ruimere maatschappelijke kostenbatenanalyse, de analyse en de evaluatie van het vergunningenbeleid in Vlaanderen, de evaluatie van ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Vlaamse hoofdstations, de onderzoekreeks omtrent segmentatie die bestudeert hoe men ruimte kan bieden aan bedrijven binnen en buiten bedrijventerreinen zonder het ruimtebeslag te vergroten en het onderzoek naar de woonwensen en wooncultuur.

In samenwerking met VITO en GD-EMF-Consulting ontwikkelden we een **nieuw rekenmodel** dat weergeeft hoe groot de magnetische velden in de buurt van hoogspanningslijnen zijn. Het rekenmodel kan onder andere gebruikt worden bij de ruimtelijke ontwikkeling van gebieden om het ontwikkelingsscenario met de minste blootstelling te selecteren. In het kader van de uitvoering van de VITO-referentietask 'Lokale leefkwaliteit in beeld' plaatsten we een eerste versie van de dataviewer LeefkwaliteitVlaanderen.be online. De website geeft aan de hand van een selectie kaarten zicht op de toestand van het milieu in Vlaanderen en over hoe die onze leefkwaliteit beïnvloedt.

Op 11 december maakten we het eerste **Ruimterapport (RURA)** wereldkundig, wat ruime media-aandacht kreeg. Het RURA 2018 is - naar analogie met MIRA, NARA, LARA, ... - een Toestandsrapport (T-rapport). De nieuwe indicatoren die in het kader van RURA werden ontwikkeld, werden allemaal ontsloten als open geodata via de nieuwe Ruimtemonitor (en via Geopunt).

Wat betreft kennisvergaring van structurele data bouwden we verder aan **digitale informatieplatformen**. De deadline van 1 juni voor het verplicht gebruik van het DSI-platform werd zonder grote problemen gehaald. Het traject voor efficiëntiewinst door het voeden van de digitale plannenregisters via het DSI-platform zit op schema. We bouwden het DOV-platform informatica-technisch en inhoudelijk verder uit. We namen de nieuwe module voor beheer van bodemdata eind 2018 in gebruik. We lanceerden virtuele boring mobiel en met bodemkaart op 8 november 2018.

////////////////////////////////////

We volgden de **evaluatieopdrachten** uit de onderzoeksagenda op via de stuurgroepen. We startten een eigen evaluatieopdracht 'Green Deals' in het najaar op en we werken mee aan de evaluatie van het Erosiebesluit. In het najaar van 2018 bezorgden we de Vlaamse reactie op het ontwerprapport m.b.t. de evaluatie van het milieubeleid aan de Europese Commissie. Tevens gaven we insteek voor de jaarlijkse Fact Finding Mission en voor de bilaterale ontmoeting tussen de Europese Commissie en België in kader van het Europees Semester. In 2019 bouwen we onze expertise op het vlak van beleidsevaluatie verder uit, coördineren we evaluatiestudies en zetten we eigen evaluatieprojecten op. We starten monitoringacties voor onder meer het Vlaams klimaatplan en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, en realiseren de vierde bevragingscyclus van de monitoring van het verbruik van minerale grondstoffen.

De meeste opgeleverde studies zijn beschikbaar op de website van het Departement Omgeving. De ontsluiting van de onderzoeksresultaten naar belanghebbenden en doelgroepen is een continu aandachtspunt. We verzorgen samen met de onderzoekers publicaties en presentaties, en ontsluiten de resultaten via de verder **te ontwikkelen website van het Departement Omgeving** met doorverwijzingen naar het **FRIS Onderzoeksportaai** en thematische dataplatformen zoals de Databank Ondergrond Vlaanderen, de Ruimtemonitor Vlaanderen en de website van het steunpunt Milieu en Gezondheid.

We bereidden de departementale **onderzoeksagenda 2019** intern intensief voor via de kwaliteitskamer onderzoek en thematische werksessies, en stemden deze af met het beleid. Het betreft een programma van 54 effectieve en 12 reserve onderzoeks- en evaluatieopdrachten die in de loop van 2019 in bestekken zullen worden vertaald en worden uitbesteed.

We nemen stap voor stap initiatieven voor **strategische afstemming van de onderzoekprogrammatie** met de relevante Vlaamse partners binnen en buiten het beleidsdomein Omgeving. In 2019 starten we een werkgroep voor onderzoekcoördinatie met de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving en versterken we onze inspanningen voor strategische afstemming met onder meer VITO, ILVO, VLAIO en het Team Vlaams Bouwmeester.

In 2019 communiceren we de resultaten van de vierde cyclus (2016-2020) van het Vlaams Humaan **Biomonitoringprogramma** en, naar aanleiding van de **Wereldbodemdag** op 5 december 2019, de lopende onderzoeksprojecten rond erosie, en starten we het traject voor de beleidsvertaling ervan.

We starten **samenwerkingsverbanden** op of zetten deze verder met onder meer de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA), het Federaal Planbureau, de FOD Economie, het FANC en de NIRAS. We versterken de samenwerking met internationale en buitenlandse partners, onder meer het Europees Milieu Agentschap, het ESPON⁴, het Nederlands Planbureau voor de Leefomgeving en de Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO).

Op het vlak van ontwikkeling, productie en verspreiding van statistieken werkten we in 2018 nauw samen met de VSA. Zo werkten we actief mee aan de totstandkoming van het Vlaams Statistisch Programma, de lijst met Vlaamse kernstatistieken en de uitwerking van kwaliteitsprotocols. We blijven actief meewerken om uitvoering

⁴ European Spatial Planning Observation Network, <https://www.espon.eu/>

te geven aan de decretale coördinatieopdrachten van de VSA en van het ambtelijk coördinatiecomité Vlaamse openbare statistieken (CVOS).

We volgden de uitvoering van de **VITO-referentietaken 2018** en de werking van het **Steunpunt Milieu en Gezondheid** van nabij op. In de loop van 2018 bereidden we het beheersreglement 2019-2023 van de VITO-referentietaken voor, samen met EWI en de andere entiteiten betrokken bij de VITO-referentietaken. We bezorgden het ontwerp beheersreglement VITO-referentietaken 2019-2023 in september aan de bevoegde minister. Zodra dit beheersreglement in de loop van 2019 door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd, zorgen we voor een vlotte doorstart of bijsturing van de lopende VITO-referentietaken en de opstart van een nieuwe VITO-referentietaken rond optimalisering van emissie-gerelateerde inspecties.

We nemen **als kennis- en expertisecentrum deel aan onderzoeks- en kennisdelingsactiviteiten** binnen internationale projecten en netwerken zoals HBM4EU⁵, GeoERA⁶ en GSP/INSII⁷. Via de deelname aan deze internationale projecten en samenwerkingsverbanden zetten we Vlaanderen op de Europese en internationale kaart. We verzilveren de eigen inzet en de unieke Vlaamse samenwerking tussen wetenschap en beleid op vlak van omgeving en gezondheid, territoriale thema's, geo-energie, grondstoffen, bodem en ruimte.

In 2018 stuurden we actief de uitwerking en de uitvoering van een Europees Humaan Biomonitoring programma in het kader van HBM4EU mee aan. Als partner binnen het ERA-NET on Applied Geosciences (GeoERA) voeren we samen met de geologische diensten van België en van andere Europese lidstaten vanaf midden 2018 een grensoverschrijdend geologisch onderzoeksproject uit in een complex geologisch gebied. We nemen actief deel aan ESPON, het Europese territoriale onderzoeksprogramma dat beleidsontwikkeling ondersteunt ter bevordering van territoriale cohesie en een gelijke ontwikkeling van het Europees grondgebied. Via toegepast onderzoek, gerichte analyses, databanken, tools en communicatie versterken we de kennisbasis rond Europese territoriale thema's. We bepalen mee de onderzoeksagenda, volgen de implementatie van het programma op en zorgen voor een doorvertaling naar het Vlaams beleid. In het Global Soil Partnership (GSP) en European Soil Partnership (ESP) werkten we actief mee rond internationale kennisnaden en (beleids)vragen rond bodem. Binnen GSP waren we ook actief in het International Network of Soil Information Institutions (INSII). We ondernamen in INSII stappen om data en kennis rond bodem verder uit te bouwen, te harmoniseren en gezamenlijk uit te dragen.

We nemen in 2019 **de Vlaamse Geotheek** in gebruik, waar boorkernen en –monsters worden opgeslagen die door iedereen kunnen geraadpleegd worden en die een bron zijn voor onderzoek en educatieve programma's.

In het kader van nieuwe ontwikkelingen op het vlak van digitale communicatie zorgen we voor een proactieve technische en wetenschappelijke **kennisopbouw rond 5G** ter ondersteuning van gezond en coherent beleid. We zorgen voor kennisopbouw omtrent **gedraginsichten** m.b.t. woonplaatskeuze. Tevens ondersteunen we beleidsdoelen met onderzoek naar **ruimtelijk rendement** en **transformaties**.

LABO RUIMTE blijft zich in 2019 toeleggen op het verder onderzoeken van de transitie in ruimte en mobiliteit: In de Gentse stadsregio vliegen we deze uitdaging aan vanuit de schaal van de regio en in de Antwerpse stadsregio, verkennen we hoe de noodzakelijke modal shift en transitie in mobiliteit in gang kan gezet worden

⁵ Human Biomonitoring for Europe (co-fund project Horizon 2020), <https://www.hbm4eu.eu/>

⁶ Establishing the European Geological Surveys Research Area (co-fund project Horizon 2020), . <http://geoera.eu/>.

⁷ Global Soil Partnership (FAO)/International Network of Soil Information Institutions

Via onderzoek, maar tevens via proces- en producthertekening investeren we ook in **innovatie**. Vandaar dat het departement elk jaar inzet op de ontwikkeling van enkele vernieuwende producten waardoor we de inhoudelijke expertise van het departement maximaal maatschappelijk inzetten. Enkele realisaties in 2018 zijn:

- Voor 2019 maken we onder andere werk van volgende producten:

- #### 6.4 Strategische krachtlijn 4: We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau

Op internationaal niveau gaven we in 2018 tijdig uitvoering aan de jaarlijkse **financiële verplichtingen** en engagementen die voortvloeien uit multilaterale milieu-, natuur- en energieverdragen en -afspraken. Door cofinanciering van water- en sanitatieprojecten van Vlaamse wateractoren via het Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling droegen we tastbaar bij aan de uitvoering van de Sustainable Development Goals in landen in ontwikkeling. In de bilaterale samenwerkingsdossiers maakten we verder werk van **samenwerking** met landen en regio's binnen en buiten Europa in de sectoren milieu, natuur, ruimtelijke ordening en energie.

Het proces om in 2020, onder Duits EU-voorzitterschap, te komen tot een nieuwe **Territoriale Agenda** is opgestart en het partnerschap Landgebruik van de Stedelijke Agenda van de EU heeft haar actieprogramma

Ook op Vlaams niveau hebben we een aantal concrete zaken gerealiseerd in 2018. We stelden een uitgebreid Voortgangsrapport 2016-2017 op met de stand van zaken van de uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 voor zowel het mitigatie- als het adaptatieluik en met aandacht voor de besteding van de middelen van het Vlaams Klimaatfonds en de uitvoering van het Vlaamse Klimaat- en Energiepact. Naast deze Vlaamse rapportering leverden we tijdig de Vlaamse bijdrage aan de Europese prognoserapportering aan en droegen we bij aan de vierjaarlijkse nationale mededeling aan UNFCCC. We zorgden voor de verdere uitvoering van het plan en de goedgekeurde klimaatresolutie, alsook van de klimaatengagementen aangenomen op de Vlaamse Klimaatop in 2016. We coördineerden de besteding van de middelen van het Vlaams Klimaatfonds voor interne mitigatiemaatregelen en voor internationale klimaatfinanciering. We werkten verder aan de uitvoering en de opvolging van de acties van het Vlaams Actieplan Reductie uitstoot F-gassen 2015-2020. Extra aandacht werd besteed aan de afvalproblematiek van F-gassen. We maakten verder werk van de implementatie van het Vlaams Adaptatieplan 2013-2020. De maatregelen uit dit plan werden verder uitgevoerd door de betreffende sectoren.

In 2019 voeren we het **MOS-programma** duurzame scholen, straffe scholen verder uit, en bereiden we de uitrol van het vernieuwde MOS-programma voor ter ondersteuning van basis- en secundaire scholen. Voor het **Ecocampusprogramma** en **NME-programma** bereiden we een nieuw 5-jarenprogramma voor. Gezien de actieplannen voor het **Klimaatplan voor de Vlaamse overheid** aflopen in 2020, bereiden we in 2019 een herziening van de actieplannen voor.

De **Atria lerende netwerken** en het corresponderende Yammernetwerk blijven belangrijk om de kennispartnerschappen die het omgevingsbeleid bij onze lokale partners verankeren, te versterken. In het kader van het hervormde subsidiestelsel voor **erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen** bereidden we op basis van de eerste jaarlijkse voortgangsrapportering de evaluatie en begeleidingscommissie voor.

We werken nauw samen met het Departement MOW bij de uitrol van een systeem van wegheffing voor lichte voertuigen. We verankeren de aandacht voor klimaat en luchtkwaliteit binnen de werking van de 15 vervoerregio's. Bijzondere aandacht gaat naar de vervoerregio's Antwerpen, Gent en de Vlaamse Rand rond Brussel.

6.5 STRATEGISCHE KRACHTLIJN 5: WE ZIJN EEN OPEN, INNOVERENDE, LERENDE, AANTREKKELIJKE EN DOELGERICHTE ORGANISATIE

We rondde in 2018 de transitiefase af en hebben het Departementale Veranderteam die de transitie mee begeleidde ontbonden. We bepaalden de organisatiestructuur, de leidende organisatieprincipes, het personeelsplan 2020, de processen TO BE, ... We nemen de verdere organisatieontwikkeling op via de reguliere werking van het departement. In 2019 ronden we het traject rond functieclassificatie af, werken we verder aan leiderschapontwikkeling en de evolutie richting een zelfsturende organisatie, ... Ook optimaliseren we de reguliere werking op het vlak van personeels- en organisatiebeleid waaronder vorming, prestatie management, personeelsbeheer/systeem, personeelsmobiliteit, in relatie tot de centrale dienstverleners.

Als moderne werkgever biedt ons departement een aangename werkomgeving aan alle medewerkers. Het biedt **vorming en ontwikkelingskansen** en voert een motiverend personeelsbeleid met aandacht voor interne mobiliteit, welzijn, diversiteit en gelijke kansen. We bepalen een jaaractieplan welzijn en diversiteit met gerichte acties voor 2019 en voeren dit uit. Ook blijven we het Vlaamse gelijkekansenbeleid, het Vlaamse Integratiebeleid en het Jeugd- en kinderrechtenbeleid verder opvolgen en werken we mee aan de voorbereiding van de nieuwe transversale plannen.

Om enerzijds de besparingsdoelstellingen van de Vlaamse Regering inzake personeel en middelen te realiseren en anderzijds de eigen werking te optimaliseren werken we verder aan een traject om **efficiëntiewinsten** te detecteren en te realiseren. Een eerste fase was het in kaart brengen van afgeronde, lopende en/of geplande efficiëntieprojecten via een sjabloon waarin kon aangegeven worden waaruit de efficiëntiewinst en/of inhoudelijke procesverbetering bestaat, wat eventuele hindernissen zijn en wat het niveau van betrokkenheid is (uit te voeren binnen de afdeling, afdelingsoverschrijdend, departementaal, ...). Het verdere traject bestaat uit het bespreken en prioriteren van de efficiëntieprojecten, het opstarten en/of (versneld) uitvoeren van de efficiëntieprojecten door de betrokken afdeling(en), het bepalen van de opvolgingswijze van de efficiëntieprojecten en het opvolgen en evalueren van de uitvoering van de efficiëntieprojecten. Om de afdelingen te ondersteunen in de uitvoering van de efficiëntieprojecten en om expertise inzake efficiëntie op te bouwen binnen het departement, wordt een ontwikkeltraject opgezet voor de betrokken medewerkers.

We benaderen beleid en beheer integraal. Een optimale inzet van mensen en middelen en een **doelgericht financieel management** ondersteunen de organisatie-, beheers- en beleidsdoelstellingen. Naar aanleiding van de opstart van het nieuwe beleidsdomein Omgeving, werkten we in 2018 met een nieuwe begrotingsstructuur voor het beleidsdomein Omgeving en het Departement Omgeving. Ondanks de nieuwe financiële opzet en procedures en de technische complexiteit zitten we op schema om de begroting 2018 normaliter -i.e. mits politieke goedkeuring van de hangende talrijke herschikkingen- financieel positief af te sluiten. In 2019 waken we er als organisatie over dat de bewarende Omzendbrief inzake de getemporiseerde begrotingsuitvoering 2019 effectief wordt uitgevoerd. We vertalen de nieuwe beleidsdoelstellingen uit de beleidsnota's in de begrotingsdecreten van het begrotingsjaar, en faciliteren de vlotte opmaak van de nieuwe geïntegreerde beleids- en begrotingsdocumenten per begrotingsronde. De nieuwe VO-brede instructies inzake de aanrekening van werkingssubsidies worden correct verwerkt in de begrotingsdocumenten.

Door de optimalisering en de uitbreiding van het handhavinginstrumentarium is er nood aan een verdere **automatisering van de financiële processen** die hiermee gepaard gaan. Daarom starten we in 2019 een project op voor de automatisering van de opvolging van de ontvangsten met het oog op de ontwikkeling van een dossieropvolgingssysteem.

Als gevolg van de strategie van het departement om actief op zoek te gaan naar **Europees gesubsidieerde projecten** is in de loop van 2018 het aantal projecten met Europese financiering sterk gestegen. Tevens moesten we gevolg geven aan het advies van de Vlaamse Adviescommissie Boekhoudkundige Normen (VABN) 2017/7 betreffende de behandeling van Europese subsidies waardoor we proactief zijn gaan nadenken over de begrotings- en procesmatige behandeling van de betrokken financiële dossiers. Hierdoor kunnen we een best practice aanbieden binnen de Vlaamse overheid. We implementeren de uitgewerkte werkwijze voor opvolging van Europese subsidies verder in 2019.

7 UITVOERING VAN REGERINGSAFSPRAKEN

Hieronder worden de acties opgesteld die we opnemen in uitvoering van regeringsafspraken. We geven een beschrijving van de uitvoering in 2018 en de geplande activiteiten voor 2019.

7.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

We verhogen onze maturiteit verder door in te zetten op de realisatie van de openstaande aanbevelingen volgens de vooropgestelde planning.

In 2018 werkten we verder aan de uitvoering van de aanbevelingen via o.a.:

- ICT-contractbewaking: We tekenden het proces van de eenduidige manier van bestellen en financieel afhandelen van de bestellingen binnen het Departement Omgeving volledig uit en bepaalden de verantwoordelijkheden in dit proces.
- Wagenparkbeheer: We maakten een wagenreglement op dat is goedgekeurd door de Directieraad.
- Informatiebeheer
 - We hebben een visienota digitale werkplek uitgewerkt en zijn gestart met de implementatie ervan (o.a. opstellen business case digitale werkplek, uitbouw opvolgingssysteem DETA, organisatie workshops Sharepoint, ...).
 - We hebben een werkgroep portfoliobeheer informatie en digitalisering (PID) en een werkgroep informatiebeheer (WID) opgericht. De PID vertaalt de strategische initiatieven van het Departement Omgeving en de doelstellingen van "Vlaanderen Radicaal Digitaal" in vereisten voor digitalisering en organisatieverbetering. Het werkt daarvoor een strategie uit voor de verbetering van het informatiebeheer en de digitalisering binnen het departement. De WID waarborgt dat procesgebonden informatie binnen het departement authentiek, betrouwbaar, integer en vindbaar is voor haar doelpubliek.
 - De uitgebreide stuurgroep van 21 juni 2018 keurde het projectplan voor de verdere implementatie van de omgevingsvergunning goed.

- HR

Ook hebben we in 2018 een visie, methodiek en plan van aanpak voor risicomanagement (incl. bedrijfscontinuïteitsmanagement) uitgewerkt.

- We ontwikkelen een geïntegreerd dossieropvolgingssysteem voor handhaving (*auditprogramma inspectie handhaving*)
- We onderzoeken de verdere optimalisatie van het proces milieu-erkenningen, we voeren het werkplan voor de digitale omgevingsvergunning verder uit, bekijken of de BREDERO-toepassing gebruikt kan worden voor de statusopvolging van vergunningendossiers, ... (*thema-audit Informatiebeheer*).
- We optimaliseren de processen-verbaal voor dierenwelzijn en organiseren hier opleidingen voor, we werken een draaiboek uit voor het omgaan met acute problemen (in media) (*Procesaudit Dierenwelzijn*).
- We werken de globale visie informatiemanagement verder uit. (*Thema-audit Informatiebeheer*).
- Voor de interne HR-procedures (bv. Interne mobiliteit, tijdelijke functieverzwarende) werken we een afwegingskader uit rekening houdende met de resultaten van het project functieclassificatie. (*forensische audit*)
- In het kader van de verdere implementatie van het risicomanagement, bepalen we welke onze prioritaire risicovolle processen zijn. Deze processen zullen gefaseerd onderworpen worden aan een risico-analyse.
- We werken het bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) verder uit via het bepalen van de tijdskritische processen, het uitwerken van een thematisch BCM en het uitwerken van een bedrijfscontinuïteitsplan.

7.2 PERSONEELSBESPARINGEN

We plannen middels een meerjarig besparingsplan onze personeelsbezetting op korte (operationeel), middellange (tactisch) en lange termijn (strategisch) en volgen het personeelsplan en bijhorende kredieten nauwgezet op om onze opgelegde besparingsdoelstellingen te behalen. Hierbij streven we ernaar om ons personeel zo efficiënt mogelijk in te zetten binnen de contouren opgelegd door de Vlaamse Regering. We zetten ons wervings- en vervangingsbeleid, uitstroombesleid, bevorderings- en verloningsbeleid en de doorstroominstrumenten (loopbaanpaden, Flexim, Radar, ...) in om hieraan invulling te geven.

Tabel. Personeelsevolutie in 2019

Nulpunt besparingen = gecorrigeerd aantal koppen in totaal op 30/06/2014	1058
Te bereiken aantal op 30/06/2019 (all in)	926
Te besparen koppen in periode 30/06/2014 - 31/12/2019	132
Te bereiken aantal op 31/12/2018 (a rato van 4,5jaar/5,5jaar van targetbesparing)	950
Eindtotaal aantal koppen geraamd op 31/12/2018	932
Voorsprong t.o.v. target 31/12/2018	-18
Te bereiken aantal op 31/12/2019	926
Te besparen koppen tegen 31/12/2019	-6

7.3 KERNTAKENPLAN

Op basis van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde kerntakenplanen van de voormalige Departementen Ruimte Vlaanderen en Leefmilieu, Natuur en Energie stelden we een kerntakenplan op voor het Departement Omgeving. De uitvoering van dit kerntakenplan volgen we op via de monitoringstool Traject.

Er werd sinds de opmaak van de kerntakenplannen reeds 42,76 VTE afgebouwd. Hiervan werd 23,12 VTE afgebouwd voor processen van het voormalige Departement LNE en 19,65 VTE voor nieuw toegevoegde processen van het Departement Omgeving.

7.4 KLIMAATDOELSTELLINGEN

In het Klimaat- en Energiepact van 1 december 2016 nam de Vlaamse Regering twee belangrijke engagementen:

- tegen begin 2018 een heldere, ambitieuze en breed gedragen Vlaamse Klimaatvisie voor 2050 opstellen, in overleg met de diverse actoren van de maatschappij.
- tegen eind 2018 een Vlaams Klimaat- en Energieplan opstellen voor de periode van 2021-2030.

Centraal in de klimaatvisie 2050 staat het streven naar een klimaatvriendelijke en -bestendige samenleving, met een lage broeikasgasuitstoot en dat is voorbereid op de verwachte impact van klimaatverandering. De visie zet in op opportuniteiten van de transitie om te komen tot een innovatieve, competitieve, inclusieve, circulaire economie. Op die manier wordt ook een aangename en gezonde leefomgeving gecreëerd.

Het Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030 zal maatregelen en instrumenten bevatten om de doelstellingen voor 2030 te behalen en om Vlaanderen op het juist pad te zetten naar het visiebeeld voor 2050. Het Vlaamse

We hebben hier een prominente rol. We ontwikkelen de werkwijze, stellen deze politiek voor en nemen de coördinatie op. Ook voorzien we op basis van studiewerk in het top-down doelstellingenkader. Daarnaast ondersteunen we de trekkers van de sectorale werkgroepen inhoudelijk (bv. analyse buitenlandse low carbon roadmaps en deze ter inspiratie bezorgen), door het uitwerken van ontwerpteksten en door actieve deelname aan de sectorale werkgroepen.

Mede op basis van aanbevelingen van de Europese Commissie, na eigen analyse van de impact op begroting en binnen de voorziene Belgische en Europese procedure, werken we de ontwerpen van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030, Vlaams Energieplan 2021-2030 en het Vlaams Adaptatieplan 2021-2030 in 2019 verder uit, vullen we ze met nieuwe maatregelen en verfijnen we ze. Waar mogelijk zorgen we voor integratie van de plannen. De verfijning moet leiden tot een definitief Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030 dat deel uitmaakt van het Belgisch Energie- en Klimaatplan 2021-2030 dat we eind 2019 aan de Europese Commissie moeten notificeren. Gezien de link van dit plan met de intra-Belgische verdeling van de klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2021-2030, zullen we tevens werken aan de vertaling van een eventueel politiek akkoord over deze verdeling naar een nieuw samenwerkingsakkoord.

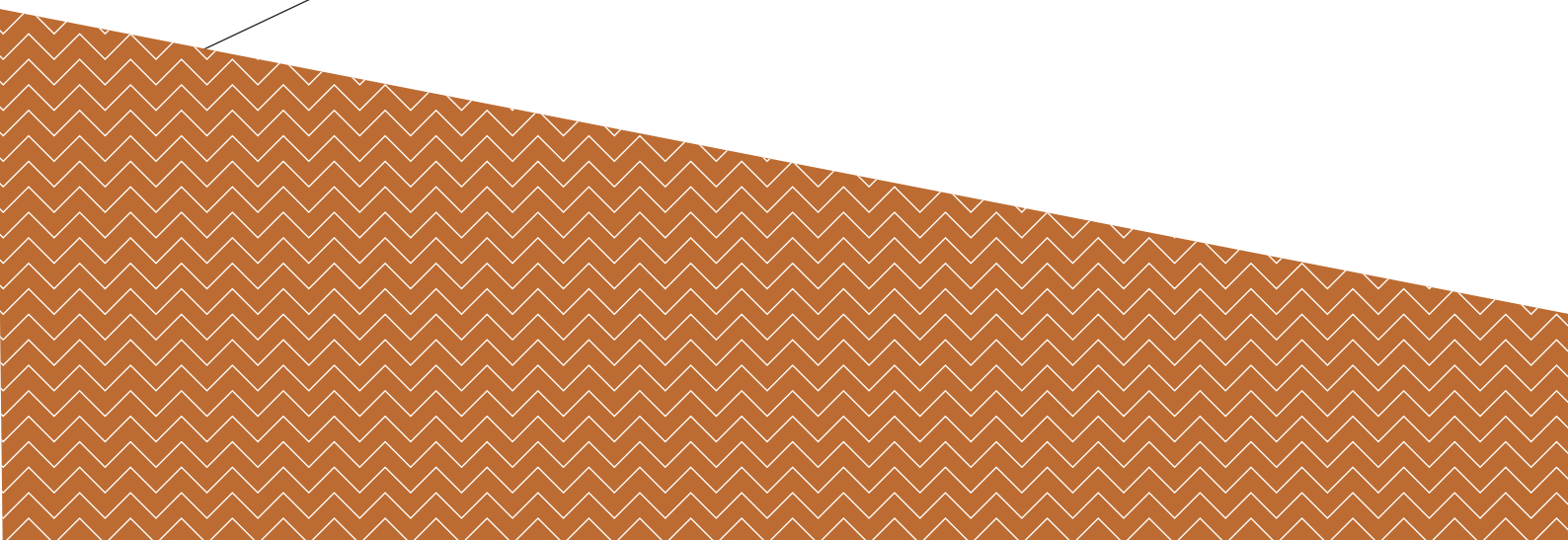
In lijn met de nieuwe Europese Verordening inzake de Energie-Unie en Klimaatactie, voortbouwend op werkzaamheden die reeds plaatsvonden in het kader van de opstelling van een Vlaamse Klimaatvisie 2050 en op basis van de eind 2018 voorgestelde Europese langetermijnstrategie werken we in 2019 aan een Vlaamse langetermijnstrategie 2050 over klimaat en energie. België moet deze strategie eind 2019 aan de Europese Commissie notifieren.

8 BIJLAGEN

- 8.1 WEERGAVE VOLLEDIGE WERKING DEPARTEMENT
- 8.2 PERSONEELSPLAN
- 8.3 ONDERZOEKSAGENDA
- 8.4 RAPPORTERING ONDERNEMINGSPLAN 2018

BIJLAGE

8.1 OVERZICHT VOLLEDIGE WERKING DEPARTEMENT

Planning 2019	Indicator (ind. streefwaarde/mijlpaal)	Planning 2020	Beleidsnota	SD beleidsnota	OD beleidsnota
Strategische krachtlijn 1: We ontwikkelen een onderbouw en maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid vertrekkend vanuit internationale kaders en langetermijnvisie					
VTE 131 (= 16%)					
Budget: 14.775.000 euro (= 10.743.000 euro apparaat en 4.032.000 euro beleid) (= 3,7%)					
De vergroening van de economie impulsen geven door: - de visie rond het vergroenen van onze economie verder te verfijnen, o.m. door een onderzoek rond de competitiviteit van de Vlaamse bedrijven, en af te stemmen binnen de Vlaamse overheid - de vergroening van het financieel systeem verder te verkennen, door de mogelijkheden voor gemengde financiële instrumenten te onderzoeken, door het Europese actieplan Sustainable Finance op te volgen, en door de begeleiding van de uitgifte van Vlaamse duurzame obligaties - de verdere ontwikkeling van de bio-economie te stimuleren door de aanpassing van het Vlaamse actieplan bio-economie aan de nieuwe EU strategie bio-economie, in de schoot van de IWG bio-economie - bedrijven en industrie te stimuleren om groen te innoveren, zowel op niveau van strategie en bedrijfsmodel, als op proces- en technologieniveau, eventueel ondersteund door experimenteerwetgeving of reggeluwe zones, en daartoe de nodige samenwerkingsverbanden te identificeren en lanceren met sectororganisaties en kennisinstellingen - burgers bij de keuze van een nieuwe woonplaats bewust te maken van de mobiliteitsimpact die deze keuze met zich meebrengt door objectieve en volledige informatie aan te bieden onder de vorm van een Mobiscore. Stappen zetten naar een milieuverantwoord voedingsconsumptiesysteem door: - de visievorming rond milieuverantwoorde voeding verder te zetten en af te stemmen binnen een bredere groep binnen de Vlaamse overheid (IWG Voeding) - af te stemmen binnen het departement binnen het Atelier Voeding een beleidsondersteunend onderzoek uit te voeren over de ecologische en socio-economische impact van een milieuverantwoord voedingspatroon - de verkenning op te zetten naar een samenwerkingsverband rond een eiwittransitie	- De inzichten uit het onderzoek rond competitiviteit zijn in de visie verwerkt en de visie is als mededeling geagendeerd op de Directieraad - Het onderzoek rond gemengde financiële instrumenten is afgerond - Het Vlaamse actieplan bio-economie is aangepast - Samenwerkingsverbanden zijn tot stand gebracht, waardoor groene innovaties tot stand kunnen komen - Mobiscore is geïmplementeerd op websites van immobedrijven en het concept Mobiscore is gelanceerd bij het brede publiek	- De visie rond de vergroening van de economie verder uitdragen en de inzichten uit het onderzoek rond competitiviteit vertalen in concrete actiepaden - De vergroening van het financieel systeem meer vorm geven door de implementatie van gemengde financiële instrumenten binnen het departement, de opvolging van het Europese actieplan Sustainable Finance en de mogelijkheden te onderzoeken van uitwisseling van omgevingsdata met financiële instellingen - De eerste concrete innovatieprojecten realiseren - Het concept Mobiscore verder uitdragen en nieuwe ontwikkelingen doen	Omgeving	1	1
Maatregelen en instrumenten uitwerken voor het vergroenen van de fiscaliteit: - opties voor een CO2-heffing in Vlaanderen onderzoeken - concept van groene taks-shift (i.e. milieulasten verhogen en arbeidslasten verlagen) verder uitdragen	- De visie is als mededeling geagendeerd op de Directieraad - Minstens zes bijeenkomsten van het Atelier Voeding hebben plaatsgevonden - Het onderzoek rond ecologische en socio-economische effecten is opgeleverd - Een aanzet voor een samenwerkingskader rond de eiwittransitie is klaar	- De visie rond milieuverantwoorde voeding integreren in een bredere VO-visie			2
Afhandelen van Europese en multilaterale juridische geschillen	- Analyse van de gevolgen van WLTP op de vergroening van de belastingen is uitgevoerd - Onderzoek 'Opties voor een CO2-heffing in Vlaanderen' is afgerond. - Concept groene taks-shift is geïmplementeerd in andere beleidsdocumenten en -instrumenten (bv. kilometerheffing)	Maatregelen en instrumenten uitwerken voor het vergroenen van de fiscaliteit: - opties voor een CO2-heffing in Vlaanderen uit het onderzoek concreet uitwerken - concept van groene taks-shift (i.e. milieulasten verhogen en arbeidslasten verlagen) verder uitdragen		3 60	
Opvolgen van de werking van het Internationaal Energieagentschap (IEA) en het Internationaal Agentschap voor Hernieuwbare Energie (IRENA) Verzekeren omzetting van EU en internationaal recht in Vlaamse regelgeving, ratificeren en rapportering opvolgen	Aandeel van de voor Omgeving relevante verplichte EU-rapporteringen met de volledige Vlaamse informatie tijdig klaar: streefwaarde = 90%	Opvolgen van de werking van het Internationaal Energieagentschap (IEA) en het Internationaal Agentschap voor Hernieuwbare Energie (IRENA) Verzekeren omzetting van EU en internationaal recht in Vlaamse regelgeving, ratificeren en rapportering opvolgen		2	8
Verzekeren van inhoudelijke en financiële uitvoering van bindende bovengewestelijke engagementen	Tijdigheid betaling van de financiële bijdragen aan multilaterale milieu- en natuurverdragen en samenwerkingsakkoorden in de milieusfeer: streefwaarde = 90%	Verzekeren van inhoudelijke en financiële uitvoering van bindende bovengewestelijke engagementen			
Verstrekken van juridisch advies over de toepassing van Europees en internationaal recht inzake ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie	Tijdigheid betaling van de financiële bijdragen aan multilaterale milieu- en energieverdragen en samenwerkingsakkoorden in de energiesector: streefwaarde = 90%	Verstrekken van juridisch advies over de toepassing van Europees en internationaal recht inzake ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie			
Verstrekken van procesbegeleiding inclusief inhoudelijk advies over omgeving (ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie) in actuele EU, multilaterale en bilaterale dossiers		Verstrekken van procesbegeleiding inclusief inhoudelijk advies over omgeving (ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie) in actuele EU, multilaterale en bilaterale dossiers			
Standpunten bepalen over internationale en Europese dossiers (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier), in het bijzonder over het internationale klimaatbeleid, en de EU-initiatieven in het kader van: 1) de langetermijnstrategie van de Europese Unie 2) de voorbereidingen van de EU ETS-regelgeving 2021-2030 3) de Brexit 4) het EU-budget 5) het Innovatiefonds	Alle standpunten zijn degelijk voorbereid en gerapporteerd naar het politieke niveau	Standpunten bepalen over internationale en Europese dossiers (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier)			
Opmaak afwegingskaders nieuwe woonontwikkelingen, weg- en spoorverkeer in MER richtlijnenboek geluid Ontwikkelen methodiek & beleidsvoorstel planmilieueffectrapportage t.g.v. d'Oultremont Opmaak handleiding inrichting bedrijventerreinen i.f.v. ruimtelijke veiligheid Opmaak conceptvoorstel wijziging Vlaamse Fiscale Codex i.v.m. heffing leegstand en verwaarlozing bedrijfsruimten Opmaak beleidsvoorstel m.b.t. fiscaliteit en ruimtelijk beleid (d.m.v. te gunnen opdracht) Ontwikkeling methodiek heroriëntering subsidiebeleid (d.m.v. gegunde opdracht) Opmaak beleidsdomeinoverschrijdende aanpak/draiboek voor schade(ramings)rapporten i.k.v. landcommissies	# rapporten: streefwaarde = 1 Mijlpaal: eindrapport beschikbaar eind 2019 # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: goedkeuring # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: verspreiding onder belanghebbenden # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: validatie concept # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: goedkeuring # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: oplevering lopende opdracht # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: validatie aanpak in ambtelijke werkgroep waardering			3	12
Opmaak geactualiseerd actieprogramma geïntegreerd grondbeleid/instrumentarium Uitwerken prioriteiten regelgevingsagenda binnen diverse beleidsthema's of -velden waarin het Departement Omgeving een rol heeft toebedeeld gekregen, zoals onder meer omgeving, milieu, natuur, ruimtelijke ordening, bodem, geluid, energie en dierenwelzijn (met inbegrip van handhaving) Bijdragen aan ontwikkelen en afstemmen van geïntegreerd omgevingshandhavingbeleid en -regelgeving Intern coördineren en opmaken input voor handhavingprogramma milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed	# beleidsinitiatieven: streefwaarde = 1 Mijlpaal: validatie door ambtelijke stuurgroep Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%	Bijdragen aan ontwikkelen en afstemmen van geïntegreerd omgevingshandhavingbeleid en -regelgeving Intern coördineren en opmaken input voor handhavingprogramma milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed			14

Beleidsgericht ondersteunen en adviseren over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Beleidsgericht ondersteunen en adviseren over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		
Opstart van een traject voor de ontwikkeling van een handhavingsmonitor	# beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: ontwerp visienota			
Ontwikkelen van een kader voor beleidslijnen en strategische prioriteiten, op basis van risicoanalyse, voor lange termijn (milieuhandhavingsprogramma)	# beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: opstart studie			
Vlaams trekkerschap Environmental Compliance and Governance Action Plan	# initiatieven: streefwaarde = 1			
Integreren van Compliance Promotion in het omgevingshandhavingsbeleid	# conceptnota's: streefwaarde = 1 milieu eind 2019, 1 ruimte begin 2020			
Ontwikkelen beleidslijnen en strategische prioriteiten, op basis van risicoanalyse, voor lange termijn (milieuhandhavingsprogramma)	# beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1			
Introduceren nieuwe technologische innovaties bij toezicht en opsporing van misdrijven	# beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1			
Mee afstemmen evaluatieprogramma's (omgevingsvergunningen met meerjarenhandhavingsprogramma's)	# beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1			
Formuleren beleids- en regelgevingsvoorstellen inzake omgeving, milieu en ruimtelijke ordening	Opmaak voorstel definitieve goedkeuring VLAREM-trein 2017 Opmaak voorstel definitieve goedkeuring VLAREM-trein 2019 Opmaak ontwerp van wijzigingsbesluit Omgevingsvergunning Opmaak ontwerp van wijzigingsdecreet omgevingsvergunning Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%			15
Opvolgen van Europese BBT-referentiedocumenten (BREF's) voor sectoren: STS (Surface Treatment using organic Solvents), TXT (Textiles Industry), FMP (Ferrous Metals Processing), WGC (Common Waste Gas Treatment in the Chemical sector), SA (Slaughterhouses and Animal by-products), SF (Smitheries and Foundries industry) en omzetten van Europese BBT-conclusies voor sectoren LCP (Large Combustion Plants), LVOC (Production of Large Volume Organic Chemicals), WT (Waste Treatment), FDM (Food, Drink and Milk Industries), WI (Waste Incineration)	1) Voorstel definitieve goedkeuring VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's LCP, LVOC en WT is opgesteld 2) Voorstel voor publieke consultatie van VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's FDM en WI 6 tot 12 maanden na de publicatie van de BBT-conclusies in het publicatieblad van de Europese Unie is opgesteld	1) Opmaak voorstel voor publieke consultatie van VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's FDM en WI 6 tot 12 maanden na de publicatie van de BBT-conclusies in het publicatieblad van de Europese Unie 2) Verdere opvolging van de Europese BREF's		
Coördineren en opmaken beleidsinbreng en regelgevingsvoorstellen over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Coördineren en opmaken beleidsinbreng en regelgevingsvoorstellen over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		14 15
Uitwerken, via toepassing verfijnen en implementeren van het bestuurlijk beboetingskader milieu en ruimtelijke ordening		Uitwerken, via toepassing verfijnen en implementeren van het bestuurlijk beboetingskader milieu en ruimtelijke ordening		
Uitvoeren van het BRV 1) Integreren strategische visie BRV in ontwerp BRV 2) Opmaak visienota monitoring voor de zes strategische doelstellingen uit visie BRV 3) Opmaak van beleidskaders als onderdeel van BRV 4) Uitwerken intern en extern maatregelenpakket ter uitvoering van strategische visie / actieprogramma BRV 5) Opzetten traject pilootprojecten i.f.v. uitrol strategische visie BRV 6) Informeren over beleid BRV naar praktijk via reeks filmpjes 7) Finaliseren webtool ruimtelijk rendement 8) Integratie vervoerregio's	1) # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: goedgekeurd ontwerp BRV 2) # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: ontwerp visienota 3) # beleidskaders: mijlpaal = goedkeuring ontwerp beleidskaders 4) # initiatieven: mijlpaal = goedkeuring pakket of programma door managementcomité 5) # leertrajecten: streefwaarde = 1 call Mijlpaal: goedkeuring subsidie 6) # beleidstools: streefwaarde = 1 7) # verhaallijnen: streefwaarde = 10		4, 9, 10	18, 58, 67
Geïntegreerd luchtplan uitwerken en bijsturen: adviezen, inspraakreacties openbaar onderzoek en beschikking van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 10 oktober 2018 verwerken - Green Deal Huishoudelijke houtverbranding uitvoeren - Beleidstrategieën voor de aanpak van dieselfraude uitwerken - 'Remote sensing'-metingen voorbereiden Opmaak visienota langetermijn beleid leefomgevingskwaliteit	Luchtbeleidsplannen zijn definitief goedgekeurd - Belgisch NEC-plan is ingediend bij de Europese Commissie - De onderzoeken van de Green Deal, de aanpak van dieselfraude en andere beleidsontwikkelende studies zitten op schema - Metingen remote sensing zijn opgestart # beleidsvoorstellen: streefwaarde = 1 Mijlpaal: ontwerp visienota	Het luchtplan uitvoeren	6	41
Opmaak beleidsadvies n.a.v. schriftelijk leefomgevingsonderzoek	# beleidsadviezen: streefwaarde = 1			43
Formuleren operationele beleidspeerpunten rond gebieds- en contextafhankelijkheid via onderzoek	# rapporten: streefwaarde = 1 Mijlpaal: opdracht aanbesteed eind 2019 - uitvoering in 2020			
Opmaak definitieve geluidsactieplannen ind. verwerken inspraakreacties voor belangrijke wegen, spoorwegen en luchthaven Brussel-National	# actieplannen: streefwaarde = 3 geluidsactieplannen Mijlpaal: goedkeuring			44
Opmaak definitieve geluidsactieplannen ind. verwerken inspraakreacties, voor agglomeraties	# actieplannen: streefwaarde = 3 geluidsactieplannen Mijlpaal: goedkeuring			
Formuleren operationele beleidspeerpunten rond knelpunten spoorverkeerslawai via onderzoek	# rapporten: streefwaarde = 1 Mijlpaal: opdracht aanbesteed eind 2019 - uitvoering in 2020			
Analyse vonnissen vrederechters burenhinder houtstok	# rapporten: streefwaarde = 1 Mijlpaal: opdracht aanbesteed eind 2019 - uitvoering in 2020			
Formuleren operationele beleidspeerpunten rond akoestische gevelisolatie	# rapporten: streefwaarde = 1 Mijlpalen: internationale verkenning klaar midden 2019, evaluatie gewestelijk isolatievoorschift klaar eind 2019, ondersteunende tools voorzien in 2020 Het voortgangsrapport 2019 is tijdig klaar			
De uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 (mitigatie en adaptatie) coördineren, monitoren, evalueren en erover rapporteren door: - het voortgangsrapport 2019 (cijfers 1990 t.e.m. 2017) op te stellen over uitvoering het Vlaams Mitigatie- en Adaptatieplan 2013-2020 & het Vlaams Klimaat- en Energiepact - de website te verbeteren - de aankoop van emissierechten voor te bereiden - Maatregelen in kader van Vlaams F-gasactieplan 2015-2020 en in kader van NZO van industriële bronnen verder implementeren - Nieuwe maatregelen voorbereiden m.o.o. een eventueel Vlaams F-gasactieplan 2021-2030 - Bijkomende maatregelen rond CH4 uit industriële bronnen evalueren - Maatregelen en instrumenten uitwerken inzake klimaat en energie voor de energie-intensieve industrie	De opvolging van maatregelen is gebeurd via de voortgangsrapportage van het Vlaams Klimaatbeleidsplan - De nieuwe maatregelen inzake F-gassen en CH4 zijn opgenomen in definitief Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030	- De voortgangsrapportage van het Vlaamse energie- en klimaatbeleid verzorgen volgens het nieuw governancekader (frequentie en inhoud) - Emissierechten aankopen	8	56
		Uitvoering van maatregelen opvolgen		

- Implementeren EU ETS voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren - Gegevensinzamelingen verrichten t.b.v. voorbereidingen 4de handelsperiode EU ETS - Voorstellen notificeren van individuele toewijzingen 2021-2025 voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren	- Het EU ETS voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren is voor de handelsperiode 2013-2020 dagelijks efficiënt geïmplementeerd en opgevolgd - Het ontwerpbesluit voor de omzetting ETS-richtlijn (eerste fase) is klaar - Het ontwerp voor het Samenwerkingsakkoord ETS Luchtvaart is klaar - De gegevens t.b.v. de voorbereidingen 4de handelsperiode EU ETS 2021-2030 zijn ingezameld - De Vlaamse/Belgische voorstellen van individuele toewijzing voor 2021-2025 zijn in september 2019 aan de EC genotificeerd	- Het EU ETS voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren voor de handelsperiode 2013-2020 efficiënt dagdagelijks implementeren en opvolgen - Definitief beslissen over Vlaamse/Belgische individuele toewijzingen voor 2021-2025 - De emissierechten aankopen			
- De Vlaamse Klimaatvisie/Langetermijnstrategie 2050 ontwikkelen en daarbij o.m. een belanghebbendenconsultatie organiseren - Het transitiekader naar een koolstofarme energie-intensieve industrie uitwerken - De visie van het departement inzake klimaat uitdragen in andere beleidsdocumenten door klimaat te laten doorwerken in andere plannen	- Een langetermijnstrategie zoals opgenomen in de EU Energy Union Regulation is eind 2019 beschikbaar - Het transitiekader naar een koolstofarme industrie is eind 2019 aangenomen of zit vervat in de langetermijnstrategie			57	
- Het ontwerp van Vlaams Energieplan 2021-2030 en het ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030 integreren in een Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030, het plan afwerken o.b.v. de aanbevelingen van de Europese Commissie, zorgen voor verdere afstemming binnen België en streven naar een politiek akkoord omtrent de verdeling van de Belgische 2021-2030-doelstellingen	- Het definitief Klimaat- en Energieplan 2021-2030 is eind 2019 goedgekeurd, na verwerking van aanbevelingen Europese Commissie en na verdere intra-Belgische afstemming				
- Afstemmen met strategische visies en strategische beleidsplannen van andere beleidsdomeinen en -velden - Voorbereiden opmaak van bijdragen aan het jaarlijks rapport handhaving RO van de VHRM - Organiseren wisselwerking en kennisdeling met praktijk (intern/extern) i.f.v. beleidsontwikkeling en beleidsoperationalisering	- # initiatieven: streefwaarde = 4 - # initiatieven: streefwaarde = 1 - Mijlpaal: bijdrage rapport - # initiatieven: streefwaarde = 10		9	58	
- Detecteren/capteren beleidsnoden door inzet van lira - Organisatie beleidsfora (of andere doorwerkingsinitiatieven) - Samenwerken en cocreatie rond beleid en regelgeving in ontwikkeling - Inhoudelijk verkenningwerk voor innovaties uitvoeren met het oog op het formuleren van beleidsadviezen - Samenwerking en cocreatie rond vernieuwings thema's - Coördineren van het netwerk rond informatiebeheer en digitalisering binnen het beleidsdomein Omgeving	- # FAQ-fits: streefwaarde = 4 - # beleidsfora (of andere doorwerkingsinitiatieven): streefwaarde = 5 - # initiatieven: streefwaarde = 2 - # verkenningen of beleidsadviezen: streefwaarde = 8 - # scopingnota's: streefwaarde = 6		10	67	
- 1) Door het managementcomité goedgekeurd visiedocument voor een vernieuwde MMIS binnen het eëngemaakte beleidsdomein Omgeving beschikbaar - 2) Portfolio met programma's en projecten die de nieuwe visie en doelstellingen van het OIS operationaliseren werd goedgekeurd door het managementcomité	- 1) Door het managementcomité goedgekeurd visiedocument voor een vernieuwde MMIS binnen het eëngemaakte beleidsdomein Omgeving beschikbaar - 2) Portfolio met programma's en projecten die de nieuwe visie en doelstellingen van het OIS operationaliseren werd goedgekeurd door het managementcomité	- Coördineren van het netwerk rond informatiebeheer en digitalisering binnen het beleidsdomein Omgeving		71	
- Afstemmen van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op departementaal niveau en op de Omgeving- en VO- strategie (A2 IAVA audit) - Afstemmen, standpuntbepaling en onderhandelen met andere gewesten/ internationaal en Europees over beleidsinitiatieven - De ontwerpvisie op clean power for transport 2030 laten goedkeuren door de Vlaamse Regering - Een ontwerpbeleidskader voor flexibiliteit in een toekomstgericht energiesysteem voorbereiden - Een beleidsvoorbereidend onderzoek over een Vlaams kader voor microgrids en lokale energiegemeenschappen (LECS of LEG) uitvoeren - De omzetting van de EU EMD-richtlijn voorbereiden (EMD = Electricity Market Design)	- Alle digitaliseringsinitiatieven liggen in lijn met het omgevingsbeleid. We zetten prioritair in op die initiatieven die als hefboom een verschil kunnen maken voor het omgevingsbeleid - # initiatieven: streefwaarde = 10 - Visiedocument is beslist op de VR - Het ontwerpdecreet rond flexibiliteit is voorbereid - Het onderzoek rond microgrids/LECS is opgeleverd	- Afstemmen van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op departementaal niveau en op de Omgeving- en VO- strategie (A2 IAVA audit) - De visie op clean power for transport 2030 detailleren in een actieplan voor de periode 2021-2025 - Decreet flexibiliteit en eventuele uitvoeringsbesluiten finaliseren - EMD-richtlijn omzetten	2 3	8 14	
- Maatregelen en instrumenten uitwerken voor de realisatie van een smart grid door: - het uitvoeringsbesluit digitale meters te finaliseren - te zorgen voor de goedkeuring van het besluit terugleververgoeding - het subsidiebesluit (thuis)batterijen op te maken en door de Vlaamse Regering te laten goedkeuren	- Het besluit digitale meters is afgerond - Het subsidiesysteem (thuis)batterijen is operationeel	- De impact, mogelijkheden en baten van digitalisering voor de energiesector in kaart brengen en waar nodig regelgevende initiatieven nemen	Energie	3.1	3.1.1
- De ontwikkeling van windenergie in Vlaanderen stimuleren en faciliteren via een Commissie Windenergie - Starten met de uitrol van digitale meters vanaf juli 2019	- De knelpunten en opportuniteiten uit Windkracht 2020 zijn aangepakt - 300.000 digitale meters zijn geplaatst	- De ontwikkeling van windenergie in Vlaanderen verder stimuleren - Een eerste evaluatie van de uitrol van de digitale meters voorbereiden		3.2	3.2.2 4.8.3
- Opstelling normen zoogdieren in dierenwinkels - Uitvoeren van het samenwerkingsakkoord met Hongarije i.v.m. hondenhandel - Onderzoeksproject voor beschutting dieren op weide	- MB normen gepubliceerd - Agenda's en rapporten van overleg - Project toegekend	- Opstelling normen zoogdieren in dierenwinkels - Uitvoeren van samenwerkingsakkoord met Hongarije i.v.m. hondenhandel - Onderzoeksproject voor beschutting dieren op weide	Dierenwelzijn	1	1.3.2
- Organisatie eigen controle in slachthuizen	- Effectieve aanwezigheid Vlaamse DMO's	- Organisatie eigen controle in slachthuizen		2	
- Operationaliseren visie Omgeving in handvaten rond EHUBt	- # rapporten: streefwaarde = 1 - Mijlpaal: opstart studie				
- Behandelen subsidies geluidmeettoestellen - Beantwoorden vragen kabinet, burgers, gemeenten, andere afdelingen, ... (geen parlementaire vragen) - Juridische ondersteuning binnen diverse beleidsthema's of -velden waarin het Departement Omgeving een rol heeft, toebedeeld gekregen, zoals onder meer omgeving, milieu, natuur, ruimtelijke ordening, bodem, geluid, energie en dierenwelzijn (met in begrip van handhaving), zowel binnen het departement (aan andere afdelingen) als extern (kabinet, gemeenten, ...) - Behandelen van administratieve beroepen inzake bodemsanering - Behandelen van administratieve beroepen inzake vaste afvalstoffenheffingen	- # dossiers: streefwaarde = 4 - # vragen: streefwaarde = 500 - # dossiers: streefwaarde = 400 - # dossiers: streefwaarde = 48 - # dossiers: streefwaarde = 8				

Behandelen beroepen openbaarheid van bestuur	# dossiers: streefwaarde = 550				
Behandelen schadedossiers, zoals van dienstvoertuigen of eigen voertuigen gebruikt in dienstverband, zoals van domeinbeheer ANB.	# dossiers: streefwaarde = 25				
Beheren gerechtelijke procedures in aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van het Departement Omgeving, het ANB en het INBO, inclusief de procedures bij het Hof van Justitie als gevolg van prejudiciële vragen in de bekeerde rechtszaken	# dossiers: streefwaarde = 400				
Opvolgen beleid milieuhinder door beheer en rapportering metingen rond luchthaven, optimaliseren meetapparatuur en -locaties	# rapporten: Mijlpaal: rapporteringen beschikbaar op webstek Departement Omgeving streefwaarde: activatiegraad meetnet > 95%				
Strategie: ontwikkeling, planning en doorwerking	Verkregen inzichten	Initiëren en verder ontwikkelen lopende LABO RUIMTE projecten			
Verkennen - Internationale, grensoverschrijdende, beleidsdomeinoverschrijdende (o.a. i.k.v. transitieprioriteiten, VZC, MC...), sectoroverschrijdende en interne opportuniteiten - Verder ontwikkelen LABO RUIMTE projecten op regio Gent, Antwerpen en Brusselse Noordrand - uitdragen verkregen inzichten regio Kust en opstarten pilootprojecten klimaatwijken - Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) - Ecosysteemdiensten en milieueffectrapportage in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen - Opvolging parlementaire commissies, maatschappelijk debat, VZC, MC...	Ontwikkelde strategie die doorwerkt Mate waarin SDG's, Visie 2050 en transitieprioriteiten verankerd zit in de operationalisering van het Omgevingsbeleid Gedragen beleids- en beheerdocumenten Halfjaarlijkse rapportage doelstellingenmanagement Georganiseerde discussie- en overlegfora (lab O, strategie O, doel O, themadebatten...)	Ontwikkelen en intern en extern uitdragen omgevingsstrategie (focus op programma, tools en partners) op basis van verkennen, verwerven van inzichten en maken van keuzes Initiëren en sturen vanuit ontwikkeling strategie (intern en extern) Jaarlijkse doorvertaling beleidsdocumenten Opmaken ondernemingsplan 2021			
Ontwikkelen - Ontwikkelen en intern en extern uitdragen strategie (focus op programma, tools en partners) op basis van verkennen, verwerven van inzichten en maken van keuzes - Initiëren, ontwikkelen, continueren en versterken vanuit strategieontwikkeling en samenwerking in functie van slagkracht - Opvolging evaluatie 7de Milieuectieprogramma (MAP) en opstart 8ste MAP - Afstemmen en verbinden i.f.v. strategieontwikkeling en planning - Doorstart evolutie naar prestatiebegroting i.k.v. VO-project					
Planning en doorwerking - Early-warning met betrekking tot actuele Europese en internationale dossiers en koppeling maken met de strategie van het Departement Omgeving, o.a. voor horizontale instrumenten		Early-warning met betrekking tot actuele Europese en internationale dossiers en koppeling maken met de strategie van het Departement Omgeving, o.a. voor horizontale instrumenten			
Voorbereiden en coördineren standpuntbepaling in EU en internationale acties vanuit het Departement Omgeving Onderhandelen, sluiten en opvolgen bilaterale en interregionale akkoorden met buitenlandse partners		Onderhandelen, sluiten en opvolgen bilaterale en interregionale akkoorden met buitenlandse partners			
Strategische krachtlijn 2: We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak					
VTE 4B (= 49%)		Budget: 320.870.000 euro (= 32,96.000 euro apparaat en 287.954.000 euro beleid) (= 8%)			
Evaluatie voortgangsrapportering en evaluatie door begeleidingscommissie (ind. voorbereiding ervan) in het kader van het hervormde subsidiestelsel voor erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen	Optimaliseren van het GPBV-register in lijn met de nieuwe Europese "Registry on industrial sites" richtlijn	Verdere voortzetting van de begeleidingscommissie in het kader van het hervormde subsidiestelsel voor erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen	Omgeving	1	6
Optimaliseren van de E-PRTR rapportering in lijn met de nieuwe Europese "Registry on industrial sites" richtlijn	Doorsturen van de informatie naar het Europees register tegen 06/2019	Uitvoeren van eventuele bijkomende verbeteringen op vraag van Europa		2	8
Opstellen, uitvoeren en opvolgen actie en evaluatieplannen (algemene evaluaties)	1) Uitwerken meerjarenprogramma (MJP) algemene evaluaties: aantal updates (wettelijk verplicht) 2) Uitvoering MJP: aantal uitgevoerde evaluaties vs. aantal geplande evaluaties (realisatiegraad algemene evaluaties)	Uitvoeren van eventuele bijkomende verbeteringen op vraag van Europa		3	9
Opstellen, uitvoeren en opvolgen van actie- en evaluatieplannen (gerichte evaluaties)	Opmaak plannen gerichte evaluaties in functie van noden en beleidsprioriteiten. Voor GPBV-installaties af te stemmen op algemene evaluaties				
Integreren van kleinhandel en vegetatie in het omgevingsvergunningenloket	Kleinhandel en vegetatie zijn geïntegreerd in het omgevingsvergunningenloket	Verbeteren van de online versie waar nodig na de eerste gebruikerservaringen			
Advisering complexe projecten	Aandeel complexe projecten tijdig geadviseerd: streefwaarde = 100%				10
Voorbereiding omgevingsbesluit, om het bestaande instrumentarium modern in te zetten, rekening houdende met de ervaringen vanuit complexe projecten en de integratie van plan-mer's en ruimtelijke planningsprocessen					11
Verstrekken advies omgevingsvergunning op proef en beslissingen over toegewezen bevoegdheden inzake milieuhygiëne-regelgeving		Verstrekken advies omgevingsvergunning op proef en beslissingen over toegewezen bevoegdheden inzake milieuhygiëne-regelgeving			14
Milieucrisismanagement		Milieucrisismanagement			
Coördineren en toepassen Milieuschadedecreet		Coördineren en toepassen Milieuschadedecreet			
Coördineren en opmaken omgevingsinspectieplan 2020 (milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed)		Coördineren en opmaken omgevingsinspectieplan 2021 (milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed)			
Beoordelen kwijtschelding dwangsom VCRO (ambtshalve en eenvoudig verzoek bij stedenbouwkundig inspecteur)		Beoordelen kwijtschelding dwangsom VCRO (ambtshalve en eenvoudig verzoek bij stedenbouwkundig inspecteur)			
Bestuurlijk sanctioneren van milieuschending, schending ruimtelijke ordening en schending onroerend erfgoed	1) Aandeel van de boetedossiers met een beslissing: streefwaarde = 100% 2) Aandeel van de beslissingen binnen de decretaal voorziene termijn + 180 dagen: streefwaarde = 90% 3) Aandeel van de vorderingen boetes op jaarbasis geïnd: streefwaarde = 70%	Bestuurlijk sanctioneren van milieuschending, schending ruimtelijke ordening en schending onroerend erfgoed			
Beoordelen klachten milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Beoordelen klachten milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed			
Adviseren beroep tegen (weigering) bestuurlijke maatregel milieu, ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed	Aandeel van de beroepsdossiers bestuurlijke maatregelen geadviseerd binnen de decretaal voorziene termijn: streefwaarde = 90%	Adviseren beroep tegen (weigering) bestuurlijke maatregel milieu, ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed			
Adviseren gemotiveerd verzoek kwijtschelding dwangsom VCRO bij de minister	Aandeel van de beroepsdossiers dwangsommen geadviseerd binnen de decretaal voorziene termijn: streefwaarde = 90%	Adviseren gemotiveerd verzoek kwijtschelding dwangsom VCRO bij de minister			
Beheren beroepen tegen een boete milieu, ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed ingesteld bij het Handhavingscollege		Beheren beroepen tegen een boete milieu, ruimtelijke ordening of onroerend erfgoed ingesteld bij het Handhavingscollege			

1) Uitvoering aanpassing VLAREL met VLAREM-trein 2017 2) Geautomatiseerde betaling retributies	Het VLAREL is aangepast De retributies zijn automatisch gelind, de betaling ervan is automatisch opgevolgd Bij niet-betaling zijn de nodige maatregelen getroffen		16
Leertrajecten, proefprojecten en subsidies met het oog op een ruimtelijke transitie: opvolgen van het beleidstraject voor de laureaten van de open oproep Proeftuinen Ontharding 2018, inhoudelijke en financiële opvolging van de relevante laureaatprojecten, starten van de open oproep Proeftuinen Ontharding 2019, inclusief jurering en voorbereiding begeleidingstraject	- Start van het begeleidingstraject voor de Proeftuinen Ontharding 2018 - Publicatie en jurering van de open oproep Ontharding 2019, start begeleidingstraject	4	18
Leertrajecten, proefprojecten en subsidies met het oog op een ruimtelijke transitie: opzetten van een open oproep ruimtelijke transitie, inclusief begeleidingstraject	Publicatie en jurering open oproep ruimtelijke transitie, start begeleidingstraject		
Intensifiëren gebiedsgerichte samenwerking in de vervoerregio's van Antwerpen, Brusselse Rand, Aalst met hun regionale en internationale stedelijke knooppunten	Mobiliteitsplannen opgesteld voor de vervoerregio's van Antwerpen, Brusselse Rand en Aalst	5	19
Evolueren naar een beleidsdomeinoverschrijdende programmering van de beleidsuitvoering via de gebiedswerking in de open ruimte	Beleidsdomeinoverschrijdend programma opgesteld voor 3 prioritaire gebieden in de open ruimte		
Inzetten op planvorming en uitvoering van landinrichtings-, natuurinrichtings- en ruilverkavelingsprojecten in kader van prioritaire gebiedsprogramma's Verspreid over Vlaanderen testen van ruimtelijke strategieën voor uitdagingen rond onder meer ecosysteemdiensten, meerlaagse waterveiligheid en ruimtelijk rendement	5 prioritaire gebieden waarbij de instrumenten van planvorming, landinrichting, natuurinrichting en ruilverkaveling worden ingezet 5 prioritaire gebieden waarbij ruimtelijke strategieën van o.a. ecosysteemdiensten, meerlaagse waterveiligheid en ruimtelijk rendement getest worden		
Leertraject rond bovenlokale programmering wordt verder gezet om vanuit samenwerking gedeelde toekomstperspectieven uit te werken rond wonen, werken en voorzieningen, rekening houdende met afstelling van ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit			
Inzetten strategische projecten Uitvoeren van de in OD19 (beleidsnota Omgeving) geschetste gebiedsontwikkeling, o.m. via de opmaak van (gewestelijke) RUP's Subsidieren en begeleiden van strategische projecten	Gewestelijke RUP's zijn opgemaakt (per procedurestap) - Lanceren subsidieoproep: streefwaarde = 1 - Uitkeren van subsidies strategische projecten: streefwaarde = 30 - Opvolging strategische projecten: streefwaarde = 30 - Selectie en uitkering verwerfingsubsidies: streefwaarde = 3 - Communicatie-initiatieven: streefwaarde = 5 Voor alle QRA's in de veiligheidsdocumenten gebeurt de selectie van de relevante installaties via deze tool (100%)		
Verhogen voor de erkende VR deskundigen, van de efficiëntie van het selectieproces (QRA) van installaties met gevaarlijke stoffen van hoge drempel Seveso-richtlijnen via het aanbieden van een online tool Bouwen van een online versie van IFDM traffic, dit wordt gebruikt voor het doorrekenen van de effecten op luchtkwaliteit van de uitstoot van bestaande of nieuwe autowegen. Uitbreiden van het model met een module voor verzurende en vermistende depositie Bouwen van de mer-scopingtoets	Online versie van IFDM traffic is beschikbaar De mer-scopingtoets is online beschikbaar	Verbeteren van de online versie waar nodig na de eerste gebruikerservaringen Verbeteren (waar nodig) van de mer-scopingtoets na de eerste gebruikerservaringen	20
Verder inzetten op een gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen: voorlopige vaststellingen van in 2018 afgewerkte voorontwerp-RUP's volgens gebiedsgericht programma AGNAS 2019	Voorlopige vaststelling: - RUP Kustpolders tussen Jabbeke, Oudenburg en Stalhille - RUP Omgeving Vliegvelde Malle - RUP Endaves Hoge Kempen - RUP Vallei van de Grote Nete van Zammelsbroek tot Heist-op-den-Berg - RUP Landbouwgebieden en beekvalleien Sint-Lievens-Houtem en Kottebos - RUP Vinderhoutse bossen - RUP Scheldpolders Hingene - RUP Demervallei Diest-Werchter		21
Verder inzetten op een gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen: opmaak start- en scopingnota's volgens gebiedsgericht programma AGNAS 2019	Scopingnota en plenaire voorontwerp RUP: - RUP Benedenvliet tussen E19 en A12 - RUP GGG Bovenzanden - RUP Fort van Lillo Startnota's in publieke consultatie (in functie van beschikbare capaciteit): - RUP Kasteelpark Merode - RUP Kleine Nete en Aa - RUP Mondingsgebied Grote Nete - RUP Varenheuveld-Abroek - RUP Wijngaardberg - RUP Zeeschelde Gentbrugge-Melle/Bastenakkers-Ham - RUP Grote en Kleine Heide - RUP Schouwelbroek - RUP Vallei van de Durme - RUP Liereman - RUP Maasvallei van Stokkem tot Maaseik - RUP Vallei van de Mark - RUP Kerniel-Jesseren-Kolmont - RUP Moervaartvallei fase 2		
Verder inzetten op een gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen: opmaak agenderingsnota's voor programma AGNAS 2020	Opmaak van een aantal agenderingsnota's op basis van de voordrachten vanuit partners C-AGNAS medio 2019		
Verder zetten complexe projecten en uitwerken van ontwikkelingsscenario's voor de haven van Antwerpen en van Zeebrugge	Procedurestap		23
ENA: goedkeuringsprocedure van GRUP's starten en afronden	Goedkeuringsprocedure is afgerond (per procedurestap)		
Verruimen van de mogelijkheid tot hernieuwbare energieproductie (windenergie en warmte)			
Onderzoeken van de mogelijkheden van een geïntegreerde aanpak van de ruimtelijke en milieuaspecten op bedrijventerreinen, samen met maatregelen van ruimtelijk rendement			

Verderzetten van succesvolle initiatieven voor sport en recreatie, o.a. via de opmaak van GRUP's en het toekennen van VIP-status				24
Uitvoering geven aan het departementaal project "R0"	Opmaak GRUP Ruimtelijke Herinrichting Ring rond Brussel (deel Noord) Behandelen omgevingsvergunningen quick wins Opmaak gebiedsprogramma Omgeving R0 Opvolgen actualisatie streefbeeldstudie R0-oost 100% te herbestemmen signaalgebieden omgezet naar watergevoelig openruimtegebied (voorstel voor beslissing van de Vlaamse Regering)	Verderzetten acties gebiedsprogramma		19 20
Te herbestemmen signaalgebieden omzetten naar watergevoelig openruimtegebied			6	25
Vanaf 2020 of 2021 (nog te bepalen in EU wetgeving) zullen installaties die gratis emissierechten ontvangen ongeveer 180 ook jaarlijks activiteitsgegevens moeten rapporteren (bv. aantal ton geproduceerd product, hoeveelheid verbruikte warmte, ...) in een activiteitenjaarrapport. Op basis van deze gegevens zal de hoeveelheid emissierechten die elke installatie ontvangt jaarlijks herberekend worden. We zorgen ervoor dat deze bedrijven deze informatie via het ETS loket kunnen rapporteren en de verificateur deze online kan evalueren.		Verder afwerken van de aanpassingen aan het ETS-platform		41
Bouwen van een platform voor het opstellen, indienen, goedkeuren en up to date houden van het monitoringsplan en monitoringsmethodologieplan van ongeveer 210 Vlaamse installaties (BKG-installaties) die deelnemen aan het Europees Emissiehandelsstelsel (EU ETS)		Verder afwerken van het platform		
Subsidie voor groendaken; lancering	Subsidieoproep gelanceerd	Opvolging subsidie groendaken		47
Oproep lokale klimaatprojecten voor lokale overheden en lokale verenigingen; opvolging en screening van de geselecteerde projecten met het oog op kennisdeling en -opbouw			8	56
De inzet van de middelen van het Vlaams Klimaatfonds coördineren, het hiermee gefinancierde beleid mee vormgeven en zorgen voor meer middelen voor het klimaatbeleid	Alle door de Vlaamse Regering besliste projecten zijn gefinancierd	De door de Vlaamse Regering besliste projecten financieren		
Aandacht voor bestaande natuurwaarden en creatie van bijkomende natuur bij de realisatie van grote infrastructuurprojecten (via procedure complexe projecten of geïntegreerde planprocedure):	Procedurastap met aandacht voor natuur		9	62
- Oosterweel - Ring Brussel - Spartacus - Noord-Zuidverbinding - Complex project: Haven van Antwerpen - Complex project: Kanaal Kortrijk-Bossuyt				
Inspecteren en maatregelen nemen milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, inclusief permanentie- en responsstelsel milieuhygiëne, waarbij uitvoering wordt gegeven aan het omgevingsinspectieplan 2019:	1) Uitvoeringsgraad omgevingsinspectieplan 2019: streefwaarde = 90% 2) In het omgevingshandlingsrapport 2019 is gerapporteerd over de realisaties van het omgevingsinspectieplan 2019	Inspecteren en maatregelen nemen milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed, inclusief permanentie- en responsstelsel milieuhygiëne, waarbij uitvoering wordt gegeven aan het omgevingsinspectieplan 2020:	3 6 7 8	14 29 35 41
- uitvoering van de geïntegreerde initiatieven milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed - uitvoering van Europese en Vlaamse verplichtingen inzake planmatige aanpak - uitvoering van zowel reguliere als themaspecifieke initiatieven - uitvoering van zowel routinematige, reactieve als proactieve initiatieven		- uitvoering van de geïntegreerde initiatieven milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed - uitvoering van Europese en Vlaamse verplichtingen inzake planmatige aanpak - uitvoering van zowel reguliere als themaspecifieke initiatieven - uitvoering van zowel routinematige, reactieve als proactieve initiatieven		42 43 44 45 50 53 54 56
Projecten m.b.t. energieopslag beheren en lessen voor Vlaanderen trekken	10 projecten zijn in beheer	Geslaagde afloop van 10 projecten en kennis dissemineren	Energie	3.1
Clean power for transport stimuleren door:	- 30 projecten zijn in beheer - 3500 extra laadpunten t.a.v. eind 2016 uitgerold	Clean power for transport stimuleren door:		
- projecten m.b.t. clean power for transport te initiëren, subsidiëren en beheren - het actieplan 'Clean power for transport' uit te voeren m.i.v. de uitrol van publieke laadpunten voor elektrische voertuigen - campagnes te lanceren om de transitie naar zero-emissie vervoer te ondersteunen		- projecten m.b.t. clean power for transport te initiëren, subsidiëren en beheren - de uitvoering van het actieplan 'Clean power for transport' m.i.v. de uitrol van een basisinfrastructuur van publieke laadpunten voor elektrische voertuigen af te ronden		
Beheren gerechtelijke procedures onroerend erfgoed		Beheren gerechtelijke procedures onroerend erfgoed	Onroerend Erfgoed	3
Beheren hoger beroepen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Beheren hoger beroepen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		3.4
Advies verstrekken over MER's, RUP's, omgevingsvergunningen, BBT/BREF's en projecten, met een focus op de Oosterweelverbinding en de Ring rond Brussel	Onderbouwde adviezen zijn geleverd	Advies verstrekken over MER's, RUP's, omgevingsvergunningen, BBT/BREF's en projecten		
Verstrekken van advies: MER's, RUP's, vergunningen, BBT, projecten bv. in het kader van samenwerkingsovereenkomst lokale overheden	Overeenstemming over plan van aanpak en taakverdeling bereikt			
Behandelen van erkenningdossiers en dossiers bedrijfsinterne milieuzorg	Aantal VLAREL-dossiers die binnen de termijn van orde van 90 dagen vanaf de dag na de datum van indienen van het volledige dossier zijn beslist door de secretaris-generaal: streefwaarde = minstens 90%			
Behandelen van stedenbouwkundige en milieuvergunningdossiers	Aantal milieuvergunningdossiers die tijdig zijn geadviseerd: streefwaarde = minstens 90%			
GOA-beslissing voor Vlaamse lijst en beroepen (ind. aktenames)	Aantal dossiers tijdig beslist: streefwaarde = 90%			
Advies van GOVC naar minister	Aantal dossiers tijdig geadviseerd: streefwaarde = 90%			
Advies naar lokale overheden i.k.v. omgevingsvergunning	Aantal dossiers tijdig geadviseerd: streefwaarde = 90%			
Advies voor Vlaamse lijst en beroepen naar GOVC	Aantal dossiers tijdig geadviseerd: streefwaarde = 90%			
Begeleiden en beoordelen project-m.e.r. en plan-m.e.r.	Aandeel van de milieueffectrapporten goed- of afgekeurd binnen de wettelijke termijn: streefwaarde = 85%			
Begeleiden en beoordelen van de dossiers externe veiligheid	Aandeel van de dossiers externe veiligheid goed- of afgekeurd/geadviseerd binnen de wettelijke voorziene termijn: streefwaarde = 95%			
Mee uitvoeren van het Oppervlaktedelstoffendecreet	1) Aandeel begeleiding planningsinitiatieven voor het aanduiden van nieuwe of aanpassing van bestaande ontginningsgebieden: streefwaarde = 100% 2) Jaarlijks nazicht en controle voor actieve ontginningen van oppervlaktedelstoffen: streefwaarde = 33% 3) Aandeel dossiers Certificaat van herkomst en Ontginningsmachtiging binnen de wettelijke termijn: streefwaarde = 100% 4) Aantal omgevingsvergunningdossiers m.b.t. ontginning die tijdig zijn geadviseerd: streefwaarde = minstens 90%			
Behandelen van GRUP's en planologische attesten				

Behandelen van lokale RUP's en planologische attestaten					
Behandelen van structuur- en beleidsplannen	Nieuwe set typevoorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de Vlaamse Regering is voorbereid				
Subsidieren en begeleiden van impulsprojecten	- Lanceren subsidieoproep: streefwaarde = 1 - Uitkeren van subsidies impulsprojecten: streefwaarde = 20 - Communicatie-initiatieven: streefwaarde = 2				
Bijdragen aan partnerinitiatieven en -projectwerking om doelstellingen en principes van het omgevingsbeleid op terrein te realiseren via gebiedswerking	- Begeleiden aantal initiatieven Water-Land-Schap (VLM): streefwaarde = 3 - Opnemen van actieve rol in de gebiedsgerichte integrale projecten van de bekkenwerking: streefwaarde = 4 - Partner zijn in belangrijke trajecten rond overstromingsveiligheid, o.a. de ORBP's: streefwaarde = 2 - Meewerken aan de pilootprojecten Klimaatwijken (Vlaams Bouwmeester) - Meewerken aan de pilootprojecten 'Terug in Omloop' (Vlaams Bouwmeester)				
Opmaken inventaris leegstaande of verwaarloosde bedrijfspanden en investeringsprojecten i.k.v. sanering leegstand	Eerste stappen en acties om onze instrumenten gebiedsgericht in te zetten, met het oog op het bekomen van een beter ruimtelijk rendement zijn genomen				
Optimaliseren en actualiseren van cartografie als kennisinstrument i.f.v. beleidsuitvoering	- Meewerken aan de pilootprojecten 'Terug in Omloop' (Vlaams Bouwmeester) - Actualisatie terreingrenzen Seveso-inrichtingen				
Verlenen adviezen over uitvoeren milieueffectrapportage	- Advies op beroepen (vergunning) - Advisering grensoverschrijdende dossiers Aandeel dossiers tijdig geadviseerd: streefwaarde = 90%				
Verlenen adviezen over uitvoeren externe veiligheid	- Advies op vergunningsaanvragen - Advies op RUP's Aandeel dossiers tijdig geadviseerd: streefwaarde = 90%				
Bijdragen aan beleidsontwikkeling i.f.v. methodologie milieueffectrapportage en externe veiligheid	- Initiatie verbeteringsvoorstellen regelgeving op basis van praktijkkennis, o.a. adviesafstand externe veiligheid - Opvolgen en bijdragen aan beleidsontwikkeling bij anderen				
Uitvoering geven aan het departementaal project "Kustzone"					
Uitvoering geven aan het departementaal project "Noordrand"					
Uitvoering geven aan het departementaal project "Regio Antwerpen - Toekomstverbond en Oosterweel"					
Rapportering aan EU-register					
Strategische krachtlijn 3: We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving					
Vanaf 2020 jaarlijkse deadline - 30 september					
Budget: 17.370.000 euro (= 8.441.000 euro apparaat en 8.929.000 euro beleid) (= 43%)					
VTE 109 (= 13%)					
Verdere kennisontwikkeling en -deling m.b.t. voedselverlies bij Vlaamse huishoudens specifiek en milieuverantwoorde consumptie bij Vlaamse consumenten in brede zin.			Omgeving	1	2
Kennisdeling educatieve aanpak voedselverspilling en duurzame voeding op school via MOS-aanbod. Lopen van een proeftraject binnen het MOS-programma.					
Nagaan of en op welke manier we opvolging kunnen geven aan de aanbevelingen van de studie 'De Beschikbaarheid, bereikbaarheid en kwaliteit van consumenteninformatie m.b.t. milieuverantwoorde consumptie verhogen.' Indien relevant wordt het voorwaardelijk gedeelte van deze studie aangevangen en opgeleverd eind juni 2019.					
Praktijkgerichte experimenten m.b.t. klimaat, lucht, groene mobiliteit, energie en milieuverantwoorde voeding opzetten door: - projecten (experimenten) uit te voeren rond het stoken met houtkachels	- De experimenten met houtkachels zijn uitgevoerd - De resultaten op het vlak van voeding zijn gevaloriseerd	Praktijkgerichte experimenten verder uitrollen en valoriseren			
- de ervaringen op het vlak van voeding verder te valoriseren					
Voorzien van de permanente werking van de Vlaamse kennis- en vormingscentra voor Natuur en Milieu (uitbaten centra, gebouwbeheer en onderhoud educatieve tuin, publiekswerking)		Voorzien van de permanente werking van de Vlaamse kennis- en vormingscentra voor Natuur en Milieu (uitbaten centra, gebouwbeheer en onderhoud educatieve tuin, publiekswerking)			4
Online leerplatform ecocampus: online cursus 'kennismaking met Educatie voor duurzame ontwikkeling' voor docenten aan universiteiten	1) Het jaarlijks aantal bezoekers van deze online cursus. Streefwaarde = 250 docenten/jaar 2) De mate waarin content van deze cursus geïntegreerd wordt in het bestaande opleidingsaanbod van universiteiten				
Uitbouwen kenniscentrum "Vergunningen en projecten": ontwikkelen, beheren en uitdragen van kennis m.b.t. "Vergunningen en projecten"				3	9
Vullen van het Omgevingsvergunningenregister met de digitale vergunningsbesluiten	Alle omgevingsvergunningen zijn beschikbaar in het register	Verbeteren van de datakwaliteit waar nodig na de eerste gebruikerservaringen			
Vertegenwoordigen van de afdeling en inhoudelijk bijdragen aan (externe) overlegstructuren gericht op handhaving milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		bijdragen aan (externe) overlegstructuren gericht op handhaving milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed			14
Ondersteunen van lokale besturen en andere (handhavings)actoren inzake handhavingsuitvoering		Ondersteunen van lokale besturen en andere (handhavings)actoren inzake handhavingsuitvoering			
Rapporteren en informeren over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Rapporteren en informeren over handhavingsuitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed			

Initiëren, coördineren en opvolgen van beleidsrelevante onderzoeksprojecten, BBT- en andere kennisstudies	TWOL-studie Leidraad voor opstellen toezichtplan publiek toegankelijke zwembaden is opgeleverd. Volgende studies zijn geïnitieerd: - Evaluatie van de werking van het Omgevingsvergunningsdecreet - Ontwikkeling set van sectorale milieuvoorwaarden voor milieuvriendelijke koelmiddelen en -technieken De volgende BBT-studies worden verder opgevolgd: - inkuipen en vloestofdichte vloeren bij bovengrondse opslag van gevaarlijke of brandbare vloeistoffen - inwendig reinigen van recipiënten - waterstoftankstations - droogkuis - geluids- en trillingshinder van bouw- en sloopactiviteiten De volgende BBT-studies zijn opgestart: - addendum mestverwerking: nutriëntrecuperatie - reiniging asbesthoudende grond en/of stenen - huishoudelijke houtverwarming		15
Uitbouwen kenniscentrum "BBT/BREF": ontwikkelen, beheren en uitdragen van kennis m.b.t. "BBT/BREF"			
Uitbouwen kenniscentrum "Erkenningen": ontwikkelen, beheren en uitdragen van kennis m.b.t. "Erkenningen"			16
Inzetten op de verdere versterking en verbetering van het digitaal stedenbouwkundig platform	1) De nodige verbeteringen zijn gekend (100%) 2) De nodige acties zijn uitgevoerd (80%)	5	20
Verder uitwerken van de landschapsanalyse van het RUP proces en suggesties doen voor efficiëntieverhoging en verbeteringen door in te zetten op datakwaliteit en digitalisering	De landschapsanalyse is uitgewerkt	Bekijken van het huidige landschap (proces, informatie, digitale producten) en dit evalueren t.o.v. de studie Omgevingsbesluit	
Ontwikkelen, beheren, analyseren en ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. bodem met focus op data-invoer en analyse	1) Ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. bodem: cfr. actieplan 2019 DOV 2) Opleveren van de erosiegevoeligheidskaart 2020 tegen eind 2019	1) Ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. bodem: cfr. actieplan 2020 DOV 2) Opleveren van de erosiegevoeligheidskaart 2021 tegen eind 2020	6
Ontwikkelen, beheren en toepassen van de modellering van erosie en sedimenttransport naar de waterlopen (Vlaams kenniscentrum erosiebestrijding)	1) Gebiedsanalyses voor reductie van bodemerrosie en sedimenttoevoer naar waterlopen 2) Ontwikkelen, verder optimaliseren en ontsluiten van kaartlagen m.b.t. erosie en sedimenttransport voor heel Vlaanderen 3) Evaluatie RVW erosie in overleg met DLV, VMM, kabinet, ...		
Verkennen van de mogelijkheid om in Vlaanderen een bodemkoolstofmonitoring op te starten, in lijn met de internationale rapporteringsvragen (Klimaat, SDG's)	Bodemkoolstofmonitoring opgestart in openbaar domein en privétuinen		
Leveren expertkennis ter onderbouwing van bodemgerelateerde thema's bij de voorbereiding van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid post 2020			
Actief opvolgen van internationale initiatieven rond bodem:			
- International Network of Soil Information Institutions			
- Global/European Soil Partnership			
- EU Soil Expert Group			
Ontwikkelen en beheren van de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV)	1) Geactualiseerde langetermijnvisie van DOV beschikbaar 2) Informatie-technische verbeteringen van databank en e-loket DOV: cfr. actieplan 2019 DOV 3) Ontwikkelen dataplatform "Sedimentverkenner" i.k.v. entiteitsoverschrijdende samenwerking 'Sedimentbeheerconcept'	1) Informatie-technische verbeteringen van databank en e-loket DOV: cfr. actieplan 2020 DOV	40
Ontwikkelen, beheren, analyseren en ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. ondergrond en diepe ondergrond	1) Ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. ondergrond en diepe ondergrond: cfr. actieplan 2019 DOV 2) Opmaken, samen met VITO, van een nieuwe versie van het geologisch 3D-model 3) Permanent actualiseren digitale ontginningatlas	1) Ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. ondergrond en diepe ondergrond: cfr. actieplan 2020 DOV	
Opmaken van een eerste inventarisatie van de toepassingsmogelijkheden en het huidige gebruik van de diepe ondergrond (>500m TAW)	Rapport m.b.t. eerste inventarisatie beschikbaar eind 2019	1ste draft-versie van een Structuurvisie Diepe Ondergrond i.k.v. de uitvoering van het Decreet Diepe Ondergrond	
Uitvoeren van het 3 jaar durende grensoverschrijdende geologische onderzoeksproject voor het thema geo-energy i.k.v. het Europese ERA-NET GeoERA	1) Opstellen van een overkoepelend structureel raamwerk 2) Eerste fase van het inventariseren en in kaart brengen van geomanifestaties 3) Een aanvang nemen om deze te linken aan het structureel raamwerk	Verder uitvoeren geo-energy project i.k.v. GeoERA, conform de planning opgesteld door de betrokken internationale partners	
Verwerken van de voortgangsrapporten van ontginningen (geraamd aantal: 100)	Aandeel van de in 2019 ontvangen voortgangsrapporten verwerkt in 2019: streefwaarde = 90%		
Op basis van de controle van de voortgangsrapporten en een risico-analyse voor een beperkte selectie ontginningsgebieden, uitvoeren van eigen landmeetkundige opmetingen in actieve ontginningen	Aandeel van de in 2019 uitgevoerde opmetingen ten opzichte van totaal aantal actieve ontginningen in 2019: streefwaarde = 33%		
Beheren van het Grindfonds en waar nodig dossiers ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde minister			
Bewaken van de afwerking en uitrusting van grindwinningsgebieden, projectgrindwinning en infrastructuurgrindwinning conform het grinddecreet			
Een aanvang nemen, in uitvoering van het Oppervlaktedefstofdecreet, met de opmaak van het 3de Algemeen Oppervlaktedefstofdecreet (AOD)	Principiële goedkeuring van AOD-3 door de Vlaamse Regering tegen eind 2019		

Ontwikkelen, exploiteren en onderhouden van de Vlaamse geotheek	1) 100% verhuis van de boorkernen en -monsters, afkomstig van BGD en afdeling Geotechniek 2) Opmaak databank voor registratie van de in de Geotheek aanwezige boorkernen en -monsters			
Op basis van inhoudelijke expertise vergunningsaanvragen behandelen i.k.v. de uitvoering van het Decreet Diepe Ondergrond en deze expertise aanreiken bij de uitvoering van regelgeving omtrent de garantieregeling voor diepeaardwante projecten Verder uitvoeren van het Vlaams humaan biomonitoringprogramma (VHBM) inclusief beleidsvertaling	Aantal dossiers in uitvoering van het Decreet Diepe Ondergrond behandeld binnen de reglementair voorziene termijn: streefwaarde = 100%			45
Ontwikkelen kennis en tools voor een gezond binnenklimaat met specifieke aandacht voor projectplan binnenmilieu op school en sociale huisvesting	1) Eerste resultaten vierde cyclus (2016-2019) beschikbaar eind 2019 2) Start evaluatie huidige steunpunt najaar 2019	Communiceren resterende resultaten en uitvoeren beleidvertalingstraject op basis van de resultaten		
Ontwikkelen kennis en tools voor een gezond binnenklimaat met specifieke aandacht voor projectplan binnenmilieu op school en sociale huisvesting	1) Tweede studie projectplan binnenmilieu op school is gestart - resultaten van eerste studie beschikbaar 2) Eerste resultaten van de studie rond groepsrenovatie en nieuwbouw van sociale wooncomplexen beschikbaar via tussentijds rapport	- Verder uitvoeren acties uit het projectplan binnenmilieu op school - Toepassen en evalueren Vlaamse indicatorenset - Toepassen en gegevensinterpretatie van online monitoringstool - Afronden studie groepsrenovatie en nieuwbouw sociale woningen met concrete aanbevelingen voor beleid		
Meer aansturen van de uitwerking en uitvoering van een Europees HBM-programma in het kader van HBM4EU	1) Vlaamse indicatorenset ingevuld beschikbaar 2) Mid term resultaten indicatoren HBM4EU beschikbaar 3) Vice-voorzitterschap HBM4EU Governing board waargenomen 4) NHCP taken gecoördineerd	- Rapport mid term herwerking Europese indicatoren HBM4EU goedgekeurd en beschikbaar - Concrete deelname vanuit Vlaanderen/België aan HBM op EU-niveau		
Versterken van de 'state of the art' kennis rond straling in samenwerking met relevante actoren	1) Technische invulling voor code van goede praktijk in opmaak, overleg met actoren lopende, om blootstelling aan ELF (extreem lage frequentie) via elektriciteitscabines te beperken 2) Onderzoek naar implementatie 5G in Vlaanderen gestart en eerste resultaten beschikbaar	1) Technische invulling van Code van goede praktijk ELF opgesteld en goedgekeurd 2) Verdere uitvoering 5G studie en mogelijks aanpassing wetgeving		
Actief en complementair werken binnen het Vlaams medisch milieukundig netwerk	- Opvolgen POMZ: aanwezigheid op overleg en input op jaarprogramma - Opvolgen platform gezonde ruimte	Deelname aan platform publieke ruimte in lijn met missie en visie Departement Omgeving		
Ontwikkelen en optimaliseren gezondheidsindicatoren i.k.v. omgevingsbeleid	1) Studie gezondheidsindicatoren omgevingsbeleid gestart begin 2019 2) Eind 2019 eerste resultaten beschikbaar	1) Eerste helft 2020 eindresultaten beschikbaar		
Ontwikkelen van dataplatform ter ondersteuning van burgerwetenschap in kader van omgevings- en gezondheidsbeleid	Gunning haalbaarheidsstudie dataplatform voor burgeronderzoek in kader van omgevings- en gezondheidsbeleid	Verdere uitvoering haalbaarheidsstudie en oplevering eindrapport		
Verlenen van conformiteitsattesten voor zendantennes met behulp van een nieuw ontwikkelde webapplicatie en beheren van de daarbijhorende gegevens Verbeteren van het platform Mercator waarop we onze geografische informatie zowel publiek als beveiligd ter beschikking stellen	Aantal dossiers conformiteitsattesten voor zendantennes behandeld binnen de reglementair voorziene termijn: streefwaarde = 90%	Planning mogelijke aanpassing voor het kunnen behandelen van 5G-dossiers	9	64
Publiceren van al onze data via het dataplatform Departement Omgeving en het dataplatform van de Vlaamse overheid		Publiceren van al onze data via het dataplatform Departement Omgeving en het dataplatform van de Vlaamse overheid		
- De nodige modellen voor emissie- en luchtkwaliteitsprognoses (laten) ontwikkelen en evalueren - Prognoses maken van luchtverontreinigende emissies op en de afstemming verzekeren van de emissie-inventaris op het beleid en daartoe onder meer de impact van het luchtplan op emissies, luchtkwaliteit, gezondheid en ecosystemen in kaart brengen - Emissieprognoses en potentiële schattingen inzake klimaat begeleiden en zelf uitvoeren, hiervoor de nodige modellen (laten) ontwikkelen en die inzetten voor beleidsanalyses	- Het emissiemodel voor wegverkeer is geëvalueerd - ENVIVER is afgerond - De nieuwe EMAP-berekeningen zijn klaar - Het onderzoek rond hybride voertuigen is opgestart - De rapportering aan de Europese Commissie is gebeurd	De prognoses actualiseren		66
Verder ontwikkelen LABO RUIMTE projecten op regio Gent, Antwerpen en Brusselse Noordrand - uitdragen verkregen inzichten regio Kust, opstarten pilotprojecten Energiewijken Tussentijds actualiseren van de departementale onderzoeksagenda 2019 en opmaken van de departementale onderzoeksagenda 2020	Oplevering inzichten	Initiëren en verder ontwikkelen lopende LABO RUIMTE projecten	10	70
Uitvoeren onderzoeksopdrachten en opvolgen interne en externe onderzoeksopdrachten: cfr. Departementale Onderzoeksagenda	1) Overleg via kwaliteitskamer en thematische werksessies 2) Formele goedkeuring Directieraad 3) Afstemming betrokken kabinetten 4) Bundeling van resultaten in onderzoeksdatabase die extern kan geraadpleegd worden Uitvoering van de goedgekeurde agenda binnen de vooropgestelde timing van de individuele opdrachten	Tussentijds actualiseren van de departementale onderzoeksagenda 2020 en opmaken van de departementale onderzoeksagenda 2021		71
Starten onderzoeksopdrachten uit de Departementale Onderzoeksagenda 2019 (zie bijlage: onderzoeksagenda)	Vastlegging van de goedgekeurde opdrachten: streefwaarde = 80%	Starten onderzoeksopdrachten uit de Departementale Onderzoeksagenda 2020		
- Samenwerken met vooraanstaande kenniscentra en waar mogelijk bundelen van middelen, expertise en kennis voor toekomstverkenning, onderzoek, statistiek, monitoring en beleidsevaluatie: - Afstemmen binnen het beleidsdomein (VMM, OVAM, ANB, INBO, VLM, VEA, AOE en Wonen Vlaanderen) - Afstemmen met de Vlaamse onderzoeksinstituten INBO en ILVO en het strategisch onderzoekscentrum VITO, het steunpunt Milieu en Gezondheid en andere partners uit de academische wereld in binnen- en buitenland				
- Coördineren en opvolgen van VITO-referentietaken - Optimaliseren, beheren en ontsluiten van de eigen beleids- en beheersindicatoren van VPO: bijv. indicatoren Ruimtelijk Rendement, indicatoren VCRO-instrumentarium, indicatoren erosie en sedimenttransport, ...	Afronden update van indicatoren ruimtelijk rendement in eerste trimester 2019, update van enkele RURA-indicatoren vóór half 2019, ...	Coördineren en opvolgen van VITO-referentietaken		
Ontwikkelen en beheren van monitoringsystemen voor beleid en beheer	Bevraging gegevens van 2018 voor het Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlaktedefstoffenbeleid (MDO) en ontwikkeling van een webpagina voor de verwerking van de feedback			
Leveren van beleidsgerichte input voor internationale beleidsprocessen m.b.t. omgeving en gezondheid, bodembescherming, valorisatie ondergrond en diepe ondergrond (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier)				
Leveren van GIS-technische input voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen: cfr. actieplan 2019 GRUP's	Permanente, continue opdracht GIS-technische opmaak GRUP			

Ontwikkelen, beheren, analyseren en ontsluiten van geodatabanken, kaarten, modellen en data m.b.t. omgevingsthema's	Permanente opdracht rond 1) geodatabanken gewestelijke RUP en gewestplannen 2) (update) geodatabanken indicatoren i.v.m. ruimtelijk rendement (ruimteboekhouding, ruimtebeslag, ...) en RURA (verstedelijk- randstedelijk-landelijk, kernen-linten-verspreid, verweving, ...) 3) Jaarlijkse update WUG-atlas 4) geodatabank vergunde windturbines 5) Watergevoelige Open Ruimte Gebieden (WORG) 6) geodatabanken i.v.m. instrumentarium VCRO				
In coproductie ontwikkelen en beheren van het uitwisselplatform Digitale Stedenbouwkundige Informatie (DSI)	Technische, functionele en procedurele optimalisatie DSI-platform en -loket. Uitbreiden scope. Versnellen oplading bestaande plannen/verordeningen. Samenwerking met andere applicaties Departement Omgeving (geoviewers, RAT, omgevingsloket, website, ...)				
Beheren van het Plannenregister, Vergunningenregister, Register onbebouwde percelen. Zoeken naar efficiëntiewinsten via de digitalisering van de registers via DSI (voor plannenregisters), Terra (voor ROP) Opzetten van een monitoring van het omgevingsvergunningenregister	1) Verderzetten monitoring via Qlikview op het loket zelf, in afwachting van betere oplossing (datastructuur is daarvoor niet geschikt, en wijzigt soms nog) 2) Opzetten van een publicatiedatabank (omgevingsvergunningenregister) cfr. werkplan 2019 OMV. Stap 1. HB voert detailanalyse uit rond archivering. Stap 2. Ingehuurde expert voert onderzoek uit i.f.v. semantiek en het opbouwen van een register met DBA-dossiers als testcase Stap 3. Met de kennis uit stappen 1 en 2 wordt het omgevingsvergunningenregister opgebouwd				
Participeren aan European Spatial Planning Observation Network (ESPON)					
Participeren aan Steunpunt Wonen					
Participeren aan overleg Statistiek Vlaanderen, VRIND, platform statistiek, ...					
Verspreiden van informatie en kennis: - via studiedagen en andere vormen van opleiding - via aanmaken informatiedragers - via middagssessies	1) Onderzoeksresultaten opgeleverd in 2019 gecoördineerd ontsloten via website Departement Omgeving en FRIS onderzoeksportaal en toegelicht via de middagssessies 2) Studiedag op wereldbodemdag (5 december) in samenwerking met EU COM				
Bijdragen aan de monitoring en rapportering op initiatief van andere entiteiten: bijdrage aan MIRA, NARA, LARA, VRIND, rapportering 5GBP					
Monitoren en rapporteren m.b.t. omgevingsthema's	Permanente opdracht rond 1) bodem, ecosystemen en veerkracht 2) omgeving en gezondheid en niet-ioniserende straling 3) ondergrond en diepe ondergrond 4) ruimterapport, VCRO-rapport en instrumentarium omgeving 5) ruimtelijk rendement 6) transformaties op vlak van ruimte				
Uitvoeren evaluatieopdrachten en opvolgen interne en externe evaluatieopdrachten, cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2019 (zie bijlage: onderzoeksagenda)				Uitvoeren evaluatieopdrachten en opvolgen interne en externe evaluatieopdrachten, cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2020	
Bijdragen aan Europese en internationale beleidsopvolgings- en -evaluatieprocessen					
Invetten op gedragswetenschappelijk onderzoek naar woonplaatskeuze n.a.v. resolutie in het Vlaams parlement uit 2016 over gedragsinzichten	Actieprogramma/beleidstrategie om gedrag te sturen; relatie met transitietraject Slim Wonen en Leven			Afronden studiewerk gedragsonderzoek	
Verweven economie op de kaart zetten; verwachtingen naar een circulaire economie	Subsidiebesluit VLAIO ter uitvoering van onderzoek VPO			Vervolgonderzoek	
Beleidsondersteuning doelstellingen ruimtelijk rendement verhogen	Nulmeting ruimtelijk rendement			Vervolgonderzoek	
Beleidsondersteuning doelstellingen omtrent transformaties	Meting omvang en ligging transformaties in peiljaren 1995 en 2015			Vervolgonderzoek	
Coördineren project (GARMON)	Jaarlijks Steering Committee en betrekken eindgebruikers (stakeholders)			Coördineren project (GARMON)	
Doel project is het verzamelen van Vlaamse data om het ecosysteem van privétuinen in hun geheel en de bijbehorende regulerende diensten in beeld te brengen. Oorspronkelijk beëindigd op 30/11/2019, verlengd tot 30/05/2020. Aansturen en opvolgen van studieopdrachten i.k.v. de VITO-referentietaken (zie bijlage: onderzoeksagenda)					
Deelnemen aan en voorzitten van de stuurgroep referentietaken ILVO					
Samenwerken met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid in het kader van adviseren en besluitvorming toelatingsdossiers Genetisch Gemodificeerde en Pathogene Organismen					
Integreren van de analoge bouwvergunningen uit het stedenbouwkundig vergunningenregister in de woningpas	Het Vergunningenregister is geïntegreerd in de woningpas vanaf de medium versie van de woningpas				72
Verbeteren van de rapporteringen over dierenwelzijn door in te zetten op een betere datakwaliteit			Verbeteren van de rapporteringen over dierenwelzijn door in te zetten op een betere datakwaliteit	Dierenwelzijn	1
Ontsluiten onderzoeksresultaten via de website van het Departement Omgeving	Webpagina is actief en actueel uiterlijk eind 2019		Onderzoeksportaal wordt geactualiseerd		
Verkennen van de strategische begeleiding van de onderzoeksprogrammatie van VPO			Operationaliseren van de strategische begeleiding van de onderzoeksprogrammatie van VPO		
Visie op ontwikkelen, ontsluiten en actualiseren van de visualisatie-instrumenten binnen het Departement Omgeving	Visualisatie-instrumenten zijn ontsloten via de website van het Departement Omgeving				
Uitbouwen kenniscentrum "Leegstand": ontwikkelen, beheren en uitdragen van kennis m.b.t. "Leegstand"					
Opbouwen van kennis m.b.t. uitvoeren externe veiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	- Afgeronde onderzoeksrapporten: streefwaarde = 6 - Opstart: Denktank Gebiedsontwikkeling - Afronden TWOL "Ruimtelijke ontwikkelingen in nabijheid van Seveso-inrichtingen" - Opstarten validatie-oefening "Vlaamse selectiemethodiek voor procesinstallaties"				

Uitdragen kennis en expertise m.b.t. uitvoeren externe veiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	- Kennisoverdracht: diverse doelgroepen - Organisatie en deelname interne en externe kennisplatforms departement (atria, ...) - Communicatie-initiatieven: streefwaarde = 3				
Ontwikkelen van interactieve kennisplatformen i.f.v. uitvoeren externe veiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	- Organisatie netwerkmomenten, fora, kennis- en ervaringsuitwisselingsmomenten met experts, deskundigen, adviesinstanties, coördinatoren strategische projecten: streefwaarde = 10				
Uitdragen kennis en expertise i.f.v. uitvoeren integraal waterbeleid	- Participatie in verschillende overlegstructuren van de bekkenwerking				
Opmaken en beheren van praktijkgerichte kennisdocumenten, handleidingen en richtlijnenboeken m.b.t. milieueffectrapportage, externe veiligheid of gebiedswerking	- Publiceren van aangepast "Handboek Risicoberekeningen" - Publiceren van "Handboek Windturbines en externe veiligheid"				
Strategische krachtlijn 4: We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokaal tot internationaal niveau					
VTE 76 (= 9%) Budget: 32.233.000 euro (= 6.599.000 euro apparaat en 25.634.000 euro beleid) (= 8,1%)					
- Coördineren van de samenwerking met de economische actoren binnen de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020, o.a. voortgangsrapportage en tussentijdse monitoring die voedselverliezen, voedselreststromen en hun valorisatie anno 2017 in kaart brengen en de evolutie 2015-2017 schetst. - Samen met de partners VVSG, Vlaco en KOMOSIE het Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies organiseren. - Uittesten van samenwerking tussen de voedseldistributieplatformen en de reguliere transportsector i.k.v. lopend onderzoek. - Coördineren van de interdepartementale werkgroep voor beleidsafstemming rond het thema voedselverlies	- Voortgangsrapport Monitor Eindrapport onderzoek	- Coördineren van de samenwerking met de economische actoren binnen de Ketenroadmap Voedselverlies 2015-2020, o.a. procesevaluatie m.b.t. dit beleidsinstrument en performantie van de Ketenroadmap Voedselverlies, voorbereiden van de monitor als eindmeting - Samen met de partners VVSG, Vlaco en KOMOSIE het Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies organiseren - Coördineren van de interdepartementale werkgroep voor beleidsafstemming rond het thema voedselverlies	Omgeving	1	1
- Samenwerken rond vrijwillige bottom-up engagementen onder de vorm van Green Deals door: - een evaluatie uit te voeren en de werking op basis daarvan te optimaliseren en verder te professionaliseren - de loketfunctie verder te ontplooiën en samen met partners uit het bedrijfsleven en de maatschappelijke sectoren inspanningen te doen om meer bedrijven toe te leiden naar het instrument - nieuwe deals te onderhandelen en af te sluiten	- De evaluatie is afgerond en de werking is bijgesteld - De samenwerking met de partners is op punt gesteld - 5 nieuwe deals zijn getekend - Voor 5 nieuwe deals zijn onderhandelingen lopend	- Samenwerken rond vrijwillige bottom-up engagementen onder de vorm van Green Deals en daarbij 1 deal afronden, 5 nieuwe deals tekenen en voor 5 nieuwe deals onderhandelingen opstarten			
- Uitvoering geven aan het MOS-programma duurzame scholen, straffe scholen. Dit ondersteunt basis- en secundaire scholen om van hun school een duurzame leeromgeving te maken. - Tijdens het schooljaar 2018-2019 zal MOS thematisch verder focussen op klimaattrajecten en vergroeningstrajecten. - Uitvoering geven aan het Ecomampusprogramma via het experimenteren met duurzaamheidsvraagstukken, het realiseren van een duurzaamheidsreflex en het creëren van een ondernemend klimaat voor duurzaamheid. - Hierbij wordt in 2019 o.a. concreet ingezet op de coördinatie van de commissie duurzaam hoger onderwijs, de ontwikkeling van een professionaliseringsmodule EDO voor docenten en klimaateducatieprojecten in het hoger onderwijs. - Integreëren van agro-ecologische principes in educatie voor land- en tuinbouw, op basis van beleidsaanbevelingen uit het onderzoek naar agro-ecologie in land- en tuinbouweducatie in Vlaanderen. - Concrete leercasus: gedurende één academiejaar een universiteit en een hogeschool samenbrengen in een transdisciplinaire setting om haalbare voorstellen te formuleren op bedrijfsniveau. - Coördineren van het interdisciplinair scholenproject 'Groene economie en zorg', dat professionele bachelorstudenten van verschillende disciplines met elkaar en met de beroepspraktijk in contact brengt. Via deze weg leren ze welke ecosystemendiensten biodiversiteit biedt voor o.a. de sociaal maatschappelijke en economische sector.		- Uitvoering geven aan het MOS-programma duurzame scholen, straffe scholen. Dit ondersteunt basis- en secundaire scholen om van hun school een duurzame leeromgeving te maken.		4	
- Coördineren van het Klimaatplan Vlaamse overheid. Binnen de actieplannen verder werken aan een ondersteunend aanbod voor de Vlaamse entiteiten. - Samen met de partners de datakwaliteit van de energieverbruiken (gebouwen, technische installaties en dienstvoertuigen) verbeteren. - Verwerken data 2017 en 2018. Coördineren van IWG's en politieke stuurgroepen. Voorbereiden van nieuwe fase klimaatplan Vlaamse overheid (bijsturing doelstelling, scope en uitwerking nieuwe actieplannen).		- Uitvoering geven aan het Ecomampusprogramma via het experimenteren met duurzaamheidsvraagstukken, het realiseren van een duurzaamheidsreflex en het creëren van een ondernemend klimaat voor duurzaamheid			
		- Coördineren van het Klimaatplan Vlaamse overheid. Binnen de actieplannen verder werken aan een ondersteunend aanbod voor de Vlaamse entiteiten. Bewaken datakwaliteit en analyseren data. Coördineren van de interdepartementale werkgroep en input geven aan de politieke stuurgroep. Uitwerken van een nieuw Klimaatplan Vlaamse overheid en actieplannen.			5
- Bijdragen aan meer duurzame en innovatieve overheidsopdrachten om zo via overheidsaankopen de beleidsdoelstellingen mee waar te maken en een voorbeeldrol op te nemen als Vlaamse overheid (i.k.v. Vlaams Plan Duurzame en Innovatieve Overheidsopdrachten (DIO). Acties in dit kader zijn ondersteuning bij overheidsopdrachten, het opzetten van experimenten, het organiseren van kennisuitwisseling, het ontwikkelen van duurzaamheidscriteria en een life cycle costing instrument voor binnenverlichting.	- Aantal ondersteuningstrajecten opgestart binnen afgesproken termijn: streefdoel = 95%	- Ondersteuning geven bij overheidsopdrachten, opzetten experimenten, organiseren van kennisuitwisseling en ontwikkelen van ondersteunende instrumenten (zoals duurzaamheidscriteria) in het kader van het Vlaams Plan Duurzame en Innovatieve Overheidsopdrachten (DIO)			
- Verder optimaliseren van de kennisuitwisseling en optimale procesbegeleiding voor een snelle, kwalitatieve voortgang van de complexe projecten - Opmaak eerste planprocessen in toepassing van de geïntegreerde aanpak, met sterke inzet op participatie van alle betrokkenen en zoeken naar draagvlak	- Organisatie van 3 netwerkmomenten met alle procesverantwoordelijken per jaar			3	10
					11

Realisatiegericht werken Uitdragen VIP-attitude	Aantal VIP-dossiers met een consensus: streefwaarde = 80%			13
Coördineren handhaving uitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed De hotspots van NO2 en PM saneren in de zones Antwerpen en Gent en zware metalen in industriële zones en daartoe een samenwerkingsverband met Antwerpen uitwerken en de gebiedsgerichte luchtkwaliteitsplannen verder aansturen, uitvoeren en opvolgen	Het samenwerkingsverband met Antwerpen is uitwerkt De stuurvergaderingen van de gebiedsgerichte luchtkwaliteitsplannen (Gent en Pb) hebben plaatsgevonden Luchtkwaliteit is geïntegreerd in lokale instrumenten zoals het Burgemeestersconvenant en lokale mobiliteitsplannen Beschikbare informatie is verspreid via website, departementaal platform, ondersteuningsplatform gezonde publieke ruimte, atria, ...	Coördineren handhaving uitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed De gebiedsgerichte luchtkwaliteitsplannen verder aansturen, uitvoeren en opvolgen	6	42
Lokale overheden ondersteunen in hun luchtbeleid door de beschikbare instrumenten te optimaliseren, luchtkwaliteit te integreren in lokale instrumenten, te zorgen voor een betere verspreiding van de beschikbare informatie en actief te participeren aan de atria	Lokale overheden verder ondersteunen in hun luchtbeleid			
Het project 'Lage-, ultralage- en zero-emissiezones' uitrollen en daartoe: - het samenwerkingsakkoord met Viapass aanpassen om uitwisseling gegevens mogelijk te maken - het LEZ-besluit aanpassen (categorie T, ...), een voorstel uitwerken en de goedkeuringsprocedure opstarten - de LEZ-databank aanpassen (Nederlandse data, registraties BHG, registratielijsten, monitoring) - een samenwerkingsakkoord met Informatie Vlaanderen opmaken - de invoering van LEZ faciliteren via ondersteuning van gemeenten	Het samenwerkingsakkoord met Viapass is aangepast Het LEZ-besluit is aangepast De LEZ-databank is aangepast Het samenwerkingsakkoord met Informatie Vlaanderen is opgemaakt Ondersteuning is gegeven aan Antwerpen, Gent, Mechelen en aan andere lokale overheden die beslissen een LEZ in te voeren	Het project verder uitrollen	8	56
Europese financieringsbronnen inzetten ter versterking van het Vlaamse klimaatbeleid De visie van het departement inzake groene mobiliteit uitdragen in andere beleidsdocumenten door: - actief mee te werken aan de uitwerking van de kilometerheffing voor personenwagens en de afstemming te garanderen met het mobiliteitsbeleid, om in het kader van het Mobiliteitsplan - de aandacht voor klimaat en lucht te verankeren in de werking van de vervoerregio's, o.m. door de ontwikkeling van bijkomende maatregelen, en de open dataset van het Burgemeestersconvenant beschikbaar te maken - Opmaken van een meerjarenplan ontsnippering voor het systematisch uitvoeren van ontsnipperingsprojecten, samen met AWW, ANB en INBO - Uitwerken van een afwegingskader voor ontsnippering en eventueel recreatief medegebruik (vraaggestuurd onderzoek INBO) - Monitoren van 3 ontsnipperingsmaatregelen (LIFE+ OZONI) in het Zoniënwoud, voorbereiden van monitoringsprogramma's van ecologisch bermbeheer R0 en recent uitgevoerde ecoducten - Bijdragen aan de realisatie van ontsnipperingsprojecten zoals het 2e ecoduct over de N25 (Meerdaalwoud), verder voorbereiden van het ecorecreaduct over de N75 en de ecovallei onder de N77, onderzoek van een ecoduct en andere ontsnipperingsprojecten voor de R0 - Opstarten en monitoren van een begrazingsproject met schapen op snelwegbermen in Oost-Vlaanderen - Via het kenniscentrum 'Groen in de bouw' inzetten op informatieverspreiding, een verfijning van bestekisen en op deelname aan onderzoek - Organiseren van de Atria lerende netwerken en het Vamernetwerk om de kennispartnerschappen die het omgevingsbeleid bij onze lokale partners verankeren te versterken. Via de Atria lerende netwerken worden actuele opgaven vanuit het omgevingsbeleid in praktijktoepassingen verankerd, o.m. via productontwikkeling of concrete doorwerking in atria op maat, via samenwerking en kennisuitwisseling over voorbeeldprojecten in de lokale atria. Provinciale atria zullen meer inspirerend werken naar lokale besturen of zullen noodzakelijke wetswijzigingen toelichten. Via de Vlaamse en provinciale stuurgroepen wordt onderling afgestemd over welke beleidspraktijk gebracht wordt.	Nieuwe projecten zijn verkend Medewerking aan de uitrol van het systeem voor wegenheffing is verleend Lucht en klimaat zijn geïntegreerd in de werking van de vervoerregio's	Verkennen van nieuwe projecten De visie van het departement inzake groene mobiliteit blijven uitdragen	9	60
1) Meerjarenplan opgemaakt en eerste projecten opgestart 2) Ecoduct over de N25 in het Meerdaalwoud uitgevoerd 3) Nieuw ontsnipperingsproject aanbesteed (ecovallei onder de N77) 4) 1 monitoringsprogramma uitgewerkt	Via goedkeuring van het meerjarenplan ontsnippering systematisch uitvoeren van ontsnipperingsprojecten, samen met AWW en ANB (mogelijke projecten: ecoduct over de N71 in Lommel, ecorecreaduct over de E19 in Hallerbos (Halle)). Monitoren van reeds uitgevoerde ontsnipperingsprojecten om de effectiviteit na te gaan en lessen te trekken voor volgende projecten.			62
1) Aantal lokale Atria georganiseerd 2) Aantal provinciale Atria georganiseerd 3) Aantal Atria voor bestuurders 4) Aantal andere Atria (vb. op maat, thematisch, ...)	Versterking van de Atria lerende netwerken en uitbreiding naar nieuwe doelgroepen zoals lokale ambtenaren andere dan gemeentelijke omgevingsambtenaren, mandatarissen, bepaalde professionele netwerken en invloed uitoefenende maatschappelijke partners. De thema's die aangekaart worden, worden gekozen op basis van nieuw beleid en wetgeving, maatschappelijke noden met betrekking tot de departementale thema's, op vraag van de partners, inspirerende voorbeelden, ...		10	67
1) Organiseren van interbestuurlijk overleg rond het burgemeestersconvenant 2) Organiseren van lerende netwerken rond de uitbouw van blauw-groene netwerken: nagaan hoe lokale besturen kunnen worden ondersteund en opzetten van een aantal pilootprojecten rond Groene Functionele Belevingstrajecten (GFB) - Afstemmen met koepelorganisaties zoals VVP, VVSG en Vlienter over inhoudelijke ondersteuning van lokale overheden inzake ruimtelijk, milieu- en klimaatbeleid - Samenwerken met middenveldorganisaties zoals de vzw Publieke Ruimte, de VRP, BBL om ook met hen te komen tot een efficiënte sensibilisering rond de nieuwe beleidspraktijk inzake ruimte, milieu en klimaat - Leertrajecten, proefprojecten en subsidies gericht op het empoweren van de lokale besturen: verwerken van de resultaten van de participatietrajecten, onderzoek van de kennisdeling rondom de participatietrajecten, evaluatie participatietrajecten inclusief mogelijk vervolg	Tussentijdse evaluatie provinciale leertrajecten, eindevaluatie participatietrajecten			68
Lokale overheden ondersteunen in hun energie- en klimaatbeleid, onder meer door: - de huidige maatregelentool voor de lokale overheden op twee manieren uit te breiden: 1) toevoeging van 20 nieuwe maatregelen aan de 10 reeds bestaande 2) uitbreiden van de sectorale BAU-scenario's voor 2020 met 2 tijdshorizonten (2030 en 2050) - de oprichting van een kenniscentrum voor de ondersteuning van het lokale energiebeleid	De maatregelentool is uitgebreid	Lokale overheden verder ondersteunen in hun energie- en klimaatbeleid d.m.v. tools Het kenniscentrum voor lokaal energiebeleid begeleiden	Energie	5
Het Europees project BENEFIC voor de uitrol van clean power tank- en laadinfrastructuur coördineren en de concrete investeringsprojecten in uitvoering ervan begeleiden	22 investeringsprojecten zijn gestart	Het Europees project BENEFIC voor de uitrol van clean power tank- en laadinfrastructuur coördineren en de concrete investeringsprojecten in uitvoering ervan begeleiden	3.1	3.1.1
De verdere versterking en uitbouw van de energiecoördinatie voorbereiden i.f.v. de volgende legislatuur	De energiecoördinatie binnen beleidsdomein en departement is regelmatig samengekomen	Het energiebeleid binnen het Departement Omgeving en in relatie tot VEA, VREG en het kabinet coördineren		4.10.4

Binnen het Programma voor Natuur- en Milieueducatie wordt verder ingezet op capaciteitsontwikkeling van het NME-EDO werkveld via onder andere het EDO-platform en het EDO-portaal. Verder wordt er in 2019 versterkt ingezet op de lerarenopleiding en loopt de voorbereiding van de Beneluxconferentie 2020, waar ruimtelijke thematieken in educatief perspectief zullen worden geplaatst. In de centra ligt de focus op klimaat met een nieuwe tijdelijke tentoonstelling en een nieuw educatief aanbod. Het educatief aanbod voor blinden en slechtzienden, dat in 2018 een start kende met een blindenpad, wordt verder uitgewerkt. De campagne Week van de Bij richt zich in 2019 op onderwijs en jeugd.					
Verlenen van 'Attesten Onderzoek & Ontwikkeling' 'Investeringsaftrek en belastingkrediet' en verder inhalen van de daarbij historisch opgebouwde achterstand	Behandelingsgraad attesten O&O: streefwaarde = 120%				
Coördineren van de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 met lokale besturen: evalueren van laatste rapportering van projecten SO-jaar 2013 en uitbetalen subsidie indien nodig	Alle openstaande evaluaties afgerond				
Evalueren en betalen van de subsidies 'doelgroepwerknemers' werkjaar 2018. Opstellen intekenformulier voor volgende periode, oplijsten intekenende gemeenten en verdeling contingent volgende periode					
Verzorgen van de administratieve, financiële en inhoudelijke opvolging van de ad hoc subsidies 'projecten verenigingen' en de subsidie 'Uitbouw Afdeling Groen op PCS - Professionele groenvoorziening voor een duurzame bebouwde omgeving'					
Verzorgen van de administratieve en financiële opvolging van de subsidies 'DAC-statutut, en VIA-akkoorden'. Inhaalbeweging 2018 verderzetten om de achterstallige DAC-saldo's weg te werken.	Besluiten 2019 voor DAC-statutut en VIA-akkoorden werden opgemaakt				
Verzorgen van de administratieve en financiële opvolging van de subsidies 'VESOC-ondersteuning'	Besluit opgemaakt en saldoberekening van 2018 werd uitgevoerd en gecommuniceerd naar begunstigde				
Onderhouden en verbeteren van het milieumanagementsysteem (MMS)	Indicatoren worden opgevolgd via een afzonderlijke boordtabel				
Organiseren van PartnerPlaza voor kennisuitwisseling en afstemming over generieke, niet dossiergebonden initiatieven, waarbij een traject richting specifieke doelgroepen afgewogen wordt of gepland is. De kennisuitwisseling en afstemming omvat de 6 beleidsthema's		Organiseren van PartnerPlaza voor kennisuitwisseling en afstemming over generieke, niet dossiergebonden initiatieven, waarbij een traject richting specifieke doelgroepen afgewogen wordt of gepland is. De kennisuitwisseling en afstemming omvat de 6 beleidsthema's			
Opstarten van een departementaal project i.v.m. kennismanagement	Aanpak project goedgekeurd, acties opgestart	Uitvoeren van een departementaal project i.v.m. kennismanagement			
Doelgericht deelnemen aan internationale en Europese initiatieven en netwerken m.b.t. externe veiligheid, milieueffectrapportage en gebiedswerking					
Afstemmen en verbinden i.f.v. strategieontwikkeling en planning	Georganiseerde discussie- en overlegfora lab O, strategie O, doel O, themabebatten, ...)	Afstemmen en verbinden i.f.v. strategieontwikkeling en planning			
Verstrekken van antwoorden op parlementaire vragen en kabinetsnota's	Tijdige en kwaliteitsvolle antwoorden	Verstrekken van antwoorden op parlementaire vragen en kabinetsnota's			
Strategische krachtlijn 5: We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie					
Budget: 10.826.000 euro (= 885.000 euro apparaat en 1.975.000 euro beleid) (= 27%)					
VTE 107 (= 13%)					
Intern inhoudelijk wetenschappelijk en juridisch ondersteunen over handhavingsuitvoering		Intern inhoudelijk wetenschappelijk en juridisch ondersteunen over handhavingsuitvoering	Omgeving	3	14
Innen en vorderen op een efficiënte wijze van inkomsten binnen het omgevingsbeleid (incl. beleidsveld energie en dierenwelzijn). We handelen alle ontvangstdossiers af binnen een redelijke termijn en zetten alle mogelijke instrumenten (bv. gedwongen invordering) in met het oog op een maximale inning, cfr. Handhaving VCRO/DABM.		Innen en vorderen op een efficiënte wijze van inkomsten binnen het omgevingsbeleid (incl. beleidsveld energie en dierenwelzijn). We handelen alle ontvangstdossiers af binnen een redelijke termijn en zetten alle mogelijke instrumenten (bv. gedwongen invordering) in met het oog op een maximale inning, cfr. Handhaving VCRO/DABM.			
We rapporteren m.b.t. de uitvoering van de ontvangsten, alsook m.b.t. de prestaties van de invorderingscel. Om het proces efficiënter en performanter te maken zal in 2019 een project worden opgestart voor de ontwikkeling van een dossieropvolgingssysteem.		We rapporteren m.b.t. de uitvoering van de ontvangsten, alsook m.b.t. de prestaties van de invorderingscel. Om het proces efficiënter en performanter te maken zal in 2019 een project worden opgestart voor de ontwikkeling van een dossieropvolgingssysteem.			
We verlenen financieel advies aan inhoudelijke diensten i.k.v. ontvangstdossiers. We stellen procedures op voor nieuwe ontvangstdossiers en implementeren deze (bv. nieuwe handhaving ROI). We werken conform de boekhoudkundige, alsook de ESR-regelgeving.		We verlenen financieel advies aan inhoudelijke diensten i.k.v. ontvangstdossiers. We stellen procedures op voor nieuwe ontvangstdossiers en implementeren deze (bv. nieuwe handhaving ROI). We werken conform de boekhoudkundige, alsook de ESR-regelgeving.			
Verder uitbouwen van het netwerk en de architectuurrichtlijnen ter ondersteuning van informatienoden en digitalisering	Set van regels en richtlijnen ter ondersteuning van informatienoden en digitalisering beschikbaar; hiervan gebeurt een maandelijkse evaluatie binnen DIDM			10	71

Uitwerken (door WID) van procedures en kwaliteitsvereisten voor het aanmaken, onderhouden en de opslag van analoge en digitale informatie	Set van regels en richtlijnen voor het kwaliteitsbeheer van data- en informatie beschikbaar		
(A2 audit Audit Vlaanderen)	Steekproefcontroles van de naleving van de richtlijnen door de informatiebeheerders van de afdelingen. Hiervan gebeurt een jaarlijkse evaluatie in de WID		
Organiseren van het GIS-beleid binnen Departement Omgeving en verder uitbouwen van de GDH-infrastructuur	Visiedocument GIS-beleid departement beschikbaar; het hierin beschreven GIS-beleid is goedgekeurd door de Directieraad en voorgesteld op het managementcomité		
Verder uitwerken van een visie op het vlak van informatiemangement, rekening houdend met de geldende principes van 'Vlaanderen Radicaal Digitaal' en opstellen van een eengemaakt informatiebeheersplan (IBP) (= A1 audit Audit Vlaanderen)	1) Door Directieraad goedgekeurd visiedocument informatiebeheer departement 2) Geïntegreerd informatiebeheersplan (IBP) voor Departement Omgeving werd volledig ingediend ter goedkeuring bij de Selectiecommissie Vlaamse overheid		
Monitoren en evalueren van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op niveau departement met specifieke focus op kwaliteitsvolle informatieverzameling en -beheer en de link met strategische doelstellingen (A2 audit Audit Vlaanderen)	Alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer worden per kwartaal gemonitord en geëvalueerd door de Directieraad		
Organiseren en coördineren van informatieveiligheid binnen Departement Omgeving	Veiligheidsplan beschikbaar		
Invetten op open standaarden en semantiek om geïntegreerde rapportering mogelijk te maken	De strategie uit zich in de uitgevoerde projecten		72
Migreren van de hostingomgeving van het Departement Omgeving naar het geconsolideerde datacenter	Migratie naar het nieuwe datacenter is 100% afgerond		
Uitschrijven Disaster Recovery plan voor het Departement Omgeving	Disaster recovery plan beschikbaar		
Rationaliseren van de analoge archieven op de werkvloer en systematisch beheren van de semi-dynamische archieven	Alle analoge archieven die zich in Brussel op de werkvloer bevinden, zijn uitgezuiverd en/of overgedragen		
Regelmatig communiceren van richtlijnen informatiebeheer in de nieuwsbrief of via het Intranet	1) Maandelijks communicatie 2) Minimaal één toelichting/ opleiding per kwartaal		
(A3 audit Audit Vlaanderen)			
Organiseren en coördineren initiatieven in kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, beter bekend als GDPR)	1) Verwerkingsregister waarbij elke afdeling zijn verwerkingen in kaart heeft gebracht, beschikbaar 2) Actieplan dat voor alle verwerkingen conformiteitsanalyse en ev. acties vastlegt, beschikbaar		
Organiseren van de uitbouw van SharePoint binnen het Departement Omgeving	SharePoint is operationeel als onderdeel van de digitale werkplek van Departement Omgeving. De migratie naar de nieuwe sharepoint omgeving is afgerond.		
Organiseren eindgebruikersondersteuning binnen Departement Omgeving	Duidelijke taakverdeling voor de verschillende ondersteunende ICT-profielen in het departement. Coördinatie van de ondersteuning gebeurt via het departementsbrede platform 'Overleg ICT-verantwoordelijken'		
Inrichten van een ICT-servicedesk	Eigen helpdesk voor alle problemen waarvoor eindgebruikers niet terecht kunnen bij 1700 of de HB+ servicedesk beschikbaar. De opvolging van de gemelde problemen is verzekerd via JIRA. Tickets worden maximaal de dag van melding opgenomen		
Zorgen voor een continue en kwaliteitsvolle sturing, managementondersteuning en organisatiebeheersing			
Zorgen voor een continue en kwaliteitsvolle operationele ondersteuning van de afdeling			
Opstarten van een departementaal project, voor het belanghebbendenmanagement (BHM) van het departement	Aanpak project goedgekeurd, acties opgestart		Uitvoeren van een departementaal project voor het belanghebbendenmanagement (BHM) van het departement
Bestuurlijk overleg (directieraad, managementcomité en beleidsraad Omgeving, entiteitsoverlegcomité)	Overleg voorbereid en opgevolgd volgens huishoudelijk reglement		Bestuurlijk overleg (directieraad, managementcomité en beleidsraad Omgeving, entiteitsoverlegcomité)
Trekken stuurorgaan informatiebeheer/ICT binnen beleidsdomein Omgeving			Trekken stuurorgaan informatiebeheer/ICT binnen beleidsdomein Omgeving
Verder uitbouwen en implementeren van organisatiebeheersing	1) Tijdige uitvoering van de aanbevelingen Audit Vlaanderen: streefwaarde = 100%		Verder uitbouwen en implementeren van organisatiebeheersing
- Adviseren van alle afdelingen inzake regelgeving en praktische aanpak van overheidsopdrachten	2) Rapportering tijdig bezorgd aan Audit Vlaanderen		- Adviseren van alle afdelingen inzake regelgeving en praktische aanpak van overheidsopdrachten
- Nazicht van de stukken ter goedkeuring voorgelegd aan de Secretaris-generaal	3) Implementatie risicomanagement volgens plan van aanpak		- Nazicht van de stukken ter goedkeuring voorgelegd aan de Secretaris-generaal
- Optreden als first level controller en adviseren bij Europese subsidieprojecten binnen het Departement Omgeving, het ANB en het INBO: 2 audits voor ANB (Together en Most Keihuevel)			- Optreden als first level controller en adviseren bij Europese subsidieprojecten binnen het Departement Omgeving, het ANB en het INBO
- Opvolgen van en fungeren als helpdesk voor E-Delta			- Opvolgen van en fungeren als helpdesk voor E-Delta
- Fungeren als superuser en helpdesk voor E-procurement			- Fungeren als superuser en helpdesk voor E-procurement
- Aansturen project duurzame aanpak			- Aansturen project duurzame aanpak
- Verder implementeren risicomanagement in het Departement Omgeving en meewerken aan organisatie-audit van Audit Vlaanderen			- Verder implementeren risicomanagement in het Departement Omgeving
- Opvolgen uitvoering aanbevelingen Audit Vlaanderen			- Opvolgen uitvoering aanbevelingen Audit Vlaanderen
- Verder zetten efficiëntietrajecten bestaande uit: bespreken en prioriteren, opstarten en/of (versneld) uitvoeren, bepalen opvolgingswijze en opvolgen en evalueren			- Verder zetten efficiëntietrajecten
- Wagenparkbeheer: vergroenen van de vloot			- Wagenparkbeheer: vergroenen van de vloot
Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het P&O-programma, acties 2019	1) Opge maakt P&O-programma 2) Realisatiegraad P&O-acties 2019		Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het P&O-programma, acties 2020
- Strategie bepalen op het vlak van personeel- en organisatiebeleid (P&O-programma)			
- Ontwerpen, uitvoeren en coördineren van P&O-acties 2019			
waaronder verdere implementatie personeelsplan, verder uitrollen traject functiedassificatie, strategisch competentiebeleid, cultuur- en leiderschapsonwikkeling, evolutie richting zelfsturing			
- Verder optimaliseren reguliere werking op vlak van personeels- en organisatiebeleid waaronder vorming, prestatie management, personeelsbeheer/systeem, personeelsmobiliteit, in relatie tot de centrale dienstverleners			
Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het welzijnsbeleid (cfr. Jaaractieplan Welzijn en Diversiteit)	Realisatiegraad Jaaractieplan Welzijn en Diversiteit 2019		Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het welzijnsbeleid
Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het diversiteitsbeleid	% Jobstudenten uit de kansengroepen		Evalueren, bijsturen en verder uitvoeren van het diversiteitsbeleid
Meewerken aan horizontale/transversale beleidsplannen: gelijkkansenbeleidsplan, integratiebeleidsplan, Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan; coördinatie input	Input tijdig bezorgd		Meewerken aan horizontale/transversale beleidsplannen: gelijkkansenbeleidsplan, integratiebeleidsplan, Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan; coördinatie input
Verder uitvoeren van het kerntakenplan	Rapportage kerntakenplan beschikbaar eind 2019		Verder uitvoeren van het kerntakenplan

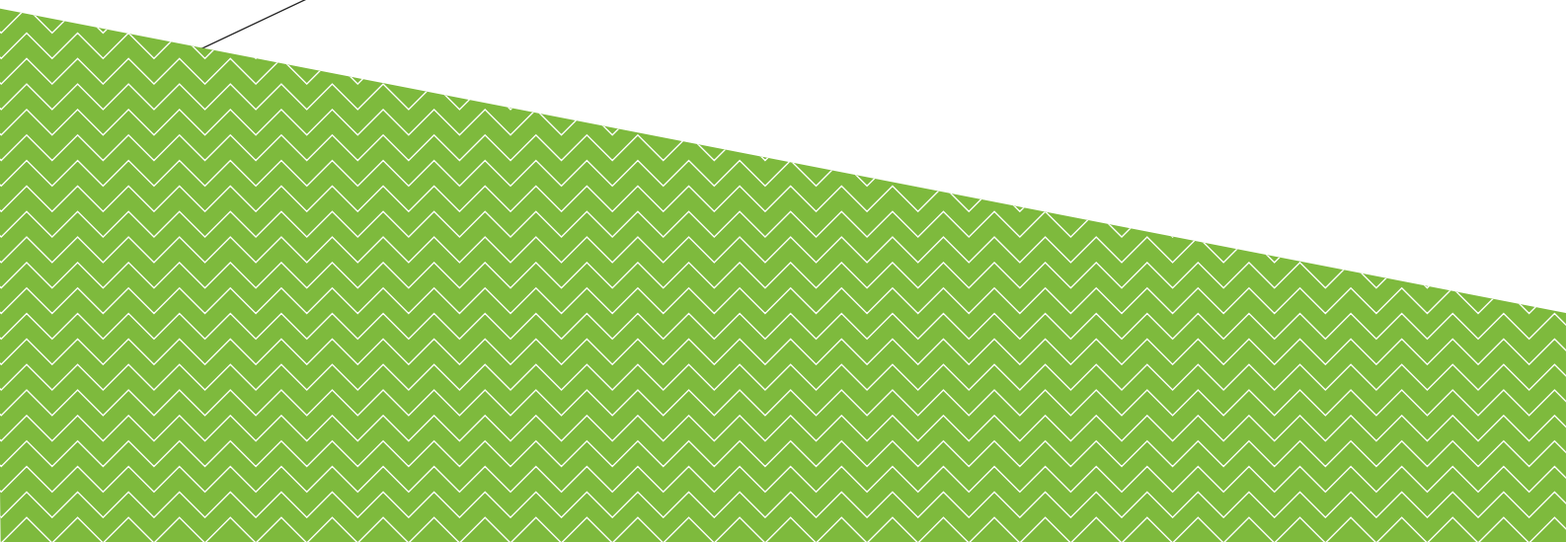
- Tijdig coördineren van de verschillende begrotingsstappen met een optimale benutting van de begrotingskredieten na afsluiting van het begrotingsjaar - Faciliteren van een vlot verloop van de begrotingsuitvoering rekening houdende met het bijzondere verkiezingsjaar met bijhorende bewarende maatregelen - Vertaling van de nieuwe beleidsdoelstellingen uit de relevante beleidsnota's in de begrotingsdecreten van het begrotingsjaar - Faciliteren van de vlotte opmaak van de nieuwe geïntegreerde beleids- en begrotingsdocumenten per begrotingsronde - Verwerken van de nieuwe instructies inzake correcte aanrekening van werkingssubsidies in de begrotingsdocumenten	1) Aandeel van de begrotingskredieten 2019 (VAK) benut na afsluiting van het begrotingsjaar: streefwaarde = 98% 2) Vernieuwde begroting 2020 met nieuwe beleidsdoelstellingen is opgezet 3) Vernieuwde geïntegreerde beleids- en begrotingsdocumenten horende bij begrotingsjaar 2020 zijn tijdig afgewerkt 4) Nieuwe aanrekeningsregels inzake subsidies zijn verwerkt in de begrotingsdocumenten voor 2020	- Tijdig coördineren van de verschillende begrotingsstappen met een optimale benutting van de begrotingskredieten na afsluiting van het begrotingsjaar - Faciliteren van de vlotte opmaak van de nieuwe geïntegreerde beleids- en begrotingsdocumenten per begrotingsronde			
- Coördineren en faciliteren van interne en externe controleprocedures en financiële processen, inclusief de relatie met de wetgeving overheidsopdrachten, alsook de subsidieregulering en de overheidscomptabiliteit. Door verder in te zetten op het digitaliseren van de dossierstromen trachten we de interne en externe controles nog te optimaliseren.	1) Tijdig uitvoeren van controles 2) Meer efficiënte/snellere financiële dossierstroom	- Coördineren en faciliteren van interne en externe controleprocedures en financiële processen, inclusief de relatie met de wetgeving overheidsopdrachten, alsook de subsidieregulering en de overheidscomptabiliteit. Door verder in te zetten op het digitaliseren van de dossierstromen trachten we de interne en externe controles nog te optimaliseren.			
- Aanpassen van het financieel management n.a.v. de transitie naar een Departement Omgeving - Actualiseren van de financiële dossierstromen (o.a. ontvangsten, uitgaven en fondsen) - Systeemtechnisch herbekijken van de situatie in Orafin (o.a. aanpassen entiteitscodes, projectcodes, ...) - Aanpassen van de rapporteringen (o.a. krediettoestanden, ontvangsten, ...) aan de nieuwe structuur - Optimaliseren van de digitale archivering van de dossiers in Findos	1) Stand van zaken afhankelijk van systeemtechnische evoluties in orafin 2) Financiële dossiers beleidsdomein Omgeving worden volledig digitaal op Findos gearchiveerd	- Deze mijlpaal dient in 2022 gerealiseerd te zijn (cfr. overdracht agentschappen in orafin/ implementatie omgevingsvergunning)			
- Instaan voor het beheer van de volgende fondsen: DAB Minafonds, DAB Grondfonds, het Grindfonds, het Vlaelfonds, het Energiefonds, het Omgevingsvergunningenfonds, het Klimaatfonds, het Onroerend Erfgoedfonds, het rubiconfonds en het Dierenwelzijnfonds. We doen dit voornamelijk door het operationeel opvolgen van het ordonnateursschap, het uitvoeren van de begrote ontvangsten en uitgaven en het aanleveren van de nodige financiële rapporten. Voor het Minafonds stellen we daarbij ook de decretaal opgelegde uitvoeringsrekening en jaarverslag op en dienen deze tijdig in. Specifiek voor het Grindfonds stellen we ook nog de jaarrekening op en volgen we autonoom het thesauriebeheer op.	- Uitvoeringspercentage: 95%	- Instaan voor het beheer van de volgende fondsen: DAB Minafonds, DAB Grondfonds, het Grindfonds, het Vlaelfonds, het Energiefonds, het Omgevingsvergunningenfonds, het Klimaatfonds, het Onroerend Erfgoedfonds, het rubiconfonds en het Dierenwelzijnfonds. We doen dit voornamelijk door het operationeel opvolgen van het ordonnateursschap, het uitvoeren van de begrote ontvangsten en uitgaven en het aanleveren van de nodige financiële rapporten. Voor het Minafonds stellen we daarbij ook de decretaal opgelegde uitvoeringsrekening en jaarverslag op en dienen deze tijdig in. Specifiek voor het Grindfonds stellen we ook nog de jaarrekening op en volgen we autonoom het thesauriebeheer op.			
- Instaan voor het operationeel uitvoeren van de uitgaven- en ontvangstenbegrotingen door de financiële dossiers van de verschillende afdelingen van het departement correct en efficiënt te verwerken in de betreffende financiële systemen	- Realisatiegraad uitvoering begroting: uitgaven: 95%	- Instaan voor het operationeel uitvoeren van de uitgaven- en ontvangstenbegrotingen door de financiële dossiers van de verschillende afdelingen van het departement correct en efficiënt te verwerken in de betreffende financiële systemen			
- Streven naar een breed financieel kennisplatform dat dient ter inhoudelijke ondersteuning van het beleid. Hierbij zijn het vnl. de inhoudelijke afdelingen, alsook de agentschappen van het hele beleidsdomein Omgeving die zich kunnen beroepen op onze financiële expertise. We verlenen advies rond volgende thema's: fiscale beleidsthema's, financiële processen, procedures en instrumenten; financiële regelgevingen zoals het Rekendecreet; VABN-adviezen, subsidies, staatssteun, eigen DAB's en begrotingsfondsen, Europese fondsen, ...; Begroting en budgettering.	1) Tijdig verlenen van financieel advies 2) Opvolgen VABN-adviezen en implementeren binnen het beleidsdomein Omgeving	- Streven naar een breed financieel kennisplatform dat dient ter inhoudelijke ondersteuning van het beleid. Hierbij zijn het vnl. de inhoudelijke afdelingen, alsook de agentschappen van het hele beleidsdomein Omgeving die zich kunnen beroepen op onze financiële expertise. We verlenen advies rond volgende thema's: fiscale beleidsthema's, financiële processen, procedures en instrumenten; financiële regelgevingen zoals het Rekendecreet; VABN-adviezen, subsidies, staatssteun, eigen DAB's en begrotingsfondsen, Europese fondsen, ...; Begroting en budgettering.			
- Implementeren en optimaliseren van de EU-financiering binnen het beleidsdomein Omgeving - Opmaak boekingschema's voor correcte ESR-matige aanrekening volgens advies VABN - Departement Omgeving: voorstel EU-boekingen als best practice op VO-niveau - Voorleggen boekingschema's accountmanager dFB - Opzetten orderekeningen met debetstand - decreetsbepaling (BA2019) - Instructies opmaken voor indiening dossiers en aanlevering gegevens m.b.t. personeelskosten voor correcte budgettaire aanrekening en boekhoudkundige verwerking	1) Optimaliseren van de EU-subsidies i.k.v. optimale verwerving van EU-middelen 2) Efficiënte uniforme werkwijze van EU-boekingen op VO-niveau	- Implementeren en optimaliseren van de EU-financiering binnen het beleidsdomein Omgeving - Optimaliseren en bijsturen van boekingschema's voor correcte ESR-matige aanrekening volgens advies VABN - Departement Omgeving: voorstel EU-boekingen als best practice op VO-niveau - Opzetten orderekeningen met debetstand - decreetsbepaling (BA2020) - Optimaliseren en bijsturen van instructies voor indiening dossiers en aanlevering gegevens m.b.t. personeelskosten voor correcte budgettaire aanrekening en boekhoudkundige verwerking			
- Beheren van de dotaties aan de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving en aan andere entiteiten Vlaamse overheid. Instaan voor de opvolging en de monitoring van de dotaties, alsook samenwerken met de Begrotingscoördinator en met het kabinet	1) Centraal en correct beheer door SID - rapportering 2) Tijdig uitbetalen van de dotaties beleidsdomein Omgeving 3) Optimale benutting van de voorziene budgetten op beleidsdomeinniveau	- Beheren van de dotaties aan de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving en aan andere entiteiten Vlaamse overheid. Instaan voor de opvolging en de monitoring van de dotaties, alsook samenwerken met de begrotingscoördinator en met het kabinet			
- Digitalisering i.k.v. radicaal digitaal - Project e-invoicing: maximale implementatie e-facturatie cfr. EU-richtlijnen - Digitaal archiveringsplatform beleidsdomein Omgeving - Ontwikkelen dossieropvolgingssysteem vorderingen i.k.v. Handhaving, personeel, ... - Opzetten en implementeren van een digitaal automatiseringstraject inzake het beheer van subsidies van het Departement Omgeving (houtkachels, energiedaken, ...)	1) 2019: verhoging % e-facturatie via e-invoicing 2) Opzet digitaal archiveringsplatform Findos voor zowel uitgaven als ontvangsten Departement Omgeving 3) Opmaken businesscase DOS ontvangsten - DIDM	- 2020: verhoging % e-facturatie via e-invoicing - Opzet digitaal archiveringsplatform Findos voor zowel uitgaven als ontvangsten beleidsdomein Omgeving (ind. agentschappen)			
- Initiëren VO-breed pilootproject m.b.t. projectopvolging van de diverse subsidiebesluiten beleidsdomein Omgeving - Op 1 januari 2020 geldt de regelgeving zoals uiteengezet in het VABN-advies 2018/10 betreffende het boeken van inkomensoverdrachten en dienen we ons zo te organiseren dat we (de budgettaire substantiële) subsidieprojecten zodanig kunnen monitoren dat we tijdig over de nodige gegevens beschikken om de aanrekening op het VEK te kunnen boeken in overeenstemming met de uitvoering in boekjaar x van de gesubsidieerde projecten	- Begin 2019 - ontwerp en ingebruikname digitaal platform - evaluatie eerste ingebruikname, alsook verwerking - 2e helft 2019 - opzet rapporteringstool - koppeling met tool woningpas inzake subsidie groendaken	- Opzetten en implementeren van een digitaal automatiseringstraject inzake het beheer van subsidies van het Departement Omgeving			
	- Correcte boeking van het betrokken uitgevoerde VEK vóór de afsluitingsdatum van boekjaar 2019 (3de week van januari 2020)				

Verzorgen van de communicatie en woordvoerschap van het Departement Omgeving	1) # nieuwsbrieven: streefwaarde = 30 2) # persoverzichten: streefwaarde = elke werkdag 1 persoverzicht 3) # persberichten: streefwaarde = 45 4) Realisatiegraad communicatieplan: streefwaarde = 85%	Verzorgen van de communicatie en woordvoerschap van het Departement Omgeving			
--	--	--	--	--	--

8.2

BIJLAGE

PERSONEELSPLAN

////////////////////////////////////

PERSONEELSPLAN 2020

Departement Omgeving - 24.04.2018

////////////////////////////////////

INHOUD

1.	HET DEPARTEMENT OMGEVING	1
	1.1 MISSIE EN WAARDEN VAN HET DEPARTEMENT	1
	1.2 STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN VAN HET DEPARTEMENT	2
	1.3. PROCESSEN VAN HET DEPARTEMENT OMGEVING	4
	Managementprocessen	4
	Kernprocessen	4
	Ondersteunende processen	5
2.	ORGANISATIEPRINCIPES EN -STRUCTUUR.....	5
3.	PERSONEELSBEZETTING 28 FEBRUARI 2018	7
4.	BUDGETTAIRE CONTEXT EN BESPARINGEN	9
5.	VERWACHTE UITSTROOM.....	9
6.	PERSONEELSBEHOEFTE.....	10
7.	PRINCIPES VOOR PERSONEELSPLANNING BIJ HET DEPARTEMENT OMGEVING.....	11
	Transparante, tegenstelbare procedures	11
	Blauwdruk loopbaan- en beloningsbeleid	11
	Aanwervingen	12
	Bevorderingen	12
	Flexibiliteit voor de toekomst	13
	Structurele functies worden statutair verankerd in het departement	13
8.	TABEL PERSONEELSBESTAND TO BE 2020	14
9.	PRIORITAIRE NODEN EN IMPLEMENTATIETRAJECT VOOR 2018 – 2019 – 2020	15
10.	BUDGETTAIRE IMPACT	16

1. HET DEPARTEMENT OMGEVING

Het Departement Omgeving werd opgericht op 1 april 2017 uit een samengaan van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het Departement Ruimte Vlaanderen.

1.1 MISSIE EN WAARDEN VAN HET DEPARTEMENT

Het departement vervult haar taken vanuit volgende missie:

We gaan voluit voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met respect voor mens, dier en ecosysteem. We maken milieu-ecologische en ruimtelijke afwegingen en ontwikkelingskeuzes samen met en in het belang van de Vlaamse samenleving. We streven naar een duurzame omgang met diverse natuurlijke hulpbronnen in een koolstofarme, energiezuinige, klimaatintelligente samenleving. We realiseren een sterke band tussen ecologische, sociale en economische dimensies.

Om haar missie te realiseren, werkt het departement vanuit de 4 waarden van de Vlaamse overheid¹:

Openheid. We staan ten dienste van de maatschappij en we gaan uit van wat er leeft in de samenleving. We werken samen met alle betrokken actoren binnen en buiten de overheid en stellen onze gegevens (openbare), informatie, kennis en vaardigheden ten dienste van de maatschappij.

Daadkracht. We nemen met respect voor alle belanghebbenden weloverwogen beslissingen die we kordaat uitvoeren vanuit een maatschappelijk gedragen visie. We grijpen opportuniteiten en bieden robuuste oplossingen. We investeren voortdurend in innovatie en creativiteit. We kunnen fouten maken en leren hieruit.

360° vertrouwen. We gedragen ons deontologisch correct en stellen het algemeen belang centraal. We geven en verdienen vertrouwen. Kwaliteit is ons keurmerk. We zijn authentiek, duidelijk en geven het goede voorbeeld. We nemen en geven verantwoordelijkheid en schakelen ieders expertise in. We zijn gedeeld eigenaar van onze producten en diensten. We nemen onze individuele verantwoordelijkheid op binnen een netwerkorganisatie en we versterken elkaar. We komen onze

¹ Voor verdere duiding over deze waarden van de Vlaamse overheid: <https://overheid.vlaanderen.be/de-vier-waarden-0>.

(internationale) engagementen na en zijn een actieve en loyale partner. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

Wendbaarheid. We detecteren tijdig de ontwikkelingen in de samenleving en spelen er actief op in. We bepalen onze dienstverlening proactief in functie van de noden, wensen en verwachtingen van de klanten en belanghebbenden. We zetten onze talenten flexibel in.

Aanvullend op deze 4 waarden, stelt het departement bijkomend volgende waarden voorop:

Duurzaamheidsreflex. Duurzame ontwikkeling is een centrale waarde bij de invulling van onze opdrachten en de interne werking van het departement. We verbinden de ecologische dimensie met de sociale en economische dimensie.

Gedeeld eigenaarschap betekent dat het departement zoekt naar de juiste balans tussen individueel werken, zelfstandige teams en samenwerking over teams heen, maar altijd in functie van het antwoord op maatschappelijke uitdagingen. Alle personeelsleden nemen **verantwoordelijkheid** voor hun opdrachten. Als werkgever voorzien we een **aangenaam arbeidsklimaat**, met de nadruk op sterke jobinhoud, verantwoordelijkheid, autonomie, perspectief en ontwikkelmogelijkheden.

Onze eigentijdse leiderschapsstijl combineert de verschillende rollen van **leiderschap**: ondernemer, coach, manager en leider. De leiderschapsstijl faciliteert samenwerking en draagt bij tot een lerende en innoverende organisatie.

1.2 STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN VAN HET DEPARTEMENT

Het Departement Omgeving werkt aan deze missie op basis van 5 strategische krachtlijnen:

1. **We ontwikkelen een omgevingsbeleid dat onderbouwd en maatschappelijk gedragen is. Daarbij vertrekken we van internationale kaders en een langetermijnvisie**

Als dynamische omgevingsexpert:

- werken we mee aan internationale kaders en de aanpak van mondiale en grensoverschrijdende uitdagingen
- baseren we het omgevingsbeleid op kennis en data
- versterken we de ruimtelijke organisatie en verbeteren de leefomgevingskwaliteit
- vertalen we de langetermijnvisie naar concrete doelstellingen, beleidsplannen en -kaders, routekaarten, maatregelen en acties
- ontwikkelen we een mix van effectieve en efficiënte instrumenten

- nemen we onze eigen verantwoordelijkheid, samen met andere overheden, burgers, bedrijven en alle maatschappelijke actoren

1 We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren

Als verbindend departement realiseren we het omgevingsbeleid effectief door:

- een geïntegreerde, gebiedsgerichte en projectmatige aanpak
- een gedragen, geïntegreerd, slagkrachtig en toekomstgericht omgevingshandhavingsbeleid
- samenwerking en overleg met private en publieke partners
- verbindende (onderhandelings-)vaardigheden
- draagvlakverbreding door samenwerking, doorwerking, educatie en sensibilisering voor de omgevingsthema's

2 We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving

Als maatschappelijk relevante kennisorganisatie:

- bouwen we samen met onze partners beleidsrelevante wetenschappelijke kennis op
- zijn we een data-gedreven organisatie die het beleid baseert op feiten
- zetten we de processen zowel intern als extern zoveel mogelijk digitaal op

3 We zijn een betrouwbare en evidente partner voor maatschappij en bestuur van lokaal tot internationaal niveau

Als (pro)actieve speler:

- nemen we onze verantwoordelijkheid op tegenover de bevoegde ministers, het beleidsdomein, het managementcomité en het voorzitterscollege
- werken we samen met onze partners
- gaan we voor participatie en komen internationale verplichtingen na
- bouwen we partnerschappen op rond beleidsontwikkeling, -uitvoering en -praktijk
- leveren we kwalitatieve producten en diensten

4 We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie

Als wendbare organisatie, gestoeld op vertrouwen:

- voeren we een strategisch personeels- en organisatiebeleid met efficiënte en effectieve beleids- en beheersinstrumenten
- stemmen we de structuur, cultuur, werkorganisatie, taken, middelen, personeelsinzet, processen, functies en competenties af op de inhoudelijke en organisatorische uitdagingen
- zorgen we voor een eigentijdse en aangename werkomgeving in samenspraak met de medewerkers
- krijgen en nemen de medewerkers verantwoordelijkheid en werken ze samen over de afdelingsgrenzen heen

1.3. PROCESSEN VAN HET DEPARTEMENT OMGEVING

Processen zijn een logische opeenvolging van verbonden en repetitieve activiteiten die leiden tot een concreet en meetbaar resultaat bestemd voor een bepaalde interne of externe klant. Door processen worden de missie, visie en strategische doelstellingen in de praktijk geconcretiseerd.

De processen die de missie, visie en strategische krachtlijnen van het departement realiseren worden voortdurend bijgesteld zodat ze de meest optimale wijze worden ingevuld.

Bij het opmaken van de proceslijst van het departement Omgeving streven we zoveel mogelijk naar afstemming met de terminologie en achterliggende methodologie van het Vlaams Proceshuis en het werken met generieke processen. We onderscheiden drie grote types:

Managementprocessen

Managementprocessen omvatten het plannen, sturen, beheren, evalueren en controleren van andere processen. In het departement Omgeving wordt dit vertaald in organisatiebeheersing, het opmaken en opvolgen van ondernemingsplan en begroting, het ontwikkelen en uitdragen van strategie en het opvolgen van processen en het voorbereiden en houden van bestuurlijk overleg.

Kernprocessen

Het departement Omgeving heeft de ambitie om als betrouwbare partner onderbouwde en gedragen eindproducten af te leveren in de haar toevertrouwde opdrachten. Thematisch betreffen het opdrachten in de thema's milieu, ruimte, klimaat, energie, groene economie en dierenwelzijn.

De processen die hiervoor in het departement worden opgezet situeren zich in de volledige beleidscyclus waarvoor we hetzij geheel, hetzij samen met entiteiten binnen en buiten het beleidsdomein, verantwoordelijkheid dragen.

De kernprocessen leveren deze specifieke diensten of producten aan klanten en doelgroepen. De sterk samenhangende kernprocessen hebben daarom niet alleen nood aan een gedegen maar ook evenwichtige personeelsinzet. Processen rond onderzoek, monitoring en evaluatie voeden ons verhaal. Ze vormen, bij wijze van spreken, de fundamenten van het productiecentrum. Processen rond onderzoek en partnerschap helpen het proces visievorming een heldere visie te ontwikkelen die mee aan de basis ligt van een duidelijk programma en ondersteuning biedt aan de uitvoering en realisatie. Processen rond beleidsontwikkeling en -voorbereiding geven beleidskaders vorm en processen rond regelgeving vertalen deze in een juridisch robuuste vorm.

Processen rond beleidsuitvoering zoals programmatie, gebiedsontwikkeling, planning, projectondersteuning en handhaving staan centraal in onze organisatie aangezien ze tot concrete realisaties leiden.

Processen rond partnerschappen zorgen mee voor een draagvlak en zijn dus een fundamenteel onderdeel van andere kernprocessen.

Processen rond de beleidsevaluatie en de evaluatie van de ontwikkelingen voor de ons toevertrouwde thema's houden de vinger aan de pols.

Ondersteunende processen

De ondersteunende processen faciliteren de effectieve en efficiënte werking van de primaire processen. Binnen het departement worden ze vertaald als secretariaat en administratie, interne communicatie, loketfunctie en onthaal, GIS en ICT, logistiek en gebouwen en managementondersteuning.

2. ORGANISATIEPRINCIPES EN -STRUCTUUR

Het departement past volgende **leidende organisatieprincipes**, die verder bouwen op de missie van het departement en één en ondeelbaar zijn met de waarden van het departement, toe op vlak van processen, structuur en werking:

- 1) In onze organisatie zetten we de inhoud en de klant centraal waardoor het departement als geheel op zijn sterkst staat. We opteren voor de cultuur en structuur van een netwerkorganisatie.
- 2) We kiezen voor duidelijke verantwoordelijkheid voor individuele medewerkers en teams in een vlakke organisatiestructuur.
- 3) We evolueren naar leiderschap gebaseerd op coaching en het bevorderen van verantwoordelijkheid en autonomie.
- 4) We delen kennis en werken samen binnen en buiten ons departement.

De structuur van het departement staat ten dienste van de inhoud en van het beleid ('structure follows strategy') dat het departement wil realiseren. De structuur krijgt vorm op basis van een klantgerichte, efficiënte en wendbare werking. Vanuit deze invalshoek zijn de hoger geschetste opdrachten van het departement ondergebracht in drie organisatiepijlers en acht afdelingen.

De **pijler 'Omgevingsstrategie'** ontwikkelt het omgevingsbeleid strategisch en proactief en positioneert het ten opzichte van internationale ontwikkelingen, andere beleidsdomeinen, de bevoegde minister(s), de Vlaamse Regering en de maatschappij. Kennis is een belangrijke basis voor een onderbouwde

strategisch omgevingsbeleid. Deze pijler bevat dan ook omgevingsonderzoek, -monitoring en -evaluatie waarbij de onderzoeksactiviteiten en onderzoeksmiddelen van het omgevingsdepartement worden gebundeld. De pijler staat garant voor het data- en informatiebeheer en voor de ondersteuning van en instrumenten voor een digitale maatschappij. Deze pijler bevat de activiteiten rond partnerschappen met besturen en maatschappelijke actoren. Tot slot dekt deze pijler het dierenwelzijn.

De pijler 'Omgevingsbeleid voor ruimte en milieu' verenigt de taken rond ruimte en milieu en geeft concrete uitvoering aan het omgevingsbeleid met aangepaste instrumenten. Binnen deze pijler wordt de beleidscyclus grotendeels afgedekt voor de materies ruimte en milieu – op de aspecten na die elders binnen het departement (bv. pijler energie, klimaat en groene economie) of door andere entiteiten van het domein worden opgenomen.

De pijler 'Omgevingsbeleid voor energie, klimaat en groene economie' ondersteunt de werking rond energie, klimaat en groene economie en omvat voor die thema's, evenals voor luchtbeleid, de beleidsontwikkeling, de langetermijnplanning en de uitvoering.

Figuur: Opname inhoudelijke opdrachten vanuit 3 organisatiepijlers en 8 afdelingen

3. PERSONEELSBEZETTING 28 FEBRUARI 2018

Het Departement Omgeving telde op 28 februari 2018 962 personeelsleden (Tabel 1). Aangezien in deze cijfers ook personeelsleden met langdurige verloven, langdurig zieken,... zijn vervat, valt de effectieve personeelsinzet lager uit.

Het personeelsbestand telt 640 personeelsleden op niveau A (excl. SG). 16 personeelsleden zijn aangesteld in N-1 mandaat of in de bijhorende terugvalgraad. Daarnaast kent het departement momenteel 66 personeelsleden in de graad van adviseur/directeur, 17 in de graad van senior adviseur en 1 in de graad van algemeen directeur. Er zijn 540 personeelsleden van rang A1.

Van de 102 personeelsleden op niveau B zijn er 73 aangesteld in een graad van rang B1, 28 in een graad van rang B2 en 1 in de graad van senior hoofdeskundige (rang B3).

Van de 178 personeelsleden op niveau C, is 131 aangesteld in een graad van rang C1, 45 in een graad van rang C2 en 2 in een graad van rang C3.

Tot slot is het departement bestaft met 41 personeelsleden op niveau D. In deze groep zijn 25 personeelsleden aangesteld in een graad van rang D1, 14 in een graad van rang D2 en 2 in een graad van rang D3.

Tabel 1. Startsituatie personeelsbestand 01/04/2017 en 28/02/2018

Rang	Graad	PEP Start 01/04/2017	OMG 28/02/2018
A3	Secretaris-generaal	1	1
A2L	Algemeen directeur	1	1
A2A /A2M	N-1 mandaat (met terugvalgraad)	19	16
A2E	Senior adviseur	18	17
A2	Adviseur	53	53
A2	Directeur	12	13
A1	Adjunct van de directeur	447	437
A1	Ingenieur	98	97
A1	Arts	1	1
A1	Informaticus	6	5
B3	Senior hoofddeskundige	1	1
B2	Hoofddeskundige	27	26
B2	Hoofdprogrammeur	2	2
B1	Deskundige	75	67
B1	Communitairpersoneel	4	4
B1	Programmeur	4	2
C3	Senior hoofdmedewerker	2	2
C2	Hoofdmedewerker	44	40
C2	Hoofdtechnicus	6	5
C1	Technicus	14	12
C1	Medewerker	128	119
D3	Senior hoofdassistent	3	2
D2	Speciaal hoofdassistent	1	1
D2	Technisch hoofdassistent	2	2
D2	Hoofdassistent	12	11
D1	Technisch assistent	3	3
D1	Assistent	20	21
D1	Cateringpersoneel	1	1
TOTAAL		1005	962

4. BUDGETTAIRE CONTEXT EN BESPARINGEN

Door de besparingen in de Vlaamse overheid en rekening houdend met de endogene groei op het departement, schommelt het personeelsbudget de komende jaren tussen 61,3 en 60,3 miljoen euro. De besparingen op het personeelsbudget voor de periode 2018 – 2020 bedragen voor het departement 1,2 miljoen euro per jaar of in totaliteit 2,4 miljoen euro².

De besparingen op het aantal koppen tegen eind 2019 resulteren in een te behalen aantal koppen van 923. Dit is een daling van 39 personen ten opzichte van het personeelsbestand op 28 februari 2018.

De besparingsmarge in 2018-2019 is bepaald door de Vlaamse Regering. Voor 2020 wordt voorsnog uitgegaan van een beleid, waarbij we einde 2020 evenveel werknemers tellen als einde 2019 en de budgettaire ruimte niet verder krimpt. Nieuwe personeelsleden met een handicap of chronische ziekte die aangeworven worden via een voorbehouden betrekking, tellen niet mee als kop in de generieke besparingsdoelstellingen.

Voor de uitvoering van het personeelsplan zullen halfjaarlijks de implementatieprioriteiten door het management worden bepaald. De uitvoering gebeurt binnen het beschikbaar budget en de voorziene budgettaire marges. Afhankelijk van de marges kan het ritme en de prioritering van de uitvoering worden bijgestuurd.

5. VERWACHTE UITSTROOM

Bij de verwachte uitstroom houden we rekening met enerzijds de pensioneringen en anderzijds de natuurlijke uitstroom (bvb. door vrijwillig ontslag).

Bij de pensioneringen werd enkel rekening gehouden met de personeelsleden die reeds een verwachte pensioneringsdatum hebben gekregen in de betrokken periode en de personeelsleden die in deze periode de leeftijd van 65 jaar zullen bereiken. Opgemerkt wordt dat op vandaag de gemiddelde pensioenleeftijd nog lager ligt (in 2017, 61,1 jaar³). We hanteren dus een voorzichtige benadering die al rekening houdt met de verdere stijging van de pensioenleeftijd en de werknemers die ook nog na 65 jaar actief willen blijven in het departement⁴.

Voor de natuurlijke uitstroom werd rekening gehouden met 1,5% uitstroom per jaar, wat eveneens een voorzichtige inschatting is⁵.

Voor 2018 schatten we de uitstroom op 35 personen (21 pensioneringen en 14 natuurlijke uitstroom). Voor 2019 komt dit op 24 personen (10 en 14) en voor 2020 eveneens op 24 personen (10 pensioneringen en 14 natuurlijke uitstroom).

³ De gemiddelde leeftijd is hoger, nl. 63,3 jaar, als de pensioneringen om medische redenen niet worden meegerekend.

⁴ Op dit ogenblik is het aantal vragen om na 65 jaar actief te blijven beperkt (in totaal 3).

⁵ De afgelopen jaren en in 2017 was dit gemiddeld 2%

Rekening houdende met deze uitstroom en zonder actief personeelsbeleid zou het aantal koppen in 2019 zakken tot 903 en in 2020 tot totaal 879.

Vanzelfsprekend houdt het management de vinger aan de pols en wordt het personeelbeleid afgestemd op de effectieve uitstroom.

6. PERSONEELSBEHOEFTE

Het personeelsplan heeft eind 2020 als tijdshorizon.

De ambities van het departement zijn neergeschreven in haar nieuwe missie, visie en strategie (waarvan de samenvatting is gegeven in punt 1). Dit krijgt vertaling in de verschillende processen. Deze processen hebben ieder hun specifieke personeelsbehoeften en het management is verantwoordelijk voor de goede afstemming tussen proces en personeelsbehoefte.

De besparingen bepalen de specifieke context van de personeelsbehoeften en de keuzes die het management hieromtrent kan maken. Immers door de verdere afname van het aantal werknemers tot en met einde 2019 kan er alleen maar sprake zijn van vervangingsaanwervingen.

In de periode 2018-2019 wordt een uitstroom van 59 personeelsleden verwacht waarvan 20 werknemers kunnen vervangen worden, zodat einde 2019 wordt beantwoord aan de besparingsdoelstelling van 923 werknemers.

In 2020 wordt ervan uitgegaan dat de volledige uitstroom van 24 personeelsleden kan vervangen worden.

Een vervangingsbeleid betekent dat enkel verschuivingen mogelijk zijn tussen taken en tussen niveaus en dat voor iedere aanwerving een afweging wordt gemaakt op departementsniveau. Tevens wordt binnen de budgettaire marges ingezet op een waarderingsbeleid van de aanwezige personeelsleden zodat het departement ook een aantrekkelijke werkgever blijft met voldoende aantrekkelijke loopbaanpaden.

Het is dus een bijzondere uitdaging voor management en personeel om de gestelde strategische doelen te realiseren, in een context van verdere krimp in de periode 2018-2019 en een stabilisatie in 2020.

7. PRINCIPES VOOR PERSONEELSPLANNING BIJ HET DEPARTEMENT OMGEVING

In de vorige twee punten werd het duidelijk dat er door de verdere besparingen enkel sprake is van een beperkt vervangingsbeleid waarbij enkel verschuivingen mogelijk zijn tussen taken en tussen niveaus. In dit hoofdstuk worden de principes geduid die hierbij zullen worden toegepast.

Transparante, tegenstelbare procedures

Op 18 september 2017 overhandigde Audit Vlaanderen een forensische audit die werd opgestart na een anonieme klacht over de bevorderingen die in 2016 nog werden opgestart en afgerond in het voormalige Departement LNE.

Naast de vaststellingen in concrete bevorderingsdossiers, formuleerde Audit Vlaanderen drie aanbevelingen:

1. De organisatie stelt een geactualiseerd PEP op en voorziet de nodige mechanismen om de koppeling tussen de personele middelen en de organisatiedoelstellingen periodiek formeel te actualiseren;
2. De organisatie neemt de nodige beheersmaatregelen om de volledigheid van de selectiedossiers en de authenticiteit van alle selectiedocumenten te waarborgen;
3. De organisatie neemt beheersmaatregelen die de nodige garanties inbouwen voor neutrale, objectieve en kwaliteitsvolle selectieprocedures.

Vooreerst kan worden gesteld dat deze PEP en de uitvoering ervan een antwoord biedt op de eerste aanbeveling.

Wat de twee andere aanbevelingen betreft kan worden gesteld dat nu reeds aan deze twee aanbevelingen wordt beantwoord en dat dit vanzelfsprekend ook verder zal worden toegepast:

- Sinds de opstart van het Departement Omgeving is AGO (Agentschap Overheidspersoneel) selector voor alle externe wervings- en bevorderingsprocedures en staat AGO in voor de nodige garanties voor neutrale, objectieve en kwaliteitsvolle selectieprocedures van begin tot einde;
- Dit wordt geëxpliciteerd en opgevolgd via klantenoverleg met AGO. Een samenwerkingsovereenkomst werd afgesloten en de personeelsoverdracht is gerealiseerd;
- Er gebeurt systematische rapportering over de stand van zaken van de externe wervings- en bevorderingsprocedures t.a.v. de directieraad;
- Een overzicht van alle formules voor Personeelsmobiliteit bij het departement Omgeving is opgemaakt en gevalideerd door de directieraad;
- Jaarlijks wordt de werking op vlak van selectieprocedures geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd door de directieraad;
- Een nieuwe integriteitscoördinator zal worden aangesteld.

Ook inzake de toepassing van de formule van tijdelijke functieverzwaring wordt een kader door de directie vastgesteld zodat ook hier objectief en transparant wordt mee omgegaan.

Blauwdruk loopbaan- en beloningsbeleid

De Vlaamse Overheid wil wendbaar en klantgedreven haar opdrachten vervullen. Om dit te ondersteunen wordt gewerkt aan een modern personeels- en organisatiebeleid. Via een

participatief traject stelde het Agentschap voor Overheidspersoneel daarom een blauwdruk op i.v.m. prestatie management en loopbaan- en beloningsbeleid. De voorstellen uit de blauwdruk worden momenteel verder onderzocht en onderhandeld.

Het Departement Omgeving wil alvast volgende tendensen uit de blauwdruk meenemen in het personeelsplan 2020 om de dynamiek van een wendbare en lerende organisatie te creëren en inzetbaarheid op langere termijn te stimuleren:

- medewerkers kansen bieden om verder te ontwikkelen en hun potentieel beter te benutten door in te zetten op interne mobiliteit binnen het departement
- medewerkers stimuleren om tijdelijk zwaardere functies of projecten op te nemen, leidinggevende rollen op te nemen, functies met extra complexiteit te vervullen, innovatie en verandering op gang te trekken door een flexibel beleid met toelagen voor tijdelijke functieverzwaring
- bij aanwerving de in te vullen functievereisten centraal stellen en minder het diploma. Specifieke diplomavereisten spelen enkel bij specifieke functies die alleen maar mits specifieke opleiding kan worden ingevuld (bv dierenarts).
- bij beloning de inhoud en verantwoordelijkheid in de functie zwaarder laten doorwegen dan het diploma (complexiteit, maatschappelijke gevoeligheid van de materie, leiding geven, budgetverantwoordelijkheid, interpersoonlijke relaties, visie, ondernemerschap, autonomie...)
- sterke profielen binden door groeiperspectief te bieden voor leidinggevende en inhoudelijke loopbaanpaden; en zo meer externe impact en extra kwaliteit nastreven.

Het Departement Omgeving zet de komende jaren ook in op een personeels- en organisatiebeleid met aandacht voor teamontwikkeling, ontwikkeling van leiderschap dat autonomie en verantwoordelijkheid ondersteunt, (team)prestatie management, re-integratiebeleid en competentie-ontwikkeling.

Aanwervingen

De ambitie om uit te groeien tot een pro-actief kennisdepartement vergt specifieke profielen. In combinatie met de uitstroom van personeelsleden, legt dit een steeds grotere druk op het departement en haar personeelsleden. Om de vereiste opdrachten uit te voeren kiest het departement ervoor prioritair aan te werven op A-niveau zodat de personeelsbezetting maximaal aansluit bij de personeelsbehoefte van een center of excellence.

Binnen de contouren van de besparing en de budgettaire marge, zullen deze wervingen gespreid worden over de volledige looptijd van het personeelsplan.

We maken in de vooruitzichten 2019-2020 geen onderscheid tussen de verschillende graden per rang veelal nog gebaseerd op opleidingen en diploma's van A1, B1 en C1. We vullen deze functies in vanuit de functievereisten, waarvoor de geschikte profielen worden ingezet.

Bevorderingen

Het departement wil een motiverend personeelsbeleid voeren op de verschillende niveaus. De ambities die geuit werden in de missie en visie vergen belangrijke inspanningen van alle medewerkers. Daarom wil het departement deze inspanningen, bijzondere competenties en verantwoordelijkheden navenant belonen.

Tevens wil het departement een aantrekkelijke werkgever zijn, waarbij voldoende loopbaanperspectieven aan de medewerkers worden aangeboden. Het departement wenst hierbij in te zetten op loopbaanperspectieven voor inhoudelijke en leidinggevende functies.

Het departement wil deze loopbaanperspectieven creëren voor alle niveaus. De bevorderingen worden daarom proportioneel⁶ verspreid over de verschillende niveaus A, B, C en D.

Flexibiliteit voor de toekomst

Het departement wil flexibele inzetbaarheid verder mogelijk maken via verschillende pistes. Projectmatig werken, innovatie en ondernemerschap worden gestimuleerd via toelagen voor tijdelijke functieverzwaring. Daarbij wordt rekening gehouden met de zwaarte en de duur van de opdracht.

Daarnaast kiest het departement ervoor om interne mobiliteit in haar organisatie te versterken. Een beleid gericht op interne mobiliteit biedt meer kansen voor het aangaan van nieuwe uitdagingen binnen de organisatie.

Het departement wenst aan te werven op contractuele basis.

Structurele functies worden statutair verankerd in het departement

Vanuit een motiverend en strategisch personeelsbeleid wil het departement functies die ingezet worden op structurele processen, structureel verankeren in de organisatie. Contractuele medewerkers tewerkgesteld op niet tijdelijke functies (cfr. VPS), zullen binnen de contouren van het strategisch personeelsbeleid en binnen de budgettaire mogelijkheden de kans krijgen om in statutair dienstverband aangesteld te worden.

⁶ In verhouding tot de aantallen personeelsleden in de niveaus A, B, C en D.

8. TABEL PERSONEELSBESTAND TO BE 2020

Bovenstaande principes zijn als volgt doorvertaald naar het personeelsbestand TO BE in 2020:

Tabel 2. PEP 2020

Rang	Graad ⁷	OMG 28/02/2018	OMG 31/12/2020	Vershil
A3	Secretaris-generaal	1	1	0
A2L	Algemeen directeur	1	1	0
A2A /A2M	N-1 mandaat (met terugvalgraad)	16	13	-3
A2E	Senior adviseur	17	21	4
A2	Adviseur	53	98	32
A2	Directeur	13		
A1	Adjunct van de directeur	437	503	-37
A1	Ingenieur	97		
A1	Arts	1		
A1	Informaticus	5		
B3	Senior hoofddeskundige	1	3	2
B2	Hoofddeskundige	26	32	4
B2	Hoofdprogrammeur	2		
B1	Deskundige	67	62	-11
B1	Communitiepersoneel	4		
B1	Programmeur	2		
C3	Senior hoofdmedewerker	2	5	3
C2	Hoofdmedewerker	40	51	6
C2	Hoofdtechnicus	5		
C1	Technicus	12	106	-25
C1	Medewerker	119		
D3	Senior hoofdassistent	2	3	1
D2	Speciaal hoofdassistent	1	15	1
D2	Technisch hoofdassistent	2		
D2	Hoofdassistent	11		
D1	Technisch assistent	3	9	-16
D1	Assistent	21		
D1	Cateringpersoneel	1		
TOTAAL		962	923	-39

⁷ De graad "dierenarts" werd toegevoegd in het raamstatuut n.a.v. de overdracht van de personeelsleden van de FOD Leefmilieu naar de Vlaamse Overheid bij de 6^e staatshervorming (Art. VI 158). Deze personeelsleden zijn (op 1 A2 na) meegeteld in het globale contingent A1.

9. PRIORITAIRE NODEN EN IMPLEMENTATIETRAJECT VOOR 2018 – 2019 – 2020

Het departement gaat uit van de besparingsdoelstelling inzake aantal koppen, waardoor tegen einde 2019 een personeelsaantal wordt voorzien van 923 personeelsleden.

Het zelfde aantal personeelsleden wordt gehandhaafd in 2020.

Aanwervingen

- Gezien de in rekening gebrachte pensioneringen en natuurlijke uitstroom (in totaal 53 in de resterende periode van 2018-2019 en 24 in 2020) kunnen in de periode 2018-2019 20 vervangingswervingen uitgevoerd worden⁸ en in 2020 in totaal 24 vervangingswervingen.
- Er worden dus 20 wervingen voorzien in rang A1 in de periode 2018/2019 (vervangingsratio: 20 op 53 uitstroom). In geval van extra uitstroom wordt de budgettaire marge prioritair ingezet op wervingen.
- In 2020 stromen 24 koppen uit door natuurlijke uitstroom en pensioneringen. Uitgaande van constant beleid zullen er 24 koppen aangeworven worden. Dit betekent dat we uitgaan van een vervangingsratio van 100%.
- Nieuwe personeelsleden worden contractueel aangeworven.
- Het departement werft nieuwe personeelsleden prioritair aan op A-niveau.
- Indien een externe aanwerving ingevuld wordt door een personeelslid van het departement dat werkt op een te behouden of te versterken proces, wordt die vrijgekomen functie prioritair vacant verklaard voor werving.

Bevorderingen

- Er worden 50 bevorderingen voorzien (5.4 % van het personeelsbestand), proportioneel te verspreiden over de verschillende groepen A, B, C en D. Concreet betekent dit:

Tabel 3: Aantal bevorderingen per niveau PEP 2018-2020

Niveau	Aantal	%	Bevordering/ niveau	Aandeel bevorderingen per niveau
A	637	69%	33	5.2%
B	97	11%	6	6.2%
C	162	18%	9	5.6%
D	27	3%	2	7.4%
Totaal	923	100%	50	5.4%

Bij afronding werd voorrang gegeven aan niveau B en D ten nadele van A

- Voor het niveau D voorzien we 2 bevorderingen, waarvan 1 in rang D3 en 1 in rang D2

⁸ Gezien de berekende budgettaire marge wordt vooralsnog uitgegaan van 14 zekere aanwervingen in de periode 2018-2019.

- Voor het niveau C voorzien we 9 bevorderingen waarvan 3 bevorderingen in rang C3 en 6 in rang C2
- Voor het niveau B voorzien we 6 bevorderingen waarvan 2 bevorderingen in rang B3 en 4 in rang B2
- Voor het niveau A voorzien we 33 bevorderingen. Binnen de A groep vallen er bovendien 3 functies weg op N-1 niveau door uitstroom voor einde 2020. Deze drie functies worden ingezet voor bevordering in rang A2/A2E. Hierdoor komen er in totaal 36 bevorderingen op A niveau, waarvan we ervoor kiezen om die grotendeels (90%) in te zetten voor bevorderingen in rang A2 (32) en een beperkt deel (10%) in rang A2E (4).

Tijdelijke functieverzwaringen

- Vanaf nu worden minimaal 15 extra tijdelijke functieverzwaringen voorzien, bovenop het bestaande aantal en we houden dit aantal minstens constant.
- Bij extra budgettaire marge wordt bijkomend ingezet op tijdelijke functieverzwaringen.

Evolutie van contractueel naar statutair dienstverband

- Contractuele medewerkers tewerkgesteld op niet tijdelijke functies (cfr. VPS), zullen de mogelijkheid krijgen om in statutair dienstverband aangesteld te worden. Er wordt voorzien om minimaal 30% van de contractuele personeelsleden de mogelijkheid te bieden om in statutair dienstverband aangesteld te worden.

10. BUDGETTAIRE IMPACT

De uitvoering van het personeelsplan gebeurt binnen het beschikbaar budget en de voorziene budgettaire marges. De berekening van de financiële ruimte is gebeurd met voorzichtige aannames die reeds werden uiteengezet in punten 4 en 5, zoals:

- De volledige besparingsdoelstelling op niveau van koppen en budget te realiseren einde 2019
- De geraamde endogene groei met financiering ten belope van 30%
- Een jaarlijkse, natuurlijke uitstroom van 1,5%
- De uitstroom door pensioneringen is nominatief bekeken en niet louter o.b.v. vooruitzichten in functie van aantallen/leeftijden voor 2018 en 2019. De personen die 64 en 65 jaar worden in 2020 zijn integraal meegerekend als te verwachten pensioneringen wat consistent is met de evolutie in de gemiddelde pensioenleeftijd (zie punt 5).
- De financiële ruimte die voortvloeit uit de toepassing van alle aannames is berekend voor 2018, 2019 en 2020.

Tabel 4. geeft de berekening weer van de budgettaire impact van de uitvoering van het personeelsplan 2018-2020 volgens het implementatietraject in hoofdstuk 9.

Uit deze tabel blijkt dat de beschikbare middelen, rekening houdende met de aannames, toereikend zijn om het personeelsbeleid zoals dat is uitgetekend uit te voeren.

Tabel 4: Budgettaire impact uitvoering PEP 2018-2020

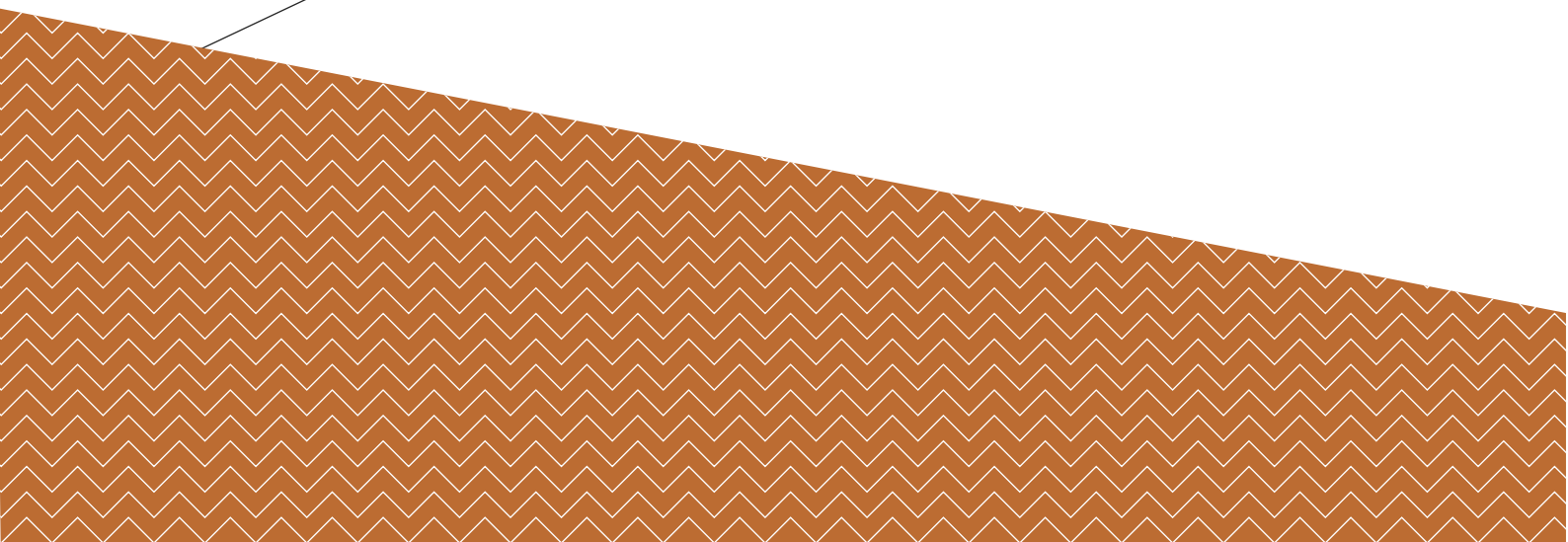
	2020
Totaal loonbudget inc besparing en endogene groei	€ 58 500 623
<i>Jaarloonkost (basis 2017, incl. lopende wervingen)</i>	-€ 59 088 000
<i>Uitvoering PEP to be 2018 -2020</i>	
<i>Verwachte uitstroom pensionering en natuurlijke uitstroom (1,5% per jaar van personeelstotaal)</i>	€ 4 220 000
<i>Wervingen: 44</i>	-€ 2 904 000
<i>Tijdelijke functieverzwaring: 15 extra vanaf 2018</i>	-€ 146 000
<i>Statutarisering: 30% van het aantal contractuelen</i>	€ 300 000
<i>Bevorderingen: 50</i>	-€ 500 000
<i>Kost uitvoering</i>	-€ 3 250 000
Saldo loonbudget	€ 382 623

Het departement voert de PEP uit mits halfjaarlijkse beslissingen, waarbij telkens wordt uitgegaan van een actuele monitoring van budget en personeelsaantal. Afhankelijk hiervan kan het ritme van uitvoering van de PEP worden bijgesteld.

8.3

BIJLAGE

ONDERZOEKSAGENDA

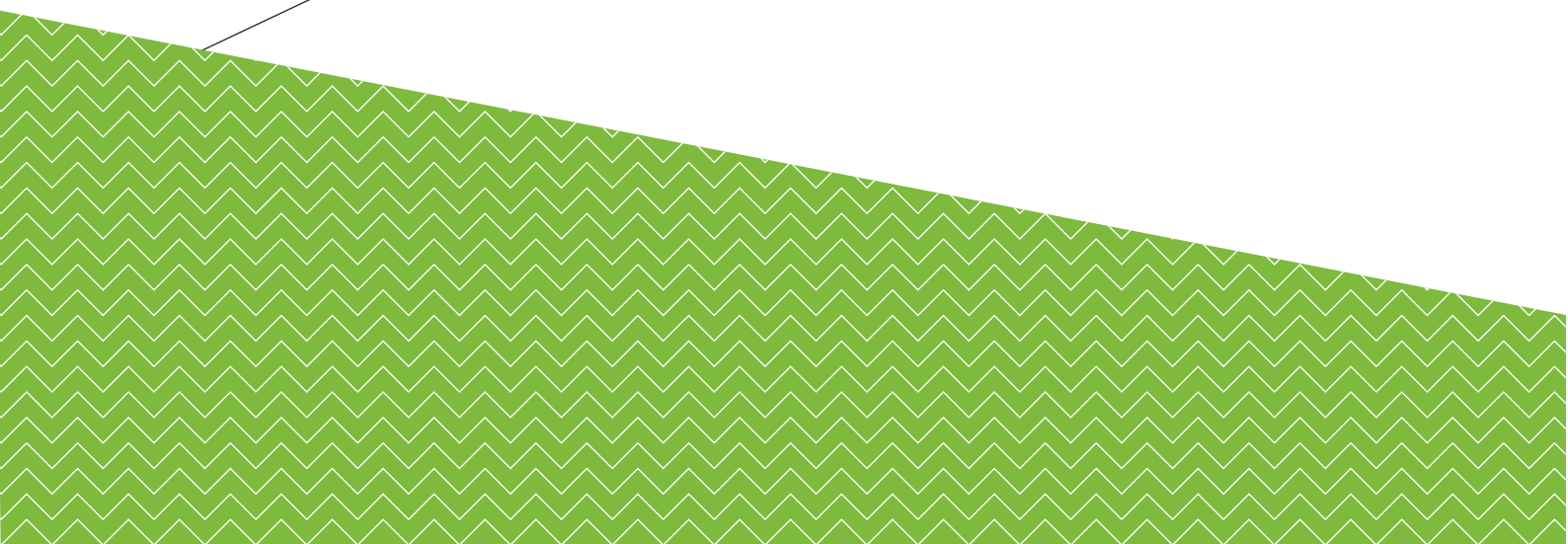
Naam	afdeling/afdeling Raming	basisallocatie	Effectief/reserve	werkgroep	thema
Ontwikkeling van een hydrologisch gecorrigeerde versie van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II.docx	VPO	€ 30.000,00 3QC09300	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
Opmaak van een gebiedsdekkende geoptimaliseerde bodemtextuurkaart.docx	VPO	€ 70.000,00 1QC197	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
Modelleren van bodemerosie en sedimenttransport naar de waterlopen.docx	VPO	€ 145.000,00 3QC09300	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
H3O – De Voorkempen - Geologisch en hydrogeologisch 3D model van de Belgisch-Nederlandse grensstreek van de Voorkempen.docx	VPO	€ 65.000,00 1QC197	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
Optimalisatie en uitbreiding van de koppeling van statistische bodemprofielen aan de bodemkaart.docx	VPO	€ 75.000,00 1QC197	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
De ontwikkeling van waterstroomdiagrammen in functie van het bepalen van gebiedsgerichte (ruimtelijke) potenties voor het oplossen van water- en droogteproblematiek.docx	GOP	€ 72.600,00 1QC166	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	water en bodem
Basisscenario's voor de toekomst van onze omgeving.docx	VPO	€ 100.000,00 3QC006	0	duurzame ruimte en economie	strategie omgeving
Ondersteuning eiwittransitie van dierlijke naar plantaardige eiwitbronnen.docx	EKG	€ 60.000,00 3QC045	0	duurzame ruimte en economie	strategie omgeving
Mogelijkheden van gemengde financiële instrumenten voor de financiering van duurzame projecten..docx	EKG	€ 100.000,00 3QC045	0	duurzame ruimte en economie	strategie omgeving
De kwaliteit van de leefomgeving - naar een gebieds- (of context-)afhankelijke invulling van leefomgevingskwaliteit.docx	BJO	€ 50.000,00 3QC008	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	strategie omgeving
Ruimterapport RURA systemisch.docx	VPO	€ 40.000,00 1QC155	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	strategie omgeving
Analyse van de regelgeving ivm een slagkrachtige kwalitatieve transformatie van de ruimte.docx	SID/BJO	€ 80.000,00 NTB	reserve	omgevingsstrategie en instrumentarium	strategie omgeving
RURA 2.0 verdieping en verbreding naar omgeving.docx	VPO	€ 150.000,00 1QC155	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	strategie omgeving
Testcase doorrekening van verkiezingsprogramma's voor omgevings thema's.docx	VPO	€ 20.000,00 3QC006	reserve	omgevingsstrategie en instrumentarium	strategie omgeving
Ruimtebehoeften van (nuts)voorzieningen.docx	VPO	€ 100.000,00 1QC155	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Onthardingswinst - afwegingskader en kanskaart.docx	VPO	€ 60.000,00 1QC155	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Toekomstverkenning mobiliteit en ruimtevrage.docx	VPO	€ 65.000,00 3QC006	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Urban sprawl 2.0.docx	VPO	€ 140.000,00 1QC157 en 1QC158	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
LABO RUIJTE '20e eeuwse gordel in en rond Brussel'.docx	SID/VPO	€ 80.000,00 1QC156	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Ontwikkelen van (ruimtelijke) tools om niet-grondeigend landbouw te herlokalisieren naar bedrijventerreinen-stedelijke omgeving.docx	GOP	€ 85.000,00 1QC166	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Ruimtelijk rendement 2.0-Ruimtelijke patronen van verhoging van het ruimtelijk rendement.docx	VPO	€ 100.000,00 1QC157	0	duurzame ruimte en economie	ruimte
Uittekenen beleidsvisie Vlaamse stationsomgevingen.docx	VPO	€ 80.000,00 1QC155	reserve	duurzame ruimte en economie	ruimte
Leegstand en residueel gebruik economische ruimte.docx	VPO	€ 100.000,00 1QC155	reserve	duurzame ruimte en economie	ruimte
GIS-in kaart brengen van bestaand bebouwd patrimonium.docx	VPO	€ 50.000,00 3QC006	reserve	duurzame ruimte en economie	monitoring-data
Inventaris van overheidsdata ten behoeve van de duurzaamheidsbeoordeling van investeringen door financiële instellingen..docx	EKG	€ 50.000,00 3QC045	reserve	duurzame ruimte en economie	monitoring-data
Segmentatie - de opdeling van Vlaanderen in economische gebieden volgens de bestaande typologie.docx	VPO	€ 100.000,00 1QC155	0	duurzame ruimte en economie	monitoring-data
Monitoring bermbeheer ring Brussel.docx	PBM	€ 120.000,00 3QC007	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	monitoring-data
Onderzoek naar de mogelijkheden om a.d.h.v. filters luchtverontreiniging en geurcomponenten uit de inkomende lucht te verwijderen.docx	VPO/EKG	€ 80.000,00 1QC122 en 3QC031	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	luchtkwaliteit
Impact van tunnelmonden en open sleuven op luchtkwaliteit en mogelijke milderende maatregelen.docx	GOP	€ 120.000,00 1QC166	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	luchtkwaliteit
Verbeteren aanpak hinderklachten van houtkachels- analyse van vonnissen van vrederechters.docx	BJO	€ 20.000,00 3QC008	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	luchtkwaliteit
Optimalisatie gebruik van energie- en CO2-data van de Vlaamse energie-intensieve industrie.docx	EKG	€ 35.000,00 3QC031	reserve	klimaat en energie	klimaat
Tweede fase kostenpotentieelstudie Vlaams klimaatbeleid.docx	EKG	€ 75.000,00 3QC031	0	klimaat en energie	klimaat
In kaart brengen huidige infrastructuur voor uitwisselingen CO2 en H2.docx	EKG	€ 50.000,00 3QC031	reserve	klimaat en energie	klimaat
Impulsfondsen voor klimaattransitie - verkenning van de mogelijkheden en uitwerking van enkele cases.docx	EKG	€ 50.000,00 3QC031	0	klimaat en energie	klimaat
Uitwerking draaiboeken voor het opstellen van voorbeeld lokale ruimtelijke energie strategieën gekoppeld aan klimaatactiesplannen.docx	VPO/EKG	€ 120.000,00 1QC155 en 3QC031	0	klimaat en energie	klimaat
Veen in Vlaamse bodem en ondergrond in relatie tot klimaat en boven- en ondergrondse ruimtegebruik.docx	VPO	€ 175.000,00 1QC118	0	klimaat en energie	klimaat
Expertondersteuning pilootprojecten Klimaatwijken.docx	VPO	€ 70.000,00 1QC156	reserve	klimaat en energie	klimaat
Ontwikkeling set van sectorale milieuvoorwaarden voor milieuvriendelijke koelmiddelen en -technieken.docx	GOP	€ 90.000,00 1QC166	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	instrumentarium
Onderzoek naar het aspect "externe veiligheid" bij de invulling van een bedrijventerrein.docx	GOP	€ 100.000,00 1QC166	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	instrumentarium
Fiscale instrumenten binnen omgeving, inclusief beleidsaanbevelingen voor een vernieuwd fiscaal kader.docx	BJO	€ 60.000,00 1QC902	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	instrumentarium
De gevolgen van de recente rechtspraak van het Europees Hof van Justitie rond plan-m.e.r.-plicht.docx	GOP/BJO	€ 280.000,00 1QC166 en 1QC902	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	instrumentarium
Onderzoek instrumenten-strategische focus.docx	SID	€ 30.000,00 1QC167	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	instrumentarium
Uitwerken van methodieken voor milieubeoordelingen-milieueffectrapportage voor gebiedsprogramma's.docx	GOP	€ 100.000,00 1QC166	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	instrumentarium
Ontwikkeling methodologie risico-gebaseerd meerjarenhandhavingprogramma.docx	BJO	€ 200.000,00 grondfonds	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	handhaving
Introduceren van nieuwe technologische innovaties bij het toezicht en de opsporing van misdrijven.docx	BJO	€ 120.000,00 grondfonds	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	handhaving
Toekomstbestendig en gezond ontwerpen van woonomgevingen - verkenning.docx	VPO	€ 90.000,00 1QC157	0	duurzame ruimte en economie	gezondheid
Verkenkende studie voor het uitwerken en toepassen van een online platform voor data uit onderzoeksprojecten via citizen science..docx	VPO	€ 100.000,00 1QC120	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	gezondheid
Onderzoek naar het relatieve belang van pre- en postnatale blootstelling bij het ontwikkelen van chronische aandoeningen zoals astma, allergieën, diabetes, obesitas.docx	VPO	€ 85.000,00 1QC122	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	gezondheid
Onderzoek naar inplanting van transformatorcabines om blootstelling aan magnetische velden te beperken.docx	VPO	€ 75.000,00 1QC120	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	gezondheid
Optimaliseren van een nauwkeurige persoonlijke geluidsblootstellingsmeter voor onderzoek naar geluidsblootstelling in Vlaanderen met plan van aanpak voor opname in humane biomonitoringscampagnes en citizen science projecten.docx	VPO	€ 50.000,00 1QC122 en 1QC120	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	geluid
Onderzoek knelpunten en potentiële knelpunten spoorverkeerslawaaï.docx	BJO	€ 50.000,00 3QC008	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	geluid
Haalbaarheidsstudie opmaak Vlaanderen dekkende geluidsbelastingkaart.docx	VPO	€ 30.000,00 1QC122	reserve	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	geluid
Akoeïstische gevelisolatie als onderdeel van een beleid tegen lucht-, weg- en spoorverkeerslawaaï.docx	BJO	€ 50.000,00 3QC008	0	kwaliteit leefomgeving en gezondheid	geluid
Evaluatie van de werking van het omgevingsvergunningendeel.docx	GOP	€ 120.000,00 1QC166	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	evaluatie
Evaluatie instrumentarium planbatenregeling.docx	VPO	€ 70.000,00 1QC155	0	omgevingsstrategie en instrumentarium	evaluatie
Energiecoöperaties - een nieuwe weg richting energietransitie.docx	EKG	€ 50.000,00 1QE101	0	klimaat en energie	energie T
Hoe slim is ons net. Uitwerken van een indicatorenset.docx	EKG	€ 80.000,00 1QE101	reserve	klimaat en energie	energie T

Optimale energiesturingen en dimensionering bij PV-batterijsystemen.docx	EKG	€ 70.000,00	1QE101	O	klimaat en energie	energie T
Digitalisering - Uitdagingen en opportuniteiten voor het energiesysteem.docx	EKG	€ 80.000,00	1QE101	O	klimaat en energie	energie T
Vergroening energiedragers in de Vlaamse industrie - economische potentieelstudie naar 2030 en 2050.docx	EKG	€ 50.000,00	3QC045	O	klimaat en energie	energie
Bedrijventerreinen key-speler Energietransitie EHubt.docx	VPO/BJO/GOP	€ 70.000,00	1QC902, 3QC006, 1QC166	O	klimaat en energie	energie
Compilatie en duiding van warmtedata in de diepe ondergrond van Vlaanderen en opmaak van een warmtefluxkaart.docx	VPO	€ 90.000,00	1QC197	O	klimaat en energie	energie
Pilotprojecten energie- en klimaatwijken.docx	SID	€ 315.000,00	1QC156	O	klimaat en energie	energie
Optimalisatie van de concrete toepassing van de uitzonderingsgronden en belangenafweging bij openbaarheid van bestuur binnen het beleidsdomein dierenwelzijn.docx	SID	€ 60.500,00	1QC760	reserve	omgevingsstrategie en instrumentarium	dierenwelzijn
Technologische opties om de brandstof van vrachtvervoer te vergroenen.docx	EKG	€ 100.000,00	1QE102	O	klimaat en energie	Clean power for Transport
In kaart brengen van de problematiek van de invoer, voorraden van lithium, kobalt, voor batterijen (elektrische wagens).docx	EKG	€ 40.000,00	1QE102	O	klimaat en energie	Clean power for Transport

ggk DR omgeving 21/12/2018

BIJLAGE

8.4 RAPPORTERING ONDERNEMINGSPLAN 2018

Planning 2018	Indicator (incl. streefwaarde) / mijlpaal	Planning 2019	Status	Duiding
Strategisch Sectie 1: We ontwikkelen een ondergrond en oppervlakt milieuvriendelijk en duurzaam leefmilieu met innovatieve ideeën en langetermijnvisie.				
VTE 19 (45%)	Budget: 14.693.000 euro (=4250.000 euro apparaat en 5.640.000 euro beleid) (= 42%)		Benutting budget = 100%	14.694.000 euro (= 5.660.000 euro beleid (100%) en 8.974.000 euro apparaat (99%))
Verdere invulling geven aan een groene economie, door te werken rond groene businessmodellen en een groene-innovatieruimte, de industriële sectoren aan te zetten tot eco-innovatie, de vorderingen richting vergroening te monitoren, een goed communicatieleuk uit te bouwen en de vergroening van het financieel systeem te verkennen	Verkenkende werking verder geconcretiseerd	Verdere invulling geven aan een groene economie, door te werken rond groene businessmodellen en een groene-innovatieruimte, de industriële sectoren aan te zetten tot eco-innovatie, de vorderingen richting vergroening te monitoren, een goed communicatieleuk uit te bouwen en de vergroening van het financieel systeem te verkennen	Kleine afwijking	Door een verschoven workshop is de einddatum van het onderzoek rond groene businessmodellen van december 2018 naar februari 2019 verschoven. Het besluitendecreet dat regelruwe zones inmet een totale duur van 10 + 5 jaar mogelijk maakt is nu bekrachtigd. Het verkennend overleg met de financiële sector is voorlopig afgerond en heeft als uitkomst een overzichtsnota met opties voor de toekomst, alsook een aanzet voor beleidsontwerpbouwend onderzoek in 2019. Initiatieven m.b.t. monitoring vergroening en communicatie zijn nog altijd lopend o.b.v. een opfrissing van de visietekst. Het EU-dossier rond Sustainable Finance ligt op schema
Ontwikkelen van een visie rond consumptie, en in het bijzonder rond milieuverantwoorde voeding	Visiedocument milieuverantwoorde consumptie van voeding opgeleverd	Verder ontwikkelen en uitdragen van visie	Kleine afwijking	De eerste aanzet tot de visie is klaar. De afwerking is voorzien in het voorjaar van 2019.
Voorstellen doen voor het vergroenen van de fiscaliteit (belasting op inverterstelling (BIV), verkeersbelasting, kilometerheffing, koolstofaaks, woonsficaliteit, ...)	Architectuurindicator de implementatie van de kilometerheffing beschikbaar	Implementatie van de kilometerheffing door de Vlaamse Regering	Gerealiseerd	De kilometerheffing is de input geweest voor het traject van NRG4SD. Voor de koolstofheffing is de opdracht voor het onderzoek 'Opties voor een CO2-heffing in Vlaanderen' gegund zoals voorzien.
De bijdrage aan SDG's inzake omgeving zichtbaar maken; Vlaamse realisaties en acties promoten tijdens het High Level Political Forum (HV, juli 2018)	Deelname aan het HLPF op hoog ambtelijk niveau	Verderzetten van het gevoerde beleid	Op schema	Het internationaal, Europees Belgisch en Vlaams proces rond SDG's is van nabij opgevolgd o.a. via High Level Political Forum en ministeriële rol in NRG4SD.
Early warning met betrekking tot actuele Europese en internationale dossiers en koppeling maken met de strategie van DOMG, o.a. voor horizontale instrumenten zoals Meerjarig Financieel Kader, Better regulation en EU-semester en voor de prioritaire EU-milieuthema's: klimaat, circulaire economie, innovatie, chemicals en water. Binnen de Raad Energie blijft de bespreking van het Energiepakket prioritair. In het 'EU platform dierenwelzijn' blijven we ijveren voor meer beleid rond gezelschapsdieren. We verzekeren de actieve opvolging van de EU-processen rond territoriale cohesie	communicatie	In 2019 zal het thema water prioritaire aandacht krijgen op EU-niveau	Op schema	Het Vlaamse EU-dossier is voortdurend opgevolgd. Dossiernota op Directieraad gebracht om de nodige afspraken te maken, voor enkele prioritaire dossiers is ook gezorgd voor een Vlaamse SOA-fiche met voorafgaande analyse van impact. Er is een infosessie over voorstellen Meerjarig Financieel Kader (MFK) georganiseerd.
Bepalen van standpunten over internationale en Europese dossiers (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier), in het bijzonder het internationale klimaatbeleid, en de EU-regelgeving in het kader van TI de mobiliteitspakketten, TI2 het klimaatbeleid (Energie-Unie en voorbereidingen EU ETS 21-30)	Alle dossiers degelijk voorbereid en gerapporteerd naar het politieke niveau	Bepalen van standpunten over internationale en Europese dossiers (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier), in het bijzonder het internationale klimaatbeleid, en de EU-regelgeving in het kader van TI de mobiliteitspakketten, TI2 het klimaatbeleid (Energie-Unie en voorbereidingen EU ETS 21-30)	Gerealiseerd	De standpunten omtrent de vermeldde internationale en EU klimaatdossiers werden steeds op tijd voorbereid en doorgesproken met het kabinet. De standpuntbepaling omtrent de Europese langetermijnstrategie en enkele delegated & implementing acts inzake de herziene Richtlijn Emissiehandel zal verderlopen in 2019.
Voorbereiden en coördineren standpuntbepaling vanuit het Departement Omgeving	Deelname aan onderhandelingen en besluitvorming in actuele Europese en internationale dossiers, o.a. Territoriale Agenda		Op schema	Deelname aan relevante inter-Belgische, Europese en internationale bijeenkomsten is verzekerd. De VOIO-lijst met namen van experts, trekkers en piloten wordt enkele keren per jaar geactualiseerd. EU-Raadvergaderingen worden met de kabinetten voorbeid via fische en bilaterale besprekingen. Bij zendingen voor Multivergaderingen worden mandaatfiches opgemaakt en verspreid.
Handelen van Europese en multilaterale juridische geschillen		Procedures worden adequaat opgevolgd in samenwerking met de functionele subentiteiten	Op schema	De Pakketvergadering Milieurekeningen werd in overleg goed voorbereid en opgevolgd. Over lopende (pre)inbreuken inzake omzetting en toepassing totaal 10-tal dossiers werd procesopvolging verzekerd, met maandelijks frequentie gerapporteerd aan BUZA en gedebriefd via VOMER.
Ontwikkelen en optimaliseren verordende en kaderschepende instrumenten (beleidsplanning, planeringsinstrumentarium, vergunningsinstrumentarium, verordende instrumenten)	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Gerealiseerd	Wijzigingen VCRO zijn doorgevoerd (beleidsplanning, procedure verouderde wet + maatregelen, provinciale ambassaden omgevingsvergunning, ...). Diverse BVR's zijn goedgekeurd of in procedure (omgevingsvergunning, soepale procedure verouderde voorschriften, beleidsplanning). Enkele voorstellen tot BVR werden overgemaakt aan het kabinet (therwering typevoorschriften, zonevermende functiewijzigingen, ...)
Voorbereiden goedkeuring instrumentendecreet	Voortgang dossier: conform planning		Op schema	De definitieve goedkeuring is in voorbereiding.
Ontwikkelen grondgebonden en realisatiegerichte instrumenten	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Gerealiseerd	De juridische basis voor nieuwe instrumenten (convenanten & contracten, VOP) en de lasten is gelegd in het instrumentendecreet. Het conceptueel voorstel i.v.m. subsidiëring leegstaande/verwaarloosde bedrijfsruimten is afgewerkt.
Opstellen en actualiseren van het handhavingprogramma ruimtelijke ordening	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Op schema	De tijdschikhorizon van het eerste handhavingprogramma is 5 jaar en loopt nog tot 18/11/2020.
Ondersteunen stuurgroep Handhaving ruimtelijke ordening	Uitvoering handhavingprogramma: streefwaarde = 50%		Op schema	Dit is een permanente opdracht en is in uitvoering.
Voorbereiden opmaak van bijlagen aan het jaarlijkse rapport handhaving ruimtelijke ordening van de VHRM	Uitvoering is opgestart		Kleine afwijking	De bijlage aan het jaarverslag wordt voorbereid.
Uitrollen van het project beleidsontwikkeling omgevingshandhaving	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Gerealiseerd	Het project werd op de Directieraad van 16/07/2018 goedgekeurd en werd inmiddels opgestart.
Optimaliseren bestuurs- en langetermijninstrumenten (effectbeoordelingen, MER-rapportages, externe veiligheid, ...)			Gerealiseerd	Het Vlaamse congres "Safety and use planning" is afgerond. De andere zaken vallen onder permanente opdrachten (lood).
Formuleren en evalueren beleids- en regelgevingsvoorstellen inzake handhaving uitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Formuleren en evalueren beleids- en regelgevingsvoorstellen inzake handhaving uitvoering milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed	Gerealiseerd	Het wijzigingsdecreet werd gepubliceerd op 02/07/2018 en is in werking getreden op 02/07/2018. Het wijzigingsbesluit werd gepubliceerd op 07/11/2018 en is in werking getreden op 17/11/2018. De afdeling Handhaving gaf de nodige input m.b.t. de omzetting van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, met name voor wat betreft de uitwerking van de specifieke inspectiebepaling, en deed een aantal voorstellen tot aanpassing van VLAREM II m.h.o. realiseren van een goede handhaving uitvoering milieu. De afdeling Handhaving gaf input voor enkele technische aanpassingen van de VCRO m.h.o. het efficiënter laten verlopen van enkele handhavingprocessen. Dit werd opgenomen in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26/10/2018.
Formuleren beleids- en regelgevingsvoorstellen inzake omgeving, milieu en ruimtelijke ordening		Formuleren beleids- en regelgevingsvoorstellen inzake omgeving, milieu en ruimtelijke ordening	Kleine afwijking	Vanuit het team EV en team Mer werden geen voorstellen geformuleerd wegens gebrek aan VTE dit gebeurde wel naar aanpassing VLAREM en VLAREI toe VLAREM-trein 2017 en op te starten VLAREM-trein 2019. Vanuit het team Mer en de directie planning loopt een optimalisatiestrategie voor integratie RUP en MER.
Omzetten en opvolgen van de Europese BBT-conclusies	1) Definitieve goedkeuring, publicatie in Belgisch Staatsblad en inwerkingtreding VLAREM III-trein voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's CWW (Common Waste water and Waste gas treatment), NFM (Non-Ferrous Metals) en IRPP (Intensive Rearing of Poultry or Pig) 2) Publieke consultatie van het voorstel VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's LCP (Large Combustion Plants), LVOC (Production of Large Volume Organic Chemicals) and WT (Waste treatment)	1) Definitieve goedkeuring VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's LCP, LVOC, en WT 2) Publieke consultatie van het voorstel VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's FDM (Food, Drink and Milk Industrial) en WI (Waste Incineration)	Kleine afwijking	Op 27/06/2018 werd de VLAREM III-trein voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's CWW, NFM en IRPP gepubliceerd. In de tweede helft, vond de publieke consultatie plaats van het voorstel VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's LCP, LVOC. De publieke consultatie van het voorstel VLAREM III-wijziging voor de omzetting van de BBT-conclusies van de BREF's WT is voorzien in de eerste helft van 2019.
Opstellen SMB	Voortgang dossier: conform planning		Stopgezet	SMB werd opgemaakt i.e.m. Strategische visie en doorrijkt beleidskaders. Wegens on hold BRV, werd SMB stopgezet.
Uitvoeren budgettaire impactanalyse	Voortgang dossier: conform planning		Stopgezet	De budgettaire impactanalyse is uitgevoerd.
Voorbereiden en uitvoeren openbaar onderzoek	Voortgang dossier: conform planning		Stopgezet	Het ontwerp-BRV is niet goedgekeurd.
Resultaten openbaar onderzoek verwerken	Voortgang dossier: conform planning		Stopgezet	Het ontwerp-BRV is niet goedgekeurd.
Voorbereiden definitieve Luchtplaan 2010-2030-2050 voor Vlaanderen, met aandacht voor eco-innovatie, overleggen met de stakeholders en het laten goedkeuren door de Vlaamse Regering	1) Ontwerp van Luchtplaan beschikbaar in april 2018 en goedgekeurd door VR voor de zomer 2018 2) Visie rond houtverbranding opgenomen in Green Deal	Definitieve goedkeuring Luchtplaan begeleiden, compleren met plannen andere gewesten en rapporteren naar de Europese Commissie	Stopgezet	Het ontwerp-BRV is niet goedgekeurd. Ontwerp werd wel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 26/10/2018.
Ontwikkelen van een visie rond houtverbranding			Stopgezet	Het Luchtblaai 2030 is principieel goedgekeurd.

- Uitwerken van maatregelen en instrumenten inzake emissiereductie van industriële en andere stationaire bronnen - Uitwerken van een Green Deal rond houtverbranding - Uitwerken van maatregelen ter verbetering van de homologatie en keuring van voertuigen (i.n.v. dieseltaxi)	1 Emissiemaatregel petroleumraffinaderijen geïmplementeerd 2 Green Deal houtverbranding ondertekend 3 Uitwerking maatregelen homologatie en keuring opgestart	- Verder uitvoeren van de maatregelen van de Green Deal houtverbranding - Ontwikkelen van maatregelen rond homologatie en keuring - Starten met de uitvoering van de maatregelen voor de industrie uit het Luchtplan	Gerealiseerd	- In juni 2018 werd in overleg met de sector afgesproken dat elke individuele raffinaderij tegen 2020 zal onderzoeken welke kosteneffectieve maatregelen nog genomen kunnen worden in het kader van het Luchtplan. De huidige maatregelen kunnen in de vergunningverlening krijgen samen met een plan van uitvoering (richtjaar 2025). - De Green Deal Huishoudelijke houtverbranding werd ondertekend. - O.b.v. een verkenning rond maatregelen keuring en homologatie werd een studiebestek uitgeschreven. De opdracht start begin 2019.
- Aantrekken van Hotspots van NO₂ en PM₁₀ in de zones Antwerpen en Gent en zware metalen en PCB's/dioxines in industriële zones. - Hiertoe de gebiedsgerichte luchtkwaliteitsplannen verder aansturen	Voortgangsrapportering met stand van zaken van uitvoering van de maatregelen beschikbaar	Verder aansturen en uitvoeren	Gerealiseerd	De voortgangsrapporten zijn afgewerkt. Bij de advisering voor GOP is dit een permanent aandachtspunt.
- Faciliteren van de invoering van lage-emissiezones (LEZ) - Verder uitbouwen van de LEZ-databank met buitenlandse voertuiggegevens	Project rond uitbreiding databank opgestart i.s.m. DIOM en Vlaamse Dienstintegrator (VDI)	Verder ondersteunen van de werking van de databank	Gerealiseerd	Het project is opgestart en loopt door in 2019.
Uitvoering geven aan de Europese richtlijn omgevingslawaai en maatregelen i.k.v. geluidsactieplannen	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Kleine afwijking	definitieve goedkeuring van de actieplannen is voorzien in het voorjaar van 2019.
Ontwikkelen beleid ter beheersing van lichtchinder, geruis en geluidshinder	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Gerealiseerd	Uitgevoerd zoals voorzien: codes van goede praktijk geruis en rioolwaterzuiveringsinstallaties & milieuhinder particuliere schoorstenen opgenomen in Green Deal houtverbranding; 2 gebieden hebben kwaliteitslabel Sittegebied verkregen.
Monitoren en evalueren beleid milieuhinder (incl. subsidies geluidsmet toestellen)	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Gerealiseerd	Het schrijft Leefomgevingsonderzoek is uitgevoerd. De resultaten zijn geanalyseerd en worden mee in overweging genomen in toekomstig beleid rond leefomgevingskwaliteit. Permanente en mobiele geluidsmetingen in ondersteuning van geluidsbeleid zijn uitgevoerd.
Uitwerken regelgevingvoorstellen inzake klimaat (incl. geothermie)	Decretaal kader en besluit Vlaamse Regering rond garantregeling goedgekeurd	Implementeren van regelgevend kader	Gerealiseerd	Het decretaal kader was al bepaald. Ook het besluit tot invoering van een waarborgregeling voor opsporen en winnen van aardwarmte in de diepe ondergrond is definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20/04/2018.
Implementeren EU ETS voor Vaste Installaties en Luchtvaartoperatoren (o.a. rapporteren over goedgekeurde emissies onder EU ETS Vaste Installaties en Luchtvaartoperatoren)	1 Ontwerpbesluit voor eerste fase omzetting ETS-richtlijn klaar 2 Ontwerp voor Samenwerkingsakkoord ETS Luchtvaart klaar	- Volledig implementeren van de nieuwe richtlijn EU ETS - Implementeren van de nieuwe richtlijn ETS Luchtvaart	Kleine afwijking	1 Een ontwerpversie van het besluit en de wijziging van VLAREM is verder besproken met de afdelingen SID en GOP. Mede door late EU-regelgeving zal het ontwerpbesluit pas op de Vlaamse Regering kunnen worden gebracht begin 2019. 2 Het ontwerp van wijziging van het samenwerkingsakkoord ETS Luchtvaart is tevens verder gevorderd. Mede door late EU-regelgeving zal dit pas op de Nationale Klimaatcommissie NKC kunnen worden goedgekeurd begin 2019.
Verrichten van gegevensinzamelingen t.b.v. voorbereidingen 4de handelsperiode EU ETS	Alle nodige gegevens verzameld	Notificeren van voorstellen van individuele toewijzingen 2021-2025 voor vaste installaties en luchtvaartoperatoren	Gerealiseerd	De noodzakelijke voorbereidingen zijn getroffen. Dit loopt sowieso verder in 2019.
Implementeren van maatregelen in kader van Vlaams F-gasactieplan 2015-2020 en in kader van N2O van industriële bronnen	1 Plan van aanpak voor de tweede fase van de reductie van de industriële N2O-emissies beschikbaar 2 Studie rond afvalfase van F-gassen afgerond 3 Plan van aanpak F-gasemissies uit chemische industrie beschikbaar	Verder implementeren van de besliste maatregelen	Gerealiseerd	1 Het plan van aanpak is opgenomen in het ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030. 2 De studie rond de afvalfase van F-gassen is midden juli 2018 afgerond. 3 Het plan van aanpak F-gassen is opgenomen in het ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030.
- Opstellen voortgangsrapport 2018-2017 over uitvoering van het Vlaams Mitigatie- en Adaptatieplan 2013-2020 & Vlaams Klimaat- en Energiepact - Verbeteren van de website - Optreden als coördinator voor Vlaams Klimaatbeleid (interwerkfunctie)	VORA tijdig klaar	- Opstellen van VORA 2018-2019 - Actueel houden van de website - Verzorgen van Europese en internationale rapportering rond emissies en prognoses	Gerealiseerd	- Een uitgebreid VORA 2016-2017 is aan Vlaamse Regering medegezonden op 08/02/2018. - Politiek is beslist om pas eind 2019 een nieuw VORA 2018-2019 te publiceren. - De website van het team Klimaat is up-to-date. - Voor verschillende onderdelen van het ontwerp van Vlaams Klimaatbeleidsplan 2021-2030 is een coördinerende rol opgenomen. - De EU- en internationale rapporteringen werden op tijd door de Nationale Klimaatcommissie goedgekeurd.
- Ontwikkelen van de Vlaamse Klimaatvisie 2050 in samenwerking met stakeholdersconsultatie organisaties - Voorbereiden van de eerste sectorale roadmaps - Zorgen voor doorwerking klimaat in andere plannen	1 Verkenkend onderzoek rond carbon roadmaps afgerond 2 Eerste onderzoeken rond specifieke roadmaps opgestart	- Verder uitvoeren van sectorale low carbon roadmaps in coöperatie met de sectoren - Opvolgen van de Vlaamse Klimaatvisie 2050	Gerealiseerd	1 De administratieve versie van de Vlaamse Klimaatvisie 2050 is tijdig aan het kabinet bezorgd. Politieke bespreking van de administratieve versie Vlaamse Klimaatvisie 2050 vond niet of amper plaats. Prioriteit werd gegeven aan het VEKP 2021-2030 en het NEKP 2021-2030. Politieke sturing omtrent de aanpak van de opmaak van een Vlaamse/Belgische langetermijnenergie- en klimaatstrategie 2050 zal begin 2019 worden nagestreefd. 2 De verkenende studie inzake ontwikkeling van low carbon roadmaps in de industrie werd in november 2018 in nauw overleg met de betrokken stakeholders afgewerkt. Deze studie zal begin 2019 worden toegelicht, en zal tevens startpunt zijn voor ontwikkeling van een faciliterend Vlaams industrieel transitiekader richting een koolstofarme economie.
Opstellen van een ontwerp van Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030 (incl. verdere afstemming binnen België, en streven naar een politiek akkoord omtrent de verdeling van de Belgische 2021-2030-doelstellingen)	1 Ontwerp van Vlaams Klimaat- en Energieplan (VEKP) beschikbaar in april 2018 en goedgekeurd door Vlaamse Regering voor de zomer 2018 2 Politiek akkoord bereikt over intra-Belgische verdeling van de doelstellingen	- Uitwerken van de tweede versie van Vlaams Klimaat- en Energieplan na feedback van de Europese Commissie - Uitwerken van het Samenwerkingsakkoord Burden Sharing 2021-2030	Gerealiseerd	1 Via intensief begeleidingswerk vanuit EKG, en na goedkeuring op het Overlegcomité van 19/12/2018, is het NEKP 2021-2030 op 31/12/2018 tijdig aan de Europese Commissie gereedgesteld. 2 De uitwerking van het samenwerkingsakkoord Burden Sharing 2021-2030 werd o.v.w. geen politiek akkoord, nog niet aangevat. 3 Een administratief voorontwerp van adaptatieplan 2021-2030 is, volgens de planning, eind 2018 bezorgd aan het kabinet. De politieke onderhandelingen zullen begin 2019 worden aangestart.
Transversaal samenwerken en afstemmen met Vlaamse beleidsplannen in functie van beleidscoherentie voor ruimte en milieubeleid	Administratieve afstemming: streefwaarde = 75%		Op schema	Er wordt samengewerkt voor het mobiliteitsplan, de transitie slim wonen en leven, het Vlaams adaptatieplan en de Waterbeleidsnota.
Integreren luchtkwaliteit in instrumenten en plannen van andere beleidsdomeinen, hiertoe onder meer actief meewerken aan de uitwerking van de kilometerheffing voor personenwagens en garanderen afstemming met het mobiliteitsbeleid, o.m. in het kader van het Mobiliteitsplan	Afstemming van het Luchtplan en Vlaams Klimaat- en Energieplan met het Mobiliteitsplan gerealiseerd	Verder afstemmen in functie van de verdere goedkeuringsprocedure van de betrokken beleidsdocumenten	Gerealiseerd	De afstemming van het ontwerp van Luchtplan en het ontwerp van Vlaams Klimaat- en Energieplan met het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen is gerealiseerd op administratief niveau. Het MPV is nog niet politiek gevalideerd, het LP en het VEKP wel.
Organiseren van structurele samenwerking met prioritaire stakeholders (f.v. detectie en doorwerking beleidsproducten en -processen voor ruimte en milieu)	Aantal initiatieven: streefwaarde = 10		Gerealiseerd	Interne beleidsplatformen en structurele afstemming met partners in beleidsbeëindiging en doorwerking hebben gelopen volgens schema en de streefwaarde voor 2018 is behaald.
Structureel inzetten op doorwerking van nieuw beleid en regelgeving vanuit beleidsproducten en -processen voor ruimte en milieu	Aantal initiatieven: streefwaarde = 5		Gerealiseerd	De streefwaarde voor 2018 is behaald: 4 rondes beleidsfora (= 13) afgerond, 3RAQ/beleidsdossiers zijn ontwikkeld volgens schema.
Formuleren beleidskernpunten en beleidsacties met oog op een realisatiegerichte beleidsoperationalisering (i.k.v. Knoop punten, wonen, ruimtelijke kwaliteit, economie, vastgoed, agrarisch gebied, groen-blauw doordering, energie)	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 7%		Op schema	De streefwaarde is behaald: +/- 40%, door het uitblijven van de voorlopige vaststelling BRV zijn een aantal acties niet opgestart, aangezien deze acties medewerking vereisen van andere entiteiten. Het uitblijven van een goedkeuring vermindert de sense-of-urgency. De leidraad zorgwonen is wel opge maakt, alsook een kader voor hernieuwbare energie. Nog lopende acties zijn o.a. ontwikkeling webtool, leidraad ontwikkeling dorpen, ...
Opstellen van een visie voor clean power for transport 2030	Visiedocument beschikbaar en geïntegreerd in het Luchtplan en het Vlaams Klimaat- en Energieplan	Starten met de uitrol van de langetermijnvisie	Gerealiseerd	De visie omtrent clean power for transport 2030 werd in 2018 bezorgd aan het kabinet. Gezien ze niet geagendeerd werd op de Vlaamse Regering komt er een nieuwe poging in januari 2019. Onderdelen werden wel opgenomen in het ontwerp van Vlaams Klimaat- en Energieplan en het ontwerp van Luchtplan.
Ontwikkelen van een visie rond een toekomstig decentraal energiesysteem	Visiedocument beschikbaar	Ontwikkelen van bijkomende maatregelen	Gerealiseerd	De visie omtrent de decentrale ontwikkeling van het energiesysteem is gerealiseerd op 20/03/2018.
Form geven aan het regelgevend kader voor de energietransitie (slimme meters, flexibiliteit, evt. batterijen en energiefaulde)	1 Decreet en besluit digitale meters afgerond 2 Subsidiesysteem (thuis)batterijen operationeel	- Finaliseren van regelgevend kader rond flexibiliteit en batterijen	Gerealiseerd	- Op 30/03/2018 verwelkomde de Vlaamse Regering het Energiepact. - Het besluit energiefaulde is definitief goedgekeurd op 28/01/2018. - Het decreet digitale meters is definitief goedgekeurd op 29/06/2018. - Het besluit digitale meters is principieel goedgekeurd op 13/07/2018. - De ministeriële besluiten batterijprojecten zijn door de minister ondertekend.
Stimuleren van de ontwikkeling van windenergie in Vlaanderen	Mogelijke locaties voor bijkomende windmolens gemodelleerd en gevisualiseerd	- Verder uitvoeren van Windkracht 2020 en Faciliteit, met de nieuwe opportuniteiten die het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, de omzendbrief middelgrote windturbines... met zich mee zullen brengen	Kleine afwijking	- Het departement is verantwoordelijk voor de uitvoering van volgende acties van Windkracht 2020: - actie 2: Ondersteuning van de provincies - bij te sturen: de samenwerking is nog niet geformaliseerd; initiatief lag bij het kabinet Energie; - actie 6: Werkgroep burgerluchtvaart - gerealiseerd: de werkgroep is oplossingen aan het uitwerken, dit loopt verder in 2019; - actie 9: Energetische optimalisatie projectzones - gerealiseerd: dit wordt telkens in acht genomen; - actie 12: Het stimuleren van kleine en middelgrote windturbines - gerealiseerd: een call is gelanceerd; - actie 13: Bepalen van het potentieel op langere termijn - bij te sturen: een verdrag is opgelopen door een gebrek aan tools. Dit werd onderzocht gemedieerd door de aankoop van de tool WINDPRO.

Coördineren van de uitrol van digitale meters	Voorbereidingen voor uitrol afgerond (kader, testen, communicatie, ...)	Starten met uitrol vanaf januari 2019	Kleine afwijking	De uitrol is uitgesteld tot 01/07/2019 wegens leveringsproblemen bij de fabrikant.
Opoorten van de werking van het Internationaal Energieagentschap (IEA) en het Internationaal Agentschap voor Hernieuwbare Energie (IRENA)	100% tijdige, gedragen beleidsdocumenten	Algewerkte en overgemaakte regeerbijdrage 2019-2023	Op schema	De opvolging van IRENA is afdoende verzekerd.
Strategische voorbereiding bijdrage regeerakkoord (entiteit, domein en Vlaamse overheid)	100% tijdige, gedragen beleidsdocumenten	Algewerkte en overgemaakte regeerbijdrage 2019-2023	Op schema	Het departement draagt bij aan het Vlaamse projectteam voor de gezamenlijke regeerbijdrage en de schrijfgroepen van de transitieprioriteiten "slim wonen en leven", "mobiliteit", "energie" en "circulaire economie". Daarnaast bereidt het departement een beleidssteunende bijdrage voor vanuit de werkgroep DOB. O. Hiertoe werd ook een focusdag georganiseerd met het management op 12/10/2018.
Opmaken ontwerp beleidsbrief 2018-2019	100% tijdige, gedragen beleidsdocumenten	Opmaken beleidsnota 2019-2023	Ge realiseerd	De ontwerp beleidsbrief Omgeving werd gevalideerd op de Directieraad van 31/08/2018.
Intern en VO-breed afstemmen en verbinden i.f.v. strategische planning (incl. organiseren van themadebatten omtrent (potentieel) innoverende thema's)	4 georganiseerde themadebatten	Intern en VO-breed afstemmen en verbinden i.f.v. strategische planning (incl. organiseren van themadebatten omtrent (potentieel) innoverende thema's)	Op schema	Een themadebat "Betere Regelgeving" vond plaats op 13/06/2018, output wordt meegenomen en verder uitgewerkt richting bijdrage Regeerakkoord. (i.i.p.v. 4 themadebatten) Er vond VO-brede afstemming plaats i.k.v. de Regeerbijdrage.
Verstrekken van antwoorden op parlementaire vragen en kabinetsnota's	100% tijdige en kwaliteitsvolle antwoorden	Verstrekken van antwoorden op parlementaire vragen en kabinetsnota's	Op schema	Antwoorden op parlementaire vragen worden steeds tijdig bezorgd. Voor kabinetsnota's lukt dat niet steeds binnen de vooropgezette termijn, maar stipte opvolging, herinneringen en contactname met de verantwoordelijke afdeling, levert meestal een antwoord op binnen een redelijke termijn.
Uitwerken prioriteiten regelgevingsagenda	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%	19/12/2018: 73 afgerond, 13 in uitvoering, 3 on hold gezet (kabinet) en 1 nog op te starten	Op schema	Van 13/10/2018 tot 19/12/2018 zijn 73 acties afgewerkt, 13 acties zijn in uitvoering, 3 acties zijn on hold gezet (kabinet) en 1 actie is nog op te starten.
Formuleren van juridische adviezen	Aantal adviezen: streefwaarde = 400		Ge realiseerd	Van januari 2018 tot 19 december 2018: 527 adviesvragen (waarvan 118 eveneens in JIRA geregistreerd).
Beheren van gerechtelijke procedures	Aantal nieuwe gedingen: streefwaarde = 400		Ge realiseerd	Van januari 2018 tot 19 december 2018: 445 nieuwe gedingen (waarvan 28 nieuwe procedures handhaving RO ingediend sinds 01/09/2018). Niet in het cijfer van 445: de 75 rechtszaken die al hangende waren voor 2018 of voor 01/09/2018 en waarvoor BIO een nieuw dossier heeft aangemaakt omdat er sinds 01/09/2018 een actie moest in ondernomen worden.
Behandelen van administratieve beroepen i.k.v. de beroepsinstantie openbaarheid	Aantal behandelde administratieve beroepen: streefwaarde = 550		Ge realiseerd	Van januari 2018 tot 19 december 2018: 133 zelf opgemaakte beroepsbesluiten en 455 gereviseerde ontwerpbesluiten van collega's uit de beroepsinstantie. Totaal: 588 (op 19/12/2018).
Opmaken ondernemingsplan 2019	100% tijdig, gedragen beleids- en beheerdocument	Opmaken ondernemingsplan 2020	Op schema	Directieraad op 26/10/2018. De opmaak van het ondernemingsplan verloopt volgens planning.
Ontwikkelen en intern en extern uitdragen omgevingsstrategie (focus op programma, tools en partners) op basis van verkenningen, verwerven van inzichten en maken van keuzes, initiëren en sturen vanuit ontwikkeling strategie (intern en extern)	Ontwikkelde en uitgedragen strategie Mate waarin SDG's, Visie 2050 en transitieprioriteiten verankerd zit in de operationalisering van het Omgevingsbeleid 656562746275	Ontwikkelen en intern en extern uitdragen omgevingsstrategie (focus op programma, tools en partners) op basis van verkenningen, verwerven van inzichten en maken van keuzes en op basis van de strategie sturen en initiëren (intern en extern)	Op schema	Dit continue proces vertaalt zich in Strategie O en verbindt momenteel vanuit de transitieprioriteiten (schrijfgroepen bijdrage Regeerakkoord), het opzetten van samenwerking met MOU, het samenwerken met VLAIO rond leegstand, het werken aan een gemeenschappelijke taal (ruimte/milieue) en informatietools.
Organiseren discussiefora met experts binnen en buiten overheid (rond woonwensen, bestemmingsplannen, ...) en uitdragen verkregen inzichten (intern en extern)	Georganiseerde discussiefora	Organiseren discussiefora met experts binnen en buiten de overheid en uitdragen verkregen inzichten (intern en extern)	Op schema	Een discussieforum rond woonwensen is doorgegaan in het voorjaar, in samenwerking met het Agentschap Wonen. Andere thema's staan op stapel.
Aftasten internationale, grensoverschrijdende, beleidsdomeinoverschrijdende (o.a. in het kader van transitieprioriteiten), sectoroverschrijdende en interne opportuniteiten en initiëren, ontwikkelen, continuëren en versterken van samenwerking i.f.v. slagkracht	Doorwerking strategiefocus en verkregen inzichten binnen Vlaams en Europees beleid	Aftasten opportuniteiten en initiëren, ontwikkelen, continuëren en versterken van samenwerking i.f.v. slagkracht	Op schema	Dit continue proces kende een mijlpaal via de afronding van de toekomstverkenning "Lage Landen, 2020 - 2100".
Verder ontwikkelen LABO RUIMTE projecten op regio Gent en Antwerpen - uitdragen verkregen inzichten regio Kust (o.a. op basis van outcome LABO RUIMTE project "Stedelijk systeem Kust?")		Initiëren en verder ontwikkelen (opende LABO RUIMTE projecten)	Op schema	- LABO KUST: 210 opmaak en redactie zaairoep Vlaamse Kust: opdracht loopt. - LABO RUIMTE transitie in mobiliteit en ruimte (regio Gent): opdracht gestart op 18/12/2018. - LABO RUIMTE stratenclusters Antwerpen: opdracht loopt, expertenopdrachten (cartografie en klimaat) lopen. - Opstart LABO RUIMTE Noordrand Brussel: niet opgestart. - Verkenning klimaatwijken afgerond op 18/12/2018, operationaliseren pilootprojecten energiewijken loopt.
Ontwikkelen en operationaliseren Lage Landen agenda (samenwerking Nederland-Vlaanderen)		Ontwikkelen en operationaliseren Lage Landen agenda (samenwerking Nederland-Vlaanderen)	Op schema	De studie is opgeleverd. De erin opgenomen strategieën worden waar nuttig ingezet. Uit de studie vloeit een samenwerkingstraject voort met Nederland, die scherpt staat waar de focus dient te liggen voor een optimaal renderende samenwerking.
Uitvoeren van inhoudelijke verkenningen voor beleidsinnovatie in functie van de continue beleidsplanning voor ruimte en milieu	Afgewerkte stappen volgens planning: streefwaarde = 85%		Ge realiseerd	25/28 acties zijn afgerond (=89%) (waarvan 7 in vorm van drahtekst), 1/28 actie is in uitvoering en 2 acties staan on hold (vertrek teamlid).
Verkennen financiële en fiscale aspecten van ruimtelijk beleid	Aantal afgewerkte acties: streefwaarde = 75%		Ge realiseerd	Het voorstel van BIVV ruimtelijke impulsprojecten is overgemaakt aan het kabinet. De verkenning subsidiebeleid is opgestart (loopt door tot in 2019).
Opmaken verslagen en richtnota's - nieuwsbrieven	Aantal documenten: streefwaarde = 4		Ge realiseerd	Over heel 2018 zijn er 8 richtnota's en nieuwsbrieven verzonden.
Behandelen van administratieve beroepen tegen OVAM-beslissingen inzake bodemsanering	Aantal behandelde administratieve beroepen: streefwaarde = 48		Niet te starten	Door dringende en/of prioritaire opdrachten in andere materies (vnt, energie, maar ook milieuhandhaving, dierenwelzijn en milieueffectrapportering) is er onvoldoende capaciteit voor behandeling van deze complexe beroepsdossiers. De behandeling van de beroepen binnen een redelijke termijn komt hierdoor in het gedrang. In 2018 zijn er tot 18/12/2018 30 beroepsdossiers behandeld (ontwerp-MB naar kabinet) en 39 nieuwe binnengekomen.
Behandelen van administratieve beroepen tegen OVAM-beslissingen inzake vaste afvalstoffenheffingen	Aantal behandelde administratieve beroepen: streefwaarde = 8		Ge realiseerd	Er werden 8 beroepen ontvangen en behandeld.
Strategische tracklijn 2: We hebben effectieve instrumenten die het omgevingsbeleid realiseren. We verbinden, overtuigen en demonstreren, onder andere via een gezamenlijk, gebiedsgericht en projectmatig aanpak. Budget: 26196.000 euro (= 26778.000 euro apparaat en 28337.000 euro beleid (=44%) VTE 340 (=40%)	Budget: 26196.000 euro (= 26778.000 euro apparaat en 28337.000 euro beleid (=44%) Aanvragen startsubsidie beoordeeld		Benutting budget = 94%	246.200.000 euro (= 246.633.000 euro beleid (99%) en 28.567.000 euro apparaat (99%))
Voorbereiden van de evaluatie en begeleidingscommissie in het kader van het hervormde subsidieel voor erkenning en subsidiering van milieu- en natuurverenigingen	Beoordelen van de aanvragen voor startsubsidie die voor 01/02/2018 ingediend worden		Ge realiseerd	De eerste milieu- en natuurverenigingen (196) die het kader van het hervormde subsidieel een eerste voortgangrapportering in. Vier verenigingen ontvingen de startsubsidie van 2019 tot en met 2021. De voorbereiding van de begeleidingscommissie is lopende.
Benutten van Europese financieringsbronnen om in samenwerking met andere actoren beleidsdoelstellingen te realiseren, onder meer door het uitwerken van een draaiboek voor projectvoorstellen en begeleiden van projecten, o.a. Vital Nodes, 26 Connect, stedelijk agenda partnerschap landgebruik		Aanbevelingen uit de studie om EU-fondsen beter te benutten worden geïmplementeerd	Op schema	De studie is opgeleverd en intern voorgelegd, operationalisering gebeurt in beperkte mate met de beschikbare middelen.
Overheidsstaten, sluiten en opvolgen bilaterale en interregionale akkoorden met buitenlandse partners			Op schema	Er zijn diverse samenwerkingen opgestart met Catalonië, Baskenland en Noordrijn-Westfalen (NRW).
Verzekeren omzetting van EU en internationaal recht in Vlaamse regelgeving, ratificeren en rapportering opvolgen	Aandeel van de voor LNE relevante verplichtte EU- rapporteringen met de volledige Vlaamse informatie tijdig klaar: streefwaarde = 90%	- Op pro-actieve en planmatige wijze verzekeren van de uitvoering en omzetting van o.a. de verordeningen en richtlijnen op gebied van ETS, de af te ronden voorstellen uit het pakket klimaat-energie Unie, de richtlijnen uit het pakket circulaire economie, de vervollediging van de omzetting van de NEC-Richtlijn (samenwerkingsakkoord) en de verbetering van uitvoering van de GITE-verordening. - Afroeden van de dossiers van de wijziging van het CNDI-verdrag en het SEA-protocol (ratificatie van verdragen)	Op schema	De EU-rapporteringen worden via een Belgische coördinatie binnen het Coördinatiecomité Milieu (CCM) tijdig gerealiseerd (overzicht met bijna 100% tijdige realisatie) afgeleverd op plenarie CIM; de ratificaties en omzettingen worden systematisch opgevolgd waardoor er minimale vertragingen optreden in voorziene tijdspaden, maar dit verdient verdere prioritaire aandacht. Infosessies over resultaten richtlijnen i.k.v. het Winterpakket werden georganiseerd, inclusief over generieke krachtlijnen van omzetting.
Verzekeren van inhoudelijke en financiële uitvoering van bindend-bovenwettelijke engagementen	1 Tijdigheid betaling van de financiële bijdragen aan multilaterale milieu- en natuurverdragen en samenwerkingsakkoorden in de milieufase: streefwaarde = 90% 2 Tijdigheid betaling van de financiële bijdragen aan multilaterale milieu- en energieverdragen en samenwerkingsakkoorden in de energiefase: streefwaarde = 90%	- Zorgen voor maximale inbreng van substanties van het beleidsdomein in uitvoering van de EU-rapporteringsverplichtingen - Zorgen voor een Engelse vertaling van de relevante regelgeving omtrent de omgevingsvergunning	Op schema	De EU-rapporteringen worden via een Belgische coördinatie binnen het Coördinatiecomité Milieu (CCM) tijdig gerealiseerd (overzicht met bijna 100% tijdige realisatie) afgeleverd op plenarie CIM; de ratificaties en omzettingen worden systematisch opgevolgd waardoor er minimale vertragingen optreden in voorziene tijdspaden, maar dit verdient verdere prioritaire aandacht. Infosessies over resultaten richtlijnen i.k.v. het Winterpakket werden georganiseerd, inclusief over generieke krachtlijnen van omzetting.
Uitwerken meerjarenprogramma geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV)	Indicator: aantal uitgevoerde evaluaties vs. aantal geplande evaluaties (realisatiegraad GPBV-MJP)	Uitwerken meerjarenprogramma GPBV	Op schema	De evaluaties zijn op schema. Vanaf de BREF LCP worden de evaluaties uitgevoerd volgens de nieuwe procedure.

Goedkeuring door bevoegde overheid van de eerste voorkeursbesluiten inzake complexe projecten	Aandeel complexe projecten tijdig geadviseerd: streefwaarde = 100%	Opmaken van de eerste projectonderzoeksnota's	Op schema	De evaluaties van de BREF IRPP zijn nog niet afgerond (oude procedure).
Realisatiegericht werken in gemeentelijke, provinciale en gewestelijke VIP-dossiers	Aantal VIP-dossiers met een consensus: streefwaarde = 80%	Realisatiegericht werken Uitdragen VIP-attitude	Op schema	Er zijn dit jaar een 100-tal nieuwe dossiers, zowel officiële als officiële, behandeld.
Operationaliseren handhavingbeleid rond omgevingsvergunning		Operationaliseren handhavingbeleid rond omgevingsvergunning	Gerealiseerd	Voor zowel inspectie als beboeting is binnen de afdeling Handhaving gestart met organisatorische en inhoudelijke implementatie van het handhavingbeleid rond de omgevingsvergunning.
Beheren klachten milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Beheren klachten milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed	Op schema	De afdeling Handhaving zet de evaluatie en optimalisatie van haar klachtenbeheersysteem voort in 2019, een gerichte bevraging binnen de afdeling werd afgerond eind 2018.
Opmaken, uitvoeren en rapporteren over het inspectieplan ruimtelijke ordening 2018		Opmaken, uitvoeren en rapporteren over omgevingsinspectieplan 2019	Gerealiseerd	Er werd uitvoering gegeven aan het ontwerp inspectieplan Ruimtelijke Ordening.
Uitvoeren permanentie- en responsysteem milieuhygiëne		Uitvoeren permanentie- en responsysteem milieuhygiëne	Gerealiseerd	Een performant permanentie- en responsysteem milieuhygiëne is operationeel.
Coördineren van de afhandeling van milieu-incidenten		Coördineren van de afhandeling van milieu-incidenten	Gerealiseerd	Een performante coördinatie van de afhandeling van milieu-incidenten is operationeel en werd toegepast op 27/02/2018 (metstorting), 01/06/2018 (brand bij een afvalverwerkend bedrijf), 15/06/2018 (troutuuriel), 15/06/2018 (brand bij een afvalverwerkend bedrijf), 13/11/2018 (vervuiling Albertkanaal door gezonken binnenschip met kunststof) en 20/12/2018 (brand bij een opslag van gevaarlijke producten). Het draaiboek werd geactualiseerd i.f.v. bespreking binnen de beleidsraad. Op 07/09/2018 vond een overleg plaats met contactpersonen van de verschillende entiteiten van het beleidsdomein waar de aanpak van milieu-incidenten die de voorbije jaren hadden plaatsgevonden, werd geëvalueerd. Er zijn enkele voorstellen ter verbetering van de procedures gemaakt alsook concrete afspraken voor een regelmatig overleg. Voorts werd met de Civiele Bescherming overlegd over het gebruik van de meetwagens voor luchtmetingen tijdens incidenten. Op basis van dit overleg wordt een memo voorbereid om concrete afspraken met de Civiele Bescherming te maken.
Structureel ondersteunen van lokale toezichthouders en andere actoren inzake de handhaving milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Structureel ondersteunen van lokale toezichthouders en andere actoren inzake de handhaving milieu, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed	Gerealiseerd	De mogelijkheden en middelen om op een zo efficiënt mogelijke wijze de ondersteuning aan lokale besturen aan te bieden, zijn in kaart gebracht en concrete acties zijn voorbereid voor implementatie in 2019.
Verfijnen efficiënt en billijk bestuurlijk beboetingsbeleid van milieuschendingen		Verfijnen efficiënt en billijk bestuurlijk beboetingsbeleid van milieuschendingen	Op schema	Dit is een regulier proces waarbij naar aanleiding van uitkomsten van Handhavingsschool en specifieke themacampagnes van toezichthouders beoordelingskaders voor het opleggen van geldboetes worden geëvalueerd en oedgevallend verijnd. Vanaf 12/07/2018 is het opleggen van een geldboete met uitzondering mogelijk gemaakt en is het maximumbedrag van de bestuurlijke transactie geschrapt, zodat dit instrument vruim kan worden toegepast met het oog op een snelle en efficiënte afhandeling. Voorts wordt maximaal ingezet op de effectieve inning van de opgelegde bestuurlijke geldboete.
Voorbereiden en implementeren van efficiënt en billijk bestuurlijk beboetingsbeleid schendingen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed		Implementeren en verfijnen efficiënt en bestuurlijk beboetingsbeleid schendingen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed	Op schema	De voorbereiding van een efficiënt en billijk beboetingsbeleid schendingen ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed is afgerond. Het BVR handhaving omgevingsvergunning rad samen met het wijzigingsdecreet van 08/12/2017 in werking op 01/03/2018. De criteria voor het bestuurlijk beboetingsbeleid in de ruimtelijke ordening werden op 29/06/2018 meegedeeld aan de Vlaamse Regering en worden verder verijnd door toepassing ervan.
Bestuurlijk beboeten milieumisdrijven en milieu-inbreuken	1) Aandeel van de boetedossiers met een beslissing: streefwaarde = 100% 2) Aandeel van de beslissingen binnen de decretaal voorziene termijn + 180 dagen: streefwaarde = 90% 3) Aandeel van de vorderingen milieuboetes op jaarbasis geleid: streefwaarde = 70%	Bestuurlijk beboeten milieumisdrijven en milieu-inbreuken	Kleine afwijking	1) Het kwalitatief en correct onderzoeken van de boetedossiers, en deze desgevallend verdedigen bij het Handhavingsschool wordt verzekerd. In 2018 werden 2.281 dossiers ontvangen (2.164 proces-verbaal en 117 verslagen van vaststellingen). Tijdens deze periode werden in totaal 2.265 beslissingen genomen (uit 1.887 proces-verbaal en 126 verslagen van vaststellingen, samen 2.013 aktes), zodat de verhouding uitstroom/instroom 88% bedraagt (cfr. indicator 1). De instroomtoezijting, personeelsinkrimping en transitie naar omgeving hebben ervoor gezorgd dat de gewestelijke entiteit in 2018 zijn achterstand terug heeft zien toenemen. 2) In dezelfde beschouwde periode werden van die 2.265 beslissingen, 1.547 beslissingen tijdig genomen, dit komt neer op een percentage van 68% tijdig afgehandelde beslissingen (cfr. indicator 2). Het nemen van tijdige beslissingen heeft nog een lange weg te gaan. Dit is te verklaren doordat maximaal wordt ingezet op de oudste dossiers. Naarmate de achterstand wordt weggewerkt, wordt verwacht dat deze indicator ook verder zal stijgen. 3) De inningsgraad bedraagt: 76,1%. De indicator wordt als volgt berekend: "Ontvangsten op vorderingen uit periode x" / "Totaal bedrag aangemaakte vorderingen periode x - totaal bedrag aangemaakte creditnota's op vorderingen periode x". Als men als periode de eerste 9 maanden van 2018 neemt, dan bekomt men een inningsgraad van 76,1% (streefwaarde is 70%). De eerste 9 maanden is een relevante periode, gezien de betaaltermijn voor boetes 3 maanden en voor bestuurlijke transacties 3 maanden is. Op die manier zijn de betaaltermijnen voor de betrokken vorderingen wel degelijk verlopen. Voor de ontvangsten (teller) wordt er gekeken naar de periode t.e.m. december 2018. Deze inningsgraad is een eerder spontane inningsgraad en zal dus steeds lager zijn dan de werkelijke inningsgraad. Annuleringen in dezelfde periode worden echter ook mee in rekening genomen van het ingevoerde vorderingsbedrag, zodat deze inningsgraad ergens tussen de spontane en de werkelijke zal liggen. Het is in feite dus ook een proxy-indicator. De werkelijke inningsgraad kan immers pas na een veel langere termijn worden berekend. Het besluit van de Vlaamse Regering handhaving omgevingsvergunning is definitief goedgekeurd op 09/02/2018 en trad samen met het wijzigingsdecreet van 08/12/2017 in werking op 01/03/2018. We ontvingen 103 proces-verbaal en 2 verslagen van vaststellingen. Tot op heden werden er 14 bestuurlijke transacties betaald (uit 7 proces-verbaal en 1 seponeren van 80 sanctieneringsdossiers (uit 47 proces-verbaal en 1 verslag van vaststelling) waarvan 34 uit opportuniteitsredenen. De eerste boetebeslissingen zullen we begin 2019 nemen.
Bestuurlijk beboeten stedenbouwkundige misdrijven en stedenbouwkundige inbreuken		Bestuurlijk beboeten stedenbouwkundige misdrijven en stedenbouwkundige inbreuken + voorzien van indicator	Gerealiseerd	De eerste 9 maanden van 2018 neemt, dan bekomt men een inningsgraad van 76,1% (streefwaarde is 70%). De eerste 9 maanden is een relevante periode, gezien de betaaltermijn voor boetes 3 maanden en voor bestuurlijke transacties 3 maanden is. Op die manier zijn de betaaltermijnen voor de betrokken vorderingen wel degelijk verlopen. Voor de ontvangsten (teller) wordt er gekeken naar de periode t.e.m. december 2018. Deze inningsgraad is een eerder spontane inningsgraad en zal dus steeds lager zijn dan de werkelijke inningsgraad. Annuleringen in dezelfde periode worden echter ook mee in rekening genomen van het ingevoerde vorderingsbedrag, zodat deze inningsgraad ergens tussen de spontane en de werkelijke zal liggen. Het is in feite dus ook een proxy-indicator. De werkelijke inningsgraad kan immers pas na een veel langere termijn worden berekend. Het besluit van de Vlaamse Regering handhaving omgevingsvergunning is definitief goedgekeurd op 09/02/2018 en trad samen met het wijzigingsdecreet van 08/12/2017 in werking op 01/03/2018. We ontvingen 103 proces-verbaal en 2 verslagen van vaststellingen. Tot op heden werden er 14 bestuurlijke transacties betaald (uit 7 proces-verbaal en 1 seponeren van 80 sanctieneringsdossiers (uit 47 proces-verbaal en 1 verslag van vaststelling) waarvan 34 uit opportuniteitsredenen. De eerste boetebeslissingen zullen we begin 2019 nemen.
Adviseren beroepen m.b.t. bestuurlijke maatregelen milieu (bestaand) en ruimtelijke ordening (nieuw)	Aandeel van de beroepsdossiers bestuurlijke maatregelen geadviseerd binnen de decretaal voorziene termijn: streefwaarde = 90%	Adviseren beroepen m.b.t. bestuurlijke maatregelen milieu (bestaand) en ruimtelijke ordening (nieuw)	Kleine afwijking	De eerste 9 maanden van 2018 neemt, dan bekomt men een inningsgraad van 76,1% (streefwaarde is 70%). De eerste 9 maanden is een relevante periode, gezien de betaaltermijn voor boetes 3 maanden en voor bestuurlijke transacties 3 maanden is. Op die manier zijn de betaaltermijnen voor de betrokken vorderingen wel degelijk verlopen. Voor de ontvangsten (teller) wordt er gekeken naar de periode t.e.m. december 2018. Deze inningsgraad is een eerder spontane inningsgraad en zal dus steeds lager zijn dan de werkelijke inningsgraad. Annuleringen in dezelfde periode worden echter ook mee in rekening genomen van het ingevoerde vorderingsbedrag, zodat deze inningsgraad ergens tussen de spontane en de werkelijke zal liggen. Het is in feite dus ook een proxy-indicator. De werkelijke inningsgraad kan immers pas na een veel langere termijn worden berekend. Het besluit van de Vlaamse Regering handhaving omgevingsvergunning is definitief goedgekeurd op 09/02/2018 en trad samen met het wijzigingsdecreet van 08/12/2017 in werking op 01/03/2018. We ontvingen 103 proces-verbaal en 2 verslagen van vaststellingen. Tot op heden werden er 14 bestuurlijke transacties betaald (uit 7 proces-verbaal en 1 seponeren van 80 sanctieneringsdossiers (uit 47 proces-verbaal en 1 verslag van vaststelling) waarvan 34 uit opportuniteitsredenen. De eerste boetebeslissingen zullen we begin 2019 nemen.
Adviseren beroepen m.b.t. dwangsommen ingediend bij de minister	Aandeel van de beroepsdossiers dwangsommen geadviseerd binnen de decretaal voorziene termijn: streefwaarde = 90%	Adviseren beroepen m.b.t. dwangsommen ingediend bij de minister	Gerealiseerd	In de loop van 2018 ontvingen we 14 gemaakte dwangsomverzoeken tot schijfscheiding of opschorting van inwerking, ingediend bij de minister. Zes van deze dossiers werden onontvankelijk verklaard (waarvan één in 2019). Van deze 14 dossiers zijn er momenteel nog 4 in behandeling.

Gewestelijke inbreng versterken in vervolgingsbeleid van parketten	Gewestelijke inbreng versterken in vervolgingsbeleid van parketten	Generaliseerd	Het college van procureurs-generaal stelde in het najaar 2018 zelf strafrechtelijke prioriteiten voor alle beleidsdomeinen voor. Er werd in het najaar 2018 nagegaan of onze prioriteiten in overeenstemming zijn met deze algemeen voorgestelde prioriteiten. Dit blijkt het geval waardoor de prioriteiten in 2019 hun toepassing kunnen kennen (na formele richtlijn van College van procureurs-generaal).
Coördineren van samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen verschillende handhavingssactoren	Coördineren van samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen verschillende handhavingssactoren	Generaliseerd	Via bilateraal overleg doen we aan actieve samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling met andere toezichtssactoren. De samenwerkingsprotocollen met OVAM en het Agentschap Omzendend Erfgoed liggen eind 2018 ter ondertekening voor, het actualiseren van samenwerkingsprotocollen met andere actoren wordt in 2019 voortgezet.
Coördineren van samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen betrokken actoren bij Milieuschadedecreet	Coördineren van samenwerking, afstemming en informatie/data-uitwisseling tussen betrokken actoren bij Milieuschadedecreet	Generaliseerd	In november 2018 vond de 20ste ELD Government Expert Meeting plaats. De voortgang van de uitwerking van de administratieve ondersteuningsmaatregelen werd toegelicht en besproken. Daarnaast werden in de tweede helft van 2018 de ontwikkelingen inzake artikel 3 van het Alignment Proposal omtrent de aanscherping van de rapporteringsverplichting van artikel 18 van de Milieuschaderichtlijn actief opgevolgd en afgestemd met de betrokken actoren en de andere gewesten.
Toepassen Milieuschadedecreet bij ernstige milieuschadegevallen	Toepassen Milieuschadedecreet bij ernstige milieuschadegevallen	Generaliseerd	Een performante toepassing van het Milieuschadedecreet bij ernstige milieuschadegevallencoördinatie is operationeel.
Bijdragen aan de werkzaamheden van de Vlaamse Hoge Handhavingraad voor Ruimte en Milieu	Bijdragen aan de werkzaamheden van de Vlaamse Hoge Handhavingraad voor Ruimte en Milieu	Generaliseerd	We namen actief deel aan de plenaire vergaderingen en aan de werkgroepen van de Vlaamse Hoge Handhavingraad voor Ruimte en Milieu.
Digitaliseren van handhaving	Digitaliseren van handhaving	Op schema	In 2018 werd Bredero overgezet naar de DIDM-omgeving met bijhorende ondersteuning, het BSOS-luk RO is operationeel en de aanpassingen aan DCS verliepen gestaag. Het overzetten van Klasse naar DIDM werd in juli 2018 afgerond. De afdeling heeft de overstap naar de nieuwe Sharepoint-omgeving aangevat en een groot luk van haar structuur reeds geïmplementeerd.
Verder optimaliseren van de doeltreffendheid en de integratie van de erkenningen leefmilieu	1) Definitieve goedkeuring aanpassing VLAR met VLAR08-trein 2017 2) Definitieve goedkeuring decretaal schrapping kennisgevingen aanstelling milieucoördinator 3) Opzetten systeem automatisering betaling retributies 4) Opzetten erkenningenloket 5) Zorgen voor koppeling van bepaalde gegevens met de Woningpas	Kleine afwijking	1) Definitieve goedkeuring aanpassing VLAR met VLAR08-trein 2017: verdraging op politiek niveau. Tweede principiële goedkeuring bereikt. 2) Definitieve goedkeuring decretaal schrapping kennisgevingen aanstelling milieucoördinator: op schema. 3) Opzetten systeem automatisering betaling retributies: op schema. 4) Opzetten erkenningenloket: op schema (generaliseerd). 5) Zorgen voor koppeling van bepaalde gegevens met de Woningpas: in onderzoek. Niet haalbaar met actuele personeelsbezetting.
Verkennen van ruimtelijke noden, bevragen van belanghebbenden i.f.v. een dynamische programmatie van gebiedsontwikkeling	Overzicht marktverkenning en opportuniteiten gebiedsgerichte samenwerking Voorstellen voor gemeenschappelijke leertrajecten: streefwaarde = 3 Organiseren van structureel stakeholderoverleg i.f.v. gedeelde programmering (provincies en belangrijkste Vlaamse partners)	Kleine afwijking	Omwille van VTE-tekort is er eerder een ad hoc aanpak. Binnen het beleidsdomein zijn er afspraken rond prioriteiten in opmaak met onder meer VLM en ANB. De subsidieoproep Proefruinen Ontanding is uitgewerkt als een breed leertraject en afgestemd met de partners van de Open Ruimte Beweging.
Opmaken en coördineren uitvoeringsagenda gebiedsontwikkeling met actualisatie gebiedsprogramma's prioritaire gebieden	Intern gevalideerde uitvoeringsagenda gebiedsontwikkeling 2018-2019 Voorontwerp uitvoeringsagenda gebiedsontwikkeling 2019-2020 AGNAS programma opemaakt Overkoepelende akkoorden i.f.v. gebiedsgerichte samenwerking met Vlaamse partners of provincies: streefwaarde = 5	Kleine afwijking	De uitvoeringsagenda 2019 is in opmaak. De huidige versie wordt vanuit het perspectief van operationaliseren en uitvoeren van het BRV verder scherpgesteld. Het AGNAS programma is opge maakt. Samenwerkingsakkoorden worden per gebied geformaliseerd, niet overkoepelend.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Brusselse Rand (01)	Bijgewerkt ontwikkelingsprogramma T.O.P Noordrand Voorstel samenwerkingsakkoord en opstart gezamenlijk leertraject i.f.v. een gedragen langetermijnpvisie op de luchthaven en de ruime omgeving van de economische poort Versterkt partnerschap en visienota i.f.v. de verdere inrichting van de werf Ex-Navo/defensie-KKE, inclusief de opstart van de omzetting in een ruimtelijk uitvoeringsplan: VUJ en een richtlijn van aanleg (BHG) Afgelonde ruimtelijk-economisch programmatie studie voor de werf Europese Boulevard Vergunningsaanvraag heraanleg Kerlaan-Broekstraat i.f.v. de werf Transit Oriented Development en opmaken realisatieplan Afsluiten samenwerkingsovereenkomst (en event) i.f.v. het uitvoeren van de werf Buda+	Op schema	De gebiedsontwikkeling Brusselse Rand is op schema. De samenwerkingsovereenkomst Buda+ werd ondertekend door de initiatiefnemers, begin volgend jaar volgt de ondertekening door de toetredende partners. Voor Ex-Navo/defensie-KKE werden twee samenwerkingsakkoorden voorbereid waar een politiek akkoord over is, de ondertekening volgt op een federaal overlegcomité. De werf rond Transit Oriented development rondde een verkenning af i.v.m. het knooppunt Bordet en een definitiestudie over kerlaan-broekstraat werd afgerond. In de laatste stuurgroep werden er afspraken gemaakt over de doorstart van de werf groen netwerk. In samenwerking met het werken aan de regio rond de RO werd de projectmonitor opnieuw opgestart. De technische voorbereiding voor een online platform loopt bij perspectivebrussels.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Regio Antwerpen (02)	Coördinatie en afstemming plannings- en vergunningsprocedures i.f.v. Toekomstverbond Gevalideerd gebiedsprogramma Wommelgem/Ranst (besluitvorming VR) Onderzoeksrapport Groenpool Antwerpen en opstart realisatieplan i.f.v. werf Groenpool Integratie vervoersregio en knooppuntenbenadering via Labo Ruimte Opstart BRV-groeftuin Herselt Opstart samenwerking i.f.v. mobiliteitsplan Middenkemp	Kleine afwijking	De afzonderlijke daarover geschreven nota's, met in het bijzonder het lanceren van het departementaal project Oosterweel - Toekomstverbond.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Regio Gent / Oost-Vlaams kerngebied (03)	Definatie Internationale Architectuur Biennale Rotterdam (IABR) 2018 Opstart visievorming ontsnippering open ruimte in afstemming met strategisch project en knooppuntenbenadering Labo Ruimte Opstart gezamenlijk leertraject i.f.v. VIP-project herontwikkeling elektriciteitscentrale Langerbrugge	Bij te stellen	Definatie IABR wordt verwezenlijkt door het strategisch project Oost-Vlaams Kerngebied. Opstart visie ontsnippering wordt nog even on hold gezet. Er wordt momenteel voornamelijk gefocust op het mobiliteitssysteem en het aanduiden van knooppunten in voorbereiding van de vervoersregio's, dit gebeurt i.v.m. LaboRuimte. In kader van het complex project Zafra wordt er op lokale schaal wel onderzocht hoe de afbraak van een verouderde sociale woonwijk zou kunnen bijdragen aan kernversterking. De herontwikkeling van de elektriciteitscentrale Langerbrugge wordt niet meer opgenomen.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Kustzone (04)	Herwerkt ontwikkelingsprogramma T.O.P Kustzone Akkoord 4 prioritaire werf Knooppuntbouw en samenwerking VLM en ANB i.f.v. werf duingordel Westkust Opmaak beleidsnota Gelaagdheid en projectportfolio i.f.v. werf Dijktherontwikkeling en behandelen van 3 cases Opstart testcases integraal waterbeheer koksijde, Oudlandpolders en/of visieontwikkeling en samenwerking overstromingsrisicobeheerplan (ORBP) Yser i.f.v. werf De Polders Onderzoek "knooppunten, krimp en sterk fluctuerende dynamiek" i.f.v. werf toegankelijke Westhoek Opstart verkenningfase complex project Kustvisie	Op schema	Het T.O.P-programma werd herzien en goedgekeurd op de Directieraad van 27/04/2018. De werf werden voorgelegd en aangenomen op de stuurgroep van T.O.P op 24 januari. De samenwerking met VLM en ANB wordt geconcretiseerd in een samenwerkingsakkoord met de VLM (ondertekening voorzien in januari 2019). De nota gelaagdheid en cases werden opgesteld en lopen (cases van Westende, Blankenberge en Koksijde) worden afgerond voor de zomer van 2019, de nota wordt hierop verder uitgewerkt. De cases integraal waterbeheer (traject van Oudlandpolder lopen verder o.l.v. de gouverneur). De studie "knooppunten, krimp en sterk fluctuerende dynamiek wordt afgewerkt tegen 31/01/2019. Het complex project Kustvisie loopt en een eerste publieksconsultatie wordt voorzien in het voorjaar van 2019.

Uitvoeren gebiedsontwikkeling Regio Kortrijk-Rijsel / Zuid-West-Vlaanderen (05)	Definitief rapport regiovisie en voorbereiding besluitvorming regionaal actieprogramma via interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) Akkoord grensoverschrijdende samenwerkingsprioriteiten Rapport verkennend mobiliteits- en ruimtelijk onderzoek startbeslissing complex project pilotproject K-R8 Uitvoeren onderzoeksfasen complex project pilotproject Kanaal Bossuit-Kortrijk en herstructureringsstrategie watergebonden bedrijvigheid Afstemming met vervoersregio Kortrijk Coalitievorming en akkoord geïntegreerde aanpak processen en projecten in de Leievallei		Op schema	Het eindrapport regiovisie was klaar in juli 2018. Het verkennend mobiliteits- en ruimtelijk onderzoek K-R8 is afgerond (september 2018). Begin oktober 2018 is het volgende overgemaakt aan de kabinetten Schouwliege en Weys: 1) voorstel samenwerkingsovereenkomst regionale acties met doorstart 2) overeenkomst geïntegreerde aanpak basisbereikbaarheid (vervoerregio Kortrijk) 3) voorstel startbeslissing K-R8 Er is deelgenomen aan stuur- en werkgroepen complex project kanaal Bossuit-Kortrijk en aan het overleg watergebonden bedrijvigheid. De regionale actie activering is geïnitieerd. Het verkenningsstraject openruimtestysteem Leievallei (geïntegreerde proces) is opgestart.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Regio Centraal Limburg - Nederland - Duitsland (06)	Bijgewerkt ontwikkelingsprogramma T.O.P. Limburg Integratie met integrale projecten van bekkenwerking Bosbeek-Witbeek Pilotprojecten! Roosterbeek opgenomen in landinrichtingsplan Mangelbeek-Roosterbeek en heropstart waterplatform i.f.v. uitvoeren van werf De Wijers Versterkt partnerschap, synthesesnota, aanvraag strategisch project en opstart testlabo Maasmechelen voor strategisch verdichten en ontspannen i.f.v. de werf Rand van het Nationaal Park Hoge Kempen Structurele samenwerking met economische actoren, vrijmaken van LURES-middelen, opmaak masterplan en afronding aankoopdossier i.f.v. uitvoeren van werf Kolenspoor Startbeslissing en opstart verkenningsstraject complex project Noordzuilverbinding, inclusief MER en ontwerp onderzoek		Kleine afwijking	Het Traject Bosbeek-Witbeek is opgestart d.m.v. actorenoverleg (13/12/2018) om de scope van het onderzoek af te toetsen en zicht te krijgen op medefinanciering. De opname van de pilotprojecten Roosterbeek in het rollend meerjarenplan LIR is formeel goedgekeurd door de planbegeleidingsgroep; er is een studiebureau aangesteld voor opmaak LIP (start opdracht Jan 2019, looptijd 2 j). Het evenement waterplatform vond plaats op 14/12/2018. De opdracht visualisatie waterstromen in de Wijers (i.f.v. waterplatform) is toegewezen (looptijd 4 maanden). M.b.t. Maasmechelen is een workshop doorgegaan op 25/05/2018 en is een expertenopdracht uitgeschreven. Het resultaat van de expertenopdracht is ontvangen in september 2018. De toelichting aan het kabinet en onderzoek van de inhoudelijke invulling zijn gepland in het voorjaar 2019. M.b.t. Kolenspoor is een studiebureau aangesteld voor een mobiliteitsstudie en is een communicatiebestek gepubliceerd. De startbeslissing complex project Noordzuilverbinding dateert van 16/03/2018, co-creërschap DWV, de onderzoeksfasen is lopende, er is een algemeen studiebureau aangesteld (Studio NZL). Complex project Op de Berg: de richtlijnen MER op AON zijn in afronding. De expertenopdracht (n.a.v. inspraak AON) wordt begin 2019 uitgeschreven. De opmaak van het bestek herlocatieonderzoek (n.a.v. inspraak AON) is gepland in het voorjaar 2019. Een bijgewerkt ontwikkelingsprogramma T.O.P. Limburg is gepland in het voorjaar 2019.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Dendervallei (07)	Bestemming structurele samenwerking Vlaamse Waterweg en provincie i.f.v. geïntegreerde uitvoering overstromingsrisicobeheerplan (ORBP) Mededeling Vlaamse Regering gebiedswerking Dendervallei en intentieverklaring lokale actoren Opstart pilotgebieden Geraardsbergen en Liedekerke, 2 workshops Onderzoeksrapport Atelier Dender Opstart BRV-proeftuin knooppuntbenadering, afronding strategisch project SPI Denderland en onderzoeksrapport energie Denderland Voorstel openruimte onderzoek i.k.v. beleidsinnovatie		Op schema	Het nieuwe samenwerkingsakkoord is ondertekend door De Vlaamse Waterweg nv en ligt nu ter ondertekening bij het Departement Omgeving om vervolgens door Provincie Oost-Vlaanderen ondertekend te worden. Het gebiedsprogramma voor de Dendervallei is hierin bestemd. De mededeling aan de Vlaamse Regering is uitgesteld tot 2019. De opdracht vanuit het Departement Omgeving voor Maat ontwerpers is uitgebreid met een bijakte. Dit zodat men nog ontwerp onderzoek kan doen op een extra deelgebied. In totaal is de Dender opgedeeld in 7 deelgebieden. De Maat ontwerpers wordt door de Vlaamse Waterweg nv aangesteld om de overige 4 ook via dezelfde methodiek te onderzoeken. De Mapping opdracht die deze zomer uitgevoerd werd, heeft zich vooral gefocust op het knooppuntverhaal en wat dit effectief betekent voor een gebied.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Demervallei (08)	Uitvoeren van de geïntegreerde en interbestuurlijke beslissing Demervallei en Laak van eind 2016 met: Uitvoeren GRUP Demer en Laak Besluitvorming en uitwerken strategie voor Rechteroever Werchter Verdere realisatie van actieprogramma (nieuwe aanvraag landinrichtingsplan...) Voorbereiden programma voor nieuwe legislatuur en inbedden strategisch project in reguliere werking Verschillende communicatie-initiatieven		Op schema	De verschillende items lopen zoals gepland en vooropgesteld. Het strategisch project ondersteunt nieuwe besturen in het Demer- en Laakproject. Het Project Water-Land-Schap Laakvallei is ingediend en geselecteerd. De realisaties rond Vinkenberg en het aansluiten van oude meanders op linkerover Demer zijn in uitvoering. Het inrichtingsplan Demerbroeken incl. site weekendverblijven Roebos is in opmaak. Het GRUP Demervallei en Laak is afgewerkt in functie van de plenaire vergadering begin december 2018. De strategie voor realisatie rechteroever Werchter is uitgewerkt en het landbouweffectenrapport (LER) is inmiddels afgestemd.
Uitvoeren gebiedsontwikkeling Kleine Netevallei (09)	Werk in zes hefboomprojecten en verruiming projectstructuur opvolgingscommissie (OC+) Voorlopige en definitieve vaststelling RUP Benedennete (hefboomproject Pallisterland) Afronden inrichtingsstudie Graafweide-Schuppleer (hefboomproject Graafweide-Schuppleer) Beslissing opstart onderzoek haalbaarheid natuurinrichting Graafweide-Schuppleer Stimuleren Indienen Vallei van de Aa als landinrichtingsplan, Water-Land-Schap (hefboomproject Aal) Startnota RUP Kleine Nete en Aa naar Vlaamse Regering		Op schema	Het voorstel voor definitieve vaststelling RUP Benedennete is overgemaakt aan het kabinet (december 2018). De inrichtingsstudie Graafweide-Schuppleer is afgewerkt (november 2018). Het ontwerp besluit installatie Natuurinrichting Graafweide-Schuppleer is afgewerkt. De Vallei van de Aa is geselecteerd als project binnen het landinrichtingsproject Water-Land-Schap. De ontwerp startnota RUP Kleine Nete en Aa is afgewerkt en zal - na fiat opvolgingscommissie Kleine Nete van 30/01/2019 overgemaakt worden aan de minister voor agendering op de Vlaamse Regering.
Uitvoeren verkenningstrajecten Gebiedsontwikkeling	Structurele samenwerking en strategische ontwikkeling Leie- en Schelderuimte Leidingstraat Antwerpen-Geleen: verankeren in Vlaamse trilaterale chemiestrategie, organisatie colloquium potentie van de leidingstraat, kennisuitwisseling en expertenoverleg met Nederland en Noorwegen; interactief ontwerp onderzoek lokale maatschappelijke meerwaarde, draagvlakcreatie i.f.v. geïntegreerd planproces		Op schema	Het traject is een gezamenlijk onderzoeksstraject opgestart. Het traject Leidingstraat loopt zoals voorzien. Een externe expert is aangesteld om het traject te begeleiden.
Opstarten en begeleiden van leertrajecten om de uitrol van de doelstellingen en principes van het omgevingsbeleid op terrein te realiseren via gebiedswerking	Lanceren van een BRV-proeftuin in elke provincie: streefwaarde = 5 Voorstel lokale leertrajecten (gemeentelijke BRV-proeftuinen) Opstart gebiedsgerichte leertrajecten integratie ruimte en milieu: streefwaarde = 2 Rapportage leereffecten		Kleine afwijking	De proeftuinen in de provincies zijn allemaal opgestart. Een leertraject Ontharding is gelanceerd. Er is niet voldoende mankracht beschikbaar voor rapportage van de leereffecten, noch voor de opstart van de leertrajecten integratie ruimte en milieu.
Beheren, opbouwen en overdragen van kennis in functie van gebiedsontwikkeling	Opstart digitale tool via cartografie voor gebiedsgerichte kennisuitwisseling Communicatie initiatief "circulaire gebiedsontwikkeling" Communicatie initiatief "realisatiegerichte gebiedswerking Departement Omgeving		Niet op schema	Er is onvoldoende VTE beschikbaar. De ambities worden overgedragen naar 2019.
Tot stand brengen van de gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling in partnerschap met de lokale besturen en met alle partners op het terrein die hun schouders willen zetten onder concrete realisaties Toetsen van de opstart van nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen aan de beleidslijnen van het Witboek BRV, met onder meer de focus op hergebruik Definitieve goedkeuring GRUP's afbakening Stedelijk gebied Leuven en Mechelen, Brabantnet Voorlopige vaststelling GRUP gewangenis Antwerpen (Petroleum Zuid en Ter Bies, Wevelgem Ikaal)	Beslissingen Vlaamse Regering over startnota, voorlopige of definitieve vaststellingen		Niet op schema	Definitief goedgekeurd: GRUP Nederaalbeek, Roerwaalvallei, Ise fae, Brabantnet, sneltram A12, Steenbakkerij Floren, Vlaamse Leemstreek - deelplan Kakelenberg Zuid, Bouvelbos en Steilrand van Morigem, Projectgrindwinning Eberweerd. Voorlopig vastgesteld: afbakening regionaalstedelijk gebied Leuven, Openruimtegebieden Beneden Nete, Petroleum Zuid, gewangenis en Schoolcampus. Startnota's: Vallei van de Benedenvliet/Grote Struisbeek tussen E19 en A12, RO, R4 West, knooppunt Wondelgem, R4 Oost, knooppunt Wachtebeke, GGG Bovendzanden, Agristo herenning, Kastelpark de Mérode.
Initiatieven nemen m.b.t. ruimtevragen voor grootschalige sport- en recreatie-initiatieven in Vlaanderen, onder meer op het vlak van golf en jeugdverblijven	Voorlopige en definitieve vaststelling GRUP golf Bossenstein in Rans, Palingbeek in Ieper en Olen Witbos Definitieve vaststelling GRUP zonevreemde jeugdverblijven		Op schema	Een plenaire vergadering is georganiseerd voor het GRUP Golfsterren Witbos. Het GRUP Palingbeek is geselecteerd aan Ieper. De voorlopige vaststelling van het GRUP Bossenstein is in voorbereiding. De beleidsnota jeugdterreinen is in voorbereiding bij Toerisme Vlaanderen.

Voeren van processen voor de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en ontwikkelen van nieuwe terreinen in het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA)	Starten met de werken aan de Oosterweelverbinding Opmaken van de plannen voor de optimalisatiewerken aan de R0 Definitieve goedkeuring GRUP's Insteekhaven Lummen Voorlopige en definitieve vaststelling GRUP's Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) Zolder Lummen Zuid, Genk Zuidwest en Ebema		Bij te sturen	Voor bepaalde deelprojecten in het ENA programma is bijsturing noodzakelijk. De nieuwe monitoring van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALKI) is gebeurd. Begin december is er een nieuw Dagelijks Bestuur ENA waar alle voorliggende dossiers verschillende GRUP's besluitvorming Wommelgen/Ranst...J zullen worden bekeken.
Uitvoering geven aan de codestrein via het aanduiden van delen van signaalgebieden als Watergevoelig Openruimtegebied; dit doen we via overleg met de gemeentes, de voorlopige aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden en de organisatie van het openbaar onderzoek	Percentage te herbestemmen signaalgebieden omgezet naar watergevoelig openruimtegebied		Uitgesteld	De wetgeving is klaar. De aan te duiden gebieden zijn gekend. De plan-MER is lopende. Dit is verder om hold in afwachting van een nieuwe planschaderegeling en duidelijkheid over de financiering. Daarna kan het proces terug verder uitgevoerd worden.
Coördineren van het Vlaams Klimaatfonds	Alle door de Vlaamse Regering besliste projecten zijn gefinancierd	Coördineren van het Vlaams Klimaatfonds	Gerealiseerd	Dit is een permanente opdracht, ze verloopt zoals gepland.
Opmaken, uitvoeren en rapporteren over milieu-inspectieplan 2018 (incl. GPBV, Seveso, ketentoezicht, REACH, dierlijke bijproducten...)	Uitvoeringsgraad milieu-inspectieplan 2018 streefwaarde = 90%	Opmaken, uitvoeren en rapporteren over omgevingsinspectieplan 2019	Gerealiseerd	Er werd uitvoering gegeven aan het milieu-inspectieplan 2018.
Beheren van de projecten m.b.t. clean power for transport	16 projecten in beheer	Verder uitvoeren van het actieplan 'Clean power for transport' 2020	Gerealiseerd	De projecten van 2016 en 2017 lopen, de projecten voor 2018 zijn geselecteerd en worden begin 2019 gestart.
Uitvoeren van het actieplan 'Clean power for transport' m.b.v. de uitrol van publieke laadpunten voor elektrische voertuigen	2500 extra laadpunten t.a.v. eind 2016 uitgerold	Uitrollen van 3500 extra publieke laadpunten voor elektrische voertuigen	Gerealiseerd	De uitrol van 2016/2017 en 2018 is op schema, de uitrol voor 2019 is gegund.
Herzien van de erkenningsvoorwaarden voor honden- en kattenkwekerijen, dierenasielen, dierenpensies en dierenhandelszaken met inbegrip van opname van voorwaarden voor paardensasielen	Tijdige publicatie		Uitgesteld	Het ontwerp is bezorgd aan het kabinet.
Opdrachten van de dierenasielen door de organisatie van een opleiding en het promoten van het gebruik van een databeheersysteem voor dierenasielen	Opleiding georganiseerd		Gerealiseerd	Het databeheersysteem is aangeboden aan alle asielen.
Aanpakken van de overpopulatie van katten en ontwikkelen zwerfkattenpopulatiebeheersprogramma voor steden en gemeenten	Beheersprogramma beschikbaar	Verspreiden van zwerfkattenpopulatiebeheersprogramma	Op schema	Het onderzoeksproject wordt aangevuld om het programma beter aan te passen aan de noden van de lokale besturen.
Aktualiseren van erkenningsvoorwaarden voor dientuinen en vast minimumnormen voor zoogdieren	Tijdige publicatie besluit van de Vlaamse Regering en ministerieel besluit		Gerealiseerd	Het nieuwe Besluit van de Vlaamse Regering betreffende erkenning van dientuinen is goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
Uitwerken regels voor het houden van roofvogels	Tijdige publicatie		Gerealiseerd	Het Besluit van de Vlaamse Regering is gepubliceerd.
Regelenden Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn			Gerealiseerd	Het advies van de Raad voor Dierenwelzijn is afgeleverd.
Transitie naar een proactief controlebeleid en uitrol en toepassing van een controleprogramma			Op schema	Het rapport van de consultant is beschikbaar en moet nu nog uitgevoerd worden.
Uitvoeren van een eigen controlestelsel in de slachthuizen			Op schema	
Ontwikkelen van een performante controledatabank			Op schema	Afspraken werden gemaakt om de opdracht te realiseren.
Opmaken, uitvoeren en rapporteren over het inspectieplan onroerend erfgoed 2018		Opmaken, uitvoeren en rapporteren over omgevingsinspectieplan 2019	Gerealiseerd	Er werd uitvoering gegeven aan het ontwerp inspectieplan Onroerend Erfgoed.
Verstreken van advies: MER's, RUP's, vergunningen, BBT, projecten b.v. in het kader van samenwerkingsovereenkomst lokale overheden	Overeenstemming met GÖP over plan van aanpak en taakverdeling bereikt.	Verstreken van advies: MER's, RUP's, vergunningen, BBT, projecten b.v. in het kader van samenwerkingsovereenkomst lokale overheden	Kleine afwijking	Het overleg is nog lopende.
Behandelen van erkenningdossiers en dossiers bedrijfsinterne milieuzorg	Aantal VlaBIS-dossiers die binnen de termijn van orde van 90 dagen vanaf de dag na de datum van indienen van het volledige dossier zijn beslist door de secretaris-generaal: streefwaarde = minstens 90%		Bij te sturen	In 2018 werden 77/87 tijdig = 89% 100% > < 90% categorie 'oranje'. De indicator van 90% werd niet gehaald wegens grote daling personeelsaantal in de loop van het jaar. Er wordt een verdere personeelsdaling verwacht.
Behandelen van stedenbouwkundige en milieuvergunningsdossiers			Bij te sturen	De indicator van 90% wordt niet gehaald.
Behandelen van omgevingsvergunningendossiers	Aantal omgevingsvergunningdossiers die tijdig zijn geadviseerd of beslist: streefwaarde = minstens 90%		Bij te sturen	De indicator van 90% wordt niet gehaald.
Aansluiten van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie en Omgevingsvergunningcommissie	Percentage tijdig geadviseerde dossiers = minstens 90%		Bij te sturen	GOVC: In 2018 werden reeds 41 adviezen uitgebracht (eind nov., waarvan 32 tijdig (= 78%). Vanaf nu worden geen nieuwe dossiers meer opgenomen, enkel nog hermeningen na vernietiging door de Raad van State. GOVC: In 2018 werden 259 adviezen uitgebracht, waarvan 170 tijdig (= 65.6%). Vertragingen zijn te wijten aan de grote werklust. De nood aan bijkomende secretarissen blijft.
Opstellen, uitvoeren en opvolgen van actie- en evaluatieplannen Richtlijn Industriële Emissies			Op schema	Actie- en evaluatieplannen RIE worden opgesteld, uitgevoerd en opgevolgd.
Begeleiden en beoordelen project-m.e.r. en plan-m.e.r.	Aandeel van de milieueffectrapporten goed- of afgekeurd binnen de wettelijke termijn: streefwaarde = 85%		Bij te sturen	Project-MER: 46% van de dossiers zijn tijdig goed- of afgekeurd (17 van 37 dossiers) Indicator = rood <50% Plan-MER: 45% van de dossiers zijn tijdig goed- of afgekeurd (5 op 11) (Indicator = rood: <50%).
Begeleiden en beoordelen van de dossiers externe veiligheid	Aandeel van de dossiers externe veiligheid goed- of afgekeurd/geadviseerd binnen de wettelijk voorziene termijn: streefwaarde = 95%		Op schema	De streefwaarde van 95% wordt gehaald.
Mee uitvoeren van het Oppervlaktedelstoffendeceet			Op schema	De adviezen werden tijdig afgehandeld. Het overleg complexe projecten is lopende.
Behandelen van GRUP's en planologische attesten			Op schema	Planologische attesten en daaruit volgende GRUP's worden behandeld voor het stroomlijnen van de advisering lokale plannen, het bepalen van prioriteiten en het beperken van het aantal adviezen is de kwaliteitskamer lokale plannen ingesteld. De verantwoordelijke medewerkers van de directie planning komen tweewekelijks samen.
Behandelen van structuur- en beleidsplannen	Nieuwe set typevoorschriften voor ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de Vlaamse Regering is voorbereid		Op schema	Het beleidsforum beleidsplanning is geïnstalleerd. Het forum onderzoekt en evalueert de eerste lokale beleidsplannen, werkt aanzetten tot een afwegingsklader en een aanpak vanuit het Departement Omgeving uit en functioneert als kenniscentrum binnen het departement.
Subsidieren en begeleiden van strategische projecten	Lanceren subsidieoproep: streefwaarde = 2 reguliere + thematische oproep Uitkeren van subsidies strategische projecten: streefwaarde = 10 Jaarrapporten strategische projecten: streefwaarde = 30 Selectie en uitkering verweringsubsidies: streefwaarde = 3 Communicatie-initiatieven: streefwaarde = 5		Op schema	Naar aanleiding van de ervaringen in 2018 en de voortgang zal de aanpak voor volgend jaar worden uitgewerkt.
Subsidieren en begeleiden van impulsprojecten	Lanceren subsidieoproep: streefwaarde = 1 Uitkeren van subsidies impulsprojecten: streefwaarde = 20 Communicatie-initiatieven: streefwaarde = 2		Gerealiseerd	Het uitvoeringsbesluit impulsprojecten is niet goedgekeurd. De middelen zijn ingezet voor een subsidieoproep ontharding die in lijn ligt met de filosofie van de impulsprojecten. Er werden 23 projecten geselecteerd. Deze call is uitvoering in de pers verschenen.

Bijdragen aan partnerinitiatieven en -projectwerking om doelstellingen en principes van het omgevingsbeleid op terrein te realiseren via gebiedswerking	Begeleiden aantal initiatieven Water-Land-Schap (VLM): streefwaarde = 3 Opnemen van actieve rol in de gebiedsgerichte integrale projecten van de bekkenwerking: streefwaarde = 4 Partner zijn in belangrijke trajecten rond overstromingsveiligheid, o.a. de ORBP's streefwaarde = 2 (Meewerken aan de pilootprojecten Klimaatwijken (Vlaams Bouwmeester) Meewerken aan de pilootprojecten 'Terug in Omloop' (Vlaams Bouwmeester)		Kleine afwijking	Er is een succesvolle samenwerking i.k.v. Water-Land-Schap uitgebouwd waarbij enkele initiatieven uit de gebiedswerking zijn geselecteerd die nu worden begeleid. De samenwerking rond het integraal project Bosbeek is in opstart en het ORBP Dendervallei is lopende, evenals de pilootprojecten. De streefwaarden werden niet gehaald.
Opnemen inventaris leegstaande of verwaarloosde bedrijfspanden en investeringsprojecten i.k.v. sanering leegstand	gebiedsgericht in te zetten, met het oog op het bekomen van een beter ruimtelijk rendement zijn genomen		Op schema	De eerste stappen en acties om onze instrumenten gebiedsgericht in te zetten worden gezet.
Strategische tracklijn 3: We zijn het Vlaamse kennis- en expertisecentrum voor omgeving (VTE 17 (=15%)) Budget: 21746.000 euro (=11.586.000 euro apparaat en 10.160.000 euro beleid) (=62%)				
Uitwerken van gerichte maatregelen op basis van de resultaten van het onderzoek naar voedingsgedrag in de schoolomgeving, voedselverlies bij Vlaamse huishoudens en het onderzoek naar de kennis, de attitude en het gedrag van Vlaamse consumenten ten aanzien van milieuvriendelijke consumptie (energie, mobiliteit, voeding, ruimte, klimaat en circulariteit)			Geactualiseerd	De studie 'Milieuvriendelijke consumptie: monitoring kennis, attitude en gedrag' werd afgerond en breed gecommuniceerd midden juli 2018 (meer informatie: https://www.lne.be/onderzoek-milieuvriendelijke-consumptie-2017). De studie 'Voedselverlies en consumentengedrag bij Vlaamse huishoudens' werd afgerond en breed gecommuniceerd in november 2018 (meer informatie: http://www.voedselverlies.be/studie-huishoudens). Voor beide studies werden infographics gemaakt om de info gemakkelijk te verspreiden naar partnerorganisaties.
Onderzoek doen naar hoe consumenten in Vlaanderen beter kunnen geïnformeerd worden over de milieupact van goederen en diensten			Op schema	Het vaste gedeelte van deze studie werd opgeleverd eind december 2018.
Opzetten van praktijkgerichte experimenten rond consumptie o.m. op basis van gedragsinzichten	1 Aanpak uitgewerkt 2 Selectie van onderwerpen(ge)beurd 3 Experiment(en) opgestart	Verder uitrollen en visie vormen op basis van opgedane ervaring uit deze en eerdere experimenten	Geactualiseerd	O.b.v. een voorstudie zijn de praktijkexperimenten rond kachels opgestart.
Versterken van juridische kennis over de toepassing van Europees en internationaal recht inzake ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie			Op schema	De onderzetting van het permanente secretariaat van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu werd verzekerd.
Ondersteunen van project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid			Geactualiseerd	O.b.v. een voorstudie zijn de praktijkexperimenten rond kachels opgestart.
Ondersteunen van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu			Geactualiseerd	O.b.v. een voorstudie zijn de praktijkexperimenten rond kachels opgestart.
Ontwikkelen en beheren bodem(gelateerde) kaarten, modellen en data	1 Ontsluiten van kaarten/modellen/data: cfr. actieplan 2018 DOV 2 Opleveren van de erosiegevoeligheidskaart 2019 tegen eind 2018 3 Optimaliseren en operationaliseren van sedimentmodellering tegen eind 2018	Ontwikkelen en beheren bodem(gelateerde) kaarten, modellen en data: - Ontsluiten van kaarten/modellen/data: cfr. actieplan 2019 DOV - Opleveren van de erosiegevoeligheidskaart 2020 tegen eind 2019	Op schema	1 Toevoeging van subthema 'organische stof' in DOV en ontsluiting van dataset 'Soil Organic Carbon Maps for Belgium': update van 'Potentiële bodemerosiekaart per perceel 2018' en 'Uitgevoerde gemeentelijke erosiebestrijdingswerken'. Voorts is de DOV-bodemdatabank publiek raadpleegbaar en zijn invoer- en beheerschermen voor DOV-bodemdatabank beschikbaar. 2 De kaart werd op 10/12/2018 aan Departement LV bezorgd zoals afgesproken. 3 De herkalibratie van het sedimentmodel is afgerond in oktober 2018. De pilootstudie voor het hydrologisch gecorrigeerd DTM werd in december 2018 gefinaliseerd en het vervolgproject werd voorbereid. Het project ter verijfning van de C-factoren werd opgestart. Het centraal ter beschikking stellen van het model kent weinig voortuitgang. Het ontsluiten van modelresultaten via DOV wordt verschoven naar 2019. Er werd een samenwerkingsovereenkomst opgesteld tussen het Departement Omgeving, het Departement MOW, de Vlaamse Waterweg, VHM en OIAM voor het opmaken voor een sedimentbeheerconcept voor het Scheldtstroomgebiedsdistrict, waarbinnen de sedimentmodellering een plaats zal krijgen. De data zullen samen met andere sedimentgerelateerde data ontsloten worden via een te ontwikkelen nieuw dataplatform op DOV (Sedimentverkenner).
Modelleren van de sedimentaanvoer naar de waterlopen en berekenen van de impact van erosiebestrijdingsmaatregelen op het verminderen van bodemerosie en sedimenttransport	1 Ontsluiten van kaarten/modellen/data: cfr. actieplan 2018 DOV 2 Evaluatie RWV erosie in overleg met DLV, VMM, kabinet, ...	Modelleren van de sedimentaanvoer naar de waterlopen en berekenen van de impact van erosiebestrijdingsmaatregelen op het verminderen van bodemerosie en sedimenttransport: - Evaluatie RWV erosie in overleg met DLV, VMM, kabinet, ...	Op schema	1 Na de herkalibratie van het sedimentmodel werden de modelresultaten voor een aantal prioritaire gebieden teruggekoppeld naar de betrokken partijen. Diverse mogelijkheden voor scenarioanalyses en de presentatie van de data werden onderzocht. 2 De ontwikkeling van de erosieindicator heeft beperkte vertraging opgelopen en zal worden afgewerkt begin 2019. De 'Expertengroep evaluatie beheersen randvoorwaarden erosie' werd samengesteld. De evaluatie werd intern voorbereid. De effectieve vergaderingen worden in het eerste kwartaal van 2019 gepland.
Verkennen van de mogelijkheid om in Vlaanderen een bodemkoolstofmonitoring op te starten, in lijn met de internationale rapporteringsvragen Klimaat, SDG's			Op schema	1 Studie en overleg verlopen zoals gepland. De gunningsbeslissing van de studie 'monitoring koolstofgehalte Vlaamse bodems openbaar domein en private tuinen' werd goedgekeurd op 19/12/2018; de studieopdracht start begin 2019.
Leveren expertise ter onderbouwing van bodemgerelateerde thema's bij de voorbereiding van het Gemeenschappelijk Landbouubeleid post 2020			Op schema	1 Tot nu toe is er slechts beperkte inbreng mogelijk vanuit het Departement Omgeving. Er wordt actief deelgenomen aan de voorbereiding binnen het beleidsdomein Omgeving. De resultaten van de evaluatie van de randvoorwaarden (RWV) erosie zullen worden meegenomen.
Actief opvolgen van internationale initiatieven rond bodem: - International Network of Soil Information Institutions - Global/European Soil Partnership - EU Soil Expert Group, ...		Actief opvolgen van internationale initiatieven rond bodem: - International Network of Soil Information Institutions - Global/European Soil Partnership - EU Soil Expert Group, ...	Geactualiseerd	Deelname aan en coördinatie van Belgische inbreng: - European Soil Partnership 20-21/03/2018 - EU Soil Expert Group 17/04/2018 - EU Soil Expert Group 22/03/2018 - Deelname aan INSI 5-8 november 2018 (Rome) - Actieve deelname aan conferenties, workshops etc - Stakeholderpanel van RECARE conference 27/9 Brussel - Deelname (CLANDI) Workshop "Emerging challenges in large scale soil carbon sequestration" 8-10 oktober 2018 (Parijs) - Deelname CIRCASA European Regional Workshop 5/12
Ontwikkelen en beheren van de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV)	1 Geactualiseerde langetermijnvisie van DOV beschikbaar 2 Informatietechnische verbeteringen van databank en -loket DOV	Ontwikkelen en beheren van de Databank Ondergrond Vlaanderen: - Informatietechnische verbeteringen van databank en e-loket DOV	Op schema	1 Update langetermijnvisie DOV: de gunningsbeslissing werd goedgekeurd op 14/12/2018; de opdracht start begin 2019. De module voor grondwaterverwaringen is vernieuwd, de datamigratie zal nog tot begin 2019 doorlopen. De nieuwe module voor beheer van bodemdata is eind 2018 in gebruik genomen. Virtuele boring mobiel en met bodemkaart is op 08/11/2018 gelanceerd. De nieuwe tool voor het ontsluiten van kaartlagen is volop in gebruik. De analyse voor wijziging van e-DOV is afgerond, de ontwikkeling wordt eind 2018 gestart en zal begin 2019 afgerond worden.
Ontwikkelen en beheren van de ondergrond(gelateerde) kaarten, modellen en data	1 Ontsluiten van kaarten/modellen/data: cfr. actieplan 2018 DOV 2 Opnemen, samen met VITO, van een nieuwe versie van het geologisch 3D-model	Ontwikkelen en beheren van ondergrond(gelateerde) kaarten, modellen en data: - ontsluiten van kaarten/modellen/data: cfr. actieplan 2019 DOV	Op schema	De opmaak van het nieuwe 3D geologisch model is op schema. De nieuwe tool "virtuele boring" werd als app op smartphone of tablet door de bevoegde minister op de muur van Geraardsbergen voorgelegd op 08/11/2018.
Opnemen van een eerste inventarisatie van de toepassingsmogelijkheden en het huidige gebruik van de diepe ondergrond (1-500m TAW)			Op schema	De site draft-versie van een Structuurvisie Diepe Ondergrond i.k.v. de uitvoering van het Decreet Diepe Ondergrond
Indienen van 3 jaar durende grensoverschrijdende geologische onderzoeksprojecten voor de thema's geo-energy en raw materials i.k.v. het Europese ERA-NET GeoERA en uitvoeren van de aanvaarde projecten	Indicator: aantal goedgekeurde projecten: streefwaarde = 1 project voor geo-energy, 1 project voor raw materials	Verder uitvoeren aanvaarde projecten	Op schema	Het project geo-energy is lopende; de planning voor de 2de helft van 2018 is uitgevoerd.
Uitwerken van de voortgangsrapporten van ontginningen (geraamd aantal: 100)	Indicator: aandeel van de in 2018 ontvangen voortgangsrapporten verwerkt in 2018: streefwaarde = 90%		Geactualiseerd	98% van de voortgangsrapporten werd gecontroleerd.
Permanent actualiseren van de digitale atlas ontginningengebieden om als instrument dienstig te zijn bij de eigen opdrachten van het DOOG, en om te ontsluiten via DOV			Geactualiseerd	De digitale ontginningencasus wordt permanent bijgehouden in overleg met GGP.
Op basis van een risico-analyse uitvoeren van eigen landmeetkundige opmetingen in actieve ontginningen	Indicator: aandeel van de in 2018 uitgevoerde opmetingen ten opzichte van totaal aantal actieve ontginningen in 2018: streefwaarde = 33%		Kleine afwijking	De streefwaarde van 33% werd niet gehaald omwille van extra inspanningen en tijdsbesteding voor aankoop van een drone en opleidingen om ermee te kunnen meten.
Beheer van het Grindfonds en waar nodig dossiers ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde minister			Op schema	De facturen grindfonds werden tijdig betaald. Grindcomités werden goed opgevolgd. Er werden 2 dossiers ter goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde minister.
Bewaken van de afwerking en uitrusting van grindwinningengebieden, projectgrindwinning en -infrastructuurgrindwinning conform het grinddecreet			Op schema	
Samenwerking met de uitvoering van het Oppervlaktedelfstoffendecreet, met de opmaak van het 3de Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan (AOD)	Ontwerp AOD-3 beschikbaar voor overleg met andere beleidsdomeinen	Principiële goedkeuring van AOD-3 door de Vlaamse Regering in het voorjaar van 2019	Bij te stellen	Er werd een samenspraak genomen met de actualisatie van het AOD2 tot een nieuw AOD3, maar een principiële vaststelling door de Vlaamse Regering in het voorjaar 2019 is niet meer mogelijk. Als nieuwe streefdatum wordt eind 2019 vooropgesteld.

Voorbereiden van de operationalisering van de Geotheek	Draaiboek voor operationalisering Geotheek beschikbaar	Operationaliseren van de Geotheek in 2019	Gerealiseerd	Boormonsters en -kernen van de Belgische Geologische Dienst en de afdeling Geotechniek werden in december verhuild naar de Geotheek te Vilvoorde. De benodigde apparatuur werd aangekocht. Afspraken met archeologisch erfgoed werden gemaakt.
Leveren van inhoudelijke expertise bij de behandeling van vergunningsaanvragen i.k.v. de uitvoering van het Decreet Diepe Ondergrond en bij de opmaak en uitvoering van regelgeving omtrent de garantieregeling voor diepaardwanteprojecten			Gerealiseerd	1. Vergunningsaanvragen van VITO en Janssen Pharmaceutica i.k.v. het Decreet Diepe Ondergrond werden behandeld. De waarborgregeling voor diepe geothermie werd gerealiseerd. 2. Het besluit tot invoering van garantieregeling voor opsporen en winnen van aardwarmte in diepe ondergrond werd definitief door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 20/04/2018. BKG en VPO zullen samenwerken bij de uitvoering. 3. De werkgroep VPO-EKG-VEA-BJO werd opnieuw opgestart.
Verder uitvoeren van het Vlaams human biomonitoringprogramma (VHBM) inclusief beleidsvertaling	1. Recrutering VHBM 4 afgerond 2. Beleidsvertaling VHBM 3 beschikbaar 3. HBM-resultaten Genk-Zuid gecommuniceerd	Uitvoeren van chemische analyses genomen stalen en verwerken resultaten van VHBM 4	Gerealiseerd	1. De recrutering is afgerond. 2. Het eindrapport beleidsvertaling is beschikbaar. 3. De resultaten zijn gecommuniceerd.
Specifieke aandacht besteden aan een gezond binnenklimaat	1. Projectplan binnenmilieu op school is gestart 2. Online monitoringstool beschikbaar	1. Verder uitvoeren projectplan binnenmilieu op school 2. Toepassen en gegevensinterpretatie van online monitoringstool	Op schema	1. Het eerste project van het projectplan is in uitvoering. Het tweede project is gegund. 2. De monitoringtool is beschikbaar en wordt nog verder geëvalueerd. 3. Het indicatorenrapport is beschikbaar.
Mee aansturen van de uitwerking en uitvoering van een Europees HBM-programma in het kader van HBM4EU	1. Vlaamse indicatorenset beschikbaar 2. Jaarverslag indicatoren HBM4EU beschikbaar 3. Vice-voorzitterschap HBM4EU Governing board waargenomen 4. NHCP taken gecoördineerd	1. Toepassen en evalueren Vlaamse indicatorenset 2. Rapport herwerking Europese indicatoren HBM4EU goedgekeurd en beschikbaar 3. Concrete deelname vanuit Vlaanderen/België aan HBM op EU-niveau	Gerealiseerd	1. Een goedgekeurd jaarverslag is beschikbaar. 2. Het Governing Board voortschrijdt op 27/09/2018. VPO was co-chair. 3. GDPR-veristen en financiering zijn in orde voor deelname met Democops stalen.
Versterken van de 'state of the art' kennis rond straling in samenwerking met relevante actoren	1. Code van goede praktijk beschikbaar, om blootstelling aan ELF extreem lage frequentie via hoogspanningscabines te beperken 2. Stakeholderoverleg georganiseerd, met betrokken actoren over de te verwachten technische evoluties m.b.t. GSM-straling	Code van goede praktijk ELF in voege	Kleine afwijking	1. Het binnenmilieubesluit werd pas in september finaal goedgekeurd, het traject voor opmaak van de code werd opgesteld. 2. Een eerste overleg met sleutelfactoren is uitgevoerd. Het verder traject is vastgelegd met o.a. een opdracht in kader van onderzoeksagenda 2019 voor technische en wetenschappelijke inzichten en ondersteuning.
Actief en complementair werken binnen het Vlaams medisch milieukundig netwerk	1. Opvolging van conformiteitsattesten op overleg en input op jaarprogramma 2. Opvolgen platform gezonde ruimte 3. Aantal dossiers conformiteitsattesten voor zendantennes behandeld binnen de reglementair voorziene termijn: streefwaarde = 90%	1. Concretiseren van platform publieke ruimte in lijn met missie en visie Departement Omgeving	Op schema	1. Het departement Omgeving is actief mee betrokken bij de studie en verder overleg.
Verlenen van conformiteitsattesten voor zendantennes met behulp van een nieuw ontwikkelde webapplicatie en beheer van de daarbijhorende gegevens	1. Aantal dossiers conformiteitsattesten voor zendantennes behandeld binnen de reglementair voorziene termijn: streefwaarde = 90%		Gerealiseerd	100% van de attesten werden tijdig afgeleverd.
Latente ontwikkelingen van de nodige modellen voor emissie- en luchtkwaliteitsprognoses en potentiële inschattingen (energie, lucht, klimaat)	1. Emissiemodel IMPACT gerealiseerd 2. Onderzoek rond dieselgate opgestart	Actualiseren van andere ondersteunende luchtkwaliteitsmodellen	Gerealiseerd	1. Het emissiemodel IMPACT is gerealiseerd 2. Het onderzoek rond dieselgate is gegund.
Opmaken van prognoses van emissies en luchtkwaliteit om te verzekeren van de afstemming van de emissie-inventaris op het beleid, hiertoe onder meer de impact van het luchtplaan op emissies, luchtkwaliteit, gezondheid en ecosystemen in kaart brengen	Prognose van emissies en luchtkwaliteit beschikbaar i.k.v. het Luchtplaan	Actualiseren van prognoses	Gerealiseerd	De prognose van emissies en luchtkwaliteit zijn gemiddeld en opgenomen in het ontwerp van Luchtplaan.
Coördineren van het netwerk rond informatiebeheer en digitalisering binnen het beleidsdomein Omgeving	1. Door het managementcomité goedgekeurd missie- en visiedocument voor een vernieuwde MMIS binnen het aangemerkte beleidsdomein Omgeving beschikbaar 2. Geïntegreerd programma met initiatieven rond informatiebeheer en digitalisering voor het beleidsdomein Omgeving beschikbaar		Op schema	Het nieuwe missiedocument beleidsdomein Omgeving werd goedgekeurd door het Managementcomité. Het visiedocument met concrete doelstellingen wordt nu verder uitgewerkt. Op basis daarvan zal een geïntegreerd programma en actieplan worden opgemaakt.
Uitdragen kennis en expertise m.b.t. handhaving uitvoering		Uitdragen kennis en expertise m.b.t. handhaving uitvoering	Gerealiseerd	Vanuit de afdeling Handhaving werd opleiding en vorming voorzien o.a. in het kader van de provinciale opleidingen voor lokale toezichthouders milieu en ruimtelijke ordening/stedenbouw. Binnen de afdeling Handhaving werd onderzocht welke mogelijkheden en middelen er zijn om op een zo efficiënt mogelijke wijze ondersteuning aan de lokale besturen aan te bieden. Concrete initiatieven zijn voorbereid voor implementatie in 2019 o.a. workshops koelinstallaties/bevoorradingsstations voor motorvoertuigen voor lokale milieutoezichthouders, overlegmomenten met lokale besturen + terreinondersteuning, opleiding handhaving ruimtelijke ordening i.s.m. bestuurscholen. Binnen de afdeling Handhaving werd een vernieuwd intern expertisenetwerk operationeel en wordt verder gerationaliseerd aan welke overlegstructuren wordt deelgenomen.
Werkovereenkomsten (door WID) van procedures en kwaliteitsvereisten voor het aanmaken, onderhouden en de opslag van analoge en digitale informatie (A2 audit Audit Vlaanderen)		Beheeren van regels en richtlijnen voor het kwalitatief beheer van data- en informatie ter ondersteuning van het kennis- en expertisecentrum	Gerealiseerd	De nodige richtlijnen werden gecommuniceerd via de WID.
Verbeteren van de kwaliteit van de opslag van de metadata, die toegekend worden aan een parlementaire vraag (A5 en A6 audit Audit Vlaanderen)	Nieuw informatiesysteem voor parlementaire vragen is beschikbaar		Gerealiseerd	Het nieuw informatiesysteem voor de opvolging van parlementaire vragen is beschikbaar.
Inzetten op open standaarden en semantiek om geïntegreerde rapportering mogelijk te maken	De strategie uit zich in de uitgevoerde projecten	De strategie uit zich in de uitgevoerde projecten	Gerealiseerd	Linked Open Data strategie werd opgenomen binnen lopende projecten: zendantennes, IMIV.
Verder uitbouwen van het netwerk en de architectuurrichtlijnen ter ondersteuning van informatiediensten en digitalisering	1. Set van regels en richtlijnen ter ondersteuning van informatiediensten en digitalisering beschikbaar; hiervan gebeurt een maandelijkse evaluatie binnen DIDM 2. Visiedocument GIS-beleid departement beschikbaar; het hierin beschreven GIS-beleid is goedgekeurd door de Directieraad en voorgesteld op het managementcomité	1. Tussentijds actualiseren van de departementale onderzoeksagenda 2019 en opmaken van de departementale onderzoeksagenda 2020 Externe toets via Wetenschappelijke Raad (academici, experts van andere beleidsdomeinen...)	Gerealiseerd	Regels en richtlijnen werden en worden maandelijks geactualiseerd en opgevolgd in de 'Enterprise Architecture and Governance' werkgroep bij DIDM. Daarnaast is er ook opvolging van de VO-richtlijnen via de werkgroep digitalisering van het stuurorgaan.
Organiseren van het GIS-beleid binnen Departement Omgeving en verder uitbouwen van de GDI-infrastructuur		Implementeren van het goedgekeurde GIS-beleid binnen het departement en verder afstemmen met andere actoren binnen beleidsdomein	Kleine afwijking	1. Een visiedocument GIS-beleid departement werd opgemaakt. Dit wordt nog bijgesteld o.b.v. GIS-noden binnen het Departement Omgeving.
Tussentijds actualiseren van de departementale onderzoeksagenda 2018 en opmaken van de departementale onderzoeksagenda 2019	1. Overleg via kwaliteitskamer en thematische overlegsgroepen 2. Formele goedkeuring DR 3. Afstemming betrokken kabinetten 4. Bundeling van resultaten in onderzoeksdatabase die extern kan geraadpleegd worden	1. Tussentijds actualiseren van de departementale onderzoeksagenda 2019 en opmaken van de departementale onderzoeksagenda 2020 Externe toets via Wetenschappelijke Raad (academici, experts van andere beleidsdomeinen...)	Op schema	Onderzoeksagenda 2018: de tussentijdse actualisering werd goedgekeurd door de Directieraad op 13/07/2018. Onderzoeksagenda 2019: 1. Er vonden 2 vergaderingen van de kwaliteitskamer plaats (25/10/2018 en 20/11/2018) en tussentijdse thematische werksessies (6 en 8/11/2018). 2. De goedkeuring door de Directieraad vond plaats op 21/12/2018. 3. De toelichting aan het kabinet Omgeving vond plaats op 03/12/2018. 4. De onderzoeksresultaten zullen vanaf het najaar van 2019 worden ontloten via FRIS.
Uitvoeren onderzoeksopdrachten en opvolgen interne en externe onderzoeksopdrachten: cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2018 (zie bijlage: onderzoeksagenda)	80% uitvoering van de goedgekeurde agenda: streefwaarde 80%	Uitvoeren onderzoeksopdrachten en opvolgen interne en externe onderzoeksopdrachten: cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2019	Gerealiseerd	De uitvoering van de in 2018 gegunde onderzoeksopdrachten zal hoofdzakelijk in 2019 gebeuren.
Samenwerken met vooraanstaande kenniscentra en waar mogelijk bundelen van middelen, expertise en kennis voor toekomstverkenning, onderzoek, statistiek, monitoring en beleidsvaluatie: - Afstemmen binnen het beleidsdomein NVMM, OVAM, ANB, INBO, VLM, VEA, AOE en Wonen Vlaanderen - Afstemmen met de Vlaamse onderzoeksinstellingen INBO en ILVO en het strategisch onderzoekscentrum VITO, het Steunpunt Milieu en Gezondheid en andere partners uit de academische wereld in binnen- en buitenland		Samenwerken met vooraanstaande kenniscentra en waar mogelijk bundelen van middelen, expertise en kennis voor toekomstverkenning, onderzoek, statistiek, monitoring en beleidsvaluatie: - Afstemmen binnen het beleidsdomein NVMM, OVAM, ANB, INBO, VLM, VEA, AOE en Wonen Vlaanderen - Afstemmen met de Vlaamse onderzoeksinstellingen INBO en ILVO en het strategisch onderzoekscentrum VITO, het Steunpunt Milieu en Gezondheid en andere partners uit de academische wereld in binnen- en buitenland	Gerealiseerd	Afstemming voor onderzoeksagenda 2018 werd gerealiseerd in eerste half van 2018. De opvolging van VITO-referentietaken 2018 en het Steunpunt Milieu en Gezondheid verliep zoals gepland.
Samen met BW voorbereiden van het beheersreglement 2019-2023 van de VITO-referentietaken	Bijdrage van DOGM klaar eind april 2018		Kleine afwijking	Het nieuwe beheersreglement wordt ambtlijk voorbereid en onderhandelingen over het Convenant tussen de Vlaamse Regering en VITO nog niet zijn afgerond, werd de politieke bespreking van dit document niet opgestart in 2018.
Opmaken van een eerste inventarisatie van de beleids- en beheersindicatoren van het Departement Omgeving	Inventaris beschikbaar	Optimaliseren en beheeren van de beleids- en beheersindicatoren van het Departement Omgeving	Op schema	Tegen eind 2018 wordt een eerste inventaris gepubliceerd.

Optimaliseren, beheren en ontsluiten van de eigen beleids- en beheersindicatoren van VPO bijv. indicatoren Ruimtelijk Rendement, indicatoren VCRO-instrumentarium, indicatoren erosie en sedimenttransport, ...	Optimaliseren, beheren en ontsluiten van de eigen beleids- en beheersindicatoren van VPO bijv. indicatoren Ruimtelijk Rendement, indicatoren VCRO-instrumentarium, indicatoren erosie en sedimenttransport, ...	Op schema	De nieuwe indicatoren die i.k.v. RURA werden ontwikkeld werden allemaal ontsloten als open geodaa via de nieuwe Ruimtemonitor (in via Geopunt). De updates voor 2019 werden in 2019 door de indicatoren Ruimtelijk Rendement zijn klaar (maar nog niet ontsloten).
Planteren en opvolgen van studieopdrachten i.k.v. de VTO-referentietaken (zie bijlage onderzoeksagenda)	Planteren en opvolgen van studieopdrachten i.k.v. de VTO-referentietaken (zie bijlage onderzoeksagenda)	Gerealiseerd	De studieopdrachten i.k.v. de VTO-referentietaken worden aangestuurd en opgevolgd. Dit loopt door in 2019
Deelnemen aan en voorzitten van de stuurgroep referentietaken ILVO	Deelnemen aan en voorzitten van de stuurgroep referentietaken ILVO	Op schema	De stuurgroep referentietaken ILVO wordt voortgezet.
Samenwerken met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid in het kader van adviseren en besluitvorming toelatingsdossiers Genetisch Gemodificeerde en Pathogene Organismen	Samenwerken met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid in het kader van adviseren en besluitvorming toelatingsdossiers Genetisch Gemodificeerde en Pathogene Organismen	Op schema	Ondanks de beperkte tijd voor deze taak en gezien de jarenlange samenwerking blijft de samenwerking/overleg vlot verlopen. Er wordt bij knelpunten constructief overlegd, maar tijdgebrek brengt met zich mee dat het soms lang duurt voordat dit kan gebeuren. De adviseringen en beslissingen zijn voorlopig nog voor 90% tijdig.
Ontwikkelen en beheren van monitoringssystemen voor beleid en beheer	Ontwikkelen en beheren van monitoringssystemen voor beleid en beheer	Gerealiseerd	De nieuwe Ruimtemonitor staat in productie lo.a. ook met data uit het Ruimterapport. Het jaarverslag van het Monitoringstelsel Duurzaam Oppervlaktedstoffenbeleid met gegevens van 2015 werd afgewerkt en verspreid.
Leveren van beleidsgerichte input voor internationale beleidsprocessen m.b.t. omgeving en gezondheid, bodembescherming, valorisatie ondergrond en diepe ondergrond (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier)	Leveren van beleidsgerichte input voor internationale beleidsprocessen m.b.t. omgeving en gezondheid, bodembescherming, valorisatie ondergrond en diepe ondergrond (als Vlaams expert, Vlaamse trekker en/of Belgisch piloot voor een dossier)	Gerealiseerd	Europese dossiers m.b.t. het beleid inzake Raw Materials werden opgevolgd.
Leveren van beleidsgerichte input voor DOMG-brede, omgevingsdomein-brede of VO-brede beleidsprocessen of -projecten: BRV, Klimaatvisie 2050, 3de Waterbeleidsnota, Visie 2050, Vlaams doelstellingenkader SDG's, beleidsbrief, ...	Leveren van beleidsgerichte input voor DOMG-brede, omgevingsdomein-brede of VO-brede beleidsprocessen of -projecten: BRV, Klimaatvisie 2050, 3de Waterbeleidsnota, Visie 2050, Vlaams doelstellingenkader SDG's, bijdrage administratie regeerprogramma, beleidsnota, ...	Gerealiseerd	De bijdrage van VPO werd telkens tijdig geleverd.
Leveren van GIS-technische input voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen: cfr. actieplan 2018 GRUP's	Leveren van GIS-technische input voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen: cfr. actieplan 2018 GRUP's	Gerealiseerd	GIS-technische input voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen werd steeds tijdig en kwaliteitsvol geleverd.
Actualiseren, beheren en ontsluiten van geodatabanken	Aantal goedgekeurde GRUP die na maximaal 14 dagen geografisch ontsloten worden: streefwaarde = 100%	Gerealiseerd	Alle in 2018 goedgekeurde GRUP's werden na maximaal 14 dagen geografisch ontsloten.
Gewestelijke RUP	Gewestelijke RUP	Op schema	Het voeden van digitale planningsregisters via het DSI-platform zit op schema.
Beheren en waar nodig verbeteren van de geodatabank gewestplannen	Beheren en waar nodig verbeteren van de geodatabank gewestplannen	Op schema	Wernietingen werd opgevraagd bij het Kadaster (nog niet alles ontvangen). De aanpassing van de digitale gewestplanninginformatie i.k.v. de aankomende decreetale "schraping reservatiestroken" werd voorbereid.
Actualiseren, beheren en ontsluiten van de WUG-atlas	Actualiseren, beheren en ontsluiten van de WUG-atlas	Gerealiseerd	Dit is in juni 2018 geactualiseerd.
Actualiseren, beheren en ontsluiten van de geodatabank vergunde windturbines	Actualiseren, beheren en ontsluiten van de geodatabank vergunde windturbines	Kleine afwijking	Omdat het nog steeds bijzonder moeilijk is om op een vlotte manier data uit het omgevingsregister te halen, hebben we geen 100% correcte overzicht meer.
Creëren, actualiseren, beheren en ontsluiten van andere geodatabanken i.v.m. het instrumentarium VCRO (bijv. planologische attesten, verzamelde ROP, verzamelde vergunningenregisters, ...)	Creëren, actualiseren, beheren en ontsluiten van andere geodatabanken i.v.m. het instrumentarium VCRO (bijv. planologische attesten, verzamelde ROP, verzamelde vergunningenregisters, ...)	Gerealiseerd	Dit is een permanente opdracht.
In co-productie ontwikkelen en beheren van het uitwisselplatform (Digitale Stedenbouwkundige Informatie (DSI))	DSI-platform beschikbaar, voor verplichte instap door alle Vlaamse besturen op 1 juni 2018	Op schema	Het sinds 01/06/2018 verplicht opslaan van alle nieuwe RUP-procedurestappen op het DSI-platform verloopt zonder grote problemen. De openstaande acties uit het afgesproken DSI-jaarplan 2018 zijn lopende.
Beheren van het Planningsregister, Vergunningenregister, Register onbebouwde percelen. Zoeken naar efficiëntiewinsten via de digitalisering van de registers via DSI (voor planningsregisters), Terra (voor ROP)	Beheren van het Planningsregister, Vergunningenregister, Register onbebouwde percelen. Zoeken naar efficiëntiewinsten via de digitalisering van de registers via DSI (voor planningsregisters), Terra (voor ROP)	Op schema	Het voeden van digitale planningsregisters via het DSI-platform zit op schema.
Opzetten van een monitoring van het omgevingsvergunningenregister	Opzetten van een monitoring van het omgevingsvergunningenregister	Bij te sturen	Er is nog geen omgevingsvergunningenregister beschikbaar. De monitoring gebeurt via de DSI op het loket zelf, in afwachting van een betere oplossing (datastructuur loket, 6 maanden vooraf niet geschikt, en wijzigd soms nog). Het opzetten van een publicatiedatabank (omgevingsvergunningenregister) verdient hogere prioriteit i.k.v. werkplan 2019 OMV, DIDM, G.O.P., VPOI.
Participeren aan internationale, intergewestelijke kennis-, informatie- en beleidsnetwerken	Participeren aan internationale, intergewestelijke kennis-, informatie- en beleidsnetwerken	Op schema	Bijdrage aan o.a. INSIL, ESP, GSP, EU Soil Experts Group, nitraatcomité, ESPON, deelnemen aan werkgroep risicobeheer chemische stoffen, NBHAP vergaderingen, voorbereiden GICLG beslissingen.
Participeren aan overleg Statistiek Vlaanderen, VRIND, platform statistiek, ...	Participeren aan overleg Statistiek Vlaanderen, VRIND, platform statistiek, ...	Op schema	Het materiaal van o.a. Gezond uit eigen grond, Stok slim en Binnemilieu wordt op vraag opgestuurd.
Verspreiden van informatie en kennis via studiedagen en andere vormen van opleiding via aanmaken informatiedragers	Verspreiden van informatie en kennis via studiedagen en andere vormen van opleiding via aanmaken informatiedragers	Op schema	Overlegmomenten met partners VPO en OVAM van het MDO gaan op regelmatige tijdstippen door voor de ontwikkeling van webpagina's i.k.v. de nieuwe manier van rapporteren.
Instaan voor het uitwerken en verspreiden van sensibilisatie- en educatieproducten omgeving en gezondheid, bodembescherming, valorisatie ondergrond en diepe ondergrond	Instaan voor het uitwerken en verspreiden van sensibilisatie- en educatieproducten omgeving en gezondheid, bodembescherming, valorisatie ondergrond en diepe ondergrond	Op schema	Het materiaal van o.a. Gezond uit eigen grond, Stok slim en Binnemilieu wordt op vraag opgestuurd.
Verankeren en verspreiden van expertise m.b.t. ruimtelijke thema's omgeving en gezondheid, bodem, ondergrond en diepe ondergrond, door het beantwoorden van vragen	Verankeren en verspreiden van expertise m.b.t. ruimtelijke thema's omgeving en gezondheid, bodem, ondergrond en diepe ondergrond, door het beantwoorden van vragen	Op schema	Dit is een permanente opdracht.
Bijdragen aan de monitoring en rapportering op initiatief van andere entiteiten: Bijdrage aan MIRA, NARA, LARA, VRIND, rapportering SCGP, ...	Bijdragen aan de monitoring en rapportering op initiatief van andere entiteiten: Bijdrage aan MIRA, NARA, LARA, VRIND, rapportering SCGP, ...	Op schema	Er werd tijdig input geleverd voor NARA en LARA (op vraag).
Monitoren en rapporteren: opmaken Ruimterapport	Monitoren en rapporteren: opmaken Ruimterapport	Gerealiseerd	Het Ruimterapport werd op 11/12/2018 wereldkundig gemaakt.
Uitvoeren evaluatieopdrachten en evaluatieopdrachten, cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2018 (zie bijlage onderzoeksagenda)	Uitvoeren evaluatieopdrachten en evaluatieopdrachten, cfr. Departementale Onderzoeksagenda 2018 (zie bijlage onderzoeksagenda)	Op schema	De evaluatieopdrachten uit de onderzoeksagenda werden opgevolgd via de stuurgroepen. Een eigen evaluatieopdracht 'Green Deals' werd in het najaar opgestart en er wordt meegewerkt aan de evaluatie van het Erosiebeleid.
Bijdragen aan Europese en internationale beleidsopvolgings- en evaluatieprocessen	Bijdragen aan Europese en internationale beleidsopvolgings- en evaluatieprocessen	Op schema	In het najaar 2018 werd de Vlaamse reactie op het ontwerp-rapport m.b.t. de evaluatie van het milieubeleid aan de Europese Commissie bezorgd. Tevens werd insteek gegeven voor de jaarlijkse Fact Finding Mission en voor de bilaterale ontmoeting tussen de EC en België in kader van het Europees Semester.
Instaan voor de toepassing en actualisering van BBT	Instaan voor de toepassing en actualisering van BBT	Op schema	De lopende VLAREN-trein werd op 20/07/2018 een eerste maal principieel goedgekeurd.
Initiëren, coördineren en opvolgen van beleidsrelevante onderzoeksprojecten, BBT- en andere kennisstudies	Initiëren, coördineren en opvolgen van beleidsrelevante onderzoeksprojecten, BBT- en andere kennisstudies	Op schema	De studie met doorlooptijd van 9 maanden is effectief gestart in april 2018 en is in december 2018 nagevolgd afgewerkt.
Voorzien van de permanente werking van de Vlaamse kennis- en vormingscentra voor Natuur en Milieu	Voorzien van de permanente werking van de Vlaamse kennis- en vormingscentra voor Natuur en Milieu	Op schema	De permanente werking van de Vlaamse kennis- en vormingscentra voor Natuur en Milieu werd voortgezet.
Optimaliseren en actualiseren van cartografie als kennisinstrument i.k.v. beleidsuitvoering	Optimaliseren en actualiseren van cartografie als kennisinstrument i.k.v. beleidsuitvoering	Op schema	Het project 'Digitale met-toets' is inhoudelijk bijgesteld van een scopingtool naar een beslissingstool. Dit project zit verder op tijdschema. Het ontwikkelen van kwetsbaarheidskaarten op korte termijn bleek niet mogelijk uit het voorbereidend/verkenkend onderzoek. Kwetsbaarheidskaarten worden in het kader van deze opdracht niet geactualiseerd of opgemaakt.
Opbouwen van kennis m.b.t. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Opbouwen van kennis m.b.t. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Gerealiseerd	Het team EV heeft 5 studies afgerond. De streefwaarde is ruimschoots gehaald. De denktank werkt goed.
Uitdragen kennis en expertise m.b.t. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Uitdragen kennis en expertise m.b.t. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Op schema	Er wordt ingezet op kennisoverdracht naar diverse doelgroepen en er wordt deelgenomen aan kennisplatforms.
Ontwikkelen van interactieve kennisplatformen i.k.v. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Ontwikkelen van interactieve kennisplatformen i.k.v. uitvoeren omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en realisatiegerichte gebiedswerking	Kleine afwijking	Het team EV heeft 1 forum en 5 uitwisselingsmomenten georganiseerd. Het forum strategische projecten en het forum Mer zijn georganiseerd. Meer structurele platformwerking is uitgesteld wegens gebrek aan VTE.
Verlenen adviezen over uitvoeren milieueffectrapportage	Verlenen adviezen over uitvoeren milieueffectrapportage	Op schema	Er zijn 4 adviezen op beroepen gegeven en 20 GO-dossiers behandeld.
Verlenen adviezen over uitvoeren omgevingsveiligheid	Verlenen adviezen over uitvoeren omgevingsveiligheid	Op schema	Er zijn 160 dossiers geadviseerd.
Uitdragen kennis en expertise i.k.v. uitvoeren integraal waterbeleid	Uitdragen kennis en expertise i.k.v. uitvoeren integraal waterbeleid	Op schema	Er is ingezet op kennisoverdracht naar diverse doelgroepen en er wordt deelgenomen aan kennisplatforms.
Bijdragen beleidsontwikkeling i.k.v. methodologie milieueffectrapportage en omgevingsveiligheid	Bijdragen beleidsontwikkeling i.k.v. methodologie milieueffectrapportage en omgevingsveiligheid	Bij te sturen	Er werden geen voorstellen geformuleerd wegens gebrek aan VTE.
Opmaken en beheren van praktijkgerichte kennisdocumenten, handleidingen en richtlijnenboeken m.b.t. milieueffectrapportage, omgevingsveiligheid of gebiedswerking	Opmaken en beheren van praktijkgerichte kennisdocumenten, handleidingen en richtlijnenboeken m.b.t. milieueffectrapportage, omgevingsveiligheid of gebiedswerking	Bij te sturen	Het handboek risicoberekeningen werd aangepast en een hulpmiddel om na te gaan of het team EV adviseerinstaat is voor aanvragen van omgevingsvergunningen werd ontwikkeld. Er is onvoldoende VTE beschikbaar voor kennisproductie.
Strategische krachtlijn 4: We zijn een betrouwbare en evidente partner in een maatschappelijk en bestuurlijk netwerk van lokale tot internationaal niveau			
Budget: 30.680.000 euro (=40.092.000 euro apparaat en VTE bij -10%)		Benutting budget: = 95% 35.075.000 euro (= 28.093.000 euro beleid (94%) en euro 5.982.000 apparaat (98%))	

Voorbereiden nieuwe Green Deals rond ruimte	Green Deals ruimte afgesloten		Op te starten	Wegens aanpassing van het voorafgaand beslissingstraject Green Deals moet de aanpak bijgestuurd worden en moeten opnieuw verkennende gesprekken gevoerd worden.
Samenwerken rond vrijwillige bottom-up engagementen onder de vorm van Green Deals	Green Deals gerealiseerd	Realiseren van 10 Green Deals	Kleine afwijking	Er zijn tegen 2018 3 bijkomende deals getekend, waardoor het totaal op 5 staat. Voor begin 2019 staan er nog 2 deals klaar om te worden ondertekend. Ondanks het aanwezige enthousiasme wordt schijnbaar de duur van de totstandkoming van een deal onderschat. Dit zal onderdeel uitmaken van de tussentijdse evaluatie door VPO die eind 2018 is gestart en in het voorjaar van 2019 wordt afgerond.
Bij het project Milieuzorg Op School (MOS 3.0) focus op Klimaattrajecten, vergroening van de schoolomgeving en buiten lesgeven			Op schema	De specifieke trajecten werd er thematische focus gelegd op vergroening en klimaat.
Voorbereiden van een vervolg van het project Milieuzorg Op School (MOS 3.0)	1 Visiedag georganiseerd 3 Voorstel uitgewerkt		Gerealiseerd	Er werd een concreet voorstel uitgewerkt in coöperatie met doelgroep en partners. Het goedkeuringdossier voor agendering op de Vlaamse Regering werd aan het kabinet overgemaakt.
Binnen het Ecomampus-programma bijzondere aandacht geven aan Klimaat - Opzetten van verschillende professionaliseringsinitiatieven en lerende netwerken voor docenten, onderzoekers en studenten - Via de vernieuwde Commissie Duurzaam Hoger Onderwijs werken aan een ondernemend klimaat voor duurzaamheid binnen het hoger onderwijs - Op een studiedag tonen waar het Vlaams hoger onderwijs staat op vlak van duurzaamheid	1 Lerend netwerk opgezet 2 Studiedag georganiseerd		Op schema	De initiatieven van Ecomampus verliepen volgens schema en de internationale conferentie 'Future Forward Summit' vond plaats van 17 t.e.m. 19/10/2018.
Omzetten van de beleidsaanbevelingen uit het onderzoek naar agro-ecologie in land- en tuinbouweducatie in Vlaanderen, om agro-ecologische principes te integreren in educatie voor land- en tuinbouw	1 Plan van aanpak voor omzetting beleidsaanbevelingen uitgewerkt 2 Beleidsaanbevelingen geïmplementeerd		Op schema	Verscheidene acties werden opgestart in samenwerking met verschillende interne en externe partners, o.a. verlenging van de opdracht voor 'Lerend netwerk agro-ecologie en biologische landbouw', brainstorm voor lerend netwerk Hoger Onderwijs, opleiding tijdens en aanleg agro-ecologisch veldje in De Helix, samenbrengen van een universiteit en een hogeschool in een transdisciplinaire setting om haalbare voorstellen te formuleren op bedrijfsniveau als leercaus.
Binnen het Programma Natuur- en Milieueducatie (NME) verder inzetten op de vorming van het werkveld met de cursus NME en Educatie voor Duurzaam Ontwikkeling (EDO) en een expertenopleiding. Ook in de centra ligt de focus op klimaat zowel binnen het project 'Open Kaart, Regio onder de loep' als met een nieuwe tijdelijke tentoonstelling en nieuw educatief aanbod. In 2018 komt er een specifiek educatief aanbod voor blinden en slechtzienden. De campagne 'Week van de bij' focust in 2018 op functioneel schoolgroen	1 Nieuwe tijdelijke tentoonstelling beschikbaar 2 Nieuw educatief materiaal beschikbaar 3 Campagne uitgevoerd		Gerealiseerd	In 2018 werd succesvol een cursus natuur- en milieueducatie en educatie voor duurzame ontwikkeling georganiseerd van 28/02/2018 tot 02/03/2018 in De Helix. De cursus werd door de deelnemers als heel positief geëvalueerd. De tentoonstelling 'Open Kaart, Regio onder de loep' had als thema Klimaat; er werd een uitnodigend en wandelonderzoek klimaat uitgewerkt. Het Vinderpad voor blinden en slechtzienden werd aangelegd en uitgewerkt en een app werd daarvoor ontwikkeld. Op 27 mei ging voor de 5de keer de campagne 'Week van de bij' met thema functioneel schoolgroen door in de Plantentuin van Meise met een academisch gedeelte en een bijenfeest. Voorafgaand ging daar op 8 mei voor de lokale scholen het Bijenbal door.
Coördineren van het project 'Groene economie en zorg'			Op schema	De uitvoering verloopt zoals overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomst. Voorbereidingen voor een vervolg in het volgende semester zijn bezig en op schema.
Coördineren van het Klimaatplan Vlaamse overheid. Binnen de actieplannen verder werken aan een ondersteunend aanbod voor de Vlaamse entiteiten	Rapportage Klimaatplan Vlaamse overheid beschikbaar		Gerealiseerd	De rapportage is door de Vlaamse Regering bekrachtigd en gecommuniceerd naar de entiteiten. Focus na de rapportering ligt op het verbeteren van de datakwaliteit.
Advies verlenen bij overheidsopdrachten, opzetten experimenten en ontwikkelen van ondersteunende instrumenten zoals duurzaamheidscriteria in het kader van het Vlaams Plan Duurzaam en Innovatieve Overheidsopdrachten (IDOI)	Aantal adviezen verleend binnen afgesproken termijn: streefdoel = 100%		Op schema	Adviezen verleend in 2018: 31 adviezen aan HFB en 26 adviezen aan anderen, waarvan 2 adviezen niet binnen de voor de indicator voorziene termijn van 30 dagen (op vraag van klant). De ontwikkeling van LCC-instrument voor binnenverlichting werd opgestart begin juni 2018, n.a.v. vooronderzoek uitgevoerd in 2017. De actualisatie van de minimumcriteria Vlaamse overheid is opgestart op 19/11/2018. De actualisatie van de leidraad schoonmaakdiensten is opgestart op 16/11/2018. Zowel de ontwikkeling van een LCC-instrument voor binnenverlichting, de actualisatie van de minimumcriteria als de actualisatie van de leidraad voor schoonmaakmiddelen lopen door in 2019.
Coördineren van de samenwerking met de economische actoren binnen de ketenroadmap voedselverlies - Samen met de partners VVSG, Vloco en KOMOSIE het Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies organiseren - Coördineren van de interdepartementale werkgroep voor beleidsafstemming rond het thema voedselverlies			Op schema	De voortgangsrapportage 2018 werd eind 2018 voorbereid en zal begin 2019 voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. De voortgangsrapportage betreft een uitgebreid Excel-bestand met een 130-tal concrete acties, projecten en initiatieven. Zie http://www.voedselverlies.be/wat-wij-eraan-doen . Via het 'Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies' werden lokale besturen ondersteund in hun beleid rond voedselverlies. Er werden workshops georganiseerd en een praktijkboek met bruikbare acties voor lokale besturen verspreid. Zie www.voedselverlies.be/voor-professionals . Meer voorbeelden: http://www.voedselverlies.be/wat-wij-eraan-doen In 2018 werden ook gegevens verzameld voor de tussentijdse monitor die in het voorjaar 2019 zal gepubliceerd worden.
Doelgericht deelnemen aan internationale en Europese programma's, initiatieven en netwerken m.b.t. handhaving uitvoering		Doelgericht deelnemen aan internationale en Europese programma's, initiatieven en netwerken m.b.t. handhaving uitvoering	Gerealiseerd	Voor de uitvoering van het <i>Environmental Compliance and Governance</i> actieplan van de Europese Commissie werden op departementaal, beleidsdomein- en nationaal niveau de nodige overlegstructuren en rollen voorzien, standpunten opgesteld en in beeld gegeven. Ook de deelname aan IMPEL-projecten en -overleg verloopt georganiseerd en op schema.
Doelgericht deelnemen aan internationale en Europese initiatieven en netwerken m.b.t. omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en gebiedswerking		Doelgericht deelnemen aan internationale en Europese initiatieven en netwerken m.b.t. omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en gebiedswerking	Op schema	Er wordt deelgenomen aan internationale en Europese initiatieven en netwerken m.b.t. omgevingsveiligheid, milieueffectrapportage en gebiedswerking.
Verder inzetten op een gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen	Definitieve vaststelling: - RUP Bouwelbos, Hemsele en steilrand Moregem - RUP Vallei van de Nederaalbeek - RUP Blerweerd - RUP Moervaartvallei fase 1 Voorlopige en definitieve vaststelling: - RUP Kustpolders tussen Jabbeke, Oudenburg en Stahille - RUP Omgeving Vliegvelde Malle - RUP Enclaves Hoge Kempen - RUP Kempische Kleiputten - RUP Vallei van de Grote Nete van Zammelsbroek tot Heist op den Berg - RUP Landbouwgebieden en beekvalleien Sint-Lievens-Houtem en Kottebos - RUP Benedennete in Lier - RUP Vinderhoutse bossen - RUP Scheldepolders Hingene Startnota, scopingnota, plenaire vergadering en voorlopige vaststelling: - RUP Kasteelpark Merode Plenaire vergadering en voorlopige vaststelling: - RUP Demervallei Diep-Werchter	Verderzitten lopende RUP-procedures. Nieuw op te starten processen nader te bepalen op basis van de voortgangsrapportage uitvoering programma 2018 en beslissingen coördinatieplatform over programma 2019 in december 2018	Op schema	Het departement werkte alle ontwerp RUP's volgens de voorgenomen planning af. De dossiers zijn overgemaakt aan de minister, maar besluitvorming over de ontwerp RUP's blijft in een aantal gevallen uit. Het RUP Kempische Kleiputten werd niet definitief vastgesteld ontwerp van rechtswege vervallen. Het definitief RUP Benedennete is afgewerkt en moet begin 2019 nog definitief vastgesteld worden. Er is nog geen beslissing van de Vlaamse Regering over de 7 afgewerkte ontwerp-RUP's Kustpolders, Vliegvelde Malle, Enclaves Hoge Kempen, Grote Nete, Scheldepolders Hingene, Vinderhoutse Bossen, Sint-Lievens-Houtem en Kottebos. Er is nog geen beslissing over de afgewerkte startnota Kasteelpark De Merode. De startnota's Benedenvliet, Bovenzanden en Fort van Lillo zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering.
Faciliteren van de invoering van lage-emissiezones (LEZ) via ondersteuning van gemeenten Ondersteunen van lokale overheden in hun luchtbeleid	Voorbereidende gesprekken met geïnteresseerde lokale besturen gehouden	Concreet voorbereiden van de LEZ in Gent en Mechelen in overleg met de lokale besturen	Gerealiseerd	De LEZ krijgen vorm in samenwerking met de lokale besturen. Dit loopt door in 2019.
Inzetten aantrekken/communiceren van Europese financieringsbronnen voor de versterking van het Vlaams klimaatbeleid	Uitvoering BE2REEL-project op schema	Verkennen van nieuwe projecten	Gerealiseerd	Actie E3 van het BE2REEL-project waarvoor het departement verantwoordelijk is, werd volledig uitgevoerd (3-talige brochure, kick off event voor stakeholders). Andere activiteiten worden opgenomen door andere partners.

- Monitoren van reeds uitgevoerde ontspanningsprojecten - Verderzetten van het project 'Dieren onder Wielen' - Mee uitvoeren van een studie als voorbereiding voor de bouw van een ecorecreaduct over de N75 - Mee bouwen aan een ecodeuct over de N25 in het Meerdalwoud en mee participeren in de aanleg van het eerste wilddetectiesysteem in Vlaanderen - Verder opvolgen van het project 'Groen in de bouw' en inzetten op een verrijping van bestekken en op deelname aan onderzoek - Samen met gastland Nederland de internationale IENE (Infra Eco Network Europe) 2018 conferentie organiseren	0 Studie ecorecreaduct N75 uitgevoerd 20 Conferentie is georganiseerd		Geïmplementeerd - In 2018 werd de 17 monitoring van het ecodeuct De Munt gestart en de tussentijdse resultaten gepresenteerd. De eindresultaten worden verwacht in maart 2019. - Het vervolg van het project Dieren onder de Wielen startte in maart 2018 en loopt tot maart 2021. - Deelopdracht 1 van de voorbereidende studie voor de bouw van een ecorecreaduct over de N75 loopt en zal in 2019 afgerond worden. De volgende deelopdrachten starten afhankelijk van afzonderlijke aanvangsbevelen. - De bouw van het 2e ecodeuct over de N25 in het Meerdalwoud startte in 2018 en zal voltooid zijn medio 2019. De aanleg van het wilddetectiesysteem langs de N73 is gestart (voltooiing voorzien voorjaar 2019). - In uitvoering van het project Groen in de Bouw werd in 2018 een studiedag georganiseerd, samenwerkingen verdergezet met diverse partners, werd verder gewerkt aan kennisdeling, promotie en aanpassing van standaardbestek 58250 en werd het NTMB-ecosysteem verder uitgewerkt voor de groep levende materialen. - De IENE-conferentie vond plaats in Eindhoven van 10/09-14/09/2018.
- Via de Atria lerende netwerken, het Yammernetwerk en partneroverlegmomenten samenwerken met lokale besturen in functie van inhoudelijke afstemming en kennisdeling over nieuw beleid en regelgeving zoals BRV, beleidsplanning, omgevingsvergunning, nieuwe RUP-procedure, voedselverlies, digitale vergunning, digitale stedenbouwkundige informatie, doorwerking onderzoeksresultaten, lasten en voorwaarden bij vergunnen, ontspanningsprojecten, ecosystemendiensten, ...)			Op schema - Het Atrium lerend netwerk werd sterker in functie van samenwerking, sensibilisering en kennisuitwisseling rond beleidsthema's uitgebouwd en meer gericht op omgevingsthema's en -medewerkers. Een eerste ronde van lokale atria bracht een goede interactie rond de wijziging die de codestrein toegebracht. Lokale beleidsmakers werden ook betrokken in functie van de rol die zij in de procedure of het beslissingsproces spelen en de bijkomende beleidsruimte die daarbij ontstond. Een ronde van provinciale atria bracht een verbreding van kennis over lokale mogelijkheden en ging over restruimtes, kwalitatief verdichten, hoe lokale beleid maken en digitale stedenbouwkundige informatie. - De tweede ronde lokale atria varieerde per provincie, doch een overkoepelende noemer was het aandacht hebben rond beleid maken over thema's zoals kleinhandel (centrum versus baanwinkels), kernverdichting, herverkaveling, ... De provinciale atria van het najaar hadden een uitgesproken focus op het verhaal van lasten, met een inleiding in vastgoedrekenen. Daarnaast werd gewerkt aan verbredingsthema's via het verhaal van de Week van de Bij of de hemelwaterplannen. - De Yammer-community rond het Atrium Lerend Netwerk blijft groeien. Het platform ontwikkelt zich steeds meer in dubbele richting: het bevragen van de beschikbare kennis, praktijk en ervaring bij lokale collega's enerzijds en het afwegen van mogelijkheden die bestaande en nieuwe regelgeving kan bieden in de lokale praktijk.
- Op het vlak van de milieu- en klimaatuitdagingen - Voeren van interbestuurlijk partneroverleg rond het - Samenwerkingsoverleg - organiseren van lerende netwerken rond de uitbouw van blauwgroene netwerken	1 Vlaams Netwerk van lokale besturen tegen voedselverlies is georganiseerd 2 Lerende netwerken rond blauwgroene netwerken zijn uitgebouwd		Op schema - 1 Overleg met VWSG, VLINTER en VWP heeft plaatsgevonden. De Samenwerkingsovereenkomst wordt verdergezet. - 2 Het lerend netwerk voedselverlies maakte een voorbeldenboek op voor lokale besturen rond verschillende aspecten van de voedselstrategie. De studie rond de problematiek van de distributie van voedseloverschotten wordt verder uitgevoerd. - 3 Er werd een Vlaams netwerk rond de Groene Functionele Belevingstrajecten (GFB) opgezet. Het concept werd op diverse fora toegelicht t.o.a. congres Publieke ruimte, studiedagen ANW, atria, ...
- Afstemmen met koepelorganisaties zoals VWP, VWSG en VLinter over inhoudelijke ondersteuning van lokale overheden inzake ruimtelijk, milieu- en klimaatbeleid - Verderzetten van de samenwerkingsovereenkomst met de vzw Publieke Ruimte - Verder uitbouwen van de kennispartnerschappen die het omgevingsbeleid bij de lokale besturen verankeren, via lerende netwerken, atria op maat, bottom-up en kennisuitwisselingskanalen - Versterken van de samenwerking om het beleid en regelgeving vanuit de lokale beleidspraktijk te kunnen voeren	- Afstemmingsoverleg is georganiseerd		Op schema - Er werd 12 miljoen euro voorzien voor klimaatprojecten van lokale besturen en verenigingen. De jury vond eind december plaats. De samenwerkingsovereenkomst Publieke Ruimte wordt verdergezet.
- Verder inzetten op het bieden van leertrajecten, projectprojecten en subsidies gericht op het empoweren van de lokale besturen; daarbij leren van goede praktijken en early adopters - Waar mogelijk zoeken van synergie met gelijkaardige initiatieven van de Vlaamse Bouwmeester en Stedenbeleid			Op schema - 2 of 3 lokale en 2 provinciale atria hebben plaatsgevonden, waarop kennis uitgewisseld is. Vooral workshops is een effectief middel hiertoe, als ook de informele contacten. De bottom-upvragen zijn gecapteerd. Ook via de Vlaamse en provinciale atria wordt kennis gecapteerd. Echter een heel logisch en formeel kanaal om kennis bij de partner (en dan vooral lokale besturen) te detecteren ligt niet voor de hand.
			Op schema - De open oproep "Proefruimten Ontwikkelen" is in samenwerking met de Vlaamse bouwmeester uitgewerkt, de juryering is voltooid, beslissingen i.v.m. de laureaten zijn uitgewerkt en de subsidies werden vastgelegd. - De bestekken "Communicatie en Participatie", "Juridische en financiële expertise" en het verslag "Processoördinator en ontwerpbegeleiders" zijn uitgewerkt, de offertes beoordeeld en de budgetten vastgelegd. - De open oproep "Herverkavelen" is in samenwerking met de Vlaamse bouwmeester in uitvoering. - De provinciale leertrajecten en de participatietrajecten in elke provincie werden opgevolgd.
- Ondersteunen van lokale overheden in hun energie- en klimaatbeleid door middel van tools en verkenning van verdere mogelijkheden voor ondersteuning	1 Nieuwe ICT-tool rond energieverbruik en emissies beschikbaar 2 Onderzoek rond maatregelentool opgestart	- Finaliseren en ter beschikking stellen van de maatregelentool	Geïmplementeerd - 1 De webtool leidde tot de opmaak van twee gecompileerde, open datasets energieverbruik en CO2-emissie met bijgevoegde betrouwbaarheidsindicatie en in een formaat dat gemakkelijk bruikbaar is voor provincies in cijfers en derde partijen. Er vonden 3 overlegmomenten in Brussel plaats met de opdrachtgever (28/03/2018 en 18/08/2018) en potentiële gebruikers (24/05/2018) om de verwachtingen af te toetsen. De set wordt gepubliceerd begin 2019 wanneer Fluvius de cijfers van 2016 actualiseerd heeft. - 2 De studie maatregelentool startte eind 2018 en de eerste stuurgroep vindt plaats op 31/01/2019. De looptijd is 9 maanden.
- Lanceren van het Europees project BENEHC voor de uitrol van clean power bank- en laadinfrastructuur	- Uitvoering BENEHC-project op schema	- Verder zetten van het BENEHC-project	Geïmplementeerd - Na afronding van de eerste call en start van de 22 geselecteerde projecten, werd in het najaar een tweede call georganiseerd voor het resterende budget. Hiervoor werden 24 projectvoorstellen ingediend. De selectie zal begin volgend jaar gebeuren.
- Versterken van de energiecoördinatie	- Toekomstgerichte takenverdeling met het Vlaams Energieagentschap en groep afgerond	- Voorbereiden van verdere versterking en uitbouw t.v.v. de volgende legislatuur	Kleine afwijking - Het inhoudelijk groepspad is nog niet afgerond. Het ontbreken van menselijke versterking in 2018 is daarin een belangrijke factor. Een aanwerving is voorzien begin 2019. De taakverdeling met VEA is nog niet geformaliseerd maar praktisch wel werkbaar. Ook de contacten en samenwerking met VREG verlopen vlot.
- Bestuurlijk overleg (organisatoren directieraad, managementcomité en beleidsraad Omgeving, entiteitsoverlegcomité)	- Overleg voorbereid volgens huishoudelijk reglement	- Bestuurlijk overleg	Op schema - 2 Continue opdracht. De agenda en begeleidende stukken worden tijdig bezorgd. - Verslagen met weergave van discussie en beslissing worden op zeer korte termijn voor nazicht bezorgd aan de voorzitter en aansluitend aan de leden van het overleg. Op basis van een actiejijf wordt de uitvoering van de afspraken gewaarborgd.
- Organiseren van het Atelier Partnerschappen om generieke kennisuitwisseling tussen de afdelingen van het departement te initiëren en faciliteren. Deze kennisuitwisseling omvat generieke, niet dossiergebonden initiatieven over het integrerende thema Omgeving (omvatten de 6 beleidsthema's), waarbij een traject richting specifieke doelgroepen afgewogen wordt of gepland is - Thema's die op het Atelier Partnerschappen aan bod komen zijn de implementatie van het BRV, de beleidsplanning, de gebiedswerking, lage emissiezones, voedselverlies, doorwerking omgevingsvergunning, digitale vergunning, vernieuwde RUP-procedure, digitale stedenbouwkundige informatie, doorwerking onderzoeksresultaten, ...	- Atelier Partnerschappen is georganiseerd		Op schema - Het Atelier Partnerschappen is opgestart, en heeft de naam PartnerPlaza gekregen. Er vonden al 6 overlegmomenten plaats. - Alle afdelingen worden betrokken, zowel via overleg als via een yammer-platform.
- Verlenen van Attesten Onderzoek & Ontwikkeling 'Investeringsafrek en belastingkrediet' en verder inhalen van de daarbij historisch opgebouwde achterstand - Coördineren van de samenwerkingsovereenkomst 2008-2019 met lokale besturen door opvolging, evaluatie en uitbetaling van nog lopende projecten - Evalueren en betalen van de subsidies 'doelgroepwerknemers' aan gemeenten	- Behandeling/graad attesten O&O: streefwaarde = 100%		Kleine afwijking - Er is een hogere instroom van dossiers van nieuwe bedrijven. In 2018 waren er 323 ingekomen dossiers en zijn er 324 dossiers afgehandeld, wat resulteert in een behandelingsgraad van 100%.
			Op schema - De ingediende rapportering van april 2018 werd geëvalueerd. De subsidie werd uitbetaald.
	- Uitvoeringscijfer voor vastleggingen en uitbetalingen t.o.v. begrotingsbedrag: streefwaarde = resp. 100% en 90%		Op schema - De evaluatie van de ingediende rapportering is afgerond en werd aan de gemeenten bezorgd. De subsidie werd aan de gemeenten uitbetaald. - Het uitvoeringscijfer voor vastleggingen en uitbetalingen t.o.v. begrotingsbedrag bedraagt elk 100%.
- Verzoeken van de administratieve en financiële opvolging van de subsidies 'DAC-statut' en VIA-akkoord'	- Uitvoeringscijfer voor vastleggingen en uitbetalingen t.o.v. begrotingsbedrag: streefwaarde = resp. 90% en 90%		Op schema - De projecten ad hoc subsidies werden financieel en inhoudelijk opgevolgd.
			Op schema - De streefwaarden werden behaald. - Het eerste en tweede voorschot van de DAC-dossiers 2018 werden vastgelegd en volgens de voorwaarden van het besluit uitbetaald. Voor de uitbetaling van de achterstallige saldo's werd een inhaalbeweging uitgevoerd in 2018 die verdergezet wordt in 2019. - De uitbreidingszekerstelling 2018 (VIA-akkoord) werd vastgelegd en volgens de voorwaarden van het besluit uitbetaald. De saldoberekeningen 2017 werden voor alle ingediende dossiers afgewerkt. - De eindejaarspremie 2018 (VIA-akkoord) werd vastgelegd en volgens de voorwaarden van het besluit uitbetaald.

Verzorgen van de administratieve en financiële opvolging van de subsidies 'VESOC-ondersteuning'	Uitvoeringscijfer voor vastleggingen en uitbetalingen t.o.v. begrotingsbedrag: streefwaarde = resp. 90% en 90%		Op schema	De streefwaarden werden behaald. Het dossier van 2018 werd vastgelegd en een eerste schijf werd volgens de voorwaarden van het ministerieel besluit uitbetaald. De saldoberekening van 2017 werd uitgevoerd en gecommuniceerd naar de begunstigde.
Onderhouden en verbeteren van het milieumanagementsysteem (MMS). Installeren bestuursverschuivend overlegplatform op projectbasis in kader van operationaliseren onderscheid bebouwde/ontbebouwde gebieden en stimuleren van het toepassen van maatschappelijk rendement binnen PPS-constructies	Indicatoren worden opgevolgd via een afzonderlijke boordtabel Geïnstalleerd overlegplatform		Gerealiseerd	Het overlegplatform heeft de vorm gekregen van vergaderingen die doorgaan in de gemeenten waar het project gelegen is; deelname van SID in die vergaderingen wordt afgebouwd.
Strategische trachlijn 3: We zijn een open, innoverende, lerende, aantrekkelijke en doelgerichte organisatie				
(YTE 164 (=19%))	Budget: 16.553.000 euro (=12.901.000 euro apparaat en 3.652.000 beleid) (=47%)		Benutting budget = 99%	16.416.000 euro (= 3.609.000 euro beleid (99%) en 12.807.000 euro apparaat (99%))
Versterken van procesbegeleiding inclusief inhoudelijk advies over omgeving (ruimte, milieu, klimaat, energie en groene economie) in actuele EU, multilaterale en bilaterale dossiers, o.a. Afstemmen van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op departementaal niveau en op de Omgeving- en VO-strategie (A2 IVA audit)	1 Aantal initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer die niet in portfolio informatiebeheer- en digitalisering departement zijn opgenomen: streefwaarde = 0 2 Aantal initiatieven waarvan meerwaarde aan doelstelling OV-strategie niet duidelijk is: streefwaarde = 0	Beheren van het portfolio digitalisering en informatiebeheer departement	Op schema	Continue opdracht.
Verder uitwerken van een visie op het vlak van informatiemanagement, rekening houdend met de geldende principes van 'Vlaanderen Radicaal Digitaal' en opstellen van een 'samenmaakt' informatiebeheersplan (IBPI (= AI audit Audit Vlaanderen)	1 Door DR goedgekeurd visiedocument informatiebeheer departement. 2 Geïntegreerd informatiebeheersplan (IBPI) voor Departement Omgeving is ingediend ter goedkeuring bij de Selectiecommissie Vlaamse overheid	Door de selectiecommissie Vlaamse overheid goedgekeurd informatiebeheersplan (IBPI) Departement Omgeving	Gerealiseerd	1 Het nieuwe geïntegreerde informatiebeheersplan van het Departement Omgeving wordt graadueel ingediend bij de selectiecommissie teneinde klaar te zijn tegen de deadline van 30/06/2019. 2 We werken mee aan de visie en strategie informatiebeheer van de Vlaamse overheid en zullen deze waar nodig verder uitbreiden voor het Departement Omgeving.
Integreren van het het ICT-landschap van Departementen LNE & RV	Bedrijfstoeepassingen van Departement RV zijn gemigreerd naar de hostingomgeving van Departement Omgeving: streefwaarde = 100% tegen eind 2018		Gerealiseerd	Broedero, laatste modules van de Databank Ondergrond Vlaanderen, GISdata... zijn gemigreerd naar de hostingomgeving van het Departement Omgeving.
Zorgen voor de uitbreiding en het moderniseren van de geïntegreerde ICT-infrastructuur	Nieuwe databank- en backupinfrastructuur is in gebruik genomen		Gerealiseerd	De nieuwe databank- en backupinfrastructuur is in gebruik genomen.
Migreren van de hostingomgeving van Departement Omgeving naar het geconsolideerde datacenter	Migratie naar het nieuwe datacenter is voor 90% afgerond	Afwerken migratie	Gerealiseerd	De migratie naar het nieuwe datacenter is 90% uitgevoerd.
Uitschrijven Disaster Recovery plan voor het Departement Omgeving	Disaster recovery plan beschikbaar		Op schema	Een eerste versie van het disaster recovery plan is klaar. Dit wordt nog verder bijgesteld.
Rationaliseren van de analoge archieven op de werkvloer en systematisch beheren van de semi-dynamische archieven	1 Alle analoge archieven die zich in Brussel op de werkvloer bevinden, zijn uitgezuiverd en/of overgedragen. Het archief in Herent is eind 2018 volledig leeg (deels overdragen/verplaatst)		Op schema	Het depot in Herent is zo goed als leeg wat betreft het Departement Omgeving. Op de werkvloer is er al heel wat werk gebeurd om de archieven uit te zuiveren. Deze oefening wordt nog verder gezet.
Monitoren en evalueren van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op niveau departement met specifieke focus op kwaliteitsvolle informatieverzameling en -beheer en de link met strategische doelstellingen (A2 audit, Audit Vlaanderen)	1 Alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer worden per kwartaal gemonitord en geëvalueerd door de Directieraad 2 Verwerkingssysteem waar bij elke afdeling zijn	Monitoren en evalueren o.b.v. SMART KPI's van alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer op departementaal niveau	Gerealiseerd	Alle initiatieven rond digitalisering en informatiebeheer worden per kwartaal gemonitord en geëvalueerd door de Directieraad.
Regelmatig communiceren van richtlijnen informatiebeheer in de nieuwsbrief via het intranet (A3 audit, Audit Vlaanderen)	1 Maandelijks communicatie 2 Minimaal één toelichting/ opleiding per kwartaal		Gerealiseerd	De WID komt maandelijks samen, richtlijnen i.v.m. informatiebeheer zijn gecommuniceerd. Coaching en workshops met informatiebeheerders van de afdelingen zijn in de loop van het jaar gehouden.
Organiseren en coördineren initiatieven in kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, beter bekend als GDPR)	1 Veiligheidsplan beschikbaar 2 Actieplan dat voor alle verwerkingen conformiteitsanalyse en ev. acties vastlegt beschikbaar	Uitvoeren veiligheidsplan	Gerealiseerd	De eerste versie van het veiligheidsplan is klaar maar moet nog gevalideerd worden. Hiervoor werd gewacht op het nieuwe e-gov decreet, dat nu beschikbaar is.
Organiseren van de uitbouw van SharePoint binnen Departement Omgeving	SharePoint is operationeel en onderdeel van de digitale werkvloer van Departement Omgeving		Op schema	Migratie voor de inrichting van de nieuwe sharepoint als deel van de digitale werkvloer zijn gemaakt. De migratie loopt nog.
Organiseren eindgebruikersondersteuning binnen Departement Omgeving	1 Duidelijke taakverdeling voor de verschillende ondersteunende ICT-profielen in het departement 2 Coördinatie van de ondersteuning gebeurt via het departementsbrede platform 'Overleg ICT-verantwoordelijken'		Kleine afwijking	Het ICT-overleg gaat maandelijks door. De taakverdeling is nog niet helemaal duidelijk. Dit kadert binnen de TO BE procesoefening van het departement.
Inrichten van een ICT-servicedesk	1 Eigen helpdesk voor alle problemen waarvoor eindgebruikers niet terecht kunnen bij IT00 of de HB-servicedesk beschikbaar. De opvolging van de gemelde problemen is verzekerd via JIRA. Tickets worden maximaal de dag van melding opgenomen 2 Regelmatige, heldere rapportage	1 Eigen helpdesk voor alle problemen waarvoor eindgebruikers niet terecht kunnen bij IT00 of de HB-servicedesk beschikbaar. De opvolging van de gemelde problemen is verzekerd via JIRA. Tickets worden maximaal de dag van melding opgenomen 2 Rapportage doelstellingenmanagement	Kleine afwijking	De tweedelijns helpdesk is ingericht, maar de dienstverlening wordt herbekeken in het licht van de TO BE procesoefening van het departement. Er is op dit moment geen capaciteit om te voorzien in permanente.
Rapportage doelstellingenmanagement	Regelmatige, heldere rapportage	Rapportage doelstellingenmanagement	Gerealiseerd	Een tussentijdse rapportering over het ondernemingsplan vond plaats op de Directieraad van 13/07/2018. De ontwerp beleidsbrief werd gevalideerd op de Directieraad van 31/08/2018. De aanpak voor de opmaak van de rapportering over het ondernemingsplan 2018 werd gevalideerd door de Directieraad van 26/10/2018.
Installeren en trekken stuurorgaan informatiebeheer/ICT binnen beleidsdomein Omgeving		Trekken stuurorgaan informatiebeheer/ICT binnen beleidsdomein Omgeving		Sinds half 2018 werd de milieubouwgroep uitgeroepen tot de nieuwe entiteit. Er werd een visienota opgemaakt met de daaruit voortvloeiende acties voor het vernieuwde samenwerkingsverband met een nieuw actieprogramma voor ICT en informatiebeheer binnen het beleidsdomein. Alle nota's worden opgevolgd en goedgekeurd door het Managementcomité.

Verder uitbouwen en implementeren van organisatiebeheersing Adviseren van alle afdelingen inzake regelgeving en praktische aanpak van overheidsopdrachten Nazicht van de stukken ter goedkeuring voorgelegd aan de Secretaris-generaal Op treden als first level controller en adviseren bij Europese subsidieprojecten binnen het Departement Omgeving, het ANB en het INBO Coördineren uitrol E-Delta Aansturen project duurzame aankopen Uitwerken risicomanagement van het Departement Omgeving Opvolgen uitvoering aanbevelingen Audit Vlaanderen Opzet van efficiëntietrajecten - fase 1 inventarisatie	Tijdige uitvoering van de aanbevelingen Audit Vlaanderen: streefwaarde = 100% Gevalideerde methodiek risicomanagement beschikbaar Verder uitbouwen en implementeren van organisatiebeheersing - Adviseren van alle afdelingen inzake regelgeving en praktische aanpak van overheidsopdrachten - Nazicht van de stukken ter goedkeuring voorgelegd aan de Secretaris-generaal - Optreden als first level controller en adviseren bij Europese subsidieprojecten binnen het Departement Omgeving, het ANB en het INBO - Coördineren uitrol E-Delta - Aansturen project duurzame aankopen - Verder implementeren risicomanagement in het Departement Omgeving en meewerken aan organisatie-audit van Audit Vlaanderen - Opvolgen uitvoering aanbevelingen Audit Vlaanderen - Verder zetten efficiëntietrajecten bestaande uit: Bespreken en prioriteren, Opsluiten en/of versneld uitvoeren, Bepalen opvolgingswijze en Opvolgen en evalueren.	Op schema De adviesgeving gebeurt zowel op vraag als proactief door het verzenden van mailings naar de aanspreekpunten overheidsopdrachten. Relevante informatie inzake overheidsopdrachten wordt ter beschikking gesteld via de website. De aan de SG voorgelegde stukken worden nagekeken. Er werden 2 audits uitgevoerd voor ANB (Scalluvia en OZON) en 1 voor het departement (Plan power for transport). E-Delta is uitgerold binnen het departement en er is een helpdesk uitgebouwd. I.k.v. e-procurement wordt gefungeerd als superuser en is een helpdeskfunctie uitgebouwd. Het project duurzame aankopen (MMS) wordt toegepast en opgevolgd. Een visie en plan van aanpak risicomanagement is goedgekeurd door de Directieraad op 26/10/2018. De visie wordt momenteel geïmplementeerd. Een rapportering over de openstaande aanbevelingen werd aan Audit Vlaanderen bezorgd. Er werd een plan van aanpak efficiëntiewinsten goedgekeurd door de Directieraad op 26/10/2018. De eerste fase, namelijk de inventarisatie van de efficiëntietrajecten, is in uitvoering.
Opzet van en uitvoeren van het kennisplan Departement Omgeving	Rapportage kennisplan beschikbaar eind 2018 Verder uitvoeren van het kennisplan	Op schema Er is een kennisplan opgesteld voor het Departement Omgeving. Dit kennisplan is ingevoerd in Traject en wordt hierin jaarlijks opgevolgd.
Meewerken aan horizontale/transversale beleidsplannen: gelijkheidsbeleidsplan, integratiebeleidsplan, Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan Verderzetten uitvoering welzijnsbeleid Verderzetten interne mobiliteitswerking Vervolgtraject op inspiratiesessies "mentaal kapitaal" Risico-analyse psycho-social welzijn Beleid i.v.m. re-integratie langdurig zieke medewerkers Acties i.v.m. ergonomische inrichting en beweging op het werk	Input tijdig bezorgd Meewerken aan horizontale/transversale beleidsplannen: gelijkheidsbeleidsplan, integratiebeleidsplan, Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan, coördinatie input Evaluëren, bijsturen en verder uitvoeren van het welzijnsbeleid	Op schema Input voor de verschillende plannen en rapporteringen wordt aangeleverd aan de coördinatoren. De werkgroep Welzijn en Diversiteit werd geïntegreerd in de departementale werkgroep Personeel en Organisatie die maandelijks bijeenkomt. Een visie en plan van aanpak risicomanagement is goedgekeurd door de Directieraad, 1 voor het departementaal veranderteam, 4 open voor alle medewerkers, 2 verdiepingssessies. De risicoanalyse psycho-social welzijn is gepland in 2020. Momenteel loopt wel een risicoanalyse rond beeldschermwerk. Informatie over stress en burn-out en de verschillende welzijnsactoren wordt op intranet voorzien en via nieuwsbrief verspreid. Het re-integratiebeleid is in opmaak. Systematische monitoring en rapportering van langdurig zieke medewerkers is opgestart. Er werden 2 re-integratieambtenaren aangesteld die actief re-integratietrajecten begeleiden. De verhuisplannen werden op voorhand voorgelegd aan de preventiedivisie, advisezen werden meegenomen, het thema ergonomie komt aan bod in de werkgroep verhuis. Acties omtrent ergonomische inrichting en beweging worden gelanceerd na de verhuis en verbouwing van het Ferrarieggebouw. De rondgang i.k.v. het welzijnsbeleid die gepland was op 06/12/2018 is uitgesteld omdat er nog verhuisbewegingen gepland zijn. Wekelijks wordt een fruitmand voorzien.
Verderzetten uitvoering diversiteitsbeleid	Realisatiegraad jaaractieplan welzijn en diversiteit 2018 Doorvertalen engagementsverklaring non-discriminatie ondertekend door SG	Op schema Het diversiteitsbeleid wordt gecombineerd opgenomen met het welzijnsbeleid. De nadruk ligt op re-integratie-acties, arbeidspostaanpassingen en jobstudenten. 30% van de jobstudenten behoorde tot de kansengroep. De werkgroep Welzijn en Diversiteit werd geïntegreerd in de werkgroep Personeel en Organisatie. Er werd een non-discriminatieclausule opgenomen in het arbeidsreglement.
Aanpak van het functioneel management van personeel en organisatiebeleid Strategie bepalen op het vlak van personeel- en organisatiebeleid IP&O-programma Ontwerpen, uitvoeren en coördineren van P&O-acties 2018 waaronder opmaak en implementatie personeelsplan, traject functietoelating, strategisch competentiebeleid, cultuur- en leiderschapontwikkeling Verder optimaliseren reguliere werking op vlak van personeels- en organisatiebeleid waaronder vorming, prestatie management, personeelsbeheer/systeem, personeelsmobiliteit, in relatie tot de centrale dienstverleners	Opgeen P&O-programma, realisatiegraad P&O-acties 2018 Coördineren en faciliteren van interne en externe controleprocedures en financiële processen, inclusief de relatie met de wetgeving overheidsopdrachten, alsook de subsidieregulering en de overheidscomptabiliteit. Ook in het kader van het digitaliseren van de financiële dossierstromen zal de interne en externe controle worden geoptimaliseerd	Op schema Het personeelsplan 2020 is opgesteld en geïmplementeerd wat betreft de acties voor 2018. Het traject functietoelating is lopend en zal worden afgerond tegen april 2019. Het ontwikkeltraject leiderschap en zelfsturende teamwerking is lopend, zowel op directieniveau als voor de bredere groep medewerkers die met leiderschap bezig zijn, bvb. in de rol van teamverantwoordelijke. Een kader i.v.m. zelfsturing is opgesteld door de directie. De interne mobiliteitswerking is bijgesteld en verdergezet. Er werden 22 interne vacatures gepubliceerd. De departementale werkgroep Personeel en Organisatie en het team Personeel en Organisatie gingen van start. Het strategisch P&O beleid - programma wordt vanaf het najaar verder uitgetekend o.m. op basis van de leidende organisatieprincipes. De reguliere werking werd geoptimaliseerd. Verdere optimalisering dient continu te gebeuren.
Tijdig coördineren van de verschillende begrotingsstappen met een optimale benutting van de begrotingskredieten na afsluiting van het begrotingsjaar Opzetten van een volledig vernieuwde begroting voor het departement en het beleidsdomein (inclusief ISB)	1) Aandeel van de begrotingskredieten (VAK) benut na afsluiting van het begrotingsjaar: streefwaarde = 95% 2) Vernieuwde begroting is opgezet	Op schema De verschillende begrotingsstappen werden binnen de opgelegde termijnen succesvol afgewerkt. Het is nog te vroeg om het eindresultaat van de begrotingsuitvoering te evalueren, maar de uitvoering zit al eens op schema. Een deel van de benutting is echter afhankelijk van de goedkeuring van ingediende kredietbeschikkingen.
Coördineren en faciliteren van interne en externe controleprocedures en financiële processen, inclusief de relatie met de wetgeving overheidsopdrachten, alsook de subsidieregulering en de overheidscomptabiliteit. Ook in het kader van het digitaliseren van de financiële dossierstromen zal de interne en externe controle worden geoptimaliseerd	Tijdig uitvoeren van controles	Op schema De interne controle wordt opgevolgd door de inhoudelijke controleurs binnen SID. Via rapportering en controles in orafin worden de dossiers correct en efficiënt beheerd. De externe controles (o.a. audit RH) verlopen snel en efficiënt door het digitaal archiveringsplatform Findus.
Coördineren en faciliteren van interne en externe controleprocedures en financiële processen, inclusief de relatie met de wetgeving overheidsopdrachten, alsook de subsidieregulering en de overheidscomptabiliteit. Ook in het kader van het digitaliseren van de financiële dossierstromen zal de interne en externe controle worden geoptimaliseerd	Deze mijlpaal dient in 2020 gerealiseerd te zijn i.c.f. overdracht agentschappen in orafin/ implementatie omgevingsvergunningen	Minne afwijking De instap van de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving in orafin loopt vertraging op door externe factoren. De instap van VMH is reeds uitgesteld naar 2020.
Instaan voor het correcte beheer van de volgende fondsen: DAB Minafonds, DAB Grondfonds, het Grindfonds, het Vlaerfonds, het Omgevingsvergunningenfonds, het Klimaatfonds, het Onroerend Erfgoedfonds, het rubiconfonds en het Dierenwelzijnsfonds	1) Uitvoeringspercentage: streefwaarde = 90% 2) Uitvoeringsrekening en jaarverslag Minafonds tijdig ingediend 3) Jaarrekening Grindfonds tijdig beschikbaar	Op schema De fondsen worden correct beheerd. We streven naar maximale uitvoeringscijfers voor alle fondsen.
Instaan voor het operationeel uitvoeren van de uitgaven- en ontvangstenbegrotingen	Realisatiegraad uitvoering begroting: streefwaarde: ontvangsten = 70% en streefwaarde uitgaven = 90%	Op schema Het team Begroting en Financien zorgt voor een correcte dienstverlening naar de afdelingen toe, alsook de correcte behandeling van alle financiële dossiers van het beleidsdomein Omgeving.
Streven naar een breed financieel kennisplatform dat dient ter inhoudelijke ondersteuning van het beleid	Tijdig verlenen van financieel advies rond volgende thema's: fiscale beleidsthema's: financiële processen, procedures en instrumenten; financiële regelgeving zoals subsidies, staatssteun, eigen DAB's en begrotingsfondsen, Europese fondsen, ...; Begroting en budgettering	Op schema Gezien het departement wil inzetten op het verwerven van zoveel mogelijk projecten met cofinanciering, zal het aantal complete dossiers i.k.v. EU-financiering stijgen. SID bereide reeds de boekingschema's en richtlijnen i.k.v. het verwerven van EU-subsidies voor. Tevens wordt er tijdig fiscaal, financieel en boekhoudkundig tweedelijnsadvies gegeven.
Instaan voor het correcte beheer van de dotaties aan de agentschappen van het beleidsdomein Omgeving	Tijdig uitbetalen van de dotaties beleidsdomein Omgeving	Op schema Vervolgans staat SID in voor de volledige financiële afhandeling van de dotatiedossiers van het beleidsdomein Omgeving. SID coördineert de dotaties en volgt het beheer op via overzicht.

Op efficiënte wijze innen en invorderen van inkomsten binnen het omgevingsbeleid, binnen het toekomstige omgevingsbeleid en binnen het beleidsdomein dierenwelzijn	Realisatiegraad uitvoering begroting: streefwaarde. Ontvangsten = 70%	Op efficiënte wijze innen en invorderen van inkomsten binnen het omgevingsbeleid, binnen het toekomstige omgevingsbeleid en binnen het beleidsdomein dierenwelzijn	Op schema	Ondanks de zeer beperkte middelen worden de ontvangstdossiers steeds tijdig verwerkt. De ontwikkeling van een DOS voor de ontvangsten is opgenomen als efficiëntietraject. De onduidelijkheid over de taakverdeling tussen de verschillende afdelingen voor wat betreft de gerechtelijke RO-dossiers wordt uitgeklaard in een afsprakenkader. Rond de nieuwe RO handavingsdossiers werden ook afspraken gemaakt met de afdeling Handhaving. Daarnaast wordt er nu nog geen uitvoeringspercentage voor de ontvangsten gerapporteerd, gezien dit momenteel nog geen relevante informatie kan bieden. Dit percentage is relevant medio januari 2019.
Continue en kwaliteitsvolle managementondersteuning en organisatiebeheersing			Op schema	Dit is een permanente opdracht. De transitie werd begeleid door een transitiebegeleider uitgestaan door een Veranderteam. Medio 2018 werd de transitiefase afgerond. De verdere stappen worden via de reguliere werking opgenomen. Tijdens het verandertraject werden belangrijke stappen inzake organisatiebeheersing gezet: bepalen structuur, bepalen processen TO BE, PEP TO BE, ... In de tweede helft van 2018 namen een projectleider interne organisatiebeheersing, 6 handavingsmanagers, 2 teamverantwoordelijken en 4 strategisch coördinatoren heel gericht hun functie op binnen de afdeling Handhaving.
Continue en kwaliteitsvolle operationele ondersteuning van de organisatie			Op schema	Dit is een permanente opdracht. In de tweede helft van 2018 werd onder impuls van de teamverantwoordelijken een vernieuwd intern expertsienetwerk operationeel binnen de afdeling Handhaving.